

ਹੱਕ, ਸੱਚ, ਇਨਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਲੜ ਰਹੇ ਲੋਕ ਕਿਤੇ ਵੀ ਹੋਣ ਉਹ ਸਾਡੇ ਲੋਕ ਹਨ

ਸਾਡੇ ਲੋਕ

SADE LOK

sadelok.com

19-25 ਅਗਸਤ 2026

ਸਾਲ 17ਵਾਂ - ਅੰਕ 34

email : info@sadelok.com

510-706-1300

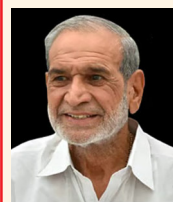
ਮਿਰਜ਼ਾ ਫਖਰੁਲ ਇਸਲਾਮ ਆਲਮਗੀਰੀ ਬਣੇ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੇ 23ਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ 35 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਹੋਈ ਸਿੱਧੀ ਵੋਟਿੰਗ 'ਚ ਹਰਿਆ ਚਿਤਰਾਸ

ਸੰਸਦ (ਜਾਤੀਆ ਸੰਸਦ) 'ਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਓਲੀ ਅਹਿਮਦ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ

1984 ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਮੌਤ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੈਂਬਰ ਆਗੂ ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਦੀ 80 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਦਰਜੰਗ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ 1984 ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿਹਾਜ਼ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 35 'ਤੇ)

ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਦੀ 80 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਦਰਜੰਗ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ 1984 ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿਹਾਜ਼ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 35 'ਤੇ)

ਆਪਣੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਲੜ ਰਹੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ

ਜੰਤਰ-ਮੰਤਰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ 49ਵੇਂ ਦਿਨ ਇਕੱਤਰ ਹੋਏ ਤਿੱਬਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕ; ਤਿੱਬਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਹਿਰ 'ਚ ਜਾਨਾਂ ਵਾਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਨਮਨ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਸਥਿਤ ਜੰਤਰ-ਮੰਤਰ (Jantar Mantar) ਵਿਖੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਤਿੱਬਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਅਤੇ ਅਰਦਾਸ ਸਭਾ (Prayer Service) ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਭਾ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸਥਿਤ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ (United Nations Headquarters) ਦੇ ਬਾਹਰ 2 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤਿੱਬਤੀ ਕਾਰਕੁਨ ਲੋਬਗਾ ਰਾਂਗਜ਼ੇਨ (Lobga Rangzen) ਦੇ ਦੇਹਾਂਤ ਦੇ 49ਵੇਂ ਦਿਨ ਦੇ ਸੋਗ ਅਤੇ ਤਿੱਬਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 157 ਹੋਰ ਤਿੱਬਤੀਆਂ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਰਹੀ।

49ਵੇਂ ਦਿਨ ਦੀ ਰਵਾਇਤੀ ਅਰਦਾਸ ਸਭਾ: ਤਿੱਬਤੀ ਬੋਧੀ ਪਰੰਪਰਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਚਲਾਣੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 49ਵੇਂ ਦਿਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਮੌਕੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਤਿੱਬਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 40 'ਤੇ)

Hockey World Cup - ਪੂਰੇ ਮੈਚ ਵਿਚ 'ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ' ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ

ਭਾਰਤ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ 5-3 ਨਾਲ ਹਰਾਇਆ

ਕਪਤਾਨ ਹਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਨੇ 2-2 ਗੋਲ ਦਾਗੇ

ਐਮਸਟਰਡਾਮ : ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਨੇ ਇੱਥੇ ਐੱਫ ਆਈ ਐੱਚ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਦੇ ਪੂਲ ਡੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਰਵਾਇਤੀ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ 5-3 ਨਾਲ ਹਰਾ ਕੇ ਦੂਜੇ ਗੇੜ ਵਿੱਚ ਜਗ੍ਹਾ ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਟੀਮ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿੱਚੋਂ ਤਕਰੀਬਨ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਵੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਹਾਰਿਆ।

ਵੈਗਨਰ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿੱਚ ਖੇਡੇ ਗਏ ਮੈਚ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਦਬਦਬਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ। ਕਪਤਾਨ ਹਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਵੇਂ ਅਤੇ 21ਵੇਂ ਮਿੰਟ ਵਿੱਚ ਪੈਨਲਟੀ ਕਾਰਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਗੋਲ ਕੀਤੇ; ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਨੇ 11ਵੇਂ ਅਤੇ 24ਵੇਂ ਮਿੰਟ ਵਿੱਚ ਦੋ ਫੀਲਡ ਗੋਲ ਦਾਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੈਚ ਦੇ 34ਵੇਂ ਮਿੰਟ ਵਿੱਚ ਹਾਰਦਿਕ (ਦੋਖੇ ਸਫ਼ਾ 34 'ਤੇ)

ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਨੀ ਖ਼ਤਰੇ ਦਾ 'ਡਿਊਟੀ ਟੂ ਵਰਨ' ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਗੰਭੀਰ ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਹਮਲੇ ਦਾ ਖ਼ਦਸ਼ਾ

ਐਮਸਟਰਡਾਮ : ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਨੇ ਇੱਥੇ ਐੱਫ ਆਈ ਐੱਚ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਦੇ ਪੂਲ ਡੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਰਵਾਇਤੀ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ 5-3 ਨਾਲ ਹਰਾ ਕੇ ਦੂਜੇ ਗੇੜ ਵਿੱਚ ਜਗ੍ਹਾ ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਟੀਮ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿੱਚੋਂ ਤਕਰੀਬਨ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ

ਇਦਰਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਗੋਸਲ ਅਤੇ ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਪੁਲਿਸ ਚੇਤਾਵਨੀ ਪੱਤਰ; ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨ ਮੁਕਾਮਤ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ

ਖ਼ਿਲਾਫ ਇੱਕ ਵੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਹਾਰਿਆ। ਵੈਗਨਰ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿੱਚ ਖੇਡੇ ਗਏ ਮੈਚ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਦਬਦਬਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ। ਕਪਤਾਨ ਹਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਵੇਂ ਅਤੇ 21ਵੇਂ ਮਿੰਟ ਵਿੱਚ ਪੈਨਲਟੀ

Bhatia & Co, Inc
Certified Public Accountants
Our Services :
Business Tax (C corp/S corp/LLC etc)
Individual Tax
Estate Tax
International Tax (FBAR/FATCA/5471/5472 etc)
Non-Profit entities (Formation, IRS, FTB & DOJ approval)
Accounting & Payroll
Sales & Other Taxes
Financial Audit & Review
Tax Audit & Representation (IRS/FTB/BOE etc)
Collection, Lien & Back Taxes
Offer in Compromise
Santa Clara - Pleasanton - Merced
(844) 4USTAX (209) 354-8696
info@bhatiaco.com, www.bhatiaco.com

Bhatia Law Associates
Attorney at Law
Immigration and Business Services
IMMIGRATION
Immigrant Visas (Green Card)
► Green Card : Employment based/PERM/NIW
► Green Card : Family based
► Green Card through refugee or asylee
► Green Card : Investor & other categories
PERM
Nonimmigrant Visas
► Fiancee visas
► H1/L1/H4/L2/NAFTA TN/E2/E3
► Student Visa
► B-1/B-2 Visitor Visas and
► Other Categories of nonimmigrant visas
Other Immigration Services
► Citizenship
► e-Verify, 1-9 and
► Other Compliance
► Other service - B-1/B-2
Visitor Visas extension and other Services
Santa Clara - Pleasanton - Merced
(844) 4USATAX (209) 354-8696
info@bhatiaco.com, www.Smoothimmigration.com

Jaspreet Singh
Attorney at law
ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ
ਲਈ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਾਮ
ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਬੈਕਰਾਪਸੀ, ਫੈਮਿਲੀ ਲਾਅ
Over 18 Years of Legal Experience
Specializes In :
- USA Immigration
- Citizenship
- Green Card
- Deportation Defense
- Political Asylum
- Detention Cases
- Artists
- Sin gers P3 Visas
- Priest R1 Visas
- Investors EB 5 Visas
- L1 Business Visas
- Family Law
- Criminal Defense Cases
44808 S. Grimmer Blvd. #208
Fremont, CA 94538
Tel. : 510-657-6444
2951 W. Capital Ave.
W. Sacramento CA 95691
4491 West Shaw Ave. # 131
Fresno, CA 93711
Tel. : 559-271-5511
37-4873 Street Suite #401, Jackson Heights, NY 11372
Tel : 718-533-844

Padam Builders
ਅਸੀਂ ਘਰ, ਗੈਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਸੋਲਰ, ਸ਼ੋਮਰੂਮ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫੰਡੇਸਟਰਕਸ਼ਨ ਦਾ ਕੰਮ foundation ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੱਕ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
ਸਾਡੇ ਕੰਮ ਦੀ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਗਰੰਟੀ
email: padambuilders@gmail.com
Licensed # 1019803
Bhupinder S. Padam
PH : 510-565-6667

COMPLETE SOLAR & BATTERY
STARTING AT \$23,000
For a standard 5kW Solar & 10kWh Battery system
Price is for installation on code-compliant homes. Electrical panel or roof upgrades are extra.
TSP
Permits and Utility Approvals Included
Main Panel Upgrade Bundle from \$3,000
CALL OR TEXT HARRY FOR A QUOTE (925) 537-2732

SAN RAMON Lathrop & Mani Street Manteca
URGENT CARE & CLINIC
9140 Alcosta Boulevard Ste D San Ramon, CA 94583 (925) 361-5959
15810 Harlan Road #A Lathrop, CA 95330 (209) 983-9000
1040 North Main Street Manteca, CA 95336 (209) 825-5115
Call US : 209-637-0210 | 612-578-8078 | 925-495-0207
CITIZENSHIP ELIGIBILITY AND GREEN CARD APPLICATION
Visit Us Now! **Dr. Rajesh Maheshwari, MD**
San Ramon URGENT CARE & CLINIC Lathrop URGENT CARE Main Street URGENT CARE
https://www.sanramonurgentcare.com | Email us at info@sanramonucc.com

Harminder Singh Samana
Office Manager
239 West Yosemite Ave Manteca CA 95336 | hsratal.64@gmail.com
► ਪੋਲੀਟੀਕਲ ਅਸਾਈਲਮ Political Asylum
► Deportation of Defense BIA Appeal
► 9 Circuit Court Federal Court
► ਗਰੀਨਕਾਰਡ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ
► Green Card Citizenship
► ਭਾਈਵੇਰਸ ਸਿਵਲ ਐਂਡ ਕਰੀਮੀਨਲ ਕੇਸ
► Divorce Civil and Criminal Cases
► Family Petition Immigration
► Travel document Work Permit

LAW OFFICES OF EMMANUEL ENYINWA
All Services Under One Roof
ESQ, Abogado
369 Pine Street, Suite 420, San Francisco, CA 94104
Enyinwalaw@gmail.com
ਨੋਟ : ਇਥੇ ਸਪੈਨਿਸ਼ ਵੀ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪੈਨਿਸ਼ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵੀ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
ਅਸੀਂ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
ਅਸੀਂ ਤਿੰਨ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਆਪ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹਾਂ Manteca-Arizona- San Francisco
EMMANUEL ENYINWA
Attorney of Law
Tel. 415-956-6100
Fax. 415-956-6111

Valley Real Estate Center

Better Deal will be given
from New Builders to
Book New home in
Mountain House, Tracy,
Manteca and Lathrop

ਮਾਊਂਟੇਨ ਹਾਊਸ, ਟਰੇਸੀ, ਮਨਟੇਕਾ ਅਤੇ ਲੈਥਰੋਪ ਵਿਚ
ਨਵਾਂ ਘਰ ਖੁੱਕ ਕਰਨ ਲਈ ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ
ਬਿਲਡਰਜ਼ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਡੀਲ ਦਿਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਅਲਮੰਡ ਫਾਰਮ, ਆਫਿਸ ਬਿਲਡਿੰਗ,
ਫਾਰਮ ਹਾਊਸ ਅਤੇ ਟਰੱਕ ਯਾਰਡ ਲਈ
ਵੀ ਵਧੀਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰੋ।

For agriculture and
almond Farm, office building,
Farm House and for
Truck Yard in
Tracy, Manteca,
Lathrop and Stockton

Total 35.5 Young Three
Years old Tree Padre and
Nonpareil Variety. With
Riparian Right From the
San Joaquin River. With a
Single Family Small Home,
IT's Very Desirable
Property

Listing

Property Address : 27022 River Roadm, Newman CA 95260.

RANJIT SINGH

VALLEY REAL ESTATE CENTER (OFFICE LIC.: 01392267)

68 E 11TH STREET STE 109, TRACY, CA 95376

OFFICE : 209-956-1000 CELL : 408-355-5700, GBSINGH84@GMAIL.COM

ਭਾਰਤੀ-ਅਮਰੀਕੀ ਪੀਆ ਡਾਂਡੀਆ ਨੇ ਫਲੋਰੀਡਾ 'ਚ ਜਿੱਤੀ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ : ਭਾਰਤੀ-ਅਮਰੀਕੀ ਔਰਤ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਪੀਆ ਡਾਂਡੀਆ ਨੇ ਫਲੋਰੀਡਾ ਦੇ 22ਵੇਂ ਕਾਂਗਰੇਸ਼ਨਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਲਈ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਜਿੱਤ ਲਈ ਹੈ। ਨਵੰਬਰ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਤੇ

ਸਾਬਕਾ ਮਹੀਨ ਕੋਸੀ ਆਸਕਰ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਡਾਂਡੀਆ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਵਿੱਚ 68.6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਵਕੀਲ ਕੋਸੀਆ ਅਰਲੀ ਨੂੰ 31.4 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ X 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਡਾਂਡੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'FL-22, ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ

ਅਤੇ ਇਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਰ ਬੱਚੇ ਲਈ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਬਿਹਤਰ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, 'ਮਿਲ ਕੇ ਅਸੀਂ ਲਾਗਤਾਂ ਘਟਾਉਣ, ਕ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਵਾਂਗੇ।'

ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਮੇਟੀ (DNC) ਨੇ ਵੀ ਡਾਂਡੀਆ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਜਿੱਤ 'ਤੇ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, 'ਇੱਕ ਸਿੱਖਿਅਕ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਨੇਤਾ ਵਜੋਂ ਪਿਆ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੌਕੇ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ ਲੜਨ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।' ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, 'ਡੀਐਨਸੀ ਪਿਆ ਨੂੰ ਚੁਣੇ ਜਾਣ, ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਇਸ ਸੀਟ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਅਤੇ ਨਵੰਬਰ ਵਿੱਚ ਹਾਊਸ ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ

ਤਿਆਰ ਹੈ।'

ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਬੱਚੀ, ਡਾਂਡੀਆ ਪਹਿਲਾਂ ਫਲੋਰੀਡਾ ਦੇ 21ਵੇਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਹਾਊਸ ਫਾਰਨ ਅਫੇਅਰਜ਼ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਾਇਨ ਮਾਸਟ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਚੋਣ ਲੜੀ ਸੀ। ਡਾਂਡੀਆ, ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦੱਖਣੀ ਫਲੋਰੀਡਾ ਦੇ 22ਵੇਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਚਲੀ ਗਈ, ਜਿਸਨੂੰ ਮੁੜ ਵੰਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਡਾਂਡੀਆ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀ ਅਮਰੀਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ, ਨੀਤੀ ਮਾਹਰ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨਵੀਨਤਾਕਾਰੀ ਵਜੋਂ

ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਫਲੋਰੀਡਾ ਦੇ ਪਾਮ ਬੀਚ ਕਾਉਂਟੀ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਹੋਈ, ਡਾਂਡੀਆ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਰੀਅਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹਾਰਲੇਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ। ਉਸਨੇ ਘੱਟ ਆਮਦਨੀ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਉਸਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਕਾਲਜ ਗਏ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 86 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਘੱਟ ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਆਏ ਸਨ। ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਡਾਂਡੀਆ, ਜੋ 28 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਦੀ ਸੰਸਥਾਪਕ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਬਣੀ, ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ।

ਰੱਖੜਾ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ

ਇੱਕੋ ਜਗ੍ਹਾ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਛੱਤ ਹੇਠ ਆਪ ਜੀ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ (ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਬਿਜਨਸ, ਪਰਸਨਲ), ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ, ਲਾਈਫ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ, ਉਬਾਮਾ ਕੇਅਰ, ਮੈਡੀਕੇਅਰ, ਪਾਸਪੋਰਟ ਰਿਨਿਊ, ਵੀਜ਼ਾ, ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ, ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ, ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ, R-1 ਵੀਜ਼ਾ, ਫੈਮਿਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਫਾਈਲਿੰਗਜ਼ ਜਾਂ ਫਿਰ IRS ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਮਸਲਾ।

ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਇਥੇ **MEDICARE BENEFITS** ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਅਤੇ ਮੈਡੀਕੇਅਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲਈ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜੀ

Get more **BENEFITS** at **No Cost \$0 Premium**

Rakhra Tax & Immigration

3073 W Ashlan Ave <> Fresno, CA 93722

Ph. (559) 243-9200,

Fax (559) 549-6211

or visit

www.rakhrataxservice.com

or avtar06@gmail.com

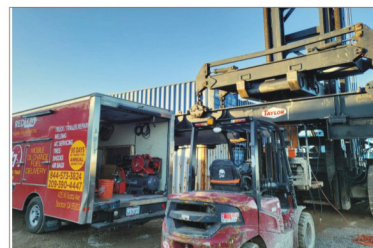

Balsani Welders & Builders

We Design, Manufacture & Ship Nationwide

All Kind of Welding & Fabrication Services Available

- Mobile Welding Services
- Custom Fabrication
- Custom Welding
- Aluminum Welding
- Metal Canopy
- Truck/Trailer Welding
- Custom Metal Gates
- Metal Fences

ਲੋਹੇ ਦੀਆਂ ਚਾਦਰਾਂ ਦੀਆਂ ਚਗਾਠਾਂ, ਗੇਟ ਗਰਿਲਾਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੈਂਸੀ ਗੇਟ, ਮਕਾਨਾਂ ਦੇ ਜੰਗਲੇ ਘਰਾਂ 'ਚ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਵੈਲਡਿੰਗ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਟਰੱਕਾਂ ਦੀ ਵੈਲਡਿੰਗ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਵੀ ਮਾਹਿਰ ਹਾਂ।

ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ 'ਤੇ **100% ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ**

ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਅਣਚਾਹੇ ਸ਼ੱਕੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਘਰ ਵਪਾਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਅਸੀਂ ਲੋਹੇ ਦੀ ਸੁੰਦਰ ਵਾੜ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਪਹਿਲੇ ਕੀਤੇ ਕੰਮ ਦੇਖੋ।

ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਆਸਾਂ ਉਮੀਦਾਂ ਉਪਰ **100%** ਖਰੇ ਉਤਰਾਂਗੇ

ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਕੀਤੇ ਸੈਂਕੜੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੇਖਕੇ ਪਸੰਦ ਕਰਕੇ ਕੰਮ ਕਰਾਉ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦਾ ਮਹਿਲ ਸਿਰਜਾਂਗੇ।

- Wrought Iron Fences
- Ornamental Iron Fences
- Custom Designed Iron Fences
- Black Rod Iron Fences
- Wrought Iron Garden Fences
- FROM CONCEPTION
- FABRICATION TO INSTALLATION

ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਅਸਲੀਅਤ 'ਚ ਬਦਲਾਂਗੇ।

S. Iqbal Singh

844-573-3824 | 510 862 2332

433 W Scotts Ave Stockton, CA 95203

PH: (925) 487-7117

ਕੈਨੇਡਾ: ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਡੇਵਿਡ ਇਬੀ ਵੱਲੋਂ ਪੈਂਟਿਕਟਨ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ; ਪ੍ਰਭਾਵਿਤਾਂ ਲਈ ਖੋਲ੍ਹੇ ਲੰਗਰ ਦੇ ਦੁਆਰ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤ ਦੌਰਾਨ ਨਿਕਾਲੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ (Evacuees) ਲਈ ਲੰਗਰ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ; ‘ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਵੇਲੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਲੋਕ’ : ਡੇਵਿਡ ਇਬੀ

ਵੈਨਕੂਵਰ/ਪੈਂਟਿਕਟਨ (ਕੈਨੇਡਾ) : ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ (BC) ਦੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਅਤੇ ਬੀ.ਸੀ. ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ. (BC NDP) ਦੇ ਨੇਤਾ ਡੇਵਿਡ ਇਬੀ (David Eby) ਨੇ ਪੈਂਟਿਕਟਨ (Penticton) ਸਥਿਤ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੌਰਾਨ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੇਮਿਸਾਲ ਸੇਵਾ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਇਬੀ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾ ਭੋਜਨ (ਲੰਗਰ) ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ।

ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਡੇਵਿਡ ਇਬੀ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਸੰਦੇਸ਼:

ਬੀ.ਸੀ. ਦੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਡੇਵਿਡ ਇਬੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਮੈਂ ਪੈਂਟਿਕਟਨ ਦੇ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਆ ਕੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਵੰਡ ਕੇ ਵੱਡੀ ਰਾਹਤ ਪਹੁੰਚਾਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਸਾਡੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਨੂੰ ਮਦਦ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਲੋਕ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕਜੁੱਟ ਹੋ ਕੇ ਖੜ੍ਹਦੇ ਹਨ।’

ਮਾਨਵਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ‘ਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਹਿਲ: ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਆਈ ਆਫ਼ਤ/ਸੰਕਟ ਕਾਰਨ ਘਰ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਏ ਸਥਾਨਕ ਨਿਵਾਸੀਆਂ (Evacuees) ਲਈ ਪੈਂਟਿਕਟਨ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੁਆਰਾ ਤੁਰੰਤ ਲੰਗਰ ਅਤੇ ਰਾਹਤ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੋੜਵੰਦ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇ।

ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਨਿਰਸਵਾਰਥ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ: ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤ (ਜਿਵੇਂ ਜੰਗਲੀ ਅੱਗ, ਹੜ੍ਹ ਜਾਂ ਹੋਰ ਐਮਰਜੈਂਸੀ) ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰਾ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀਆਂ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਅਤੇ ਨਿਰਸਵਾਰਥ ਮਾਨਵ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ‘ਤੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਰਾਹਤ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੋਹਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਟੈਕਸਾਸ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਜਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ 80ਵਾਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ

ਹਿਊਸਟਨ (ਅਮਰੀਕਾ) : ਉੱਤਰੀ ਟੈਕਸਾਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ-ਅਮਰੀਕੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦਾ 80ਵਾਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ ਰੰਗੀਨ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ, ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਲੇਜ਼ਰ ਸ਼ੋਅ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ। ਫ੍ਰਿਸਕੋ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੌਂਸਲ ਜਨਰਲ ਡੀ.ਸੀ. ਮੰਜੁਨਾਥ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਫ੍ਰਿਸਕੋ ਦੇ ਕਾਮਰਿਕਾ ਸੈਂਟਰ ਵਿਖੇ

ਆਯੋਜਿਤ 49ਵੇਂ ਸਾਲਾਨਾ ਆਨੰਦ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਸੀ। ਆਨੰਦ ਬਾਜ਼ਾਰ ਇੰਡੀਆ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਨੌਰਥ ਟੈਕਸਾਸ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਭੋਜਨ ਤਿਉਹਾਰ ਹੈ।

ਹਿਊਸਟਨ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲੇਟ ਨੇ X 'ਤੇ ਇੱਕ ਪੋਸਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, ‘ਕੌਂਸਲ ਜਨਰਲ ਨੇ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ 80ਵੇਂ

ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ ਦੇ ਮੌਕੇ ‘ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ-ਅਮਰੀਕਾ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ‘ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ।’ ਮੰਜੁਨਾਥ ਪਹਿਲਾਂ ਹਿਊਸਟਨ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲੇਟ ਵਿੱਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ ਸਮਾਰੋਹ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉੱਤਰੀ ਟੈਕਸਾਸ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਜਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਫ੍ਰਿਸਕੋ ਦੇ

ਮੇਅਰ ਮਾਰਕ ਹਿੱਲ, ਸਿਟੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ, ਸਥਾਨਕ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦੇ, ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕ ਅਤੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਰਤੀ-ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੇ ਆਗੂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਰਵਾਇਤੀ ਦੀਵੇ ਜਗਾਉਣ, ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ‘ਵੰਦੇ ਮਾਤਰਮ’ ਦੀ 150ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਤਿਰੰਗੇ

ਸਜਾਵਟ, ਰਵਾਇਤੀ ਨਾਚ, ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਇਨਡੋਰ ਪਰੇਡ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਲੇਜ਼ਰ ਸ਼ੋਅ ਨੇ ਤਿਉਹਾਰੀ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ। ਪੱਛਮੀ ਤੱਟ ‘ਤੇ ਸੈਨ ਰਾਜਸਿਕ ਤੋਂ ਪੂਰਬੀ ਤੱਟ ‘ਤੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਤੱਕ, ਭਾਰਤ ਦਾ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ ਪੂਰੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ।

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ 'ਚ ਸੰਘੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹੱਲਾਬੌਲ: ‘ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਗਾਰਡੀਅਨ ਏਂਜਲ’ ਤਹਿਤ 362 ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਸਟੇਟ ਦੀਆਂ ‘ਸੈਂਕਚੁਰੀ ਨੀਤੀਆਂ’ ਨੂੰ ਦਰਕਿਨਾਰ ਕਰਕੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ‘ਚੋਂ ਲਏ ਗਏ ਹਿਰਾਸਤ ‘ਚ; ਬਲਾਤਕਾਰ, ਕਤਲ ਅਤੇ ਬਾਲ-ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੇ ਸੰਗੀਨ ਮੁਲਜ਼ਮ ਸ਼ਾਮਲ

ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ (ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ) : ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਸੰਘੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੇ ਦੱਖਣੀ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਹਾਈ-ਇੰਟੈਂਸਿਟੀ ਮੁਹਿੰਮ ‘ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਗਾਰਡੀਅਨ ਏਂਜਲ’ ਚਲਾ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਡਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ 362 ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਨਿਊਯਾਰਕ ਪੋਸਟ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸੰਘੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੀਆਂ ‘ਸੈਂਕਚੁਰੀ ਸਟੇਟ’ ਨੀਤੀਆਂ (Sanctuary Policies) ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਦਰਕਿਨਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਸਥਾਨਕ ਕਾਉਂਟੀ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਨਸਰਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਈ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਿੱਧਾ ਸੰਘੀ ਹਿਰਾਸਤ (Federal Custody) ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ (Deportation) ਵੱਲ ਧੱਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

1. ਗੈਰ-ਟਾਈਮ ਸੰਘੀ ਵਾਰੰਟਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਦੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਸੰਘੀ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਟਰ ਬਿਲ ਐਸਲੀ (Bill Essayli) ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਘੀ ਟੀਮਾਂ ਸਥਾਨਕ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ‘ਤੇ ਗੈਰ-ਟਾਈਮ ਵਿੱਚ ਸੰਘੀ ਵਾਰੰਟ ਤਾਮੀਲ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਕਦਮ ਨਾਲ ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੈਂਕਚੁਰੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਸੜਕਾਂ ‘ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਫੈਡਰਲ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

2. ਫੜੇ ਗਏ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਰਿਕਾਰਡ : ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ 362 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਗੀਨ ਜੁਰਮਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ:

ਬਾਲ-ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਤੇ ਬਲਾਤਕਾਰ: 14 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਮਾਸੂਮ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ 1995 ਦੇ ਇੱਕ ਅਣਸੁਲਝੇ ਬਲਾਤਕਾਰ

ਕੇਸ ਦਾ ਮੁਲਜ਼ਮ।

ਕਤਲ ਕੇਸ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ: ਇੰਗਲਵੁੱਡ (Inglewood) ਵਿਖੇ ਕੈਟਾਲਿਟਿਕ ਕਨਵਰਟਰ ਚੋਰੀ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕਤਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜੋਸੇ ਕ੍ਰਿਸਟੀਅਨ ਸਾਰਾਵੀਆ-ਸਾਂਚੇਜ਼ (Jose Cristian Saravia-Sanchez) ਹੋਰ ਸੰਗੀਨ ਜੁਰਮ: ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਥਿਆਰ ਰੱਖਣ, ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣ (DUI), ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਹਿੰਸਕ ਗੈਰਵਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਈ ਹੋਰ ਮੁਲਜ਼ਮ।

3. ਸੈਂਕਚੁਰੀ ਨੀਤੀਆਂ ‘ਤੇ 935 ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਰੁਖ਼ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕਸਟਮਜ਼ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ (935) ਦੇ ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਫੀਲਡ ਆਫਿਸ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਥਾਮਸ ਗਾਈਲਜ਼ (Thomas Giles) ਨੇ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ: ‘ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਖ਼ਤਰਨਾਕ

ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਆਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡਣਾ ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ। ਬਲਾਤਕਾਰੀਆਂ, ਗੈਰ ਮੌਜੂਦਾ ਅਤੇ ਕਾਤਲਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਾਡਾ ਇਹ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨਿਰੰਤਰ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ।’

‘ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਗਾਰਡੀਅਨ ਏਂਜਲ’ ਰਾਹੀਂ ਸੰਘੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਿਕੰਜੇ ਤੋਂ ਬਚਣ

ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ : ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਸੰਘੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ (ICE), ਯੂ.ਐੱਸ. ਅਟਾਰਨੀ ਦਫ਼ਤਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਮਰੀਕੀ ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ‘ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਬੇਕਸੂਰ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਡਾ ਅਦਾਰਾ ਸਿਰਫ਼ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਲਈ ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਐਨਾ ਕਾਸਪੇਰੀਅਨ ਦਾ ਵਿਵਾਦਤ ਬਿਆਨ ਭਾਰਤ-ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਸਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਪੀ.ਐੱਮ. ਮੋਦੀ ਬਾਰੇ ਕੀਤੀ ਤਿੱਖੀ ਟਿੱਪਣੀ 'ਦ ਯੰਗ ਤਰਕਸ' (TYT) ਸ਼ੋਅ ਦੌਰਾਨ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਵਧਦੀ ਨੇੜਤਾ 'ਤੇ ਚੁੱਕੇ ਸਵਾਲ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ/ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਅਮਰੀਕੀ ਨਿਊਜ਼ ਸ਼ੋਅ 'ਦ ਯੰਗ ਤਰਕਸ' ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹੋਸਟ ਐਨਾ ਕਾਸਪੇਰੀਅਨ ਵੱਲੋਂ ਗਾਜ਼ਾ ਸੰਘਰਸ਼, ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਅਮਰੀਕੀ ਫੰਡਾਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤ-ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਕੂਟਨੀਤਕ ਸਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ।

ਪੂਰਾ ਮਾਮਲਾ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ
1. ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਫੰਡਿੰਗ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ: ਸ਼ੋਅ ਦੌਰਾਨ ਐਨਾ ਕਾਸਪੇਰੀਅਨ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਅਰਬਾਂ ਡਾਲਰਾਂ ਦੀ ਫੰਡਿੰਗ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਅਮਰੀਕੀ ਟੈਕਸਟਾਂ ਦੀ ਪੈਸੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਰਹਿ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

2. ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ: ਇਸੇ ਚਰਚਾ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ

ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਿਰੁੱਧ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨਵੇਂ ਵਿੱਤੀ ਤੇ ਕੂਟਨੀਤਕ ਸਹਾਰਿਆਂ ਲਈ ਭਾਰਤ ਵੱਲ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਿਚਕਾਰ ਵਧਦੇ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਗੱਠਜੋੜ 'ਤੇ ਅਤਿਅੰਤ ਤਲਖ ਅਤੇ ਅਣਉਚਿਤ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ: 'ਉਹ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ (ਅਮਰੀਕਾ) ਦਾ ਖੂਨ ਚੁਸਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਭਾਰਤ ਵੱਲ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਉੱਥੋਂ ਵੀ ਲਾਭ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਅੱਗੇ ਗੋਡੇ ਟੇਕ ਰਹੇ ਹੋਣ (ਲੱਤਾਂ ਖੋਲ੍ਹ ਰਹੇ ਹੋਣ)... ਵਧਾਈਆਂ।'

ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਹੰਗਾਮਾ
ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਇਤਰਾਜ਼: ਐਨਾ ਕਾਸਪੇਰੀਅਨ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਲਈ ਵਰਤੀ ਗਈ ਅਸਲੀਲ ਅਤੇ ਅਪਮਾਨਜਨਕ

ਭਾਸ਼ਾ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤੀ ਯੂਜ਼ਰਾਂ, ਕੂਟਨੀਤਕ ਮਾਹਰਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ।

ਕੂਟਨੀਤਕ ਹਕੀਕਤ: ਆਲੋਚਕਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਕਿਸੇ ਅਧੀਨਗੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਰੱਖਿਆ ਤਕਨੀਕ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਰਣਨੀਤਕ ਹਿੱਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਘਰੇਲੂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਚਸ਼ਮੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਐਨਾ ਕਾਸਪੇਰੀਅਨ ਕੌਣ ਹੈ?

ਪਛਾਣ: ਅਮਰੀਕੀ ਪੱਤਰਕਾਰ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲੈਕਚਰਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਸਿਆਸੀ ਟਿੱਪਣੀਕਾਰ।

ਪਲੇਟਫਾਰਮ: ਉਹ 'ਦ ਯੰਗ ਤਰਕਸ' (TYT) ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਦੀ ਕੋ-ਹੋਸਟ ਹੈ, ਜੋ ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀ (Left-wing) ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ 'ਤੇ ਤਿੱਖੇ ਹਮਲੇ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੰਪਾਦਕੀ ਡਿਸਕਲੇਮਰ (Editorial Disclaimer): ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਅਮਰੀਕੀ ਟਾਕ ਸ਼ੋਅ 'ਦ ਯੰਗ ਤਰਕਸ' (TYT) ਦੌਰਾਨ ਪੱਤਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਜਨਤਕ ਚਰਚਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਖ਼ਬਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਵਿਚਾਰ ਸੰਬੰਧਿਤ

ਪੱਤਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਹਨ; ਸਾਡੇ ਅਦਾਰੇ ਜਾਂ ਸੰਪਾਦਕੀ ਬੋਰਡ ਦਾ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਸਿਰਫ਼ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਲਈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਚਾਰ ਗੋਲੀਆਂ ਲੱਗਣ ਮਗਰੋਂ ਵੀ 13 ਸਾਲਾ ਬੱਚੀ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਨਿਊਯਾਰਕ : ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਦੀ ਮਿਸਾਕੀ ਕਾਊਂਟੀ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਸਮੂਹਿਕ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦੌਰਾਨ 4 ਗੋਲੀਆਂ ਲੱਗਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ 13 ਸਾਲਾ ਬੱਚੀ ਨੇ 911 'ਤੇ ਫ਼ੋਨ ਕਰਕੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਹਮਲਾਵਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਈ। ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਬੱਚੀ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨੂੰ ਸਲਾਮ ਕੀਤਾ ਤੇ ਉਸਨੂੰ 'ਹੀਰੋ' ਦੱਸਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਮੁਤਾਬਕ 39 ਸਾਲਾ ਚੈਡ ਹਿਕਮੈਨ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ 5 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਤਿਆ ਕੀਤੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵੀ ਇੱਕ ਜੰਗਲੀ

ਅਮਾਂਡਾ ਐਵਰਿਟ ਤੇ ਉਸ ਦੇ 16 ਸਾਲਾ ਪੁੱਤਰ ਐਰਿਕ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਮਾਂਡਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਬੱਚੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੋਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਚਾਰ ਗੋਲੀਆਂ ਲੱਗਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਹਮਲਾਵਰ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਇਕ ਦੂਜੇ ਘਰ ਵਿੱਚੋਂ 53 ਸਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮਿਲਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਵੱਡੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਹਿਕਮੈਨ ਦੀ ਗੱਡੀ ਵਿਟਲਾਕ ਝੀਲ ਨੇੜਲੇ ਜੰਗਲੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ। ਉਥੇ ਇਕ 29 ਸਾਲਾ ਔਰਤ ਤੇ ਹਿਕਮੈਨ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਸਾਰੇ ਪੰਜ ਪੀੜਤਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਗੋਲੀਆਂ ਲੱਗਣ

ਨਾਲ ਹੋਈ। ਹਿਕਮੈਨ ਦੀ ਮੌਤ ਖ਼ੁਦਕੁਸ਼ੀ ਸੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਨਾਲ ਹੋਈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅਜੇ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿਤੀ। ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤੀ ਰਿਕਾਰਡ ਮੁਤਾਬਕ ਹਿਕਮੈਨ ਨੂੰ 2024 ਵਿੱਚ ਚੋਬੀ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਬਾਲ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਇਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਹਮਲੇ ਦਾ ਮਕਸਦ ਅਜੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ।

ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ 2 ਲੋਕ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ

ਹਿਊਸਟਨ : ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ (ਦੋਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ) ਅਤੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਤੇਜ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਿਚਕਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ 2 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੈਜ਼ ਗਿਟਾਰਵਾਦਕ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਦੂਜੀ ਗ੍ਰੀਨ ਕਾਰਡ ਹੋਲਡਰ ਬਜ਼ੁਰਗ ਔਰਤ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਜਨਮੇ ਜੈਜ਼ ਗਿਟਾਰਵਾਦਕ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਪ੍ਰਿਤੋਜ਼ ਵਾਲੀਆ ਨੂੰ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਪਰਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕੀ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕਸਟਮਜ਼ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਨੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਅਕਾਊਂਟ 'ਤੇ ਪੋਸਟ ਕੀਤੇ ਗਏ

ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਡੋਲਾਟੋ ਆਈ. ਸੀ. ਈ. ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਹ 14 ਦਿਨ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਹੋਏ ਹਨ। ਦੂਜਾ ਮਾਮਲਾ ਵੇਂਕਟਾ ਵਾਸਮਸੈੱਟੀ ਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਥਾਈ ਨਿਵਾਸੀ ਹੈ ਅਤੇ 2013 ਤੋਂ ਅਮਰੀਕੀ ਗ੍ਰੀਨ ਕਾਰਡ ਧਾਰਕ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ 11 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਉੱਤਰੀ ਕੈਰੋਲੀਨਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਆਈ. ਸੀ. ਈ. ਨੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ। ਵਾਸਮਸੈੱਟੀ 27 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹਨ ਅਤੇ ਉੱਤਰੀ ਕੈਰੋਲੀਨਾ 'ਚ ਦਿਵਿਆਂਗ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਸਟਮਸ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਏਜੰਟ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਹਿ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ ਹੁਣ ਵਰਤੇਗੀ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਝਟਕੇ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਨੇ

ਏਜੰਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਦਸਤਾਨੇ ਖਰੀਦੇਗੀ ਜੋ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹਨ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ, (ਰਾਜ ਗੋਗਨਾ/ਸਾਡੇ ਲੋਕ) : ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਵਿੱਚ ਡਰ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਸਟਮਸ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਹਥਿਆਰ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਲੰਘੇ ਪਿਛਲੇ 19 ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਆਈ.ਸੀ.ਈ. ਵੱਲੋਂ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀਆਂ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਛੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਵੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਟਰੰਪ ਸਰਕਾਰ ਅਸੀ.ਸੀ.ਈ. ਦੇ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਬਾਡੀ ਕੈਮਰੇ ਦੇਣ ਦੀ ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਹੁਣ ਇਸ ਸਭ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵੱਡਾ ਹਥਿਆਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਏਜੰਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੰਸਕ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਕਿੰਟ ਵਿੱਚ ਕਾਬੂ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। ਅਮਰੀਕੀ ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਆਈ.ਸੀ.ਈ. ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਦਸਤਾਨੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਛੂਹਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਝਟਕਾ ਦੇਣਗੇ। ਜਿਸ ਕਰਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਸੁਖਾਲੀ ਹੋ

ਜਾਵੇਗੀ। ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਹੋਮਲੈਂਡ ਸਿਕਿਓਰਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ (ਆਈ.ਸੀ.ਈ.) ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਦਸਤਾਨੇ ਖਰੀਦਣ ਲਈ 20 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਖਰਚ ਕਰੇਗਾ, ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਮਾਰਚ ਤੱਕ

ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਦਸਤਾਨੇ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨਾਲ ਹਿੰਸਕ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਦਾਅਵੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਦਸਤਾਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਹਮਲਾਵਰ ਬਣਾ ਦੇਣਗੇ। ਕੰਪਲੀਅਮੈਂਟ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਮ ਪੈਟਰੋਲ ਦਸਤਾਨਿਆਂ ਵਾਂਗ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਬਟਨ ਦਬਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਮੋਡ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹਨਾਂ ਦਸਤਾਨੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਉਦੋਂ ਹੀ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਝਟਕਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਮੜੀ ਨੂੰ ਛੂੰਹਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੀ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਝਟਕਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਕੁਝ ਸਕਿੰਟਾਂ ਲਈ ਝਟਕੇ ਮਾਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਮਧੂ-ਮੱਖੀ ਦੇ ਡੰਗ ਵਾਂਗ ਦਰਦ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦਸਤਾਨੇ ਦੰਗਾਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੈ।

ਆਖਰੀ ਮਿੰਟ 'ਚ ਹੋਇਆ ਸਮਝੌਤਾ ! ਟਰੰਪ ਨੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਆਯਾਤ 'ਤੇ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਟੈਰਿਫ਼ ਟਾਲਿਆ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ : ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਆਯਾਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ 20 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੇ ਸਾਮਾਨ 'ਤੇ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਟੈਰਿਫ਼ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਘੰਟੇ ਪਹਿਲਾਂ ਆਖਰੀ ਮਿੰਟ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਟਰੰਪ ਦੇ ਐਲਾਨ ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਸਮਾਂ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕਦਮ ਨੇ ਫਿਲਹਾਲ, ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕੁਝੜਣ ਨੂੰ

ਰੋਕਿਆ ਹੈ। ਟੈਰਿਫ਼ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਟਰੰਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ, ਟਰੂਥ ਸੋਸ਼ਲ 'ਤੇ ਪੋਸਟ ਕੀਤਾ, “ਮੈਂ ਕੈਨੇਡਾ 'ਤੇ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਟੈਰਿਫ਼ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਕੱਲ੍ਹ ਸਵੇਰੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋਣੇ ਸਨ। ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।” ਟਰੰਪ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਇਹ ਆਯਾਤ ਡਿਊਟੀਆਂ ਹਰ ਸਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੁੱਲ ਸਮਾਨ ਦੇ

ਲਗਭਗ ਪੰਜ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਕੀ ਸਟਿੱਕਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਜੀਭ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ। ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਨਵੇਂ ਟੈਰਿਫ਼ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਟੈਰਿਫ਼ਾਂ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਪਾਰਕ ਵਿਵਾਦ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ 880 ਬਿਲੀਅਨ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਦੇ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਵਪਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਇਕ ਛੱਤ ਥੱਲੇ

LAW OFFICES OF EMMANUEL ENYINWA

ESQ, Abogado

- ➡ ਪੋਲੀਟੀਕਲ ਅਸਾਈਲਮ ➡ Political Asylum
- ➡ Deportation of Defense ➡ BIA Appeal
- ➡ 9 Circuit Court ➡ Federal Court
- ➡ ਗਰੀਨਕਾਰਡ ➡ ਸਿਟੀਜਨਸ਼ਿਪ
- ➡ Green Card ➡ Citizenship
- ➡ ਡਾਈਵੋਰਸ ➡ ਸਿਵਲ ਐਂਡ ਕਰੀਮੀਨਲ ਕੇਸ
- ➡ Divorce ➡ Civil and Criminal Cases
- ➡ Family Petition Immigration
- ➡ Travel document ➡ Work Permit

ਅਸੀਂ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਨੋਟ : ਇਥੇ ਸਪੈਨਿਸ਼ ਵੀ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪੈਨਿਸ਼ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵੀ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਅਸੀਂ ਤਿੰਨ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਆਪ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹਾਂ
Manteca-Arizona- San Francisco

239 West Yosemite Ave Manteca CA 95336

hsrotal.64@gmail.com

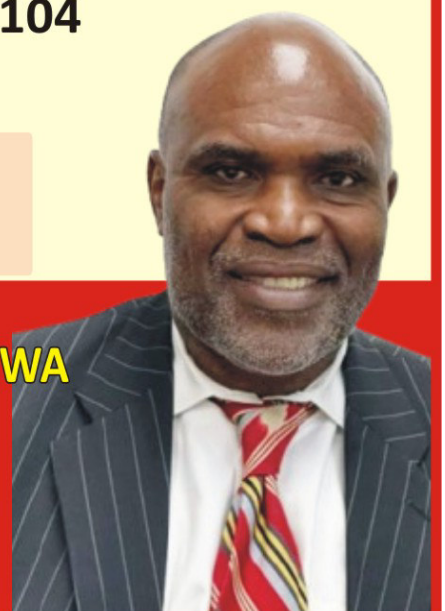
369 Pine Street, Suite 420, San Francisco, CA 94104

Enyinwalaw@gmail.com

All Services Under One Roof

HARMINDER SINGH SAMANA
OFFICE MANAGER
209-481-7750
209-624-3919

EMMANUEL ENYINWA
Attorney of Law
Tel. 415-956-6100
Fax. 415-956-6111

ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਨੇਸ਼ਨ ਨੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਅੱਗੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਚੁੱਕਿਆ

1947 ਦੀ ਵੰਡ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ, ਸੱਤਾ ਤਬਾਹਦਲਾ ਸਿੱਖ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਲੰਡਨ : ਸਿੱਖ ਨੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਵੱਲੋਂ 15 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ 10 ਡਾਊਨਿੰਗ ਸਟਰੀਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ। ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਅਣ-ਸੌਂਪੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਾਤਾ-ਭੂਮੀ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਦੀ ਮੰਗ ਉਠਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਭਾਰਤ-ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਿਤ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਇਸ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਮੁੱਖ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਾਇਰਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼-ਬਿਦੂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਸਾਮਰਾਜ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ 1947 ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1947 ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੱਤਾ ਤਬਾਹਦਲਾ ਸਿੱਖ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਵਿੱਚ ਰੈਡਕਲਿਫ਼ ਲਾਈਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸੁਤੰਤਰ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਜਨਮਤ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਹਸਤੀ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਧੱਕ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੱਖ ਨੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ 1973 ਦੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਮਤੇ ਦੇ ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਵਾਲੇ

ਮਾਡਲ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਮੰਗ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅੰਦਰ ਵਧੇਰੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਪੂਰੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਹੈ। ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਵਿੱਚ ਗਲੋਬਲ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਰੈਫਰੈਂਡਮਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰੈਫਰੈਂਡਮਾਂ ਰਾਹੀਂ 1947 ਵਿੱਚ ਨਾ ਹੋਏ ਜਨਮਤ ਦੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਰਸਤਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਫ਼ਦ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਅਸੀਂ ਰਿਆਇਤਾਂ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਸੰਪੂਰਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਵਾਲੀ ਕੌਮ ਵਜੋਂ ਖੜ੍ਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਸਰਦਾਰ ਨਵਤਰ ਸਿੰਘ, ਸਰਦਾਰ ਰੁਖ਼ਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸਰਦਾਰ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਬੀਬੀ ਬਲ ਕੌਰ, ਸਰਦਾਰ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਵਫ਼ਦ ਨੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਸਵੈ-ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵੇਖਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਨੇ ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ-ਤੁਰਕੀ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਰੱਖਿਆ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ‘ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਦਲੇਰਾਨਾ’ ਕਦਮ ਦੱਸਿਆ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ‘ਤੇ ਹਮਲਾ ਤਿੰਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ‘ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਹਮਲਾ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ/ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ : ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ, ਤੁਰਕੀ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਰੱਖਿਆ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ‘ਵੱਡਾ, ਦਲੇਰਾਨਾ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲਕਦਮੀ’ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਇਹ ਦੇਸ਼ ‘ਹੋਰ ਸਾਰਥਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ’ ਆਪਣੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਮੱਕਾ ਵਿੱਚ 7 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਤਹਿਤ ਤਿੰਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਉੱਤੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਹਮਲਾ ਤਿੰਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਉੱਤੇ ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ ਦੇ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੇ (ਕ੍ਰਾਊਨ ਪ੍ਰਿੰਸ) ਮੁਹੰਮਦ ਬਿਨ ਸਲਮਾਨ, ਤੁਰਕੀ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਜ਼ਬ ਤਈਬ ਏਰਦੋਆਂ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਹਿਬਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਨੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਸ਼ਰੀਫ਼ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਤਿੰਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਰੱਖਿਆ ਸਮਝੌਤੇ ਉੱਤੇ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ‘ਉਦਾਰ ਟਿੱਪਣੀਆਂ’ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਆਪਣੀ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਉੱਥੇ ਹੀ ਟਰੰਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ‘ਟਰੂਥ ਸੋਸ਼ਲ’ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਪੋਸਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, “ਮੈਂ ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ, ਤੁਰਕੀ

ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਆਖ਼ਰਕਾਰ ਮੱਕਾ ਸੰਯੁਕਤ ਰੱਖਿਆ ਸਮਝੌਤੇ ਉੱਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕਜੁੱਟ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਹੋਰ ਸਾਰਥਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।” ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਮਹਾਨ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਵਧਾਈ। ਇਹ ਇੱਕ ਵੱਡੀ, ਦਲੇਰ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਹੈ।” ਉੱਥੇ ਹੀ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਨੇ ‘ਐਕਸ’ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਪੋਸਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, “ਮੱਕਾ ਸੰਯੁਕਤ ਰੱਖਿਆ ਸਮਝੌਤੇ ਉੱਤੇ ਦਸਤਖਤ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਦੇ ਉਦਾਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਮੈਂ ਭੁੱਧੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।” ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, “ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ ਅਤੇ ਤੁਰਕੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰਚਨਾਤਮਕ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਰਹੇਗਾ।”

ਅਖੌਤੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ‘ਤੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਮੰਗ ਰਹੇ ਸਿੱਖਾਂ ‘ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਦੀ ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵੱਲੋਂ ਸਖ਼ਤ ਨਿਖੇਧੀ

ਫਰੈਂਕਫੋਰਟ : ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਭਾਈ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ (ਅਮਰੀਕਾ), ਕੋ-ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਭਾਈ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗੁਰਾਇਆ, ਭਾਈ ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਜਰਮਨੀ), ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ ਭਾਈ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ (ਇੰਗਲੈਂਡ), ਭਾਈ ਮਨਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਭਾਈ ਭਗਤ ਸਿੰਘ (ਕੈਨੇਡਾ), ਭਾਈ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ (ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ), ਭਾਈ ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ (ਹਾਲੈਂਡ), ਭਾਈ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਈ ਸ਼ਿੰਗਾਰਾ ਸਿੰਘ ਮਾਨ (ਫਰਾਂਸ) ਨੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਹਕੂਮਤ ਅਤੇ ਪੁਲੀਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਅਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਭਾਈ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਹਵਾਰਾ ਦੀ ਪੈਰੋਲ ਦੀ ਹੱਕੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਿੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਹਿਸ਼ੀਆਨਾ ਅਤੇ ਜ਼ਾਲਮਾਨਾ ਤਖ਼ੱਦਦ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਾ ਹੀ ਜੁਰਮ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਨਿਰੱਪੇ ਸਿੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਰਾਜ-ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦਮਨ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ‘ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਪ੍ਰਤੀ ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਖਪਾਤ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੌਮੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਸੱਦੇ ‘ਤੇ ਜਦੋਂ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਮਾਰਚ ਵਾਈਪੀਐੱਸ ਚੌਕ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਹਾਊਸ ਵੱਲ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਉੱਤੇ ਪੁਲੀਸ ਵੱਲੋਂ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਬੁਛਾੜਾਂ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਅੱਥਰੂ ਗੈਸ ਦੇ ਗੋਲੇ ਦਾਗੇ ਗਏ। ਸਰਕਾਰੀ ਦਮਨ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੋਰ ਪਾਰ ਹੋ ਗਈਆਂ ਜਦੋਂ ਨਿਰੱਪੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਉੱਤੇ ਡਰੋਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਗੈਸ ਦੇ ਗੋਲੇ ਸੁੱਟੇ ਗਏ। ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾ ਰਹੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਸਲੂਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਲੀਸ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅਹਿਮ ਸਿੱਖ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਦੀ ਵੀ ਸਖ਼ਤ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਰਚ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਤੱਖ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ਼

ਦੀ ਇਸ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭੁੱਧੀ ਇਕਜੁੱਟਤਾ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਰੋਹ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅਸੂਲਾਂ ‘ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੈਦੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਟਾਲਣਾ ਅਤੇ ਪੈਰੋਲ ਵਰਗੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਣਾ ਨਿਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰੀ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ। ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਜਥੇਦਾਰ ਭਾਈ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਹਵਾਰਾ ਦੀ ਪੈਰੋਲ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਰਵੱਈਆ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਡੀ ਤਾਜ਼ੀਬ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਇਹ ਸਰਕਾਰੀ ਜਬਰ 15 ਅਗਸਤ—ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਖੌਤੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਹਾੜੇ—ਦੇ ਦਿਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਭਾਰਤੀ ਸਟੇਟ ਦੁਨੀਆ ਸਾਹਮਣੇ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਲੋਕਤੰਤਰ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਆਪਣੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੱਕਾਂ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸਿੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਬੁਛਾੜਾਂ, ਅੱਥਰੂ ਗੈਸ ਅਤੇ ਡਰੋਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ। ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਇਹ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਦਾਅਵੇ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਹਕੀਕਤ ਨਹੀਂ

ਬਣ ਜਾਂਦੇ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕੌਮ ਦੀ ਹੱਕੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ, ਜਬਰ ਅਤੇ ਰਾਜ-ਤਾਕਤ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਦਬਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ‘ਤੇ ਸਵਾਲ ਉੱਠਣੇ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹਨ। ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤਮਈ, ਜਮਹੂਰੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਡਟ ਕੇ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਕੌਮੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ 21 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪੰਜਾਬ ਬੰਦ ਦੇ ਸੱਦੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮੰਚ ‘ਤੇ ਉਠਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਡਰੋਨ, ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਬੁਛਾੜਾਂ, ਅੱਥਰੂ ਗੈਸ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਸਦਾ ਲਈ ਦਬਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀਆਂ। ਸਰਕਾਰੀ ਜਬਰ ਕਿਸੇ ਹੱਕੀ ਮੰਗ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ, ਇਨਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਸੰਘਰਸ਼ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇਗੀ। ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਸਰਕਾਰੀ ਜਬਰ-ਜ਼ੁਲਮ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦੀ ਹੋਈ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ, ਜਥੇਦਾਰ ਭਾਈ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਹਵਾਰਾ ਦੀ ਪੈਰੋਲ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਬਰਾਬਰੀ, ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਲਈ ਹਰ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮੰਚ ‘ਤੇ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਦੀ ਰਹੇਗੀ।

ਮੈਟਾ ‘ਤੇ 1.4 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਡਾਲਰ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ! ਬੱਚਿਆਂ ‘ਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਅਸਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੁਣਵਾਈ

ਸੇਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ/ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ : ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦਿੱਗਜ਼ ਮੈਟਾ ਵਿਰੁੱਧ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਫੇਸਬੁੱਕ ਅਤੇ ਇਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਦੀ ਮਾਲਕ ਕੰਪਨੀ ਮੈਟਾ ‘ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਜਿਹੇ ਫੀਚਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜੋ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਦਾ ਆਦੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 1.4 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਦੇ ਭਾਰੀ ਹਰਜਾਨੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੈਟਾ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮਾਰਕੀਟ ਵੈਲਿਊ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੈਟਾ ਨੇ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸ਼ੋਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਫਸਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਅਣਉਚਿਤ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਾਰਨ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਦਾ

ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਮੈਟਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਵਿਦਾਲੀਆ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਸਾਲ ਕੰਪਨੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਦੋ ਅਹਿਮ ਕੇਸ ਹਾਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਵਿੱਚ

ਭਾਰੀ ਗਿਰਾਵਟ ਦੇਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਮੈਟਾ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਤੇ ਮਾਹਰਾਂ ਦੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ‘ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਮੈਟਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 2024 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ‘ਟੀਨ ਅਕਾਊਂਟ’ ਵਰਗੇ ਨਵੇਂ ਫੀਚਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਕੰਟਰੋਲ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ‘ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਜਿਊਰੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਦੇ ਵਿਗੜਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਕਈਆਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ, ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ (ਜਿਵੇਂ ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ) ਨੂੰ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਕ ਦੱਸਿਆ। ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਸ ਸੁਣਵਾਈ ‘ਤੇ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਟਿਕੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ-ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ 'ਚ ਵਧਦੀ ਕੁਝੜ

ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਇਸ ਖਿੱਤੇ ਵਿਚ ਜੋ ਬਹੁਤ ਅਜੀਬ ਇਤਫ਼ਾਕ ਵਾਪਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤ-ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਸਾਲ 1947 ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਅੱਜ ਦਾ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੂਰਬੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੱਛਮੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਲੰਮਾ ਸਮੁੰਦਰੀ ਰਸਤਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਹੋਂਦ ਸੀ। ਸਮੇਂ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵਲੋਂ ਬਦਨੀਤੀ ਕਰਕੇ ਮੁਹੰਮਦ ਅਲੀ ਜਿਨਾਹ ਅਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਲੀਗ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਇਹ ਖੂਨੀ ਵੰਡ ਹੋਈ ਸੀ, ਪਰ ਸਮੇਂ ਨੇ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਸਾਬਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਧਰਮ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵੰਡ ਅਧੀ-ਅਧੂਰੀ ਹੀ ਰਹੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਮੁਸਲਿਮ ਲੋਕ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਾਲ 1971 ਵਿਚ ਇਸ ਮਸਲੂਏ ਵੰਡ ਦਾ ਪਾਜ਼ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਘੜ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਪੂਰਬੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਬਗ਼ਾਵਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਦੇ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਖਹਿੜਾ ਛੁਡਵਾਉਣ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫ਼ੌਜ ਵਲੋਂ ਲੱਖਾਂ ਹੀ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰਬਰਤਾ ਭਰਪੂਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਇਸ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਨਿਜਾਤ ਮਿਲ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਵੱਖਰਾ ਦੇਸ਼ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ੇਖ਼ ਮੁਜੀਬੁਰ-ਰਹਿਮਾਨ ਇਸ ਨਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਗੂ ਵਜੋਂ ਉੱਭਰੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਬੰਗਬੰਦੂ' ਦੇ ਨਾਂਅ ਨਾਲ ਅੱਜ ਵੀ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੁਝ ਹੀ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਫ਼ੌਜੀਆਂ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮੇਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਅਕਸਰ ਗੜਬੜ ਹੀ ਬਣੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸਥਿਰ ਨਾ ਹੋ ਸਕਿਆ। 'ਬੰਗਬੰਦੂ' ਦੀ ਬੇਟੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸ਼ੇਖ਼ ਹਸੀਨਾ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬਚ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਸ ਨਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਆਵਾਮੀ ਲੀਗ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੁਖੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮੁਲਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਚਲਾਇਆ ਤੇ ਦੂਸਰੀ ਵੱਡੀ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਨੈਸ਼ਨਲਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਟਕਰਾਅ ਵੀ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਸਥਿਰ ਹਾਲਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸ਼ੇਖ਼ ਹਸੀਨਾ ਨੇ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਚਲਾਇਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਨੈਸ਼ਨਲਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਉਭਾਰ ਹੋਇਆ।

14 ਸਾਲ ਦੇ ਲੰਮੇ ਅਰਸੇ ਤੱਕ ਹਕੂਮਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੇਖ਼ ਹਸੀਨਾ ਵਿਰੁੱਧ 2 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਭੜਕੀ ਬਗ਼ਾਵਤ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਛੱਡ ਕੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸ਼ਰਨ ਲੈਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਸ਼ੇਖ਼ ਹਸੀਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਤੇ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਗੂੜ੍ਹੇ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਸਹਿਯੋਗ ਵਾਲੇ ਸੰਬੰਧ ਬਣੇ ਰਹੇ ਸਨ ਅਜਿਹੇ ਗੜਬੜ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਅਸਥਿਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਇਸ ਸਾਲ ਫਰਵਰੀ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਨੈਸ਼ਨਲਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਤਾਰਿਕ ਰਹਿਮਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ, ਪਰ ਸ਼ੇਖ਼ ਹਸੀਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਈ ਵੱਡੇ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਖਟਾਸ ਬਣੀ ਰਹੀ, ਜੋ ਹੁਣ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਆਉਂਦੇ ਮਹੀਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ 'ਬ੍ਰਿਕਸ' ਸੰਮੇਲਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਇਸ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ ਪਰ ਤਾਰਿਕ ਰਹਿਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸ਼ੇਖ਼ ਹਸੀਨਾ ਦੀ ਹਵਾਲਗੀ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਮੰਨ ਸਕਣਾ ਭਾਰਤ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਤਣਾਅ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ 5 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਸ਼ੇਖ਼ ਹਸੀਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸਾਜੀਬ ਵਾਜਿਦ ਵਲੋਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਕਲੱਬ ਵਿਚ ਵਰਚੁਅਲ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਤੇ ਸ਼ੇਖ਼ ਹਸੀਨਾ ਨੇ ਸਖ਼ਤ ਲਹਿਜ਼ੇ ਵਿਚ ਦਸੰਬਰ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਢਾਕਾ (ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ) ਪਰਤਣ ਦਾ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਇਰਾਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਤਾਰਿਕ ਰਹਿਮਾਨ ਦੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਬੇਯਕੀਨੀ ਵਿਚ ਬਦਲਦੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਸੁਨੇਹਾ ਉਥੋਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਦੇ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਵੱਡੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਨੇ ਇਸੇ ਹੀ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਚੀਨ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਨੇੜਤਾ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧਾ ਲਈ ਹੈ, ਜਿਥੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਆਸਰਾ ਮਿਲਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਭਾਰਤ ਲਈ ਭਾਵੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਮੰਨੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਬਣੀਆਂ ਇਹ ਦੂਰੀਆਂ ਕਦਾਚਿਤ ਵੀ ਚੰਗੇ ਲੱਛਣਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਬਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਲਈ ਹੋਰ ਨਵੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਣ ਗਈ ਹੈ।

ਜੈਨ-ਜੀ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦੇ ਮਾਮਨੇ

ਕੋਕਰੋਚ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਫਿਲਹਾਲ ਭਾਵੇਂ ਜੰਤਰ-ਮੰਤਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਜੇ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਥੂਲ ਅਤੇ ਸੂਖਮ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਥੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਧਰਮੇਂਦਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਅਸਤੀਫ਼ੇ, ਨੀਟ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖ਼ੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਬਣਾਏ ਕੇਸ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਸੂਖਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਹੁ-ਪਰਤੀ ਅੰਦੋਲਨ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਉੱਤੇ ਲੱਗੇ ਵੱਡੇ ਸਵਾਲੀਆ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਹ ਅੰਦੋਲਨ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀ ਭਾਰੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ, ਜੋ ਨੀਟ ਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਭਵਿੱਖ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਇਹ ਉਮੀਦਾਂ ਵੀ ਚਕਨਾਚੂਰ ਹੋਣ ਲੱਗੀਆਂ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਪੇਪਰ ਲੀਕ ਹੋਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਲਿਆਕਤ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣੀ ਹੈ। ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਵੀ ਸੀਟ ਮਿਲਣੀ ਤੈਅ ਨਾ ਰਹੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵੇਲੇ ਪਸਰੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਅਤੇ ਮਾਯੂਸੀ ਦੌਰਾਨ ਇਹੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਰਾਹ ਖੋਲ੍ਹਦੀਆਂ ਸਨ ਜਿੱਥੇ ਆਸ ਦੀ ਕਿਰਨ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਨਾ ਕੇਵਲ ਇਹ ਰਾਹ ਬੰਦ ਹੋਣ ਲੱਗੇ ਬਲਕਿ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਬੇਹੱਦ ਗ਼ੈਰ-ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਗ਼ੈਰ-ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰਾਨਾ ਰਿਹਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ, ਬੁੱਧੀਮਾਨੀ ਅਤੇ ਹੁਨਰ ਦਾ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਭਲੀ-ਭਾਂਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਪਾਈਆਂ ਤੇ ਮੌਕੇ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਬਜ਼ ਨਹੀਂ ਪਛਾਣੀ। ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਦੀ ਬਹੁਤਾਤ ਨੇ ਇਸ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਭੰਬਲਭੂਸੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਚੇਤਨਤਾ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੀੜ੍ਹੀ ਭਾਵੇਂ ਬਹੁਤੀ ਗਹਿਰੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਪਰ ਜਾਗਰੂਕ ਬਹੁਤ ਹੈ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਤੰਤਰ ਦੇ ਢਿੱਲੇ ਪੈਚਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵਾਕਫ਼ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਭਲੀ-ਭਾਂਤ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦੇ ਸਾਏ ਵਿੱਚ ਜਿਊਣਾ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸੱਚੇ ਅਤੇ ਨਿਡਰ ਮਨ ਨਾਲ ਇਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਦਿਲ ਜਿੱਤ ਲਿਆ। ਇਹ ਕੋਈ ਅਲੋਕਾਰੀ ਵਰਤਾਰਾ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਜੰਮੀ ਹੋਈ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਖਿਸਕ ਗਈ। ਇਹ ਸੰਘਰਸ਼ ਵੱਡਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਸਿਖਾ ਗਿਆ ਕਿ ਡਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਅਸੀਂ ਡਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਨੂੰ ਟਾਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਇਸ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜੋ ਖ਼ੋਫ਼ ਜਨਤਾ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਉਹ ਦੂਰ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਵਾਮ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਯਕੀਨ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਤਾਕਤ ਅਜੇ ਜ਼ਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਏਕਤਾ ਅਜੇ ਟੁੱਟੀ ਨਹੀਂ।

ਕਿਸੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਟੋਕ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਉਭਾਰਿਆ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ। ਇਹ ਗੱਲ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਆਸੀ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਅੰਦੋਲਨ ਤੋਂ ਲਾਹਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਘੇਰਿਆ। ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਵੰਡੀਆਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਡਰ ਅਤੇ ਨਫ਼ਰਤ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸਿਦਕ ਅਤੇ ਸਚਾਈ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਦਿਲ ਜਿੱਤ ਲਿਆ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਿਦਕਦਿਲੀ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਖ਼ੂਬ ਵਿਖਾਏ ਗਏ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਗੋਦੀ ਮੀਡੀਆ ਸਟੂਡੀਓ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਚੀਕਦਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਟੁਕੜੇ-ਟੁਕੜੇ ਗੈਰ, ਦੇਸ਼ ਦੇ ਗੱਦਾਰ ਜਿਹੇ ਘਸ਼ੇ-ਪਿਟੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵਰਤਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਆ ਕੇ ਗਰਾਊਂਡ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਜੁਟਾ ਪਾਏ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਗ਼ੁਲਾਮ ਮੀਡੀਆ ਤੰਤਰ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁੱਦੇ ਉਠਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼-ਧ੍ਰੋਹੀ ਗਰਦਾਨਣ ਦੀ ਰਚੀ ਹੋਈ ਪੂਰੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਇਸ ਅੰਦੋਲਨ ਨੇ ਬੇਨਕਾਬ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਇਸ ਸਮੇਂ ਬੇਹੱਦ ਨਿਘਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਸਟੇਟ

ਡਾ. ਨਿਵੇਦਿਤਾ ਸਿੰਘ

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਤੀ ਸੰਕਟ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗੀ ਨਾਲ ਜੂਝਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਆਪ ਮਰਨ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੇ ਉੱਚ ਵਰਗੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਰਾਹ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਸਥਾਨਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਿਗੁਣੀ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਸਿੱਖਿਆ ਨੀਤੀ ਨੇ ਮੇਜਰ, ਮਾਈਨਰ, ਅੰਤਰ-ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਤੇ ਬਹੁ-ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਚੋਣਵੇਂ ਵਿਸ਼ੇ, ਹੁਨਰ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਜਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਵਿਛਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਦੀਆਂ ਤੰਦਾਂ ਵਿੱਚ ਫਸਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਇਕਾਗਰਤਾ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਮੌਜੂਦਾ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣੀ ਨਾਮੁਮਕਿਨ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਹੁ-ਭਾਂਤੀ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਭਟਕਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦਾ ਮੂਲ ਮੰਤਵ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਗਿਆਨਵਾਨ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਕੇਵਲ ਹੁਨਰਵਾਨ ਬਣਾਉਣਾ ਨਹੀਂ। ਹੁਨਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਆਈ ਟੀ ਆਈ ਅਤੇ ਪੌਲੀਟੈਕਨਿਕ ਕਾਲਜ ਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਨਵੇਂ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ

ਬਣਾਉਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਗਿਆਨ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿੱਗਰ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮ ਅੰਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਿਆਰੀ ਖੋਜ ਗਿਆਨ ਵਿਚਲੇ ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਭਰਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਸੀਮਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਖੋਜ ਦਾ ਕਾਰਜ ਵੱਡੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਸਿੱਖਿਆ ਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਚਾਰ ਸਾਲਾ ਬੀ ਏ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੀ-ਐੱਚ ਡੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਇਸ ਵੱਕਾਰੀ ਖੋਜ-ਡਿਗਰੀ ਨਾਲ ਸਰਾਸਰ ਖਿਲਵਾੜ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਵੀਂ ਸਿੱਖਿਆ ਨੀਤੀ ਅਧੀਨ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਢਾਂਚਾ ਖੋਖਲਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀ ਚੇਤਨਾ ਨੂੰ ਖੁੰਢਾ ਕਰਨ ਵੱਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਗੱਲ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੈਨ-ਜੀ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਹੈ। ਇਹ ਬੋਝ ਉਸ ਨੂੰ ਭਟਕਾ ਵੀ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਭੜਕਾ ਵੀ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਵਿੱਖੀ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੀ ਇਸ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨਾਲ ਉਦੋਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤੰਤਰ ਹੋਰ ਨਾ-ਇਨਸਾਫ਼ੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਾਜ-ਵਿਰੋਧੀ ਐਲਾਨ ਕੇ ਬੇਤੁਕੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕੁਟਾਪਾ ਚਾੜ੍ਹਨਾ ਤੇ ਪੈਲੇਟ ਗੰਨਾਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਸਖ਼ਤੀ ਦੀ ਇੱਤਹਾ ਸੀ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਸਭ ਕਰਨਾ ਮਹਿੰਗਾ ਪਿਆ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਾਖ ਕਾਫ਼ੀ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗੀ। ਸਾਲ 1990 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਮਸਲੂਏ ਬੁੱਧੀ ਦੇ ਵਧ ਰਹੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੇ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਬਾਜ਼ਾਰਵਾਦ ਦੇ ਬੇਇਤਹਾ ਫੈਲਾਅ ਨੇ ਮੱਧ ਵਰਗ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਡਿਗਰੀਆਂ ਲੈਣ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਇੱਕਦਮ ਵਧਿਆ ਪਰ ਉੱਥੇ ਵੀ ਹਾਲਾਤ ਹੁਣ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਘਾਟ ਹੈ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਛਾਟੀ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਲਟਕਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਿੱਚ ਬੇਚੈਨੀ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਤੇ ਨੇਪਾਲ ਵਿੱਚ ਜੈਨ-ਜੀ ਦਾ ਜਲਵਾ ਅਸੀਂ ਦੇਖ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਚੀਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਯੁਵਾ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀ ਬੇਚੈਨੀ ਅਤੇ ਗੁੱਸਾ ਅੰਦਰੋਂ-ਅੰਦਰ ਪੁੱਥ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜੇ ਅਣਦੇਖਿਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਰਤਮਾਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਠੱਸ ਕਦਮ ਨਾ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸ਼ਹੀਦ ਕੀ ਜੋ ਮੌਤ ਹੈ ਵੋ ਕੰਮ ਕੀ ਹਯਾਤ ਹੈ ਹਯਾਤ ਤੋ ਹਯਾਤ ਹੈ ਵੋ ਮੌਤ ਵੀ ਹਯਾਤ ਹੈ

ਇਸ ਦੌਰ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦੀ ਯਾਦਗਾਰੀ ਸਮਾਗਮ

ਦਲੇਰੀ ਦੀ ਅਮਰ ਵਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਅਟੱਲ ਵਚਨਬੱਧਤਾ: ਆਓ! ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ

ਸਮੇਤ 'ਹਨੇਰੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ' ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਮਹਾਨ ਲਾਸਾਨੀ ਸ਼ਹੀਦ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋਈਏ

ਲਾਥਰੋਪ, ਕੈਲੀਫ਼ੋਰਨੀਆ (ਕੈਲੀਫ਼ੋਰਨੀਆ): ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਮਰ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖਾਲੜਾ ਦੀ ਅਦੱਬ ਦਲੇਰੀ, ਕੁਰਬਾਨੀ ਅਤੇ ਸੱਚ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯਾਦਗਾਰੀ ਸਮਾਗਮ 'ਖਾਲੜਾ ਚੈਲੇਂਜ' (Khalra Challenge) ਲਾਥਰੋਪ, ਕੈਲੀਫ਼ੋਰਨੀਆ ਵਿਖੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ, ਪਰਿਵਾਰਾਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਇਸ ਅਰਥਪੂਰਨ ਸ਼ਾਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਲਈ ਨਿੱਘਾ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਸੱਚ ਦੀ ਲੜਾਈ ਨਾਲ ਜੋੜ ਸਕੀਏ।

ਇਸ ਸਦੀ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ

ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵੇਰਵੇ (Event Details)

ਸ਼ਨੀਵਾਰ: 5 ਸਤੰਬਰ 2026

ਸਮਾਂ: ਸ਼ਾਮ 4:00 ਵਜੇ PM ਤੋਂ 7:30 PM ਵਜੇ ਤੱਕ

ਸਥਾਨ: (Lathrop Community Center)

(15557 5th St, Lathrop, CA 95330)

RSVP (ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਸੂਚਨਾ): ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ 4 ਸਤੰਬਰ 2026 ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਬਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰ ਸੂਚਿਤ ਕਰੋ।

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਲੜੀ (Program Schedule)

• ਸ਼ਾਮ 4:00 - 5:00 ਵਜੇ:

ਆਪਸੀ ਮਿਲਣ-ਗਿਲਣ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ (Exhibition), ਚਾਹ-ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਸਨੈਕਸ।

• ਸ਼ਾਮ 5:00 - 7:00 ਵਜੇ:

ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੈਨਲ ਚਰਚਾ (Panel Discussion)।

• ਸ਼ਾਮ 7:00 ਵਜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ: ਰਾਤ ਦਾ ਖਾਣਾ (Dinner) ਅਤੇ

ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਮੋਮਬੱਤੀ ਮਾਰਚ (Candlelight Vigil)।

ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬੁਲਾਰੇ (Key Speakers)

ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸ਼ਾਮ ਦੌਰਾਨ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਗਰਾਮ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ-ਵਿਆਪੀ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨਗੀਆਂ:

ਬੀਬੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਖਾਲੜਾ (ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ): ਸ਼ਹੀਦ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਦੀ ਪਰਮਪਤਨੀ, ਜੋ ਸੱਚ ਦੀ ਇਸ ਮਹਾਨ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਤਾ-ਉਮਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਹਾਰਾ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਬਣ ਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ।

CAPT. NAUREEN SINGH
U.S. AIR FORCE
Serving with distinction
and honor.

ਨਵਕਿਰਨ ਕੌਰ ਖਾਲੜਾ
ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਵਕੀਲ,
ਜੋ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮਹਾਨ ਵਿਰਾਸਤ
ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ
ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਬਿਸ਼ਪ ਜੋਸ਼ੁਆ ਲਿਕਟਰ
ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬਿਸ਼ਪ ਅਤੇ 'ਅਸੈਂਬਲੀ ਫਾਰ ਹਿਊਮਨ ਰਾਈਟਸ'
(Assembly for Human Rights)
ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ।

ਡਾ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ
ਸਿੱਖ ਐਡਵੋਕੇਸੀ ਇੰਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ
(Sikh Advocacy Institution) ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ।

ਸ਼ਹੀਦ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਦੇ ਅਮਰ ਬੋਲ 'ਮੈਂ ਹਨੇਰੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ! ਜੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ। ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਟਿਕਣ ਨਹੀਂ ਦੇਵਾਂਗਾ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਕਾਇਮ ਕਰਾਂਗਾ।'

ਸੰਪਰਕ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ (Contact & RSVP)

ਇਸ ਅਰਥਪੂਰਨ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ:

ਫੋਨ ਨੰਬਰ: (209) 517-5791

ਈਮੇਲ: info@challengethedarkness.net

‘ਹੀਰੋਜ਼’ ਦੀ ਅਦਾਕਾਰਾ ਹੇਡਨ ਪੈਨੇਟੀਅਰ ਦਾ 36 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਦਿਹਾਂਤ

ਨਿਊਯਾਰਕ : ਮਸ਼ਹੂਰ ਅਮਰੀਕੀ ਅਦਾਕਾਰਾ ਹੇਡਨ ਪੈਨੇਟੀਅਰ ਦਾ 36 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਦਿਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਲੜੀਵਾਰ ‘ਹੀਰੋਜ਼’ ਅਤੇ ‘ਨੈਸ਼ਵਿਲ’ ਵਿੱਚ ਨਿਭਾਈਆਂ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਲਈ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪੈਨੇਟੀਅਰ ਦੱਖਣੀ ਕੈਰੋਲੀਨਾ ਦੇ ਗ੍ਰੀਨਵਿਲ ਵਿੱਚ ਬੇਹੋਸ਼ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕੀ ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ। ਮੌਤ ਦਾ ਪੱਕਾ ਕਾਰਨ ਅਜੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੇ

ਪੈਲਿਸੇਡਜ਼ ਵਿੱਚ ਜਨਮੀ ਪੈਨੇਟੀਅਰ ਨੇ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਅਤੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ‘ਹੀਰੋਜ਼’ ਵਿੱਚ ਟਾਈਟਨਜ਼ ਸਮੇਤ ਕਈ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਅਦਾਕਾਰਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਜਣੇਪੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਏ ਡਿਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਅਤੇ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਆਦਤ ਨਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਬਾਰੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਅਚਾਨਕ ਦਿਹਾਂਤ ਨਾਲ ਪਰਿਵਾਰ, ਸਾਥੀ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਗ ਦੀ ਲਹਿਰ ਹੈ।

20 ਸਾਲਾ ਪੰਜਾਬਣ ਦੀ ਦਰਦਨਾਕ ਹਾਦਸੇ 'ਚ ਮੌਤ

ਸਾਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ : ਸਾਂਤਾ ਕਰੂਜ਼ (ਕੈਲੀਫ਼ੋਰਨੀਆ) ਵਿਖੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਰਹੀ 20 ਸਾਲਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਐਲੀ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਚਰਚਿਤ ਸਟੀਮਰ ਲੇਨ ਨੇੜੇ ਵੈਸਟ ਕਲਿਫ਼ ਡਰਾਇਵ ਤੋਂ ਇੱਕ ਕਾਰ ਸਮੇਤ ਚੌਟਾਨ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਜਾ ਡਿੱਗਣ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਹੈ। ਹਾਦਸੇ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਦਿਆਂ ਹੀ ਬਚਾਅ ਟੀਮਾਂ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਰ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਦੁਖਦਾਈ

ਖ਼ਬਰ ਨਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੋਗ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦੌੜ ਗਈ। ਐਲੀ ਸਿੰਘ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਵਸਦੇ ਨਾਮੀ ਕਿਸਾਨ, ਬਦਾਮ ਉਤਪਾਦਕ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਨਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਪਾਲ ਮਾਹਿਲ ਦੀ ਦੋਹਰਤਰੀ ਸੀ। ਨੌਜਵਾਨ ਬੱਚੀ ਦੀ ਬੇਵਕਤੀ ਮੌਤ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਸੁਣ ਕੇ ਨਰਿੰਦਰਪਾਲ ਮਾਹਿਲ ਦੇ ਦੋਸਤਾਂ, ਸਨੇਹੀਆਂ ਅਤੇ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਡੂੰਘੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਿਆ ਸਿਆਸੀ ਅਖਾੜਾ, ਟਰੰਪ ਨੇ ਬਲੇਕਮੈਨ ਲਈ ਮੰਗੀਆਂ ਵੋਟਾਂ

ਪੁਲਿਸ ਅਕੈਡਮੀ ਦੇ ਮੰਚ ਤੋਂ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲੇ, ਅਪਰਾਧਾਂ 'ਚ ਕਮੀ ਦਾ ਲਿਆ ਸਿਹਰਾ

ਨਿਊਯਾਰਕ : ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੀ ਲਾਂਗ ਆਈਲੈਂਡ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਅਪਰਾਧ, ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੀ ਗਵਰਨਰ ਚੋਣ ਅਤੇ ਇਰਾਨ ਜੰਗ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦੇ ਬਣੇ ਰਹੇ। ਨਸਾਊ ਕਾਊਂਟੀ ਪੁਲਿਸ ਅਕੈਡਮੀ ਵਿਚ ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਛੇਤੀ ਹੀ ਸਿਆਸੀ ਰੈਲੀ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਗਿਆ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਰੂਸ ਬਲੇਕਮੈਨ ਲਈ ਵੋਟਾਂ ਮੰਗੀਆਂ ਅਤੇ ਗਵਰਨਰ ਕੈਥੀ ਹੋਕਲ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਉੱਤੇ ਘੇਰਿਆ। ਟਰੰਪ ਦੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਮਰਥਕ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਕਤਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗ ਗਏ ਸਨ, ਜਦਕਿ ਔਧਾ ਮੀਲ ਦੂਰ ਨਸਾਊ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ ਟਰੰਪ ਅਤੇ ਬਲੇਕਮੈਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਗੂ ਦੱਸਿਆ, ਪਰ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੇ ਮਹਿੰਗੇ ਕਰਿਆਨੇ, ਪੈਟਰੋਲ ਅਤੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਚੁੱਕਿਆ। ਐੱਫ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੇ ਨਵੇਂ ਐਂਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ 2025 ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਅੰਦਰ ਹਿੰਸਕ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿਚ 9.3 ਫ਼ੀਸਦੀ ਅਤੇ ਕਤਲਾਂ ਵਿੱਚ 18 ਫ਼ੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕਮੀ ਆਈ। ਹੱਤਿਆ ਦਰ 75 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਇਸ ਗਿਰਾਵਟ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਨੀਤੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਦੱਸਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦਾ ਰੁਝਾਨ 2022 ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਰੈਲੀ 'ਚ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਟੋਡ ਬਲਾਂਚ ਅਤੇ ਐਂਫਬੀਆਈ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਕਸ਼ ਪਟੇਲ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਰਹੇ। ਟਰੰਪ

ਨੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਗਾਰਡ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ, ਟੈਕਸ ਕੋਟੀਆਂ ਅਤੇ ਓਵਰਟਾਈਮ ਉੱਤੇ ਹਾਹਤ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੁੱਕਸ ਵਿੱਚ ਅਵਾਰਾ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਮਾਰੇ ਗਏ 12 ਸਾਲਾ ਜੈਕਬ ਫਰੇਟਸ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਮੰਚ ਤੋਂ ਉਤਰ ਕੇ ਮਿਲਿਆ। ਗਵਰਨਰ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਹੋਕਲ ਅਜੇ ਵੀ ਬਲੇਕਮੈਨ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੜਤ ਜੂਨ ਦੇ 20 ਐਂਕਾਂ ਤੋਂ ਘਟ ਕੇ 10 ਐਂਕ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ। ਤਾਜ਼ਾ ਸਰਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਹੋਕਲ ਨੂੰ 49 ਅਤੇ ਬਲੇਕਮੈਨ ਨੂੰ 39 ਫ਼ੀਸਦੀ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਿਆ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਟਰੰਪ ਦੀ ਫੇਰੀ ਨੂੰ ਬਲੇਕਮੈਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਸਾਊ ਕਾਊਂਟੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਕਾਂਗਰਸੀ ਸੀਟਾਂ ਉੱਤੇ ਰਿਪਬਲਿਕਨਾਂ ਦੀ ਪਕੜ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਇਸੇ ਮੰਚ

ਤੋਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਰਾਨ ਦੀ ਹਾਰ ਮਗਰੋਂ ਉਹ ਹਾਰਮੁਜ਼ ਜਲਡਮੂਹ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਖੇਤਰ ਐਲਾਨਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਇਰਾਨ ਜੰਗ ਦੌਰਾਨ ਪੈਟਰੋਲ ਲਈ ਕੁਝ ਵੱਧ ਕੀਮਤ ਦੇਣ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਪਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਤੋਂ ਇਰਾਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕੀਮਤ ਸਹਿਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਰੀਬ ਨੌਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਯੂਐਸਐੱਸ ਅਬਰਾਹਮ ਲਿੰਕਨ ਉੱਤੇ ਖਾਣੇ, ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਬਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਜਤਾਈ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਲੰਮੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਸਬੰਧੀ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਊਯਾਰਕ ਫੇਰੀ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਚੋਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਪਰਾਧ, ਜੰਗ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗੇ ਪੈਟਰੋਲ ਤੱਕ ਹਰ ਮੁੱਦਾ ਗੂੰਜਿਆ।

ਸ੍ਰ. ਗੁਰਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲਾਂਬਾ

ਸ੍ਰ. ਗੁਰਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲਾਂਬਾ ਪੰਥਕ ਸਫ਼ਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਕ ਉਘੇ ਸਿੱਖ ਚਿੰਤਕ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਆਪ ਨੇ ਪੰਥਕ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੂਝ-ਸਮਝ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਸ੍ਰ. ਗੁਰਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲਾਂਬਾ ਜੀ ਇੱਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਿੱਖ ਹਨ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਨਿਪੱਭਕ ਅਵਾਜ਼ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1973 ਵਿਚ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੀ ਪਟਨਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਐਲ.ਐਲ.ਬੀ. ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ ਵਕਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਟੀ.ਵੀ. ਪੱਤਰਕਾਰ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ। ਆਪ 2003 ਤੋਂ 2011 ਈ. ਤੱਕ ਸੰਤ ਸਿਪਾਹੀ ਰਸਾਲੇ ਦੇ ਐਡੀਟਰ ਰਹੇ। ਆਪ ਪੰਥਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਸਲਿਆਂ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਪੈਨਲ ਅਤੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਤੁਲਾਨਤਮਿਕ ਅਧਿਐਨ ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਗਹਿਰ-ਗੰਭੀਰ ਖੋਜੀ ਬਣਕੇ ਪੰਥ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਕਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੈਮੀਨਾਰਾਂ ਵਿਚ ਖੋਜ ਭਰਪੂਰ ਪਰਚੇ ਪੜ੍ਹੇ। “ਇਕ ਖਤ ਭਾਈ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਨਾਮ” ਅਤੇ “ਦਸਤਾਰ ਕਿ ਟੋਪੀ” ਆਪ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਛਾਪਿਆ। ਆਪ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪੰਥਕ ਮਸਲਿਆਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਬਣਾਈਆਂ ਕਈ ਸਬ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਵੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹੇ। ਆਪ ਦੀ ਲਿਖੀ ਇਹ ਹੱਥੀ ਪੁਸਤਕ “ਸਾਖੀ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਜੀ ਕੀ” ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੰਥ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨੂੰ ਵੀ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਆਪਜੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਪੰਥਕ ਨਜ਼ਰ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ ਜੋ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਵਰਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰਦਾ ਹੈ। ਆਪ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਪੰਥ ਲਈ ਜਾਰੀ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹਨ। ਸ੍ਰ. ਗੁਰਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲਾਂਬਾ ਜੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਆ ਰਹੀਆਂ ਦਰਪੇਸ਼ ਖਤਰਿਆਂ ਉਪਰ ਬੇਬਾਕੀ ਦੇ ਨਾਲ ਬੋਲਦੇ ਅਤੇ ਕੌਮ ਨੂੰ ਅਗਾਧ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸ੍ਰ. ਗੁਰਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲਾਂਬਾ ਜੀ ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ‘ਸਾਥੇ ਲੋਕ’ ਅਖਬਾਰ ਲਈ ਪੰਥ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਲਿਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਿਤਾਬ ਪੰਥਕ ਨਜ਼ਰ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਛਾਪ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਦੇਣ ‘ਸਾਖੀ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਜੀ ਕੀ’ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਥੇ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਪਾਠਕ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣਗੇ। ਅਸੀਂ ‘ਸਾਖੀ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਜੀ ਕੀ’ ਛਾਪਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ :- ਪੰਨਵਾਦ ਸਾਹਿਤ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ

(ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਦੇਖੋ)
(ੲ) ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੰਗਰ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਉਚ ਨੀਚ, ਕਿਸੇ ਜਾਤ ਜਾਂ ਵਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਾਣੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਛਕ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੰਗਤਿ ਵਿਚ ਬਿਠਾਣ ਲੱਗਿਆਂ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਵਰਣ ਜਾਤ ਮਜ਼੍ਹਬ ਦਾ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ, ਹਾਂ ਇਕ ਬਾਲੀ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਸਿੱਖ ਹੀ ਛੱਕ ਸਕਦੇ ਹਨ।

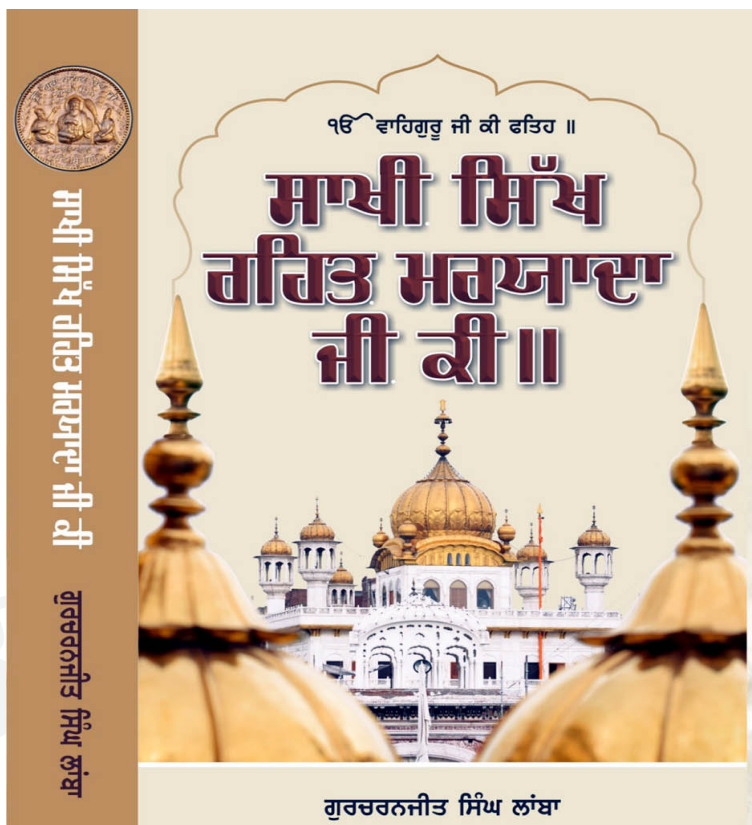
ਪੰਥਕ ਰਹਿਣੀ
(੧) ਗੁਰ ਸੰਗਤ ਤੇ ਗੁਰੂ ਪੰਥ, (੨) ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਸਕਾਰ, (੩) ਤਨਖਾਹ ਲਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧੀ, (੪) ਗੁਰਮਤਿ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਧੀ, (੫) ਸਥਾਨਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਅਪੀਲ
੧. ਗੁਰ ਸੰਗਤ ਤੇ ਗੁਰੂ ਪੰਥ
ਸੇਵਾ ਕੇਵਲ ਪੱਖੇ ਲੰਗਰ ਆਦਿ 'ਤੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮੁਕ ਜਾਂਦੀ। ਸਿੱਖ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪਰਉਪਕਾਰ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਸੇਵਾ ਸਫਲ ਉਹ ਹੈ, ਜੋ ਬੋਝੇ ਯਤਨ ਨਾਲ ਵਧੀਕ ਤੋਂ ਵਧੀਕ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਹ ਗੱਲ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਇਕ ਤੇ ਦੋ ਯਾਰਾਂ। ਸਿੱਖ ਨੇ ਇਸ ਲਈ ਸਖਸੀ ਧਰਮ ਪੂਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਪਬਲਿਕ ਫਰਜ਼ ਭੀ ਪੂਰੇ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਇਸ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦਾ ਨਾਂ ‘ਪੰਥ’ ਹੈ। ਹਰ ਇਕ ਸਿੱਖ ਨੇ ਪੰਥ ਦਾ ਇਕ ਅੰਗ ਹੋਵੇ ਭੀ ਆਪਣਾ ਧਰਮ ਨਿਬਾਹੁਣਾ ਹੈ।
(ੲ) ਗੁਰੂ ਪੰਥ : ਤਿਆਰ ਬਰ ਤਿਆਰ ਸਿੰਘਾਂ ਸਮੁੱਚੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਆਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਦਸਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦਸਮ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਅੰਤਮ ਸਰੂਪ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਗੁਰਿਆਈ ਸੌਂਪੀ।
(ਅ) ਗੁਰ ਸੰਗਤ : ਜਿਥੇ ਬੇਟੇ ਜਿਹੇ ਸਿੱਖ ਭੀ ਹੋਣਗੇ, ਉਹ ਇਕ ਗੁਰ ਸੰਗਤ ਰਚ ਲੈਣਗੇ, ਵਧੀਕ ਜਿਤਨੇ ਹੋਣ, ਉਤਨਾ ਹੀ ਚੰਗਾ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਘਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪੰਜ ਤਿਆਰ ਬਰ ਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ, ਉਹ ‘ਗੁਰ ਸੰਗਤ’ ਹੈ।
(ੲ) ਸਿੱਖ ਨੂੰ ‘ਗੁਰ ਸੰਗਤਿ’ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕ ਕੇ ਤਿਆਰ

ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਝਰੋਖੇ ਵਿਚੋਂ

ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਦਾ ਖਰੜੇ ਤੋਂ ਪੰਥ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਹੋਣ ਦਾ ਸਫਰ

ਪਹਿਲਾ ਪੜਾਅ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦੀ ਕਾਇਮੀ

ਬਰ ਤਿਆਰ ਹੋਵੇ।
(ਸ) ‘ਗੁਰ ਸੰਗਤਿ’ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਜਥਿਆਂ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਭੀ ਹੋਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਣਗੇ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਸਕਾਰ
(ੲ) ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾਉਣ ਲਈ ਖਾਸ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਵੇ। ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਲਾਂਘਾ ਨਾ ਹੋਵੇ।
(ਅ) ਉਥੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੋਵੇ। ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਛੇ ਤਿਆਰ ਬਰ ਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਤਾਬੇ ਬੈਠੇ ਤੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਪੰਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾਣ ਲਈ ਹੋਣ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਭੀ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਕੇਸੀ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ।
(ੲ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅੰਗਹੀਣ (ਅੰਨ੍ਹਾ, ਕਾਣਾ, ਲੁੰਝਾ, ਲੂਲੂ) ਜਾਂ ਦੀਰਘ ਰੋਗ ਵਾਲਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਕੋਈ ਤਨਖਾਹੀਆ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਸਾਰੇ ਤਿਆਰ ਬਰ ਤਿਆਰ ਦਰਸ਼ਨੀ ਸਿੰਘ ਹੋਣ।
(ਸ) ਹਰ ਦੇਸ਼, ਕੌਮ, ਮਜ਼੍ਹਬ ਤੇ ਜਾਤੀ ਦੇ ਹਰ ਇਕ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਰਸ਼ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਸਿੱਖੀ ਧਰਮ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਤੇ ਉਸਦੇ ਅਸੂਲਾਂ ਉਪਰ ਚਲਣ ਦਾ ਚਾਹਵਾਨ ਹੋਵੇ।
ਬਹੁਤ ਛੋਟੀ ਅਵਸਥਾ ਦਾ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਹੋਸ਼

ਸੰਭਾਲੀ ਹੋਵੇ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਇਕ ਪ੍ਰਾਣੀ ਨੇ ਕੇਸੀ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਹਰ ਇਕ ਪੰਜ ਕਕਾਰ (ਕੇਸ, ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਾਤਰੇ ਵਾਲੀ, ਕਛਹਿਰਾ, ਕੰਘਾ, ਕੜਾ) ਦਾ ਧਾਰਨੀ

ਹੋਵੇ। ਅਨਮਤ ਦਾ ਕੋਈ ਚਿੰਨ੍ਹ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਸਿਰ ਨੰਗਾ ਜਾਂ ਟੋਪੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਛੇਦਕ ਗਹਿਣੇ ਕੋਈ ਨਾ ਹੋਣ। ਅਦਬ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ।
(ਹ) ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੁਰਹਿਤ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਮੁੜ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਣਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਔਡ ਕਰਕੇ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ ਤਨਖਾਹ ਲਾ ਲੈਣ।
(ਕ) ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਇਕ ਸੱਜਣ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਣ ਦੇ ਅਭਿਲਾਖੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਅਸੂਲ ਸਮਝਾਵੇ :
ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਕਿਰਤਮ ਦੀ ਪੂਜਾ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਇਕ ਕਰਤਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰੇਮਾ ਭਗਤੀ ਤੇ ਉਪਾਸ਼ਨਾ ਕਰਨੀ ਦੱਸੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਪੂਰਨਤਾ ਲਈ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਅਭਿਆਸ, ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਤੇ ਪੰਥ ਦੀ ਸੇਵਾ, ਉਪਕਾਰ, ਨਾਮ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕ ਕੇ ਰਹਿਤ ਬਹਿਤ ਰੱਖਣਾ ਮੁੱਖ ਸਾਧਨ ਹਨ, ਆਦਿ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਧਰਮ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਕਬੂਲ ਕਰਦੇ ਹੋ ?
(ਖ) ‘ਹ’ ਦਾ ਜਵਾਬ ਆਉਣ ‘ਤੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਸੱਜਣ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਦਾ ਅਰਦਾਸਾ ਕਰਕੇ ‘ਹੁਕਮ’ ਲਵੇ। ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਟੇ ਪਾਸ ਆ ਬੈਠਣ।
(ਗ) ਬਾਟਾ ਸਰਬਲੋਹ ਦਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਚੌਕੀ ਸੁਨਹਿਰੇ ਆਦਿ ਕਿਸੇ ਸੁੱਛ ਚੀਜ਼ ਪੁਰ ਰੱਖਿਆ ਹੋਵੇ।
(ਘ) ਬਾਟੇ ਵਿਚ ਸੁੱਛ ਜਲ ਤੇ ਪਤਾਸੇ ਪਾਏ ਜਾਣ ਤੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ ਬਾਟੇ ਦੇ ਇਰਦ ਗਿਰਦ ਬੀਰ ਆਸਨ ਹੋ ਕੇ ਬੈਠ ਜਾਣ ਤੇ
(ਙ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਣੀਆਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਨ :- ਜਪੁ, ੧੦ ਸਵੱਯੇ (ਸ੍ਰਾਵਸ ਸੁਧ ਵਾਲੇ), ਬੇਨਤੀ ਚੌਪਈ (ਹਮਰੀ ਕਰਉ ਹਾਥ ਦੇ ਰੱਛਾ’ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ‘ਦੁਸ਼ਟ ਦੇਖ ਤੇ ਲੇਹ ਬਚਾਈ ਤੱਕ’), ਅਨੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਪਹਿਲੀਆਂ ਤੇ ਇਕ ਅਤਲੀ ਪਾਉੜੀ।
(ਚਲਦਾ)

ਟਰੰਪ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਬਣਨਗੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ! 2028 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਬਾਰੇ ਦਿੱਤੇ ਵੱਡੇ ਸੰਕੇਤ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ : ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਅਗਲੀਆਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੋਣਾਂ 2028 ਵਿੱਚ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮੌਜੂਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਟਰੰਪ ਦੇ ਟਰੂਥ ਸੋਸ਼ਲ ਅਕਾਊਂਟ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਾਲੀਆ ਪੋਸਟਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਟਕਲਾਂ ਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਗਰਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪੋਸਟ ਵਿੱਚ ਟਰੰਪ ਨੇ ਟੋਪੀ ਪਹਿਨੀ ਆਪਣੀ ਫੋਟੋ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ 'TRUMP 2028' ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਕੈਪਸ਼ਨ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ‘ਅਸੀਂ ਜਿੱਤ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਜਿੱਤਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ’।
ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੋਸਟ ਵਿੱਚ ਟਰੰਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਜੋਅ ਬਾਈਡੇਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਬਾਈਡੇਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕ ਰੂਸ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਟਰੰਪ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ

ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤੀਜੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੀ ਇੱਛਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ 22ਵੀਂ ਸੋਧ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੋ ਵਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨਹੀਂ ਚੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਟਰੰਪ 2016 ਅਤੇ 2024 ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਚੋਣ ਲੜਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲੀਆ ਇਰਾਦਿਆਂ ਨੇ ਵੱਡੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਕਟ ਦੇ ਬੱਦਲ- ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਭਾਰੀ ਗਿਰਾਵਟ

ਲੰਡਨ : ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਵੱਡੀ ਕਮੀ ਕਾਰਨ ਗੰਭੀਰ ਵਿੱਤੀ ਸੰਕਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਖੇਤਰ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਹਾਲਾਤ ਨਾ ਸੁਧਰੇ ਤਾਂ ਕੁਝ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੱਕ ਦੀ ਨੌਬਤ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਫੀਸ ਆਮਦਨ ਦਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਰੋਤ ਹੈ। ਤਾਜ਼ਾ ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਜੁਲਾਈ 2026 ਤੱਕ ਦੇ ਇਕ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀਜ਼ਾ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿਚ ਲਗਭਗ 11 ਫੀਸਦੀ ਦੀ ਕਮੀ ਆਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਦਾਖਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਗਿਰਾਵਟ 30 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਘਰੇਲੂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ 9250 ਪੌਂਡ ਸਾਲਾਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵਾਧਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵੱਧ ਫੀਸਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਹੁਣ ਵਿਦੇਸ਼ੀ

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘਟਣ ਨਾਲ ਕਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਬਜਟ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਲੇਬਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਫੀਸ 'ਤੇ 925 ਪੌਂਡ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਟੈਕਸ ਵੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਵਧਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਟੈਕਸ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਵਿੱਤੀ ਦਬਾਅ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿਚ ਕਟੌਤੀ, ਸਟਾਫ਼ ਦੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਰਲੇਵੇਂ ਜਾਂ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੰਸਦ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਵੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦਾ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਖੇਤਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਕਟ ਵਿਚ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਦਿਵਾਲੀਆ ਹੋਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਕੁਝ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਪੌਂਡ ਤੱਕ ਦੀ ਫੀਸ ਛੋਟ ਵੀ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਯੂ.ਕੇ. ਦੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਖੇਤਰ 'ਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

BASRA

Heating & Air Conditioning

ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਠੰਡ ਤੇ ਸਰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿੱਘ ਦਾ ਦੂਜਾ ਨਾਮ ਹੈ
ਬਸਰਾ ਹੀਟਿੰਗ ਅਤੇ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਿੰਗ

ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੇ ਮਹਿਲ ਆਪਣੇ ਘਰ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਉੱਪਰ ਨਵਾਂ ਹੀਟਿੰਗ ਜਾਂ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਿੰਗ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਤਾਂ ਬਸ ਇਕੋ ਨਾਮ ਯਾਦ ਰੱਖੋ

ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਲ ਕਰੋ ਇੱਕ ਕਾਲ ਹੀ ਬਚਾ ਸਕਦੀ ਹੈ
ਤੁਹਾਡੇ ਢੇਰ ਸਾਰੇ ਪੈਸੇ

Reasonable price first
class work ਅਤੇ

100%
ਗਾਰੰਟੀ

Basra Heating & Air Conditioning has trained technicians and the right equipment to solve the problem fast and at a reasonable price.

AC REPAIR

Common Air Conditioner Problems Requiring Repair

Low or Leaking Refrigerant

Broken Belt

Compressor Failure

Coil Issues

Thermostat Concerns

- Repair leaks
- Clean dirty coils or drain lines
- Replace filters
- Refresh refrigerant
- Seal ductwork
- Replace faulty belts, coils, or compressors
- •Secure electrical connections
- Provide general maintenance
- And more

From Basra Heating & Air Conditioning

"Basra Heating and Air Conditioning have been providing, installing and servicing home and commercial heat systems, air conditioners & ducting and repair for both residential and commercial customers in the Bay Area since 2012. Our team of trained service professionals has extensive experience installing and servicing home and commercial heat systems, air conditioners, & ducting. Regardless of the project, Basra Heating and Air Conditioning have quickly and professionally served the needs of Bay Area & Central Valley. We pride ourselves in offering a unique combination of skilled service technicians and great customer service. Our team is ready to help you with your heating, air conditioning needs."

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ

ਸ. ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾ (209) 834-6188

Address: 231 Portico Ln, Tracy, CA 95377

ਸੰਤ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਸੱਚਖੰਡਵਾਸੀ, ਬ੍ਰਹਮਗਿਆਨੀ ਮਹਾਂਪੁਰਖ ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਾਮਪੁਰ ਖੇੜੇ ਵਾਲੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਸੁਰਤ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ ਜਿੱਥੇ ਆਪ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਜੀ ਵਿੱਚ ਅਭੇਦਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ; ਉਥੇ ਗੁਰਮਤਿ ਮਾਰਗ ਤੋਂ ਦੁਰੇਡੇ ਜਾ ਚੁੱਕਿਆਂ ਨੂੰ ਖੰਡੇ ਬਾਟੇ ਦੀ ਪਾਹੁਲ ਛਕਾ ਕੇ 'ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ' ਦੇ ਲੜ ਲਾ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਰਾਮਪੁਰ ਖੇੜੇ ਵਾਲਿਆਂ' ਨੇ 'ਸੇ ਕਿਨੇਹਿਆ?' ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਸੱਚਖੰਡਵਾਸੀ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਚਿਤਰਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਕਬੂਲੀਅਤ ਹਾਸਲ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਛਾਪ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਕਲਮ ਰਾਹੀਂ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਰਚਨਾ 'ਸੇ ਕਿਨੇਹਿਆ?' ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਮੰਗ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਅਖਬਾਰ ਰਾਹੀਂ ਲੜੀਵਾਰ ਛਾਪ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਯਤਨ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਪਾਠਕ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ। - ਪੰਨਵਾਦ ਸਾਹਿਤ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ

ਦੁਲਭ ਦੇਹ ਸਵਾਰਿ ॥ ਜਾਹਿ ਨ ਦਰਗਹ ਹਾਰਿ ॥

(ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਦੇਖੋ)

ਸੋ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਭਲੇ ਦੀ ਖਾਤਰ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਅਜਾਈ ਨਹੀਂ ਗਵਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਗੁਰੂ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਗੁਰੂ-ਦੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਗੁਰਦੇਵ ਪੰਚਮ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਸਹਸਕ੍ਰਿਤੀ ਸਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਾਪ ਕਰਮ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ ਤਦ ਦੇਰੀ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਧਰਮ ਦਾ ਸ਼ੁੱਭ ਕਰਮ ਅਰੁ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਾ ਆਪਣਾ ਹੀ ਭਲਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਲਈ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ :

ਨਹ ਬਿਲੇਬਾਧ ਧਰਮ ਬਿਲੇਬ ਪਾਪ ॥

(ਸਲੋਕ ਸਹਸਕ੍ਰਿਤੀ ਮ: ੫, ਅੰਗ ੧੩੫੪)

ਸੋ ਗੁਰੂ ਪਿਆਰਿਓ! ਮਨੁੱਖਾ ਜਨਮ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਵਾਸਤੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਖੰਡੇ ਬਾਟੇ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛੱਕ ਕੇ ਸਿੰਘ ਸਜੇ ਅਤੇ 'ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ' ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ ਤਦ ਹੀ ਲੋਕ ਸੁਖੀ-ਪੁਲੋਕ ਸੁਹੇਲੇ ਹੋਣਗੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ :

ਜਮਿ ਜਮਿ ਮਰੇ ਮਰੇ ਫਿਰਿ ਜੰਮੇ ॥
ਬਹੁਤ ਸਜਾਇ ਪਇਆਰੇ ਦੇਸਿ ਲੰਮੇ ॥
(ਮਾਰੂ ਮ: ੫, ਅੰਗ ੧੦੨੦)

ਦਾ ਗੋੜ ਬੱਝ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਸਮਾਗਮ ਉੱਪਰ ਅਤੇ ਨਿੱਤ ਹੀ ਗੁਰੂ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰਨ ਸਦਕਾ ਬੇਅੰਤ ਸੰਗਤਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛੱਕ ਕੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੜ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ।

ਲੰਗਰ-ਪੰਗਤ ਦੀ ਸਾਂਝ

ਅੱਸੂ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਅਰੰਭ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਭੋਗ ਉਪ੍ਰੰਤ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਭ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਲੰਗਰ ਛਕਾਉਣ ਲਈ ਪੰਗਤਾਂ ਲਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਪਿੰਡ ਗੋਂਦਪੁਰ ਦੇ ਪੰਜ-ਚਾਰ ਪ੍ਰੇਮੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਸਿੰਘ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਪਾਸ ਆਏ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਿਮ੍ਰਤਾ ਵਾਲੇ ਸੁਭਾਅ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਕਮ ਕਰੋ। ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਸਪੀਕਰ ਰਾਹੀਂ ਤੁਸੀਂ ਅਨਾਉਂਸ ਕਰਵਾ ਦਿਉ ਕਿ ਜੋ ਨੀਵੀਂ ਜਾਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਜੁਦੀਆਂ ਪੰਗਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਇਹ ਬਚਨ ਸੁਣ ਕੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਬੜੇ ਰੋਹ ਵਿੱਚ ਆਏ ਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਸਭ ਬਰਾਬਰ ਹਨ, ਕੋਈ ਵੀ ਉੱਚਾ ਜਾਂ ਨੀਵਾਂ ਨਹੀਂ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਮਹਾਨ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਲੰਗਰ ਵਿੱਚ ਪੰਗਤ ਦੀ ਸਾਂਝ ਬਖਸ਼ੀ ਹੈ। ਸਭ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਪਾਸੋਂ ਸੁਪਨੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਆਸ ਨਾ ਰੱਖਿਓ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਾਂਗੇ। ਪਰ ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਪੰਜ-ਸੱਤ ਜਣੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਕੀ

ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਜੁਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ ਲੈ ਕੇ ਜੁਦੇ ਬੈਠ ਕੇ ਛੱਕ ਲੈਣਾ; ਲੰਗਰ ਲਈ ਪੰਗਤ ਸਾਂਝੀ ਹੀ ਲੱਗੇਗੀ। ਬਾਬਾ

ਦਾ ਇਹ ਅਸਰ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪ ਵੀ ਪੰਗਤ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਬਾਕੀ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ ਛਕਿਆ।

ਜਾਪਦਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ :

ਰਾਮ ਰਸੁ ਪੀਆ ਰੇ ॥
ਜਿਹ ਰਸ ਬਿਸਰਿ ਗਏ ਰਸ ਅਉਰ ॥੧॥
ਰਹਾਉ ॥ (ਗਉੜੀ ਕਬੀਰ ਜੀ, ਅੰਗ ੩੩੭)
ਪੇਟ ਨੂੰ ਅਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਹੀ ਆਪ ਛਕਦੇ ਸਨ, ਭੋਜਨਾਂ ਦੇ ਰਸ ਮਾਨਣ ਲਈ ਨਹੀਂ। ਮਸਾਲੇ ਆਦਿ ਪਾ ਕੇ ਬਹੁਤੇ ਤੜਕੇ ਆਦਿ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਆਪ ਜੀ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਲੰਗਰ ਜੋ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਬਾਕੀ ਸੰਗਤ ਲਈ ਬਣਦਾ, ਦਾਲ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਗੰਢਾ ਆਦਿ ਚੀਰ ਕੇ ਪਾ ਦਿੰਦੇ ਅਤੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬੋਝਾ ਜਿਹਾ ਘਿਉ ਪਾ ਦੇਣਾ। ਮਸਰਾਂ ਦੀ ਦਾਲ ਦਾ ਆਪ ਜੀ ਆਮ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਦੇ ਸਨ ਜਾਂ ਕੇਵਲ ਦਹੀਂ ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ ਛਕ ਲੈਂਦੇ। ਪਹਿਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰੇਮੀ ਦੁੱਧ ਲੈ ਆਵੇ ਤਾਂ ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੂੰ ਚਾਹ-ਸੌਂਫ ਉਸ ਦੀ ਬਣਾ ਦੇਣੀ। ਜੇਕਰ ਕੋਲ ਦੁੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਸੌਂਫਾ, ਪੱਤੀ ਅਤੇ ਮਿੱਠਾ ਪਾ ਕੇ ਉਬਾਲ ਕੇ ਪੁਣ ਲੈਣਾ। ਫਿਰ ਇੱਕ ਪਤੀਲੀ ਵਿੱਚ ਬੋਝਾ ਜਿਹਾ ਘਿਉ ਪਾ ਕੇ, ਅੱਗ ਉੱਪਰ ਰੱਖ ਕੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾਲ ਨੂੰ ਤੜਕਾ ਲਾਈਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਚਾਹ ਜਾਂ ਸੌਂਫ ਦਾ ਪਾਣੀ ਉਸ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਤੜਕ ਲੈਣਾ ਤੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਵਰਤਾ ਦੇਣਾ। ਨਾਲ ਹੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਦੇਣੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪਾਸ ਦੁੱਧ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਸੇ ਨੂੰ ਹੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰੋ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਪਾਸੋਂ ਮੰਗਣ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ। ਜੋ ਵੀ ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇ ਕੇ ਇੱਥੇ ਭੇਜ ਦੇਣ, ਉਹ ਹੀ ਵਰਤਾ ਦੇਈਦਾ ਹੈ। (ਚਲਦਾ)

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਸੇ ਕਿਨੇਹਿਆ?

ਜੀਵਨ-ਗਾਥਾ
ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ
(ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਾਮਪੁਰ ਖੇੜਾ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲੇ)

ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ
ਸੰਤ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਾਮਪੁਰ ਖੇੜਾ ਸਾਹਿਬ
ਡਾ : ਗੁਰਦੀਵਾਲਾ, ਜ਼ਿਲਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਪੰਜਾਬ (ਏਡੀਆ-144207)
ਫੋਨ ਨੰ : +91-1886-260334, 98767-60334
Website : www.RamPurKhara.com | Email : RamPurKhara@yahoo.ca

ਜੀ ਦੇ ਮੁਖਾਰਬਿਦ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਗਤ-ਪੰਗਤ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਚਨ ਸੁਣ ਕੇ ਉਹ ਪ੍ਰੇਮੀ ਚੁੱਪ ਕਰ ਗਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਦੁਬਾਰਾ ਕੁੱਝ ਕਹਿਣ ਦਾ ਹੀਆ ਨਾ ਪਿਆ। ਸਗੋਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਬਚਨਾਂ

ਡੋਬ ਕੇ ਛਕ ਲੈਣਾ। ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਚਾਹ ਜਾਂ ਸੌਂਫੇ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਮਿੱਠਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਤਾੜਨਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਚਾਹ-ਸੌਂਫੇ ਵਿੱਚ ਫਿੱਕਾ ਪਾਣੀ ਪਾ ਕੇ ਛਕ ਲੈਣਾ। ਇਝ

ਸ਼ਿਕਾਰੀ 'ਚ ਪਤਨੀ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਕੇ ਫਰਾਰ ਹੋਇਆ ਗੁਜਰਾਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਫੜਿਆ

ਅੰਕੁਰ ਪਟੇਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਗਰਦਨ 'ਤੇ ਚਾਕੂ ਮਾਰ ਕੇ ਗੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ

ਨਿਊਯਾਰਕ, (ਰਾਜ ਗੋਗਨਾ) : ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਇੱਕ ਹੋਰਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਅੰਕੁਰ ਪਟੇਲ ਨਾਮ ਦੇ ਇੱਕ ਗੁਜਰਾਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅੰਕੁਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਅਲਬਾਨੀ ਪਾਰਕ ਦੇ ਇੱਕ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਲੀ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪੁਲਿਸ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ, ਦੋਸ਼ੀ ਉੱਥੋਂ ਭੱਜ ਚੁੱਕਾ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਨੌਂ ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਨਾਮ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਅੰਕੁਰ ਪਟੇਲ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਦਸ ਸਾਲ ਛੋਟੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਅਫੇਅਰ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਭੱਜ ਵੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਕੁਰ ਪਟੇਲ ਦੀ ਪਤਨੀ, ਜੋ ਕਿ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨਾਲ ਲਗਭਗ ਡੇਢ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ, ਅੰਕੁਰ ਦੇ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਕੋਲ ਛੱਡ ਗਈ ਸੀ। ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਅੰਕੁਰ ਨੇ ਬੀਤੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਘਰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਕੁਝੀ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਗਰਦਨ 'ਤੇ ਚਾਕੂ ਮਾਰ ਕੇ ਉਸਦੀ ਗੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ

ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਕੁਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਭੇਜਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਕਤਲ ਅਲਬਾਨੀ ਪਾਰਕ ਦੇ ਨੌਰਥ ਐਵਰਸ ਐਵੇਨਿਊ ਦੇ 4800 ਬਲਾਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭੱਜਣ ਵਾਲਾ ਅੰਕੁਰ ਸ਼ਾਇਦ ਭਾਰਤ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂਚ ਨੇ ਫੜ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਅੰਕੁਰ, ਜੋ ਇਸ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਅੰਕੁਰ, ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਧੀ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਿਰਫ ਚਾਰ ਤੋਂ ਪੰਜ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਅੰਕੁਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨਾਲ ਭੱਜ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਵੀ ਵਾਇਰਲ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਰੋਇਆ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਵੀਡੀਓ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅੰਕੁਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤਣੀ ਪਵੇਗੀ।

ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵੱਲੋਂ ਮਾਂ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਦਾ ਕਤਲ

ਫਰਾਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅਰਜੁਨ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ

ਨਿਊਯਾਰਕ : ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਮੈਸਾਚੂਸਟਸ ਵਿੱਚ 17 ਸਾਲਾ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਲੜਕੇ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਐਕਟਨ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਅਰਜੁਨ ਅਰਵਿੰਦ (Arjun Aravind) 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਸ਼ਿਪਾਰਥ ਅਰਵਿੰਦ (14) ਅਤੇ ਮਾਂ ਸੁਧਾ ਵੈਂਕਟੇਸਨ (45) ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਤਲ ਦੇ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ, ਘਰ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਕੁੱਟਮਾਰ ਦੇ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ, ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਕੁੱਟਮਾਰ ਦੇ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ, ਬਿਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਵਾਹਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਦੀ ਚੋਰੀ ਦੇ ਦੋ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਅਰਜੁਨ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਭਾਈ 'ਤੇ ਘਾਤਕ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਦੋਵੇਂ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਮਿਲੇ ਹਨ, ਪਰ ਮੁੱਖ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਮੌਤ ਦੇ ਅਸਲ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਢੰਗ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਥਿਆਰ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਵੀ ਅਜੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਿਡਲਸੈਕਸ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਟਾਰਨੀ ਮੇਰੀਅਨ ਰਿਆਨ ਅਤੇ ਐਕਟਨ ਦੇ ਪੁਲੀਸ ਮੁਖੀ ਡਗਲਸ ਸਟਰਨੀਓਲੋ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਮੌਤਾਂ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਬੋਸਟਨ ਤੋਂ ਲਗਪਗ 48 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਐਕਟਨ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮਾਰਥਾ ਲੇਨ ਸਥਿਤ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਾਪਰੀਆਂ।

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 11 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 6:37 ਵਜੇ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਐਕਟਨ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਅਰਜੁਨ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਫੋਨ ਆਇਆ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ। ਘਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਟਿਊਟਰ ਵੀ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਰਜੁਨ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਸਵੇਰੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਸੁਧਾ ਨਾਲ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਸੰਪਰਕ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸਦਾ ਛੋਟਾ ਭਰਾ ਸ਼ਿਪਾਰਥ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਦੁਪਹਿਰ 12 ਵਜੇ ਦੇ ਆਸਪਾਸ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਘਰ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਦੋਵੇਂ ਪੀੜਤ ਅੰਦਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮਿਲੇ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ਿਪਾਰਥ ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਅਤੇ ਸੁਧਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬੇਸਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ।

ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਰਜੁਨ ਘਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਾਂਚਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਰਜੁਨ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਉਸ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸੂਚੇਤ ਕੀਤਾ। ਬੁੱਧਵਾਰ ਤੜਕੇ ਮੈਸਾਚੂਸਟਸ ਦੇ ਵੇਲੰਡ ਵਿੱਚ ਪੁਲੀਸ ਨੇ, ਇੱਕ ਪਾਰਕਿੰਗ ਲਾਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਲਾਰਮ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਰਜੁਨ ਨੂੰ ਵਹਨ ਸਮੇਤ ਲੱਭ ਲਿਆ। ਉਸਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਮਿਡਲਸੈਕਸ ਕਾਉਂਟੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਟਾਰਨੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ, 'ਬਾਅਦ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਰਜੁਨ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਵਿਵਹਾਰ ਦਿਖਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਜਾਂ ਕਲਪਨਾਵਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੰਟਰਨੈਟ ਅਤੇ ਚੈਟਜੀਪੀਟੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।' ਅਰਜੁਨ ਨੂੰ ਲੋਵੇਲ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਕਤਲ ਦੇ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਾਨਕੋਰਡ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਮਲੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੀ ਮਾਰ: ਟੈਕਸਾਂ ਨੇ ਝੰਭੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਲੋਕ

ਵਿਨੀਪੈਗ : ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਮਹਿੰਗਾਈ ਅਤੇ ਵਧ ਰਹੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਟੈਕਸਾਂ ਦਾ ਬੋਝ ਵੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਘਰੇਲੂ ਬਜਟ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। Fraser Institute ਦੇ Canadian Consumer Tax Index 2025 ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ 2024 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਔਸਤ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਗਰ ਆਮਦਨ ਦਾ 42.3 ਫੀਸਦੀ ਹਿੱਸਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਟੈਕਸਾਂ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਹਿੱਸਾ ਖਾਣ-ਪੀਣ, ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਕੱਪੜਿਆਂ 'ਤੇ ਹੋਏ ਸਾਂਝੇ ਖਰਚੇ 35.5 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਸੀ।

ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ 2024 ਵਿੱਚ ਔਸਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਨਕਦ ਆਮਦਨ 1,14,289 ਡਾਲਰ ਸੀ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਟੈਕਸ ਬਿੱਲ 48,306 ਡਾਲਰ ਬਣਿਆ। Fraser Institute ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸੋਪੀ, ਸੂਬਾਈ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਟੈਕਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਰੋਲ ਟੈਕਸ, ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ, ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ, ਤੇਲ ਅਤੇ ਵਾਹਨ-ਸਬੰਧੀ ਟੈਕਸ, ਕਾਰਬਨ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਟੈਕਸਾਂ ਦਾ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਖ਼ਰਕਾਰ ਖਪਤਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਤੁਲਨਾ ਲਈ 2024 ਵਿੱਚ ਔਸਤ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ 25,199 ਡਾਲਰ ਰਿਹਾਇਸ਼, 12,925 ਡਾਲਰ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਅਤੇ 2,435 ਡਾਲਰ ਕੱਪੜਿਆਂ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਦਾ ਕੁੱਲ ਖਰਚ 40,559 ਡਾਲਰ ਜਾਂ ਆਮਦਨ ਦਾ 35.5 ਫੀਸਦੀ ਬਣਦਾ ਹੈ।

Fraser Institute ਮੁਤਾਬਕ 1961 ਵਿੱਚ ਤਸਵੀਰ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਖਰੀ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਔਸਤ

ਪਰਿਵਾਰ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਦਾ 33.5 ਫੀਸਦੀ ਟੈਕਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੰਦਾ ਸੀ, ਜਦਕਿ ਖਾਣ-ਪੀਣ, ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਕੱਪੜਿਆਂ 'ਤੇ 56.5 ਫੀਸਦੀ ਖਰਚ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। 1961 ਤੋਂ 2024 ਤੱਕ ਔਸਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਕੁੱਲ ਟੈਕਸ ਬਿੱਲ 2,784 ਫੀਸਦੀ ਵਧਿਆ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਖਰਚੇ 2,129 ਫੀਸਦੀ, ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੇ ਖਰਚੇ 927 ਫੀਸਦੀ ਅਤੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੇ ਖਰਚੇ 460 ਫੀਸਦੀ ਵਧੇ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਸਹਿ-ਲੇਖਕ ਅਤੇ Fraser Institute ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਫਿਜ਼ੀਕਲ ਸਟੇਡੀਸਟਿਸ਼, ਜੇਕ ਫਸ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦੀ ਲਾਗਤ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦਿਆਂ ਟੈਕਸਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਘਰੇਲੂ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਅੰਕੜੇ ਸਰਕਾਰੀ ਟੈਕਸ ਦਰ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ Fraser Institute ਦੀ ਆਪਣੀ ਗਣਨਾ ਹਨ। ਨਾਲ ਹੀ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ, ਸਿੱਖਿਆ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਮੁੱਖ ਸਵਾਲ ਸਿਰਫ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵੀ ਹੈ।

ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵਧਦੇ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਘਰੇਲੂ ਬਜਟ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਘਰ ਖਰੀਦਣ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਬੱਚਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ, ਟੈਕਸ-ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨੀਤੀਆਂ 'ਤੇ ਸਰਗਰਮ ਭਾਈਚਾਰਕ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰਹੇਗੀ।

ਮਸ਼ਹੂਰ ਅਮਰੀਕੀ ਗਾਇਕਾ ਸੇਲੇਨਾ ਗੋਮੇਜ਼ ਦੀ ਸਿਹਤ ਕੰਪਨੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਘੇਰੇ 'ਚ

ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਵੱਲੋਂ 12 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਦੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਦੋਸ਼

ਨਿਊਯਾਰਕ : ਮਸ਼ਹੂਰ ਅਮਰੀਕੀ ਗਾਇਕਾ ਤੇ ਅਦਾਕਾਰਾ ਸੇਲੇਨਾ ਗੋਮੇਜ਼ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੰਪਨੀ 'ਵੈਂਡਰਮਾਈਂਡ' ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਾਦ 'ਚ ਘਿਰ ਗਈ ਹੈ। ਕੰਪਨੀ 'ਚ ਪੈਸਾ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ 5 ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਸੇਲੇਨਾ, ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਮੈਡੀ ਟੀਫੀ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਭਾਈਵਾਲ ਡੈਨੀਏਲਾ ਪੀਅਰਸਨ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੀ

ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਏਗੀ। ਡੋਲਾਵੇਅਰ ਦੀ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਮੁਤਾਬਕ ਪੰਜ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੇ 2022 'ਚ ਕੰਪਨੀ ਅੰਦਰ ਕੁੱਲ 12 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਲਗਾਏ ਸਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਕੀਮਤ ਸਾਢੇ 9 ਕਰੋੜ ਡਾਲਰ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੀ। ਨਾਲ ਹੀ ਵੱਡੀਆਂ ਵਿੱਤੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ, ਲੱਖਾਂ ਡਾਲਰ ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰੀ ਸਮਝੌਤੇ, ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹਸਤੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਕਹਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਲਈ ਇੱਕ ਆਧੁਨਿਕ ਸੋਧਾਈਲ ਐਪ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਵੀ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਪੈਸਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਵਾਅਦੇ ਹਕੀਕਤ 'ਚ ਨਹੀਂ ਬਦਲੇ। ਨਾ ਦੱਸੀ ਗਈ ਐਪ ਬਣੀ, ਨਾ ਵੱਡੀਆਂ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਸਾਂਝਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਹੋਰ ਉਤਪਾਦ ਉਮੀਦ ਮੁਤਾਬਕ ਤਿਆਰ ਹੋਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਸੇਲੇਨਾ ਨੇ ਵੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਉਹ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਈ, ਜਿਸ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਨਿਊਜਰਸੀ 'ਚ ਚੋਣ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਦੇ 2 ਮਾਮਲੇ, ਸਾਬਕਾ ਮੇਅਰਾਂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਿਕੰਜਾ

ਨਿਊਯਾਰਕ : ਨਿਊਜਰਸੀ 'ਚ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ 2 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ। ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਲੰਬਰਟਨ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਮੇਅਰ ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਟਾਊਨਸ਼ਿਪ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਜੀਨਾ ਲਾਪਲਾਕਾ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ 'ਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਚ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਖਤ ਵਰਤਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਪਲੇਨਫੀਲਡ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੇਅਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੈਨਰੀਲਿਨ ਇਬੇਜ਼ਿਮ ਨੇ ਫਰਜ਼ੀ ਵੋਟਰ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਲਸਾਜ਼ੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ। ਬਰਲਿੰਗਟਨ ਕਾਊਂਟੀ ਪ੍ਰੀਸੀਕਿਊਟਰ ਦਫ਼ਤਰ ਅਨੁਸਾਰ 47 ਸਾਲਾ ਲਾਪਲਾਕਾ ਤੇ ਉਸ ਦੇ 49 ਸਾਲਾ ਪਤੀ ਜੇਸਨ ਕਾਰਟੀ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੂਨ 2026 ਦੀ ਲੰਬਰਟਨ ਟਾਊਨਸ਼ਿਪ ਕਮੇਟੀ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਦਸਤਖਤ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਕਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਨਗਰ ਕਲਰਕ ਕੋਲ ਜਮ 'ਹਾਂ' ਕਰਵਾਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਾਲ ਲੱਗੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਲਾਪਲਾਕਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਖੁਦ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲੋਂ ਦਸਤਖਤ ਕਰਵਾਏ ਸਨ। ਪਰ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਾ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ੱਕੀ ਦਸਤਖਤਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਲਾਪਲਾਕਾ ਚੋਣ ਲੜਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਲਾਪਲਾਕਾ ਉੱਤੇ ਸਹੁੰ ਹੇਠ ਝੂਠਾ ਬਿਆਨ ਦੇਣ, ਝੂਠੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਸਮੇਤ ਕਈ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ 21 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਅਜੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਪਲਾਕਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਬਿਠਾ ਕੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਨਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਮੰਨਿਆ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਵੇਲੇ ਉਸ ਦੇ ਖੂਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 0.30 ਫੀਸਦੀ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਦ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਬਣੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਹਿਤ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਪਲੇਨਫੀਲਡ ਦੇ 71 ਸਾਲਾ ਸਾਬਕਾ ਮੇਅਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੈਨਰੀਲਿਨ ਇਬੇਜ਼ਿਮ ਨੇ ਤੀਜੇ ਦਰਜੇ ਦੀ ਜਾਲਸਾਜ਼ੀ ਦਾ

ਦੋਸ਼ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਕੂੜੇ ਵਾਲੇ ਥੈਲੇ ਵਿੱਚ ਕਰੀਬ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਸ਼ੱਕੀ ਵੋਟਰ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਐਲਿਜ਼ਾਬੈਥ ਦੇ ਡਾਕਘਰ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਯੂਨੀਅਨ ਕਾਊਂਟੀ ਦੇ ਵੋਟਰ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦਾ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਫਾਰਮਾਂ ਉੱਤੇ ਕੇਵਲ ਤਿੰਨ ਜਾਂ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਲਿਖਾਈ ਹੋਣ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਵੀ ਮਿਲੇ। ਇਬੇਜ਼ਿਮ ਵੱਲੋਂ ਦੋਸ਼ ਮੰਨਣ ਮਗਰੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਉਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਨਿਊ ਜਰਸੀ ਦੇ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਦਫ਼ਤਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਪੱਖ ਚੋਣਾਂ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਹਨ ਅਤੇ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਮਾਮਲੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੋਣ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

Gurjatinder S. Randhawa

REALTOR CA DRE licence # 01490567

Gurjatinder S. Randhawa

REALTOR CA DRE licence # 01490567

web: www.RealtorRandhawa.com

garysingh123@yahoo.com

FOR SALE & PURCHASE OF ANY KIND OF PROPERTY
ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

Gurjatinder S. Randhawa
916-320-9444

CALL US: 209-637-0210 | 612-578-8078
925-495-0207

Lathrop & Main Street Manteca
URGENT CARE & CLINIC

CITIZENSHIP ELIGIBILITY AND GREEN CARD APPLICATION

**VISIT US
NOW!**

**DR. RAJESH
MAHESHWARI,
MD**

San Ramon
URGENT CARE & CLINIC

Lathrop
URGENT CARE

Main Street
URGENT CARE

9140 Alcosta Boulevard Ste D
San Ramon, CA 94583

(925) 361-5959

15810 Harlan Road #A
Lathrop, CA 95330

(209) 983-9000

1040 North Main Street
Manteca, CA 95336

(209) 825-5155

<https://www.sanramonurgentcare.com/>

Email us at info@sanramonucc.com

ਸਰਦਾਰ ਮੱਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਣਿਆ ਪਹਿਚਾਣਿਆ ਨਾਮ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਲੈਕੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਜਿਥੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਗਰੀਬੀ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ, ਉਥੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਿੱਖੀ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਲਈ ਲੜਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ। ਕਈ ਵਾਰ ਰਸਤੇ 'ਚ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅੜਚਨਾਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਆਈਆਂ ਪਰ ਗੁਰੂ ਦੇ ਨਿਮਾਣੇ ਸਿੱਖ ਵਾਂਗ ਹੱਸਕੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ। ਭਾਵੇਂ ਬਚਪਨ 'ਚ ਅੰਤ ਗਰੀਬੀ ਕਾਰਨ ਸਤਵੀਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਛੱਡਕੇ ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ 'ਚ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਨੀ ਪਈ ਪਰ ਹੋਸਲਾ ਨਾ ਛੱਡਿਆ। ਕਾਰਖਾਨੇ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਮੁੜ ਸਕੂਲ 'ਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕੰਮਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਹੋਰ ਜਾਣੂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਹੁੰਦੇ ਗਏ। ਪਿਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਕਿਸ਼ਨ ਚੰਦ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਨਾਮ ਕੌਰ ਜੀ ਦੀ ਸਿੱਖੀ ਨਾਲ ਅਤਿ ਲਗਾਉ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨੇ ਸਰਦਾਰ ਮੱਲ ਸਿੰਘ ਉਪਰ ਗਹਿਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਛੱਡਿਆ। ਭੀਏ ਵੀ. ਕਾਲਜ ਜਲੰਧਰ ਪ੍ਰੀ-ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਾਸ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ 1970 ਵਿੱਚ Indian Posts And Telegraph Department ਜਲੰਧਰ ਉਨਾ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲ ਗਈ ਅਤੇ 40 ਸਾਲ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਬਾਅਦ ਸ੍ਰ. ਮੱਲ ਸਿੰਘ ਜੀ 2010 'ਚ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਲਈ ਪੂਰਾ ਸਮਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਰਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ 1974 ਵਿੱਚ ਹੋਈ। ਹੁਣ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਬਾਪ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਉਪਰ ਡੂੰਘਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਿਖੀਆਂ। ਸਾਲ 2015-16 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਛਪ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 1. ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਨਾਦੀ ਪੁੱਤਰ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ - ਪੰਨੇ 200, 2. 'ਮਨ ਕੀ ਕਟੀਐ ਮੇਲ' ਪੰਨੇ 80, 3. ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਸਿੱਖ ਕਿਉਂ ਨਾ ਬਣ ਸਕੇ (ਦੋਸ਼ੀ ਕੌਣ) ਪੰਨੇ 558, 4. ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਤੇ ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ - ਪੰਨੇ 392, 5. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਵੀਂ ਪੁਸਤਕ 'ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼' ਭਾਈ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ ਕਵਿਤਾ ਤੋਂ ਵਾਰਤਕ ਵਿਚ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਪਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਜੋ ਲੜੀ ਨੰ. 3 ਅਤੇ 4 'ਤੇ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਨੁਵਾਦ ਇਕੱਠੇ ਹੀ ਤਿਆਰ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕਰਕੇ ਕੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਬਣਨ ਦਿੱਤਾ। ਭੂਟ ਸਿੱਧ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮੱਥੇ ਤੋਂ ਕਲੰਕ ਧੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਬੂਤਾਂ ਸਾਹਿਤ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਗਾਂਧੀ ਨਹਿਰੂ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੰਦੂ ਲੀਡਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਚੁੱਕਦੇ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਸਿੱਖ ਬਣਨ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧ ਜਾਵੇ ਜਿਸਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਚਤੁਰਾਈ ਨਾਲ ਖੇਡਿਆ। ਕਿਉਂਕਿ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਹਿੰਦੂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਪਰ ਹਿੰਦੂ ਮਰਾਂਗਾ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰ ਲਿਆ ਪਰ ਸਰਦਾਰ ਮੱਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਖਿਲਾਫ ਸਾਜਿਸ਼ ਤਹਿਤ ਸਿਰਜੀ ਮਿੱਥ ਤੜਕੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਪੰਨਿਆਂ 'ਚ ਆਪਣਾ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਸੀਂ 'ਸਾਡੇ ਲੋਕ' ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਜਿਥੇ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖ ਸਕਾਲਰ ਸ. ਮੱਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਤਹਿ ਦਿਲ ਤੋਂ ਪੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਉਥੇ ਸਾਨੂੰ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਪਾਠਕ ਪੜ੍ਹਕੇ ਜ਼ਰੂਰ ਲਾਭ ਲੈਣਗੇ-ਪੰਨਵਾਦ ਸਾਹਿਤ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ

ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਤੇ ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ

(ਪਿਛਲੇ ਅੰਕ ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਬੰਬਈ ਤੋਂ ਮੈਂ ਹੁਣ ਹੀ ਇਸ ਸਵੇਰ ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਮਹਾਂਸਭਾ ਅੱਗੇ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਤੇ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਆ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਸੰਭਵ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਪੰਡਤ ਮਾਲਵੀਆ ਅਤੇ ਉੱਚੀ ਸ਼ਾਨ ਵਾਲੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਪਟਿਆਲਾ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਾਜ਼ੁਕ ਮਸਲਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਕਰਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੀ ਰਾਇ ਲਈ ਆਗਿਆ ਲਵਾਂ। ਜਦ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਇਕ ਰਾਹ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੀਏ, ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿੱਜੀ ਤੇ ਗੁਪਤ ਰੱਖੋਗੇ।

ਤੁਹਾਡੇ ਜਵਾਬ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ।

ਤੁਹਾਡਾ ਸ਼ੁੱਭਚਿੰਤਕ

(Sd/-) B.S. Moonje

The Bombay Chronicle of Hth

August 1936

P.S.- ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੁਆਰਾ ਮੇਰੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਬਿਆਨ (Ambedkar Statement) ਦੀ ਕਾਪੀ ਤੁਹਾਡੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਮੈਂ ਇਸ ਚਿੱਠੀ ਦੇ ਨਾਲ ਭੇਜ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਜਵਾਬ ਆਪਣੇ ਨਾਗਪੁਰ ਦੇ ਪਤੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ

ਕਰਾਂਗਾ। (ਸਫ਼ਾ-147-148)

ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦਾ ਬਿਆਨ

ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਡਾ.

ਮੌਜੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਚਿੱਠੀ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ

ਦਿੱਦਿਆਂ, ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਹੈ

‘ਦੱਬੀਆਂ ਕੁਚਲੀਆਂ ਜਾਤਾਂ’ ‘ਚ ਧਰਮ

ਬਦਲੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਜਿਹੜੀ ਜ਼ਮੀਨ

(ਆਧਾਰ) ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਹਿੰਦੂ

ਖਰਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬੇਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੋ

ਸਕਦੇ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ

ਵਿਚਾਰ ਪੈਂਤੜੇ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਚੀਜ਼

ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਦੱਬੀਆਂ-ਕੁਚਲੀਆਂ

ਜਾਤਾਂ ਦੀ ਧਰਮ ਬਦਲੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ

ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਣ ਲਈ ਪੈਰਵੀ ਕਰਦੇ।

ਪਰ ਜੇ ਉਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਦ

ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਦੱਬੀਆਂ

ਕੁਚਲੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਦੀ ਜਿਹੜੀ

ਅਗਲੀ ਲਹਿਰ ਦੀ ਤੋਰ ਹੋਵੇਗੀ, ਦੇ

ਨਾਲ ਤਾਅਲੁਕ ਜ਼ਰੂਰ ਰੱਖਣਾ

ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਦੱਬੀਆਂ ਕੁਚਲੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਲਈ

ਤਿੰਨ ਵਿਸ਼ਵਾਸ (ਧਰਮ) ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ

ਵਿਚੋਂ ਚੋਣ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ- (1)

ਇਸਲਾਮ (2) ਈਸਾਈਅਤ (3) ਸਿੱਖਇਜ਼ਮ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਨਜ਼ਰ

ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੱਬੀਆਂ ਕੁਚਲੀਆਂ ਜਾਤਾਂ

ਜਿਸ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜ ਹੈ ਇਸਲਾਮ ਸਭ ਕੁਝ

ਵਿਚ ਫੈਲੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਮੁਸਲਮਾਨ ਹਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼

(ਇਲਾਕੇ) ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ

ਦੱਬੀਆਂ ਕੁਚਲੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ‘ਚੋਂ ਧਰਮ

ਬਦਲੀ (ਕਰਕੇ ਨਵੇਂ ਮੁਸਲਮਾਨ)

ਬਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ (ਸਹਾਰਾ

ਬਣਾ) ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ

ਸਾਰੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਰਾਜਨੀਤਕ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਦੱਬੀਆਂ

ਕੁਚਲੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਸਾਰੇ ਹੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ

ਕਰਨਗੀਆਂ ਜਿਹੜੇ ਇਸਲਾਮ ਵਿੱਚ

ਧਰਮ ਬਦਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਸਲਮਾਨ

ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ, ਰਾਜਨੀਤਕ ਹੱਕਾਂ ਜਿਵੇਂ

ਕਿ ਅਸੈਂਬਲੀ ‘ਚ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ,

ਨੌਕਰੀਆਂ ‘ਚ ਹੱਕ ਆਦਿ ਦਾ

ਨੁਕਸਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਆਦਿ।

(ਇਸਾਈਅਤ) ਬਰਾਬਰ ਮਨਮੋਹਕ

ਈਸਾਈ ਧਰਮ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਮਨਮੋਹਕ

ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਰਾਜਨੀਤਕ ਤੌਰ

‘ਤੇ ਈਸਾਈ ਧਰਮ ਉਹ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ

ਹੱਕ ਦੇਵੇਗਾ, ਜਿਹੜੇ ਇਸਲਾਮ ਦਿੰਦਾ

ਹੈ। ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਾਂਗ ਈਸਾਈਆਂ ਲਈ

ਅਸੈਂਬਲੀ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ

ਅਤੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ

ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ।

ਈਸਾਈ ਧਰਮ ਅਤੇ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ

ਸਿੱਖਇਜ਼ਮ ਘੱਟ ਖਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਚਾਲੀ ਲੱਖ

ਦੀ ਇਕ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਿੱਖ ਰੁਪਿਆ ਪੈਸਾ

ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ ‘ਤੇ

ਉਹ ਦੱਬੀਆਂ ਕੁਚਲੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ

ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਤੱਕ

ਸੀਮਤ ਹਨ ਅਤੇ ਦੱਬੀਆਂ ਕੁਚਲੀਆਂ ਜਾਤਾਂ

ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਲਈ ਸਿੱਖ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ

ਸਮਾਜਿਕ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ। ਇਸਲਾਮ ਜਾਂ

ਈਸਾਈ ਧਰਮ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪੱਖੋਂ

ਸਿੱਖ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਨਾ-ਲਾਭਦਾਇਕ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ

ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਅਸੈਂਬਲੀਜ਼ ਅਤੇ

ਨੌਕਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਲਈ

ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਦੂਸਰਾ ਸਵਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਬਦਲਵੇਂ ਧਰਮਾਂ

‘ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਨਿਰੋਲ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ

ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਇਸਲਾਮ, ਈਸਾਈ

ਧਰਮ ਜਾਂ ਸਿੱਖਇਜ਼ਮ ਕਿਹੜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਡਾ

ਹੈ? ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸਿੱਖਇਜ਼ਮ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗਾ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਦੱਬੀਆਂ ਕੁਚਲੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਇਸਲਾਮ ਜਾਂ

ਈਸਾਈ ਧਰਮ ‘ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਉਹ

ਨਾ ਸਿਰਫ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਂਦੀਆਂ

ਹਨ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਹ ਹਿੰਦੂ ਸਭਿਆਚਾਰ ‘ਚੋਂ ਵੀ ਬਾਹਰ

ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਉਹ ਸਿੱਖ ਬਣਦੇ

ਹਨ, ਉਹ ਹਿੰਦੂ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਵਿੱਚ

ਰਹਿਣਗੇ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਲਈ ਇਹ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ

ਇਕ ਛੋਟਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(ਚਲਦਾ)

ਬੈਲਜੀਅਮ 'ਚ 18 ਸਾਲਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਸੀਵਰੇਜ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਦੌਰਾਨ ਮਿਲਿਆ ਕਰੀਬ 80 ਲੱਖ ਪੌਂਡ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਸੋਨਾ

ਲੰਡਨ : ਬੈਲਜੀਅਮ ਵਿੱਚ ਗਰਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ 18 ਸਾਲਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੋਥੇ ਦੀ ਆਮ ਜਿਹੀ ਨੌਕਰੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਹੋਰਾਨੀਜਨਕ ਖਜ਼ਾਨੇ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਈ, ਜਦੋਂ ਸੀਵਰੇਜ ਲਈ ਖੁਦਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਲਗਭਗ 80 ਲੱਖ ਪੌਂਡ ਸੋਨੇ ਦਾ ਸੋਨਾ ਲੱਭਿਆ। ਇਹ ਖਜ਼ਾਨਾ ਬ੍ਰੈਸਲਜ਼ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 30 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਸੇਂਟ ਗਿਲਜ਼ ਡੇਨਡਰਸੇਂਡ ਵਿੱਚ ਇਕ ਪੁਰਾਣੀ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਦੌਰਾਨ ਮਿਲਿਆ। ਮਜ਼ਦੂਰ ਨਵੀਂ ਸੀਵਰੇਜ ਪਾਈਪ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੋਨੇ ਦੇ ਸਿੱਕੇ ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਇੱਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ। ਪੁਲਿਸ ਮੁਤਾਬਕ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ 49 ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਇੱਟਾਂ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਸਿੱਕੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਕੋਥੇ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿੱਕਿਆਂ ਨੂੰ ਆਮ ਇੱਕ ਯੂਰੋ ਦੇ ਸਿੱਕੇ ਸਮਝਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਹੋਰ ਖੁਦਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਸੋਨੇ ਦਾ ਵੱਡਾ ਭੰਡਾਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ। ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੀ

ਜਾਣਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸੋਨੇ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ-ਸਿਕਿਉਰਿਟੀ ਵਾਲਟ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ 80 ਲੱਖ ਪੌਂਡ ਦਾ ਇਹ ਸੋਨਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗਾ, ਇਹ ਅਜੇ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੋਨੇ ਦੇ ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੰਭਾਵਿਤ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੀ ਵੈਨ ਐਸਚੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਵਾਰਸ, ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੰਸਥਾ ਅਤੇ ਖਜ਼ਾਨਾ ਲੱਭਣ ਵਾਲੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬੈਲਜੀਅਮ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਸੰਭਾਵਿਤ ਅਸਲ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਲਈ ਲੰਮਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਵੀ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫਿਲਹਾਲ 18 ਸਾਲਾ ਕੋਥੇ ਕਰੋੜਾਂ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਦਾ ਖੋਜੀ ਤਾਂ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿੰਨਾ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਇਨਾਮ ਮਿਲੇਗਾ, ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣਾ ਅਜੇ ਬਾਕੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਵਾਪਸੀ 'ਚ ਦੇਰੀ ਬਣੀ ਮੁਸੀਬਤ, ਕੇਸ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਮਗਰੋਂ ਵੀ ਗ੍ਰੀਨ ਕਾਰਡ ਧਾਰਕ ਭਾਰਤੀ ਅਧਿਆਪਕਾ ਆਈਸ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚ

ਨਿਊਯਾਰਕ : ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ 27 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿ ਰਹੀ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੀ ਅਧਿਆਪਕਾ ਵੈਂਕਟਾ ਵਾਸਮਸੈੱਟੀ ਨੂੰ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਨਫੋਰਸਮੈਂਟ (ਆਈਸ) ਨੇ ਨਿਯਮਤ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੌਰਾਨ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ। ਹੋਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਰੀਬ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਜੱਜ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਦਾ ਕੇਸ ਖਾਰਜ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਉੱਤਰੀ ਕੋਲੋਰਾਡਾ ਦੇ ਕੋਰੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਵਸਨੀਕ 59 ਸਾਲਾ ਵਾਸਮਸੈੱਟੀ ਕੋਲ 2013 ਤੋਂ ਗ੍ਰੀਨ ਕਾਰਡ ਹੈ। ਉਹ ਵੇਕ ਕਾਊਂਟੀ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੋੜਾਂ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਮਾਲਕ ਵੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਪੋਤੇ-ਪੋਤੀਆਂ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕ ਹਨ। ਵਕੀਲਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਜੁਲਾਈ 2022 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ, ਜਦੋਂ ਵਾਸਮਸੈੱਟੀ ਗੰਭੀਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਮਾਰ ਆਪਣੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਪਿਤਾ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਭਾਰਤ ਗਈ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਰੋਨਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਰੀਬ ਦੋ ਹਫ਼ਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਪਿਆ। ਹੋਰ ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਕਾਰਨ ਵੀ ਉਹ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਮਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਪਰਤ ਸਕੀ। ਆਖਰ ਉਹ ਸੱਤ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਫਰਵਰੀ 2023 ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆਈ। ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੱਕੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਦਾ ਕੇਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਘਰ ਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਪਰ ਸ਼ਾਰਲਟ ਸਥਿਤ ਆਈਸ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਵਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਵਾਸਮਸੈੱਟੀ ਹਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮੁਲਾਕਾਤ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ। ਉਸ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਘਰ, ਨੌਕਰੀ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ

ਵੈਂਕਟਾ ਵਾਸਮਸੈੱਟੀ 2013 ਤੋਂ ਗ੍ਰੀਨ ਕਾਰਡ ਧਾਰਕ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਦੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਧੀਆਂ ਦੀ ਮਾਂ ਹਨ ਜੋ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕ ਹਨ।

ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਅਮਰੀਕਾ ਛੱਡਣ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਗ੍ਰਹਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ 19 ਮਈ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਦਾ ਕੇਸ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕੇਸ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਮਗਰੋਂ ਵੀ ਆਈਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀਆਂ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਜਾਰੀ ਰਹੀਆਂ। ਵਾਸਮਸੈੱਟੀ 11 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਕਾਪੀ ਲੈ ਕੇ ਆਈਸ ਦਫ਼ਤਰ ਪਹੁੰਚੀ। ਉੱਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਅਜੇ ਅਪਡੇਟ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਮੁੜ ਆਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਵਾਸਮਸੈੱਟੀ 11 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨਾਲ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ਾਰਲਟ ਦੇ ਆਈਸ ਦਫ਼ਤਰ ਗਈ, ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਅਤੇ ਕਿੱਥੇ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਰਜੀਆ ਦੇ

ਇਰਵਿਨ ਕਾਊਂਟੀ ਹਿਰਾਸਤੀ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਾਸਮਸੈੱਟੀ ਟਾਈਪ-2 ਸ਼ੂਗਰ ਦੀ ਮਰੀਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨਸੂਲਿਨ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ। ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਜਾਰਜੀਆ ਦੀ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੱਜ ਨੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਅੰਦਰ ਦੱਸਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਵਾਸਮਸੈੱਟੀ ਨੂੰ ਕਿਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਕੀਲਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਦਾ ਕੇਸ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਸਮਸੈੱਟੀ ਦਾ ਗ੍ਰੀਨ ਕਾਰਡ ਕਾਇਮ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਰਨ ਅਜੇ ਜਨਤਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਆਉਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ

ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਧੁੱਗਾ M.D., C.M.D. ਸਟਰ ਹਸਪਤਾਲ (ਫੋਰਟ ਫੀਲਡ-ਵਲੋਰ) ਵਿਚ ਮੈਡੀਕਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹਨ। ਅਮੈਰੀਕਨ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ ਡਬਲ ਬੋਰਡ ਸਰਟੀਫਾਈਡ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲ 2006 ਵਿਚ 'ਸੀਨੀਅਰ ਹੈਲਥ ਗੀਡ' ਦਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਡਾ. ਧੁੱਗਾ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਮੁਢਲੀ ਮੈਡੀਕਲ ਸਿੱਖਿਆ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ। ਡਾ. ਧੁੱਗਾ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਫੋਰਟਵੀਲਡ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਬਤੌਰ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਪਲੈਨਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਅ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਅਮੈਰੀਕਨ ਕਲਚਰਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਫਾਉਂਡਰ ਮੈਂਬਰ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਇਕ ਸਮਾਜਿਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਧੁੱਗਾ ਵਲੋਂ ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਲਿਖੀ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ 'ਹੈਲਥ ਗਾਈਡ' ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਰੋਕਥਾਮ, ਬਚਾਅ, ਘਰੇਲੂ ਇਲਾਜ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਵਿਖਾਈਏ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਦੀ ਹੈ। ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਮੈਡੀਕਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਹੀ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਹਿਸ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੀ ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ 'ਹੈਲਥ ਗਾਈਡ' ਵਰਗੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਬੇਹੱਦ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ ਜੋ ਆਮ ਵਿਅਕਤੀ ਪੜ੍ਹ ਸਕੇ, ਸਮਝ ਸਕੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ਮਰਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਵਰਤ ਸਕੇ। ਇਹ ਕਿਤਾਬ 'ਹੈਲਥ ਗਾਈਡ' ਸਭ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਸੀਂ 'ਸਾਥੇ ਲੋਕ' 'ਚ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਮੰਗ 'ਤੇ ਦੁਆਰਾ ਲੜੀਵਾਰ ਛਾਪ ਕੇ ਮਾਣ ਹਾਸਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਡਾ. ਧੁੱਗਾ ਨਾਲ gpdhugga@gmail.com 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਹੈਲਥ ਗਾਈਡ

ਸਿਹਤਮੰਦ ਜੀਵਨ ਦੇ ਨੁਕਤੇ

(ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਦੇਖੋ)

ਗਿੱਲੜ ਦਾ ਇਲਾਜ :
ਜੇਕਰ ਇਸਦੇ ਵਧੇ ਹੋਏ ਆਕਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਖਾਣਾ ਲੰਘਾਉਣ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਨੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਅਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਗਿੱਲੜ ਦਾ ਆਕਾਰ ਘਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮਨ ਅਤੇ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸੰਬੰਧ
ਦਿਮਾਗ ਅਤੇ ਸਿਹਤ :
ਵਿਗਿਆਨਕਾਂ ਨੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਦਿਮਾਗ ਇੱਕ ਹਾਰਮੋਨ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ 'ਐਂਡੋਰਫਿਨ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਖੁਸ਼ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹਾਰਮੋਨ ਕੁਦਰਤੀ ਦਰਦ ਨਿਵਾਰਕ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦਿਮਾਗ ਇੱਕ ਹੋਰ ਹਾਰਮੋਨ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ 'ਇੰਟਰਫਿਰੋਨ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੱਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਸੋਚ ਅਤੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦਿਮਾਗ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਰਮੋਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਸਾਈਕੋ-ਨਿਯੁਰੋ ਇਮਿਊਨੋਲੋਜੀ :
ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸ (ਵਿਗਿਆਨ) ਨੇ ਸਿੱਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਜਜ਼ਬਾਤ ਅਤੇ ਸੋਚ ਸਾਡੀ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਾਇੰਸ ਨੂੰ 'ਸਾਈਕੋ-ਨਿਯੁਰੋ ਇਮਿਊਨੋਲੋਜੀ' ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਾਇੰਸ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਦਿਮਾਗ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਹਾਰਮੋਨ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਖੂਨ ਰਾਹਲ ਸਰੀਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭੇਜਦਾ ਹੈ।

ਤੁਹਾਡੀ ਸਿਹਤ ਹੀ ਤੁਹਾਡਾ ਅਸਲੀ ਸਰਮਾਇਆ ਹੈ

ਹੈਲਥ ਗਾਈਡ

ਆਮ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਖਾਸ ਜਾਣਕਾਰੀ

125 ਤੋਂ ਵੱਧ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ

- ਜਾਣਕਾਰੀ
- ਰੋਕਥਾਮ/ਬਚਾਅ
- ਘਰੇਲੂ ਇਲਾਜ
- ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਦਿਖਾਈਏ

ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਧੁੱਗਾ, ਐਮ.ਡੀ., ਸੀ.ਐਮ.ਡੀ.
ਡਿਪਲੋਮੈਟ ਅਮੈਰੀਕਨ ਬੋਰਡ ਆਫ ਮੈਡੀਕਲ ਸਪੈਸ਼ੀਅਲਟੀਜ਼

ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਸੋਚ :
ਇਹ ਪਹਿਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਵਾਰ ਵਾਰ ਸਿੱਧ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਜਲਦੀ ਠੀਕ

ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਮੁੱਖ ਅਪ੍ਰੇਸ਼ਨਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਿਲ ਦਾ ਅਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਵੀ ਜਲਦੀ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਤੋਂ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਅਸਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਕਿ ਜੋ ਲੋਕ ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੱਥਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਸੋਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਖੁਸ਼ ਹੋਣਾ ਜਾਂ ਦੁਖੀ ਹੋਣਾ ਸਾਡਾ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸੋਚ ਦੇ ਗੱਲਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪਹਿਲਾ ਸਾਡੇ ਮਨ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਸਾਡੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਉੱਤੇ (ਅਸਲ ਕੀ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ, ਕੀ ਸੁਣਦੇ ਹਾਂ, ਕੀ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਸਲ ਕਿਸ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਦੇ ਹਾਂ)। ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਸੋਚ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧੀਏ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਿਹਤਮੰਦ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰੀਏ।

ਵਿਸ਼ਵਾਸ/ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਤਾਕਤ :
ਇੱਕ ਖੋਜ ਇਹ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 100 ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਹੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਚੁਣੇ ਗਏ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅੱਧਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਦਵਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਅੱਧਿਆਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਦੱਸੇ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਟਾਮਿਨ ਦੀ ਦਵਾਈ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਤਕਰੀਬਨ 35% ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਟਾਮਿਨ ਹੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਠੀਕ ਹੋ ਗਏ। ਇਸਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ 'ਪਲੇਸੀਬੋ ਇਫੈਕਟ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਪਲੇਸੀਬੋ ਇਫੈਕਟ' ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ ਫਾਇਦੇ ਦਾ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਸਬੂਤ ਹੈ।

ਰੱਬ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਹੋਣਾ : ਉਹ ਲੋਕ ਜੋ ਧਾਰਮਿਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰੱਬ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਉਹ

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਤੋਂ ਭਾਵ, ਜਿਵੇਂ ਬਿਮਾਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਮਿੱਤਰ ਪਿਆਰੇ ਦੀ ਮੌਤ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸਾਡੀ ਸਮਰੱਥਾ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਬਿਮਾਰੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾ ਸਮਝੋ : ਬਿਮਾਰੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕੁਝ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਉਦੋਂ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਅਸਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾ ਸਮਝੋ, ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਦਿਓ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਆਪਣੇ ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕਰੋ : ਆਪਣੇ ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਦੁੱਖ ਘਟਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਮਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਮਹਿਸੂਸ ਨਾ ਕਰੋ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਮੈਡੀਕਲ ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਇਲਾਜ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜੋ ਗੱਲਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੰਗੀਆਂ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਣੋ : ਬਿਮਾਰੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੋ ਕੰਮ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੰਗੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਿਅਸਤ ਰੱਖੋ। ਸੋਰ ਕਰਨਾ, ਪੜ੍ਹਨਾ, ਬਾਗ-ਬਗੀਚੇ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਤੁਹਾਡੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮੱਦਦਗਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(ਚਲਦਾ)

ਇਹ ਕਾਲਮ ਤੁਹਾਡੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਹੈ, ਜੋ ਬਿਮਾਰੀ ਉੱਚਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਦਿਖਾਓ।

ANY TYPE OF LADIES & GENTS PROBLEM Healing Herbs & Healing Massage

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਸਰੀਰਕ ਦੁੱਖਾਂ ਦਰਦਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ?

Cure with Homeopathy or Ayurved Best Natural Way of treatment with no side effects.

ਜੜੀ-ਬੂਟੀਆਂ
ਅਤੇ ਮਾਲਿਸ਼ ਰਾਹੀਂ
ਕੁਦਰਤੀ ਇਲਾਜ !

ਸਰੀਰ ਦੀ ਕਾਇਆ ਕਲਪ ਕਰੋ !
ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਦਰਦ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ
ਪਾਉਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਪਹੁੰਚੋ।

ਅਸੀਂ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਕੁਦਰਤੀ ਖਜ਼ਾਨਾ।
ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਦੇਸੀ ਜੜੀ-ਬੂਟੀਆਂ, ਦੇਸੀ ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ
ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲਿਸ਼ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।

ਸਾਡਾ ਸਮਾਂ:

ਸੋਮਵਾਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ: ਸ਼ਾਮ 4 ਵਜੇ ਤੋਂ ਰਾਤ 8 ਵਜੇ ਤੱਕ
ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਤੇ ਐਤਵਾਰ: ਸਵੇਰੇ 11 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 6 ਵਜੇ ਤੱਕ

ਇਥੇ ਸ਼ੂਗਰ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਇਲਾਜ ਦੇਸੀ ਦਵਾਈਆਂ
ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ
ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

510-200-1110

ਪਤਾ: 3038 Castro Valley Blvd, Castro Valley, CA 94546

ਲੁਧਿਆਣਾ ਦਾ ਅਰਸ਼ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਰਤਾਨੀਆ 'ਚ ਬਣਿਆ ਫਾਈਟਰ ਪਾਇਲਟ

ਲੰਡਨ : ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ 28 ਸਾਲਾ ਫਲਾਈਟ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਅਰਸ਼ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਡਾਂਗ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀ ਰਾਇਲ ਏਅਰ ਫੋਰਸ 'ਚ ਇਤਿਹਾਸ ਰਚਦਿਆਂ ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਰ.ਏ. ਐਫ. ਦੀ ਫਾਈਟਰ ਸਕੁਆਡਰਨ ਤੋਂ ਪਾਇਲਟ ਵਜੋਂ 'ਵਿੰਗਜ਼' ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਸਿੱਖ ਬਣੇ ਹਨ। 14 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਉੱਤਰੀ ਵੇਲਜ਼ ਦੇ ਆਰ.ਏ.ਐਫ. ਵੈਲੀ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਫਾਸਟ ਜੈੱਟ ਪਾਇਲਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਰਸ਼ਦੀਪ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਦਾ ਸਰਦਾਰ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਡਾਂਗ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਪਾਇਲਟ ਬਣੇ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਅਰਸ਼ਦੀਪ ਦੇ ਪਿਤਾ

ਸਿਰਫ਼ 6 ਸਾਲ ਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਦਾ ਦਾ ਦਿਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਾਤ ਤੇ ਮੌਕਿਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਇਹ ਸੁਪਨਾ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਅਰਸ਼ਦੀਪ ਮੁਤਾਬਕ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਹੌਸਲੇ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਇਲਟ ਬਣਨ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਦੇਖਣ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਦਿੱਤੀ। ਅਰਸ਼ਦੀਪ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਡਾਂਗ ਲੁਧਿਆਣਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਮਾਤਾ ਗਗਨਦੀਪ ਕੌਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਹਨ। ਅਰਸ਼ਦੀਪ ਦਾ ਜਨਮ 1998 'ਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ ਤੇ ਉਸਦੀ ਛੇ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ 'ਚ ਪਰਿਵਾਰ ਬਰਤਾਨੀਆ ਆ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਪਰਿਵਾਰ ਸਾਊਥਾਲ, ਇੰਗਲੈਂਡ 'ਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ 22-23 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਪੁਰਾਤਨ ਯੁੱਧ ਕਲਾ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ

ਵੈਨਕੂਵਰ : ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਮਹਾਨ ਯੋਧਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਅਕਾਲ ਖਾਲਸਾ ਸਿੱਖ ਮਾਰਸ਼ਲ ਆਰਟ ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਦਰਬਾਰ ਸਰੀ ਵੱਲੋਂ ਸਥਾਨਕ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ 22-23 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 9 ਤੋਂ ਸ਼ਾਮੀ 5 ਵਜੇ ਤੱਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਗਰਾਊਂਡ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਵਾਰੀਅਰ ਸਮਾਗਮ ਤਹਿਤ ਪੁਰਾਤਨ ਯੁੱਧ ਕਲਾ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਗਤਕਾ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਘੋੜ ਸਵਾਰੀ, ਤਲਵਾਰਬਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਰਾਸਤੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਸਥਾਰਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦਿਆਂ ਜਥੇਦਾਰ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਿਜਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਛੋਹਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿੱਚ ਯੁੱਧ ਕਲਾ ਦੇ

ਵਿਰਾਸਤੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੁਆਂਢੀ ਮੁਲਕ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਵੀ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਰੀ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਪਹੁੰਚ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ 22 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਪੁਰਾਤਨ ਵਿਰਾਸਤੀ ਸਿੱਖ ਯੁੱਧ ਕਲਾ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ 23 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਰਗ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਗਤਕਾ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤੀਰਐਂਦਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਦਿਲਚਸਪ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਅਖੀਰ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਵਧੀਆ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਕਾਬਲੇਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਟਰੰਪ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਵੋਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਕੀਤੀ ਤਾਰੀਫ਼ !

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ : ਭਾਰਤ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਲੋਕਤੰਤਰ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ 140 ਕਰੋੜ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਨਾਗਰਿਕ ਵੋਟਰ ਹਨ ਤੇ ਇੱਥੋਂ ਦਾ ਵੋਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ 'ਚ ਮਿਸਾਲ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਸਖ਼ਤ ਵੋਟਰ ਆਈ.ਡੀ. ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਉਦਾਹਰਨ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਵੋਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਫੋਟੋ ਵਾਲੇ ਪਛਾਣ ਪੱਤਰ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ 'ਸੇਵ ਅਮਰੀਕਾ ਐਕਟ' (SAVE America Act) ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ 'ਟਰੱਬ ਸੋਲ' 'ਤੇ ਇਕ ਪੋਸਟ ਸ਼ੇਅਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਗਿਆਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਬਿਨਾਂ ਵੈਲਿਡ ਫੋਟੋ ਆਈ.ਡੀ. ਦੇ ਚੋਣਾਂ ਕਿਵੇਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ 'ਚ 64.6 ਕਰੋੜ ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਵੋਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ 1 ਫ਼ੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਡਾਕ (ਮੇਲ-ਇਨ) ਰਾਹੀਂ ਵੋਟ ਪਾਈ ਅਤੇ ਹਰ ਇੱਕ ਵੋਟਰ ਕੋਲ ਵੈਲਿਡ ਫੋਟੋ ਪਛਾਣ ਪੱਤਰ ਸੀ। ਭਾਰਤ 'ਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਜਦੂਤ ਸਰਜੀਓ ਗੋਰ

ਨੇ ਵੀ ਟਰੰਪ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਿਆਂ X 'ਤੇ ਪੋਸਟ ਸ਼ੇਅਰ ਕਰ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਟਰੰਪ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਤੁਰੰਤ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 'ਸੇਵ ਅਮੈਰੀਕਾ ਬਿੱਲ' ਫੈਡਰਲ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਵੋਟਰਾਂ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦਾ ਸਬੂਤ ਜਿਵੇਂ ਪਾਸਪੋਰਟ, ਜਨਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਂ ਫੋਜੀ ਆਈ.ਡੀ. ਅਤੇ ਵੋਟ ਪਛਾਣ ਪੱਤਰ ਦਿਖਾਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੇਲ-ਇਨ ਰਾਹੀਂ ਵੋਟਿੰਗ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗਾ, ਜੋ ਬਿਮਾਰ ਹਨ, ਵਿਕਲਾਂਗ ਹਨ, ਡੌਜ 'ਚ ਹਨ ਜਾਂ ਯਾਤਰਾ 'ਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਬਿੱਲ ਬਾਰੇ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਘੱਟ ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵੋਟ ਪਾਉਣਾ ਔਖਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵੈਲਿਡ ਡਾਕੂਮੈਂਟਸ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਬਿੱਲ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਨਾਲ ਲੱਖਾਂ ਨਾਗਰਿਕ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਵੀ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੈਨੇਟ 'ਚ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਨੇਤਾ ਚੱਕ ਸ਼ੂਮਰ ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਿੱਲ ਸੈਨੇਟ 'ਚ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਵੰਡ ਪੀੜਤਾਂ ਨੇ 1947 ਦੇ ਦੁਖਾਂਤ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ

ਨਾਭਾ : ਦੇਸ਼ ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਜਦੋਂ ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਚਿੰਤਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਨਾਭਾ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਭਾਵੁਕ ਸੈਮੀਨਾਰ ਦੌਰਾਨ 1947 ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਡੂੰਘੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਉਜਾਗਰ ਹੋਏ। ਵੰਡ ਦਾ ਸੰਤਾਪ ਹੰਢਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬਜ਼ੁਰਗ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤੇ ਹੁਣ ਨੌਬੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਹਨ, ਆਪਣੇ ਦੁੱਖ, ਉਜਾੜੇ ਅਤੇ ਬਚ ਨਿਕਲਣ ਦੀਆਂ ਦਿਲ-ਕੰਥਾਊ ਸਾਖੀਆਂ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਵੰਡ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਖ਼ਤ ਚਿਤਾਵਨੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ। ਨਾਭਾ ਸਥਿਤ 'ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾ' ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਵੰਡ ਦਾ ਦਰਦ-ਯਾਦਾਂ ਅਤੇ ਸਬਕਾਂ ਵਿਸ਼ੇ ਹੇਠ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਲੋਕ-ਪਰਵਾਸ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਲਗਭਗ 21 ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ, ਸਗੋਂ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਵਰਗੇ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖਿੱਚਿਆ, ਜੋ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਲੋਪ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ। ਪੱਤਰਕਾਰ ਹਮੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪਠਾਨਕੋਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਡਾ. ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ ਸਨ। ਆਪਣੇ ਬਿਆਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੀੜਤਾਂ ਨੇ ਵੰਡ ਤੋਂ

ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਸਿਆਸੀ ਮਾਹੌਲ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਸਥਾਰ 'ਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਸਿਆਸੀ ਚਾਲਾਂ ਅਤੇ ਵੰਡ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਇੱਕ ਵਾਰ ਆਪਸੀ ਮੇਲ-ਜੋਲ ਵਾਲੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਜ਼ਹਿਰ ਘੋਲ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਅੱਜ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਬੇਮਿਸਾਲ ਲਹਿਰ ਵਜੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਉਪ-ਮਹਾਦੀਪ ਨੂੰ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਉੱਪਰ ਵੀ ਬਦੀ ਸਵਾਰ ਹੋ ਗਈ। ਨੌਬੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਕਾਲੇ ਦੌਰ, ਦਿਲ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜਨ ਵਾਲੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਯਾਦ ਦਿਵਾਈ ਹੈ ਕਿ 1947 ਦੇ ਖੂਨ-ਖਰਾਬੇ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਸਬਕ ਅੱਜ

ਵੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਜਮਹੂਰੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਬੇਹੱਦ ਅਹਿਮ ਹਨ। ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਚੱਲੇ ਇਸ ਸੈਮੀਨਾਰ ਦੌਰਾਨ ਸਮਾਦਤ ਹਸਨ ਮੰਟੋ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵੀ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਨਕਾਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸੈਮੀਨਾਰ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸੰਵਾਦ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਰੀਤ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਮਝੈਲ, ਸਨੀ ਰਹੇਜਾ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਗੈਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਜਾਂ ਜਾਤ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਹ ਬਦਮਾਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਭ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਇਸੇ ਤਰੀਕੇ ਚਿੰਨਿਤ ਕਰਨ। ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਉੱਪਰ ਵੰਡ ਹੰਢਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸਨਮਾਨਿਤ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤ ਵੱਲੋਂ 'ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ' ਨੂੰ ਗਠਜੋੜ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼

ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਸਿਆਸੀ ਗਠਜੋੜ ਲਈ ਯਤਨ ਤੇਜ਼

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : 2027 ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਮੁੜ 'ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ' ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਗਠਜੋੜ ਵਾਸਤੇ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਦੋਵਾਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਆਪਸੀ ਗਠਜੋੜ ਵਾਸਤੇ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਬਣੀ ਸੀ, ਪਰ ਗੱਲਬਾਤ ਸਿਰੇ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹ ਸਕੀ ਸੀ। ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਰੈਲੀ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਨਵਾਂ ਫਾਰਮੂਲਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਇਹ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਰੈਲੀ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਰੈਲੀ ਵਿੱਚ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੂੰ ਗਠਜੋੜ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਫਾਰਮੂਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਫਾਰਮੂਲੇ ਵਿੱਚ 40 ਸੀਟਾਂ 'ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ' ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੂੰ ਅਤੇ 40 ਸੀਟਾਂ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤ ਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਕੋਲ ਰਹਿਣਗੀਆਂ, ਜਦੋਂ ਕਿ 35 ਸੀਟਾਂ ਸ਼ਹੀਦ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚੋਣ ਲੜਨ ਵਾਸਤੇ ਦੇਣ ਲਈ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਫਾਰਮੂਲੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਸੱਤ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰ 'ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ' ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰ 'ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤ' ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਕੋਈ ਸਾਂਝਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੱਤ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਰੇਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਲਕੇ

ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਧਾਰ ਵਾਲਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਟਿਕਟ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। 'ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ' ਵੱਲੋਂ ਅਜੇ ਕੋਈ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਗੁੰਗਾਰਾ ਨਹੀਂ ਪਾਰਟੀ ਸੂਤਰਾਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੁਝ ਆਗੂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਥੇਬੰਦੀ 'ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ' ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 'ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ' ਜਥੇਬੰਦੀ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਗੁੰਗਾਰਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਜਥੇਬੰਦੀ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤ ਅਤੇ ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਆਪਸੀ ਗਠਜੋੜ ਵਾਸਤੇ ਇੱਕ ਯਤਨ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਵੀ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਗੱਲਬਾਤ ਸਿਰੇ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ ਸੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਨੇੜੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਿਵੇਂ-ਤਿਵੇਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਮੂਹ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਆਪਸੀ ਗਠਜੋੜ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਆਧਾਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ CM ਮਾਨ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਧੂਰੀ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੀ ਚਰਚਾ

ਧੂਰੀ : ਆਗਾਮੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਕ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੂਤਰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਬੰਦ ਖ਼ਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਧੂਰੀ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਚੋਣ ਲੜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਾਰਟੀ ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹਾਮੀ ਭਰੀ ਹੈ ਕਿ ਖ਼ਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਧੂਰੀ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਅਤੇ ਰਾਮਪੁਰਾ ਫੂਲ ਦੇ ਬਦਲਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਮੁਖੀ ਧੂਰੀ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਹਨ, ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਬਕਾਇਦਾ

ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵੀ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਾਰਟੀ ਸੂਤਰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਦਿੱਗਜ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਹੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਿਰਫ਼ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਚਿਹਰਿਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮੁੱਖ

ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਉਤਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧੂਰੀ ਨੂੰ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿਚ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਗੜ੍ਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਸਬੇ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਅਤੇ ਮਾਵਾਂ ਧੀਆਂ ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਜਨਾ ਵਰਗੀਆਂ ਕਈ ਸਰਕਾਰੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਇਥੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸ ਦਈਏ ਕਿ ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਛੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਧੂਰੀ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੀ ਗੱਲ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਚਰਚੇ ਸੱਚ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਧੂਰੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਟ ਸੀਟ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਬਿਜ਼ਨਸਮੈਨ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਰਵਾਲ ਨਾਲ ਗੁਰਮਤਿ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਸਬੰਧੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਕੱਤਰਤਾ

ਐਡਮਿਟਨ : ਐਡਮਿਟਨ (ਕਨੇਡਾ) ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਰਵਾਲ ਬਿਲਡਿੰਗ ਵਿਖੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਾ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਕੱਤਰਤਾ ਨਾਮਚੀਨ ਬਿਜ਼ਨਸਮੈਨ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਰਵਾਲ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਹੇਠ ਹੋਈ। ਇਸ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਾ ਸਿੱਖ ਧਰਮ, ਗੁਰਮਤਿ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਕਾਰਜ ਕਰਨੇ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਜ਼ਰੀਏ ਘਰ ਘਰ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਾ ਐਡਮਿਟਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ 'ਰਿਆੜ', ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਗਾਹਲੇ ਤੇ ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਲਮ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਕੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਦੋ ਲਘੂ ਫਿਲਮਾਂ ਵੀ ਵਿਖਾਈਆਂ ਗਈਆਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਅਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਹਾਲਾਤਾਂ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਕਰ ਸੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਰਵਾਲ ਸੰਸਥਾਪਕ ਆਲ ਇਜ਼ ਵੈਨ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ— ਕਿ ਅੱਜ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਜਿਸ ਪਾਸੇ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਜਾਵੇ ਦਰਦ, ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਵੰਡ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਯੂਕਰੇਨ, ਫਲਸਤੀਨ, ਇਰਾਨ, ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਅਤੇ ਅਰਬ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਪੀੜਤ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਜ਼੍ਹਬ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਖਿੱਚੋਤਾਣ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਦਰਾਰਾਂ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਘਰਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਦੂਰੀਆਂ, ਵੱਧਦੇ ਤਲਾਕ ਤੇ ਪੀੜੀਆਂ ਦਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਟੁੱਟਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ। ਇਹ ਸਭ ਵੇਖ ਕੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸੱਚ ਮੁੱਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਇੰਨੇ ਵੱਖਰੇ ਹਾਂ, ਜਿੰਨਾ ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਬੈਠੇ ਹਾਂ? ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਆਰੰਭ ਹੀ ੧੯ (ਇੱਕ ਓਅੰਕਾਰ) ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਏਕਤਾ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਡੂੰਘਾ ਸੁਨੇਹਾ ਇਹ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਜੀਅ ਅੰਦਰ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਵੱਸਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕੋ ਉਰਜਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਾਂ। 'ਅਜੂਨੀ' ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮਾਤਮਾ ਜਨਮ-ਮਰਨ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਉਹੀ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਸਾਰਿਆਂ ਅੰਦਰ ਹੈ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਮਨੁੱਖ, ਕੌਮ ਜਾਂ ਮਜ਼੍ਹਬ ਉਸ ਸਾਂਝੇ

ਸੱਚ ਉੱਤੇ ਆਪਣਾ ਇਕੱਲਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਜਤਾ ਸਕਦਾ। ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਫ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਮਜ਼੍ਹਬ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਮੁੱਚੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਪੂੰਜੀ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਮੂਲ ਸੰਦੇਸ਼ ਲੁਕਾਈ ਨੂੰ ਵੰਡਣਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਜੋੜਨਾ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਾਨੂੰ ਉਹ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਦਿਲ ਦੀ ਸਾਂਝ ਹਨ— ਦਇਆ, ਸਬਰ ਤੇ ਧੀਰਜ, ਸੱਚ ਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ, ਹਲੀਮੀ ਤੇ ਨਿਮਰਤਾ ਅਤੇ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ, ਇਹ ਗੁਣ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਧਰਮ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਵਿਸ਼ਵ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਨੀਂਹ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਇਹੀ ਨਿਮਰਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲੈ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਇਮਾਨਦਾਰੀ, ਹਲੀਮੀ

ਤੇ ਨਿਮਰਤਾ, ਅਤੇ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ। ਜਦੋਂ ਇਹੀ ਨਿਮਰਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲੈ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਸਤਿਕਾਰ ਪਰਤਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਤੇ ਬਿਰਧ ਪੀੜੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਿੱਘ ਮੁੜ ਜਾਗਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਸਮਝ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਕਰ ਗੁਜਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੱਤੀ। ਆਲ ਇਜ਼ ਵੈਨ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ (All Is One Foundation) ਇਸੇ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਜਨਮੀ ਇੱਕ ਗੈਰ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਧਾਰਨ, ਸਹਿਜ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਈ ਬੋਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਹੈ ਜੋ ਦਇਆ, ਸਤਿਕਾਰ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਜੀਣਾ ਸਿੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਲਈ ਭੋਜਨ ਦੀ ਸੇਵਾ, ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਲੰਗਰ ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਸਰਲ

ਅਨੁਵਾਦ ਦਾ ਕਾਰਜ ਨਿਰੰਤਰ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਲ ਇਜ਼ ਵੈਨ ਲਾਈਫ (All Is One Life) ਨਾਂ ਦਾ ਐਪ ਵੀ ਸਭ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਆਪ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਸੁਣ, ਪੜ੍ਹ, ਸਮਝ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਏਕਤਾ ਦਾ ਇਹ ਰਾਹ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕੌਮ ਦਾ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਸਾਰੀ ਲੁਕਾਈ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਰਾਹ ਹੈ। ਆਓ ! ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਨੂੰ ਪਛਾਣੀਏ ਤੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਇਸ ਰਾਹ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਤੁਰੀਏ। ਕਿਉਂਕਿ ਸੱਚ ਤਾਂ ਇਹੀ ਹੈ — ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਹਾਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖੇ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਿਧਾਂਤਾਂ, ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਘਰ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਵੀ ਰੱਖੇ। ਇਸੇ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਬੱਲ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਲਮ, ਮੈਨੇਜਰ ਕਸ਼ਮੀਰਾ ਸਿੰਘ ਨਿਰਮਾਣ, ਮੈਨੇਜਰ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਤਜਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਰਿਆੜ, ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਪਰਮਾਰ, ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ, ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, ਪਾਰਸ ਮਹੀਨੀਆਂ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਗਾਹਲੇ, ਕਾਰਜ ਸਿੰਘ, ਮਾਸਟਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖੰਗੂੜਾ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬੋਧਾਰਾਏ, ਪ੍ਰੀਤ ਹਰਪਾਲ, ਅਵਦੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ, ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, ਮੋਹਣ ਸਿੰਘ, ਰਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਾਲੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਵਿਪਨ ਮੋਦੀ ਆਦਿ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖੇ।

ਵਿਕਟੋਰੀਆ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਮੇਲਾ ਗਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਰਿਹਾ

ਐਬਟਸਫੋਰਡ : ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਸੂਬੇ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਵਿਖੇ ਬੈਕਵਿਥ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਮੇਲਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਮੇਲੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਨੇਡਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗੀਤ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਭਾਰਤ ਦੇ 80ਵੇਂ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ ਦੇ ਜਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਗਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਜਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਅਸੀਂ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਮੇਲੇ ਦੀਆਂ ਰੌਣਕਾਂ ਵੇਖਣ ਵਾਲੇ ਨੇੜੇ ਸਨ। ਸਾਰੇ ਹੀ ਭੈਣ-ਭਰਾਵਾਂ, ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ, ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਬੜੇ ਹੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਮੇਲੇ 'ਚ ਸਾਡੀ ਬੇਨਤੀ ਤੇ ਸਰੀ ਤੋਂ ਸਾਹਿਬ ਬਿੰਦ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਆਏ। ਉਹਨਾਂ ਗਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਦੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣ, ਕਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਵੋਟ ਦੇ ਹੱਕ ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਲੰਮੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਜੋ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣ ਰਹੇ ਇਹ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਹੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਅਣਖ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰੀ ਲੈਨਾ ਪਾਪਹੋਮ, ਸਿਟੀਜਨ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਮੰਤਰੀ ਡਿਆਨਾ ਗਿਬਸਨ, ਐਮ ਪੀ ਵਿਲ

ਗਰੀਵਜ਼, ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪੁਲੀਸ ਚੀਫ ਡੈਲ ਮਾਣਕ, ਕੌਸਲਰ ਮੀਨਾ ਵੈਸਟਹੈਵਰ, ਕੌਲ 'ਨ ਪਲਾਂਟ, ਜੈਕ ਡੀ ਵਰਾਈਜ਼, ਅਤੇ ਕੈਰਨ ਹਾਰਪਰ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਤੌਰ ਤੇ ਗਾਇਕਾਂ ਮਨਜੋਤ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ ਤੇ ਹੋਰ ਲੋਕਲ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਖੂਬ ਰੰਗ ਬੰਨ੍ਹਾ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੀ ਸਭ ਨੇ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਪਾਰੀ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਗਹਿਣਿਆਂ ਗੱਟਿਆਂ, ਪੰਜਾਬੀ ਜੁਤੀਆਂ, ਸੂਟਾਂ ਤੇ ਚੁੰਨੀਆਂ — ਫੁਲਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਟਾਲਾਂ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਸਨ। ਖਰੀਦਦਾਰ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦੀ ਦਾ ਸਮਾਨ ਖਰੀਦ ਕੇ ਪੂਰਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਰਹੇ ਸਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਚਰਲ ਕੰਮਉਨਿਟੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਖਾਣੇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਮੇਲਾ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੱਕ ਮੁਫਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਰੰਗਾਰੰਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਨੇ ਰੱਲ ਕੇ ਬੋਲੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਅਤੇ ਗਿੱਧੇ ਦਾ ਖੂਬ ਰੰਗ ਬੰਨਿਆ। ਪੰਜਾਬੀ ਮੇਲੇ ਨੂੰ ਸਫਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਹਰਜੋਸ ਸਿੰਘ ਪੋਪਲੀ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਵਿਰਕ, ਤੋਸ਼ੀ ਬੈਂਸ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਸਭ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ 'ਚ ਸਮਾਨਤਾ, ਸਨਮਾਨ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਦਾ ਸਦੀਵੀ ਸੰਦੇਸ਼ : ਚੀਮਾ

ਐੱਸ. ਏ. ਐੱਸ. ਨਗਰ : ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਣੀ ਸਮਾਨਤਾ, ਮਨੁੱਖੀ ਸਨਮਾਨ, ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਦਾ ਸਦੀਵੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਵੀ ਬੇਹੱਦ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ। ਉਹ ਐਮਿਟੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਮੁਹਾਲੀ ਵਿਖੇ 'ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਬਰਾਬਰੀ' ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਸੈਮੀਨਾਰ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨੇ ਜਾਤ, ਧਰਮ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਹੇਮੀਅਤ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਹਰੇਕ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰੀ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਡੇਰਾ ਬੱਲਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਫ਼ਰੀਦਪੁਰਾ ਨੇਗੌਜ਼ਾ ਵਿਖੇ ਸਟੇਟ-ਆਫ਼-ਦਾ-ਆਰਟ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਬਾਣੀ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪਹਿਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਂਦਰ 25 ਕਰੋੜ ਰੁ. ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਉਸਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖ਼ਰੀਦ 'ਤੇ ਲਗਭਗ 11 ਕਰੋੜ ਰੁ. ਦੀ ਰਕਮ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖ਼ਰਚੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੀਆਂ ਡੂੰਘੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਖੋਜ, ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੇਂਦਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ

ਸੋਚ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਅੱਗੇ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਅੱਜ ਵੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਤੇ ਸਮਾਨਤਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਵੱਲ ਅਗਵਾਈ

ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਵਲੋਂ ਦਰਸਾਏ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜੋ ਸਮਾਨਤਾ, ਨਿਆਂ, ਦਇਆ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਸਨਮਾਨ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਸਾਨੂੰ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਨਕਾਰਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਬਰਾਬਰਤਾ ਵਾਲੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਮੌਕੇ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਮਿਲੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਸਰਬ ਵਿਆਪੀ ਅਤੇ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਚੀਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਵਿਤਕਰੇ ਵਰਗੇ ਸਿਧਾਂਤ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ 19ਵੀਂ ਸਦੀ

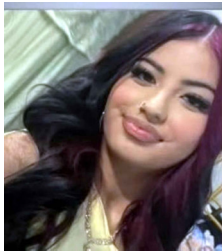
ਤੋਂ ਸੰਸਥਾਗਤ ਮਾਨਤਾ ਮਿਲਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ, ਉਹ ਸਿਧਾਂਤ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਹਾਨ ਸੰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਵਿਚ ਲਗਭਗ 650 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੋਚ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਅੱਗੇ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਤੇ ਸਮਾਨਤਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਵੱਲ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਮੌਜੂਦਾ ਦੌਰ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਕੁਝ ਸਿਆਸੀ ਤਾਕਤਾਂ ਵਲੋਂ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਗੁਰੂ ਜੀ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਚਾਰਿਤ ਸਮਾਨਤਾ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ 'ਬੇਗਮਪੁਰ' ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਚੀਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਵਲੋਂ ਦਰਸਾਇਆ 'ਬੇਗਮਪੁਰ' ਅਜਿਹੇ ਆਦਰਸ਼ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਤਕਰੇ, ਸੋਸ਼ਣ ਅਤੇ ਅਸਮਾਨਤਾ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ 'ਚ ਦਰਸਾਏ ਸਿਧਾਂਤ ਇੱਕ ਨਿਆਪੂਰਨ, ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਅਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾਪੂਰਨ ਸਮਾਜ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਸਾਥਿਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੀ 16 ਸਾਲਾ ਲੜਕੀ ਦੀ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਤਿਆ; ਮੁਲਜ਼ਮ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ

ਵੈਨਕੂਵਰ: ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸੂਬੇ ਅਲਬਰਟਾ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਐਡਮੰਟਨ ਦੇ ਇੱਕ ਟਾਊਨ ਹੋਮ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿੱਚ 16 ਸਾਲਾ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੀ ਲੜਕੀ ਦੀ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਤਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਅਜੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਦੀ ਪਛਾਣ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਜਨਤਕ ਹੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਜੈਜ਼ਮੀਨ ਧਾਮੀ ਉਰਫ ਢੋਸੀ ਹੈ, ਜੋ ਉੱਥੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਗਈ ਸੀ। ਘਟਨਾ 129 ਐਵੇਨਿਊ ਅਤੇ 16 ਸਟਰੀਟ ਖੇਤਰ ਨੇੜਲੇ ਟਾਊਨ ਹੋਮ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਹੈ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ

ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਮੌਕੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਲੜਕੀ ਖੂਨ 'ਚ ਲੱਥਪੱਥ ਸੀ ਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮੁਤਾਬਕ, ਐਡਮੰਟਨ ਪੁਲੀਸ ਸਰਵਿਸ (EPS) ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਇੱਕ 16 ਸਾਲਾ ਨਾਬਾਲਗ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੈਸਮੀਨ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਸਹੇਲੀ

ਦੇ ਘਰ 'ਸਲੀਪਓਵਰ' (ਰਾਤ ਠਹਿਰਨ) ਲਈ ਗਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਤਤਕਾਲ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੋਈ ਬਹਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਬੇਹੱਦ ਨੇੜਿਓਂ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਜੈਸਮੀਨ ਦੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਐਡਮੰਟਨ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਅਜੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਨੌਜਵਾਨ 'ਤੇ ਕੀ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਭਾਰੀ ਸਹਿਮ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਹੈ।

COMPLETE SOLAR & BATTERY STARTING AT \$23,000

For a standard 5kW Solar & 14kWh Battery system

Price is for installation on code-compliant homes.
Electrical panel or roof upgrades are extra.

Permits and
Utility Approvals
Included

Main Panel
Upgrade
Bundle from
\$3,000

CALL OR TEXT HARRY FOR A QUOTE | (925) 537-2732

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਧਾਮੀ ਵੱਲੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਰਾਜਦੂਤ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ, 7500 ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਲਈ ਵੀਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਵੀਜ਼ੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਵਫ਼ਦ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਸਥਿਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ਾਇਦ ਅਹਿਮਦ ਵਜ਼ੇਰ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਕੇ ਨਵੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਰਪੁਰਬ ਮੌਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜਥੇ ਲਈ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਿਲੀ ਨਾਲ ਵੀਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਆਖਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਇਕ ਲਿਖਤੀ ਪੱਤਰ ਵੀ ਸੌਂਪਿਆ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨਾਲ ਇਸ ਵਫ਼ਦ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਦਿੱਲੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ.ਕੇ., ਸਕੱਤਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾ ਤੇ ਮੈਨੇਜਰ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੂਬੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਸਬੰਧੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹਰ ਸਿੱਖ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਿਲੀ ਨਾਲ ਵੀਜ਼ੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਤਹਿਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦਾ ਜਥਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਭੇਜੇ ਲਗਪਗ 1800 ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਵੀਜ਼ੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਗਠਿਤ ਸਿੱਖ ਜਥਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀਜ਼ੇ ਨਾ ਮਿਲਣ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਲਾਂਘੇ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਅੰਦਰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾਣ ਦੀ ਤਾਂਘ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧੀ

ਹੈ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਨਵੰਬਰ 2026 ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਰਪੁਰਬ ਮੌਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾਣ ਲਈ 7500 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਆਪਣੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਚ ਜਮਾ ਕਰਵਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਅੰਕੜਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਦੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਥਿਤ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪ੍ਰਤੀ ਡੂੰਘੀ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਸਾਂਝ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੋਟੇ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਭੇਜੇ ਜਾ ਰਹੇ 7500 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਵੀਜ਼ੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਦਿਆਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਵੀਜ਼ੇ ਦੇਣ ਲਈ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰੇਗਾ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਠਾ ਕੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ ਸੁਖਾਲਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਦਮ ਕਰੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਲਾਂਘਾ ਵੀ ਮੁੜ ਤੁਰੰਤ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾਣ ਲਈ ਆਖਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦਗਾਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸੁਨਾਹਿਰੀ ਮਾਡਲ ਅਤੇ ਸ਼ਾਲ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਵੀ ਕੀਤਾ।

ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਕਦੇ ਵੀ ਪੰਥ ਦੀ ਏਕਤਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ : ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਰਕੇ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਾਠੀਚਾਰਜ, ਗੰਦਾ ਪਾਣੀ ਸੁੱਟਣ ਅਤੇ ਡਰੋਨ ਰਾਹੀਂ ਅੱਖਰੂ ਗੈਸ ਛੱਡਣ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਹੁਕਮ ਕਿਸ ਨੇ ਦਿੱਤੇ, ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਹੋਣੀ

ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਈ ਸਿੱਖ ਕੈਦੀ 30-30 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਤਾਂ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਤਾਬਕ ਰਾਹਤ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪੰਥਕ ਏਕਤਾ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਏਕਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਪਰ ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਸ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਵੇਲੇ ਮਾਰੇ ਗਏ 10 ਲੱਖ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ

ਦੋਵਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਲਾਂਘਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਅਪੀਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : 1947 ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਵੇਲੇ ਮਾਰੇ ਗਏ 10 ਲੱਖ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜਗੱਜ ਨੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੋਵਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਲਾਂਘਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਆਖਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਸਿੱਖ ਆਪਣੇ ਵਿਛੜੇ ਗੁਰਧਾਮ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਰਸ਼ਨ-ਦੀਦਾਰੇ ਕਰ ਸਕਣ। ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਏ ਇਸ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਵੇਲੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਰਦਾਸ ਵਿੱਚ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੱਤਾ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਜਾਨੀ ਅਤੇ ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਜਥੇਦਾਰ ਗੜਗੱਜ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਉਜਾੜਾ ਵੀ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਜਾਨਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ, ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਉਜਾੜਾ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਉਜਾੜੇ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਤੋਂ ਪਿਆਰੇ ਗੁਰਧਾਮ ਵੀ ਵਿਛੜ ਗਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਾਸਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਸਿੱਖ ਸਵੇਰ-ਸ਼ਾਮ ਅਤੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਹੀ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਰਸ਼ਨ-ਦੀਦਾਰੇ ਅਤੇ ਸੇਵਾ-ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਉਜਾੜਾ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਕੋਈ ਮਾਂ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤ, ਕੋਈ ਭੈਣ ਆਪਣੇ ਭਰਾ, ਕੋਈ ਪਿਉ ਆਪਣੀਆਂ ਧੀਆਂ ਤੇ ਪੁੱਤਾਂ ਤੋਂ ਨਾ ਵਿਛੜੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ

ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਛੜੇ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਵਾਸਤੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਵਾਰ ਵੀਜ਼ੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜਿੰਨੇ ਵੀਜ਼ੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕਈ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਵਿਛੜੇ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ-ਦੀਦਾਰੇ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀਜ਼ੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਲਾਂਘਾ, ਜੋ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਾਵਨ ਅਸਥਾਨ ਹੈ, ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ-ਦੀਦਾਰਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਇਸ ਲਾਂਘੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਸੰਗਤਾਂ ਆਪਣੇ ਇਸ ਪਾਵਨ ਗੁਰਧਾਮ ਦੇ ਮੁੜ ਦਰਸ਼ਨ-ਦੀਦਾਰੇ ਕਰ ਸਕਣ। ਨਾਂਦੇੜ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਇੱਕ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿੱਚ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ 'ਤੇ ਹੋਏ ਜਾਨਲੇਵਾ ਹਮਲੇ ਦਾ ਨਾਂ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਜਥੇਦਾਰ ਗੜਗੱਜ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ

ਆਉਣ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਮਤਭੇਦ ਭੁਲਾ ਕੇ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਹੀ ਭਰਾ ਹਨ, ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੁਰਾਤਨ ਵੇਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਵੇਲੇ ਵੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਸੀ ਮਤਭੇਦ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਉਹ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਸਾਰੇ ਮਤਭੇਦ ਭੁਲਾ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਇੱਥੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਮਿਲ-ਬੈਠ ਕੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਮਸਲੇ ਹੱਲ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਅੱਜ ਵੀ ਪੰਥ ਨੂੰ ਇੱਕਜੁੱਟਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪੰਥ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਮਸਲੇ ਮਿਲ-ਬੈਠ ਕੇ ਇੱਕਜੁੱਟ ਹੋ ਕੇ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਲਈ ਜਾਰੀ ਟਰੈਵਲ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰੇਗਾ: ਰਾਜਦੂਤ ਸਰਜੀਓ ਗੌਰ

ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਜਦੂਤ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਬਦੁੱਲਾ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਮੁਲਾਕਾਤ

ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ : ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਜਦੂਤ ਸਰਜੀਓ ਗੌਰ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਲਈ ਜਾਰੀ ਟਰੈਵਲ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਉਮਰ ਅਬਦੁੱਲਾ ਨੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਰਾਜਦੂਤ ਗੌਰ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਲੱਦਾਖ ਦੇ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਪਹੁੰਚੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਮਰ ਅਬਦੁੱਲਾ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬੇਹੱਦ ਖੂਬਸੂਰਤ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ। ਗੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਅਮਰੀਕਾ ਯਾਤਰਾ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਚਿਤਾਵਨੀਆਂ ਜਾਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਅੱਜ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਐਲਾਨ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਾਂਗੇ।' ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, 'ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਬਿਹਤਰੀਨ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।' ਗੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ ਕੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ

ਜਾਰੀ ਯਾਤਰਾ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ, ਇਹ ਇੱਕ ਖੂਬਸੂਰਤ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਮਰੀਕੀ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਆ ਕੇ ਇਸ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਦਾ ਦੀਦਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ

ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁਹਿਰਦ ਮੀਟਿੰਗ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਉਤਸੁਕ ਹਾਂ।' ਗੌਰ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਲੱਦਾਖ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨਗੇ। ਉੱਥੇ ਹੀ ਉਮਰ ਅਬਦੁੱਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੌਰ ਨਾਲ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, 'ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।' ਉਮਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ, ਕੁਝ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗੇ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲਬਾਤ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਉਤਸੁਕ ਹਾਂ। ਇਹ ਗੱਲਬਾਤ ਰਾਜਦੂਤ ਗੌਰ ਅਤੇ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਵਿਚਕਾਰ, ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।' ਉਮਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧ 'ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ' ਹੋਣਗੇ।

ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਕਟਹਿਰੇ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਹਸਤੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੱਚ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੌਮ ਦੀ ਹੋਂਦ-ਹਸਤੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਕੇਵਲ ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲੜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੰਨ 1951 ਦਾ ਹਿੰਦੂ ਕੋਡ ਬਿੱਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 (ਵਿਆਖਿਆ 99) ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮੌਕੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨਿਜ਼ਾਮ ਨੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਨਿਆਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ-ਸੰਪੰਨ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਘੇਰੇ ਅੰਦਰ ਜਜ਼ਬ ਕਰਨ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵੱਡੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਖੋਜ ਪੱਤਰ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਸ਼ੁੱਕਾ-ਸ਼ਿਕਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਸਲਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਉਸ ਅਣਗੌਲੇ ਪਰ ਬੇਹੱਦ ਨਾਜ਼ੁਕ ਅਧਿਆਇ ਦਾ ਜੀਵੰਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਕੀਕਰਨ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕਸਾਰਤਾ ਥੋਪਣ ਵਾਲੇ ਡਾ. ਬੀ. ਆਰ. ਅੰਬੇਦਕਰ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਰੂਹ ਵਿੱਚੋਂ ਉਪਜੇ ਸਦੀਵੀ ‘ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ’ (Customary Law) ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੁਆਰਾ ਬਖਸ਼ੀ ਵਿਲੱਖਣ ਸਿੱਖ ਹਸਤੀ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਹਿੱਕ ਡਾਹ ਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਰਦਾਰ ਹੁਕਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਭੂਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਵਰਗੇ ਦੁਰਅੰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਸਨ। ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਬੇਖਬਰ ਕੌਮਾਂ ਅਕਸਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਦਿੱਖ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਉਲਝ ਕੇ ਆਪਣਾ ਵਜੂਦ ਗੁਆ ਬੈਠਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਚਿੰਤਕ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਡਾ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਜੀ ਦਾ ਇਹ ਬੇਹੱਦ ਬਾਗੀਕੀ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਲੇਖ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਗਲਤ ਮਿਸਾਲਾਂ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸੋਝੀ ਸੋਚ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲੇਖ ਸਭ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸਹੂਲਤ ਸੀ ਜਾਂ ਫਿਰ ਇਹ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ‘ਨਾ ਕੇ ਹਿੰਦੂ ਨਾ ਮੁਸਲਮਾਨ’ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ‘ਤੇ ਇੱਕ ਗੁਪਤ ਵਾਰ—ਇੱਕ ‘ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ’ ਸੀ? ਆਉ, ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੈੜ ਦਾ ਖੁਰਾ ਨੱਪੌਏ, ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝੀਏ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨਿਆਰੀ ਹਸਤੀ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੱਚ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਈਏ। —ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ

ਬੀ.ਆਰ. ਅੰਬੇਦਕਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ

1951 ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਕੋਡ ਬਿੱਲ 'ਤੇ ਸੰਸਦੀ ਬਹਿਸਾਂ

ਸ. ਹੁਕਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ. ਭੂਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਹਸਤੀ (ਪਛਾਣ) ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

(ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਦੇਖੋ)
ਤੀਜਾ ਇਤਰਾਜ਼: ਲੇਖ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਸਿੱਖ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਤ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹੇਗੀ। ਲੇਖ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਉਮੀਦ ਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਬਦਲ ਗਈ, ਜਦੋਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਛੋਟ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਚਿੰਤਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ। ਲੇਖ ਇਸ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਭੂਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਅੰਬੇਦਕਰ ਦੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਛਾਣੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਹੋਸ਼ੀਅਤ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਾਂ ਉਹ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਠਿਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਦੇ ਹੋਇਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਲੇਖ ਸਿੱਖ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਿਆਸੀ ਏਕਤਾ ਦੀ ਅਦਭੁਤ ਮਿਸਾਲ 'ਤੇ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਦੂਜੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਅਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਸੱਤ ਸਿੱਖ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਹਿੰਦੂ ਕੋਡ ਬਿੱਲ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕਜੁੱਟ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਗਠਜੋੜ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸੀ ਸਿੱਖ, ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ, ਆਜ਼ਾਦ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਮਾਨ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਖ ਸੰਸਦ

ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰੇ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਬਿੱਲ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਲੇਖ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਮਿਸਾਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੀ। ਕਈ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਸਿਵਲ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰੇ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਬਿੱਲ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਲੇਖ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਮਿਸਾਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੀ। ਕਈ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਸਿਵਲ ਜੀਵਨ ਨੂੰ

ਦੇ ਜ਼ੋਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਸਹਿਮਤ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਉੱਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਵੀਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਥੋਪਣਾ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਵਰਤੋਂ ਵਜੋਂ ਯਾਦ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਮਜ਼ਬੂਤ

ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਏਸ਼ੁਮਾਰੀ (referendum) ਕਰਵਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ, ਈਸਾਈਆਂ ਅਤੇ ਪਾਰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹੀ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸਿਧਾਂਤ ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸੰਸਦੀ ਬਹੁਮਤ

ਦੇ ਜ਼ੋਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਸਹਿਮਤ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਉੱਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਵੀਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਥੋਪਣਾ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਵਰਤੋਂ ਵਜੋਂ ਯਾਦ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਮਜ਼ਬੂਤ

ਆਪਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਗੰਭੀਰ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਜਦੋਂ ਡਾ. ਬੀ. ਆਰ. ਅੰਬੇਦਕਰ ਨੇ ਅਸਥਾਈ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਸਿੱਖ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ। ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਚਰਚਾ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਧਾਰਮਿਕ

ਪਛਾਣ, ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ, ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਕੀਕਰਨ ਅਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਬਹਿਸਾਂ ਹਿੰਦੂ ਕੋਡ ਬਿੱਲ ਦੀਆਂ ਖਾਸ ਧਾਰਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਸਨ, ਪਰ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਦੋ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਡਾ. ਅੰਬੇਦਕਰ ਨੇ ਇਕਸਾਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਏਕੀਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ

ਦਿੱਤਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਹਿਮਤੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬਹੁ-ਵਾਦ (constitutional pluralism) ਦਾ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ। ਅੰਬੇਦਕਰ ਦਾ ਇਕਸਾਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਏਕੀਕਰਨ ਦਾ ਪੱਖ (Ambedkar's Case for Uniform Legal Integration) ਬਹਿਸ ਦੌਰਾਨ, ਅੰਬੇਦਕਰ ਨੇ ਨਿਰੰਤਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਦੀਵਾਨੀ (ਸਿਵਲ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਚਾਰ ਬਿੰਦੂਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

1. ਇਤਿਹਾਸਕ ਨਿਰੰਤਰਤਾ (Historical Continuity): ਅੰਬੇਦਕਰ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਬੁੱਧ, ਮਹਾਂਵੀਰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰੀਆਂ ਦੀਵਾਨੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਭਾਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਵੱਖਰੀਆਂ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੀਵਾਨੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸਿੱਖ, ਬੋਧੀ ਅਤੇ ਜੈਨ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਤੋਂ ਉਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਚੱਲਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਹਿੰਦੂ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਨਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਹਿੰਦੂ ਕੋਡ ਬਿੱਲ ਨੇ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਬਲਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਉਸੇ ਨੂੰ ਨਿਯਮਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। (ਚਲਦਾ)

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਫੰਡਿੰਗ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨੇਮ

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਯੋਗਦਾਨ (ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ) ਸੋਧ ਬਿੱਲ, 2026 ਨੂੰ 31 ਮੈਂਬਰੀ ਸੰਸਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਕਮੇਟੀ (ਜੇ ਪੀ ਸੀ) ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪਾੜਾ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿਆਸੀ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਡੂੰਘੀ ਘੋਖ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਬਿਹਤਰ ਬਦਲ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਫੰਡਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਕਾਬੂ ਹੇਠ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਆਈਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਫੰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਪ੍ਰਗਟਾਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਜਾਂ ਨੇਮ

ਬਣਾਉਣੇ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਗ਼ੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਿਯਮ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਲਈ ਬੇਲਗਾਮ ਤਾਕਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਜ਼ਰੀਆ ਨਹੀਂ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਚਿੰਤਾ ਉਸ ‘ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਥਾਰਿਟੀ’ ਕੋਲ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਹੈ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਐੱਫ ਸੀ ਆਰ ਏ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੁਦ ਆਪਣੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਹੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਫੰਡਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਆਖ਼ਰਕਾਰ ਇਸ ਅਥਾਰਿਟੀ ਕੋਲ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਲੀਆਂ

ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਵਾਜਬਤਾ, ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਕਈ ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣੇ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹਨ। ਇਹ ਮਸਲਾ ਉਦੋਂ ਹੋਰ ਵੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸਕੂਲ, ਹਸਪਤਾਲ, ਆਸ਼ਰਮ, ਭਲਾਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨ ਚਲਾ ਰਹੀਆਂ ਹੋਣ। ਬਿੱਲ ਵਿੱਚ ਸਾਫ਼ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨਾਂ ਦਾ ਧਾਰਮਿਕ ਸਰੂਪ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੰਸਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਕਮੇਟੀ (ਜੇ ਪੀ ਸੀ) ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਡੂੰਘੀ ਘੋਖ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਤਾਕਤਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤਹਿਤ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ

ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮ ਤਹਿਤ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਾ ਆਵੇ। ਇਸ ਪੈਨਲ ਕੋਲ ਬਿੱਲ ਦੀ ਹਰੇਕ ਧਾਰਾ ਦੀ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਹਿਰਾਂ, ਸਿਵਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਸਮੂਹਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ

ਮਨਮਾਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਰੁੱਧ ਢੁਕਵੇਂ ਬਚਾਅ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਮੌਕਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ (ਨਿਯਮਾਵਲੀ) ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਗੈਰ-ਲਾਭਕਾਰੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦਿਆਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰੇ।

ਵਿਰਸੇ ਦਾ ਵਣਜਾਰਾ ਅਤੇ ਰੂਹਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼

ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਸਾਹਿਤਕ ਲੜੀ 'ਲੋਕਗੀਤਾਂ ਵਿਚ ਭਿੱਜੀ ਰੂਹ' ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਆਗਾਜ਼

‘ਜਿਸ ਕੌਮ ਦੇ ਲੋਕ-ਗੀਤ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਕੌਮ ਦਾ ਭੂਤਕਾਲ ਗੂੰਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਗੂੰਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।’ ਅੱਜ ਦੇ ਇਸ ਮਸ਼ੀਨੀ ਅਤੇ ਦੌੜ-ਭੱਜ ਵਾਲੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਸਾਡੀ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਆਪਣੀਆਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਜੜ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਅਸੀਂ ਬੇਹੱਦ ਮਾਣ ਅਤੇ ਫ਼ਖ਼ਰ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਸਾਹਿਤਕ ਲੜੀ ‘ਲੋਕਗੀਤਾਂ ਵਿਚ ਭਿੱਜੀ ਰੂਹ’ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪਾਕੀਜ਼ਾ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਧੜਕਣ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਵਜੂਦ ਦਾ ਜਿਉਂਦਾ-ਜਾਗਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ। ਇਸ ਲੜੀ ਦੇ ਲੇਖਿਕਾ ਹਨ—ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਅਮਰੀਕਾ) ਤੋਂ ਉੱਘੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ, ਪ੍ਰਸ਼ਰ ਚਿੰਤਕ ਅਤੇ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਦੀ ਸੇਵਕ ਨੀਲਮ ਸੈਣੀ। ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਐਮ.ਐਮ. ਵਿੱਚੋਂ ਟਾਪਰ ਰਹੀ ਨੀਲਮ ਸੈਣੀ ਦੀ ਕਲਮ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲੇ ਇਹ ਬਹੁਮੁੱਲੇ ਸ਼ਬਦ ਤੁਹਾਡੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ, ਸੁਹਾਗਾਂ, ਘੋੜੀਆਂ ਅਤੇ ਲੋਰੀਆਂ ਦੇ ਉਸ ਅਮਰ ਸਰੋਵਰ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਵਾਉਣਗੇ, ਜਿਸਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਦੇਸ਼ਾਂ-ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੇ ਹਰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਦਿਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪੁਸਤਕਾਂ (ਜਿਵੇਂ: ‘ਸਾਡੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਸਾਡੇ ਗੀਤ’ ਅਤੇ ‘ਵਿਰਸੇ ਦਾ ਵਣਜਾਰਾ’) ਅੱਜ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸੇ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਪੁਰਾ ਬਣ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਆਉ, ਆਪਣੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਮੁੜੀਏ ਅਤੇ ਇਸ ਖੂਬਸੂਰਤ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਯਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਹਮਸਫ਼ਰ ਬਣੋ। — ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸੰਪਾਦਕੀ: ਵਿਰਸੇ ਦੀ ਆਵਾਜ਼

ਲੋਕਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਭਿੱਜੀ ਰੂਹ: ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਅੰਬਰ ਦਾ ਸਦੀਵੀ ਚੰਦਰਮਾ-ਨੀਲਮ ਸੈਣੀ

‘ਲੋਕ-ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਬਾਂਹ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੀਤਕਾਰ ਦਾ ਨਾਉਂ ਨਹੀਂ ਖੁਣਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੋਮ-ਰੋਮ ਉੱਤੇ ਜੋ ਲਫਜ਼ ਲਿਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ—ਲੋਕ, ਲੋਕ, ਲੋਕ...।’ — ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ

(ਲੜੀ-13)

ਲੋਹੜੀ ਦੀ ਧੂਣੀ ਤੇ ਬਿਆਈਆਂ ਅਤੇ ਘੋੜੀਆਂ ਗਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੀਤਾਂ ਵਿਚ ਬੱਚਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਂ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਪੁੱਤਰ ਜੰਮਣ ਦੀ ਸੱਧਰ ਸਾਫ਼ ਝਲਕਦੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਸੀ। ਨਣਦਾਂ ਅਤੇ ਭਰਜਾਈਆਂ ਵਿਚ ਮੁੰਡਾ/ਕੁੜੀ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲੱਗਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਲਗਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਨਣਦਾਂ-ਭਰਜਾਈਆਂ ਕੋਲੋਂ ਭਤੀਜਾ ਹੋਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੰਝਣ ਲੈਣ ਦੇ ਇਕਰਾਰ ਲੈ ਲੈਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਭਾਬੀ ਵਲੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਮੰਗ ਪੂਰੀ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੇ ਰੁੱਸ ਵੀ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਲੋਹੜੀ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਭਲੀ-ਭਾਂਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੀਰ ਘਰ ਪੁੱਤਰ ਜੰਮਣ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖੁਸ਼ੀ ਭੈਣ ਨੂੰ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਭੂਆ ਬਣਨ ਦੇ ਚਾਅ ਵਿਚ ਉਸਦੇ ਪੱਥ ਧਰਤੀ ਤੇ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੇ ਸਨ। ਜਿਸ ਘਰ ਵਿਚ ਪੰਜ-ਛੇ ਧੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੰਮੇ ਪੁੱਤ ਦੀ ਲੋਹੜੀ ਪਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਘਰ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਧੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁੱਤਰ ਜਨਮਿਆਂ ਹੋਵੇ, ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੀ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਆਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ‘ਵੀਰੋ ਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜ੍ਹ ਕੇ ਲਿਆਈ ਹੈ।’ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਭਰਾ ਦੀ ਲੋਹੜੀ ਦਾ ਗੋਡੇ-ਗੋਡੇ ਚਾਅ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸਕੈਨਿੰਗ ਨੇ ਧੀ-ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਜਨਮ ਦੇ ਰਹੱਸ ਨੂੰ ਹੀ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸਗੋਂ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਜਿਹੀ ਲਾਹਨਤ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਵੀ ਲੋਹੜੀ ਵਾਲੀ ਰਾਤ ਅਗਨੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਰਸਮ ਦੇਰ ਰਾਤ ਤੱਕ ਚੱਲਦੀ ਨਵ-ਜਨਮੇ ਬਾਲ ਜਾਂ ਨਵ ਵਿਆਹੀ ਜੋੜੀ ਨੂੰ ਜੀਅ ਆਇਆਂ ਕਹਿੰਦੀ

ਚੋਂਗਿਰਦੇ ਨੂੰ ਮਹਿਕਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਰਸਮ ਨਿੱਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਪਰਦੇਸਾਂ ਵਿਚ ਅੱਗ ਬਾਲਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਥਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਫ਼ਾਇਰ ਪਲੇਸ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰਦੇਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਬਾਹਰ ਵਿਗੜੇ ਵਿਚ ਧੂਣੀ ਲਾਉਣ ਲਈ ਚੱਕਵੀ ਅੰਗੀਠੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੋਚ ਬਦਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਰਸਮ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਧੀ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਜਨਮ ਤੇ ਸਾਂਝੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੀ ਕਈ ਉਸਾਰੂ ਸੋਚ ਦੇ ਮਾਪਿਆ ਨੇ ਧੀਆਂ ਦੀ ਲੋਹੜੀ ਪਾਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਆਪਣੀ ਕਲਮ ਨਾਲ ਬਣਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਰਜਿੰਦਰ ਕੰਗ ਦੀਆਂ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਤਰਾਂ ਧੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਲੋਹੜੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਉੱਠ ਰਹੀ ਅਵਾਜ਼ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ: ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਹੋਣ ਸਾਰੇ ਜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋਹੜੀਆਂ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਵਾਂਗ ਵੰਡੇ ਧੀਆਂ

ਦੀਆਂ ਲੋਹੜੀਆਂ ਧੀਆਂ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਨਹੀਂ ਓ ਬਣਦੀਆਂ ਜੋੜੀਆਂ। ਮੈਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਧੀਆਂ ਦੀ ਸਮੂਹਿਕ ਲੋਹੜੀ ਅਤੇ ਧੀਆਂ-ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਲੋਹੜੀ ਦੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਕੇ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ। ਇੱਥੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਹੜੀ

ਪਾਉਂਦੇ ਵਕਤ ‘ਸੁੰਦਰ ਮੁੰਦਰੀਏ’ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਬੱਚੇ ਦੀਆਂ ਸਾਲ ਭਰ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ‘ਸਲਾਈਡ ਸ਼ੋ’ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਲੋਹੜੀ ਦੀ ਧੂਣੀ ਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਗੀਤ ਅਤੇ ਬਿਆਈਆਂ ਲੱਗਭੱਗ ਅਲੱਪ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਬਿਆਈਆਂ ਅਤੇ ਘੋੜੀਆਂ : ਟੀਂਡਾ ਦੂਰੋਂ ਲਹਿੰਦੇ ਟੀਂਡਾ ਆਇਆ, ਮੈਂ ਦਰ ਵਿਚ ਸੁੱਕਣਾ ਪਾਇਆ। ਭੈਣੋਂ! ਮੈਂ ਦਰ ਵਿਚ ਸੁੱਕਣਾ ਪਾਇਆ। ਸੁੱਕਿਆ ਸੁਕਾਇਆ ਘਰੇ ਵਿਚ ਆਇਆ, ਮੈਂ ਟੀਂਡਾ ਵੇਲਣਾ ਲਾਇਆ। ਭੈਣੋਂ! ਮੈਂ ਟੀਂਡਾ ਵੇਲਣਾ ਲਾਇਆ।

ਲੁਹਾਰੇ ਦਾ ਬੇਟਾ ਚਤੁਰ ਸੁਣੀਂਦਾ, ਮੇਰਾ ਵੇਲਣਾ ਠੱਕ ਲਿਆਇਆ। ਭੈਣੋਂ! ਮੇਰਾ ਵੇਲਣਾ ਠੱਕ ਲਿਆਇਆ। ਵੇਲਿਆ ਵਲਾਇਆ ਘਰੇ ਵਿਚ ਆਇਆ, ਮੈਂ ਪੇਂਜੇ ਫੇਰਾ ਪਾਇਆ। ਭੈਣੋਂ! ਮੈਂ ਪੇਂਜੇ ਫੇਰਾ ਪਾਇਆ।

ਪੇਂਜੇ ਦਾ ਬੇਟਾ ਚਤੁਰ ਸੁਣੀਂਦਾ, ਮੇਰਾ ਨਰਮਾ ਪਿੰਜ ਲਿਆਇਆ। ਭੈਣੋਂ! ਮੇਰਾ ਨਰਮਾ ਪਿੰਜ ਲਿਆਇਆ। ਪਿੰਜਿਆ ਪੰਜਾਇਆ ਘਰੇ ਵਿਚ ਆਇਆ, ਮੈਂ ਨਰਮਾ ਕੱਤਣਾ ਲਾਇਆ। ਭੈਣੋਂ! ਮੈਂ ਨਰਮਾ ਕੱਤਣਾ ਲਾਇਆ। ਤਰਖਾਣੇ ਦਾ ਬੇਟਾ ਚਤੁਰ ਸੁਣੀਂਦਾ, ਮੇਰਾ ਚਰਖਾ ਠੱਕ ਲਿਆਇਆ। ਭੈਣੋਂ! ਮੇਰਾ ਚਰਖਾ ਠੱਕ ਲਿਆਇਆ। ਕੱਤਿਆ ਕਤਾਇਆ ਘਰੇ ਵਿਚ ਆਇਆ, ਮੈਂ ਜੁਲਾਹੇ ਫੇਰਾ ਪਾਇਆ। ਭੈਣੋਂ! ਮੈਂ ਜੁਲਾਹੇ ਫੇਰਾ ਪਾਇਆ। ਜੁਲਾਹੇ ਦਾ ਬੇਟਾ ਚਤੁਰ ਸੁਣੀਂਦਾ, ਮੇਰਾ ਡੋਰੀਆ ਬੁਣ ਲਿਆਇਆ। ਭੈਣੋਂ! ਮੇਰਾ ਡੋਰੀਆ ਬੁਣ ਲਿਆਇਆ। ਬੁਣਿਆ ਬਣਾਇਆ ਘਰੇ ਵਿਚ ਆਇਆ, ਮੈਂ ਲਲਾਰੀ ਫੇਰਾ ਪਾਇਆ। ਭੈਣੋਂ! ਮੈਂ ਲਲਾਰੀ ਫੇਰਾ ਪਾਇਆ। ਲਲਾਰੀ ਦਾ ਬੇਟਾ ਚਤੁਰ ਸੁਣੀਂਦਾ, ਮੇਰਾ ਡੋਰੀਆ ਰੰਗ ਲਿਆਇਆ। ਭੈਣੋਂ! ਮੇਰਾ ਡੋਰੀਆ ਰੰਗ ਲਿਆਇਆ। ਰੰਗਿਆ ਰੰਗਾਇਆ ਘਰੇ ਵਿਚ ਆਇਆ, ਮੈਂ ਜੋੜ ਪਟਾਰੀ ਪਾਇਆ। ਭੈਣੋਂ! ਮੈਂ ਜੋੜ ਪਟਾਰੀ ਪਾਇਆ। ਦੂਰੋਂ ਲਹਿੰਦੇ ਨਣਦੇ ਆਈ, ਮੇਰੇ ਹੋਲਰ ਲਈ ਕੀ ਲੈ ਆਈ। ਭੈਣੋਂ! ਮੇਰੇ ਹੋਲਰ ਲਈ ਕੀ ਲੈ ਆਈ। ਝੰਗਾ- ਚੁੰਨੀ, ਕੜਾ- ਤਦੀਰੀ, ਮੇਰੇ ਹੋਲਰ ਲਈ ਲੈ ਆਈ। ਭੈਣੋਂ! ਮੇਰੇ ਹੋਲਰ ਲਈ ਲੈ ਆਈ। ਆ ਮੇਰੀ ਨਣਦੇ, ਬੈਠ ਪਲੰਘ ਤੇ, ਕੋਈ ਮੰਗ ਵੀਰੇ ਤੋਂ ਵਧਾਈ।

(ਚਲਦਾ)

ਅਨਪੜ੍ਹ ਮਾਈ ਨੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਾਹਣੀ ਪਾਇਆ!

ਦੇਸ਼ ‘ਚ ਇਸ ਵੇਲੇ ਜਨਗਣਨਾ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਡਿਊਟੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ ਹੈ ਪਰ ਵੋਟਾਂ, ਜਨਗਣਨਾ, ਆਰਥਿਕ ਸਰਵੇਖਣ ਆਦਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਦਾ ਕੰਮ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਡਿਊਟੀਆਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਹੀ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ‘ਚ ਤਾਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਕੋਲੋਂ ਕੋਵਿਡ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਕੰਮ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ 36 ਸਾਲ ਡੀ ਪੀ ਈ ਮਾਸਟਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਉਣ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਚੋਣ ਡਿਊਟੀਆਂ ਸਮੇਤ 1981, 1991 ਤੇ 2001 ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਚੀਮਾ (ਜੇਧਪੁਰ) ਦੀ ਜਨਗਣਨਾ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ 32 ਸਾਲ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਅਤੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਪਿੰਡ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਅਪਣਤ ਸੀ ਅਤੇ ਚੱਪੇ-ਚੱਪੇ ਨਾਲ ਵਾਕਫ਼ੀਅਤ ਵੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮੈਨੂੰ ਕਈ ਜਾਣਕਾਰ ਸ਼ਹਿਣੇ ਦੀ ਬਜਾਏ ਚੀਮਿਆਂ ਆਲਾ ਆਖਦੇ ਹਨ। ਖ਼ੈਰ, ਜਨਗਣਨਾ ਦੌਰਾਨ ਹੋਏ ਖੱਟੇ-ਮਿੱਠੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ‘ਚੋਂ 1991 ਵਾਲੀ ਜਨਗਣਨਾ ਦੀ ਗੱਲ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਉਦੋਂ ਜਿਹੜੇ ਫਾਰਮ ਛਾਪੇ ਗਏ, ਉਹ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਫੀਡ ਹੋਣੇ ਸਨ। ਫਾਰਮ ਦਾ ਅੰਤਲਾ ਕਾਲਮ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਇਸਤਰੀ ਵਾਸਤੇ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਾਲਮ ‘ਚ ਭਰਨਾ ਸੀ ਕਿ ਵਿਆਹ

ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਇਸ ਪਿੰਡ ‘ਚ ਕਿੰਨੇ ਸਾਲ ਤੋਂ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਾਲਮ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਖਾਨੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 99 ਭਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜਨਗਣਨਾ ਦਰਮਿਆਨ ਇੱਕ ਘਰ ‘ਚ ਇੱਕ ਮਾਈ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਪੁੱਛੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਛੇ ਵੀਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਭਾਵ 120 ਸਾਲ। ਮੈਂ ਜਦੋਂ ਮਾਈ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, “ਵਿਆਹ ਕਿਸ ਉਮਰ ‘ਚ ਹੋਇਆ ਸੀ?” ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, “18 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ‘ਚ...” ਘਰ ‘ਚ ਕੋਈ ਪਤਿ ਹੁਆ-ਲਿਖਿਆ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਉਮਰ ਬਾਰੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਾ ਹੋ ਸਕੀ। ਉਸ ਗਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਭੰਗੂਆਂ ਦੇ ਕੋਠੇ ਹਨ,

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹਿਣਾ

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਮਿੱਤਰ ਉਦਾ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ ਅਤੇ ਚੰਦ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਜੋ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮੋਹਤਬਰ ਸਨ। ਮੈਂ ਉਦਾ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ ਨੂੰ ਮਾਈ ਦੀ ਉਮਰ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, “ਉਮਰ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਪੱਕਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਮੈਂ ਜਦੋਂ ਦੀ ਸੁਰਤ ਸੰਭਾਲੀ ਹੈ, ਮਾਈ ਨੂੰ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ।” ਬੜਾ ਪੰਗਾ ਪਿਆ। ਫਿਰ ਜਨਗਣਨਾ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਅਤੇ ਦਰਪੇਸ਼ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਤਹਿਸੀਲ ‘ਚ ਸਾਡੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸੀ ਤਾਂ

ਮੈਂ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, “ਸਰ, ਤੁਹਾਡੇ ਤਾਂ ਫਾਰਮ ਹੀ ਗਲਤ ਛਪੇ ਹਨ।” ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਇਝ ਦੇਖਿਆ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਕੋਈ ਅਨੋਖੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੋਵਾਂ। ਮੈਂ ਆਖਰੀ ਕਾਲਮ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ, “ਮੇਰੇ ਪਿੰਡ ‘ਚ ਇੱਕ ਮਾਈ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿੰਡ ਰਹਿੰਦਿਆਂ 102 ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਪਰ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ 99 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਿਖਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।” ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਤੋਂ ਨਿਰੁੱਤਰ ਹੋਏ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਐਡਜਸਟ ਕਰ ਲਵੋ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਮਰ ਘੱਟ ਲਿਖ ਲਵੋ, ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾ ਦਿਓ।” ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਲ 2001 ਦੀ ਜਨਗਣਨਾ ‘ਚ ਮੇਰੇ ਮਿੱਤਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਸਾਡੇ ਸਕੂਲ ਵਾਲੇ ਚੀਮਾ ਪਿੰਡ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸੰਘੇੜਾ ਵਿੱਚ ਲਾਈ ਗਈ। ਜਿਵੇਂ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ‘ਚ ਜਦੋਂ ਹਾੜੀ ਹੱਥੀ ਵੱਡੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਲੋਕ ਬਿੜੀ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਦੀ ਕਣਕ ਵੱਢ ਲੈਂਦੇ ਸਨ ਤੇ ਫਿਰ ਦੂਜੇ ਦੀ ਕਣਕ ਵੱਢਦੇ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਹਿੰਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋ ਦਿਨ ਉਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਚੀਮੇ ਕੰਮ ਕਰਾਵੇਗਾ, ਫਿਰ ਆਪਾਂ ਦੋ ਦਿਨ ਸੰਘੇੜੇ ਜਨਗਣਨਾ ਕਰਾਂਗੇ। ਜਨਗਣਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਸੋਂ ਵਾਲੇ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੂਚੀਆਂ ਉੱਪਰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਪੱਤੀ ਜਾਂ ਗੁਆਂਢ ਵੀ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਘਰ

ਭਾਲਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਹੋ। ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ ਉੱਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਪਿੰਡ ਸੰਘੇੜਾ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਜੀਤ ਦੀ ਲਿਸਟ ‘ਚ ਪਹਿਲਾ ਘਰ ਹੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੰਗਲਾ ਸਾਹਿਬ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਉਮੀਦ ਸੀ ਕਿ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ‘ਚ ਕੋਈ ਦਿੱਕਤ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ ਪਰ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਦੁਪਹਿਰ ਬਾਅਦ ਸੰਘੇੜੇ ਗਏ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਸੰਘੇੜੇ ‘ਚ ਤਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੰਗਲਾ ਸਾਹਿਬ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਜਦੋਂ ਸੱਥ ‘ਚ ਅਸੀਂ ਲਿਸਟ ‘ਚੋਂ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਪੜ੍ਹੇ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਤਾਂ ਖੇਤਾਂ ‘ਚ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਕੋਠਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਘਰ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਸੱਤ-ਅੱਠ ਘਰ ਹਨ, ਪਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਉੱਥੇ ਵਾਹਵਾ ਇਕੱਠ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਿਹੜਾ ਕੰਮ ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਸੁਖਾਲਾ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਹਰ ਕੋਈ ਜਾਣਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਗ ਰਿਹਾ। ਸੱਥ ਵਿੱਚ ਅਚਾਨਕ ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਫ਼ੌਜੀ ਆ ਗਿਆ, ਜੋ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਏਅਰ ਫੋਰਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ‘ਤੇ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਠੀਕਰੀਵਾਲਾ-

ਭੱਦਲਵੱਢ ਏਅਰ ਫੋਰਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੇਨ ਗੇਟ ਦੇ ਬਾਹਰ ਜਿਹੜਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਬੰਗਲਾ ਸਾਹਿਬ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਸੰਘੇੜਾ ਪਿੰਡ ਦੇ ਘਰ ਵੀ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਹੀ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਕੋਠੇ ਕਿਵੇਂ ਲੱਭੇ। ਕੁਝ ਕੋਠੇ ਇੱਕ ਜਥੇਦਾਰ ਦੇ ਨਾਂ ‘ਤੇ ਟਰਾਈਡੇਂਟ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਮਿਲੇ, ਕੁਝ ਕੋਠੇ ਬਿਲਕੁਲ ਭੱਦਲਵੱਢ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨਾਲ। ਜਲੂਰ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀ ਸੜਕ ਦੇ ਖੱਬੇ ਅਤੇ ਸੱਜੇ ਪੁਰ ਜਲੂਰ ਤੱਕ, ਕੋਈ ਬਖਤਗੜ੍ਹ ਵਾਲੇ ਕੋਠੇ, ਕੋਈ ਰਾਮੇ ਵਾਲੇ ਕੋਠੇ, ਕੋਈ ਮੋੜਾਂ ਵਾਲੇ ਕੋਠੇ। ਕੁਝ ਦੇ ਤਾਂ ਹੁਣ ਨਾਮ ਵੀ ਭੁੱਲ ਗਏ। ਜੇਕਰ ਘਰਾਂ ਦੇ ਗਿਣਤੀਕਾਰ ਨੇ ਕੋਠਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੇ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਕੰਮ ਬਹੁਤ ਸੁਖਾਲਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਕੌਮੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਕਾਰਕੁਨ ਅੱਥਰੂ ਗੈਸ ਦੇ ਗੋਲਿਆਂ ਨਾਲ ਝੰਬੇ

ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਵੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ ਮਾਰਚ; ਕਈ ਜ਼ਖ਼ਮੀ; ਪੁਲੀਸ ਵੱਲੋਂ ਕੇਸ ਦਰਜ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ/ਐੱਸ ਏ ਐੱਸ ਨਗਰ (ਮੁਹਾਲੀ) : ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਅਤੇ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਹਵਾਰਾ ਨੂੰ ਪੈਰੋਲ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦਾ ਘਿਰਾਓ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਦੇ ਕੌਮੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ-ਮੁਹਾਲੀ ਹੱਦ 'ਤੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਬੁਛਾੜਾਂ ਤੇ ਅੱਥਰੂ ਗੈਸ ਦੇ ਗੋਲਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਜਣੇ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ। ਪੁਲੀਸ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਕੌਮੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਮੋਰਚਾ ਨੇ 21 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਬੰਦ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਣਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਪਰਚੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਈਮਾਨ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਸਣੇ ਹੋਰਨਾਂ ਕਈ ਆਗੂਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਹੋਏ ਹਨ।

ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਕੌਮੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਮੋਰਚਾ ਦੇ ਸੱਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਮੁਹਾਲੀ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਵੱਲ ਕੂਚ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਮੁਹਾਲੀ ਤੋਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ

ਸਾਰੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਪੁਲੀਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਾਫੀ ਖਿੱਚ-ਧੁਹ ਹੋਈ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪਾਣੀ

ਦੀਆਂ ਬੁਛਾੜਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅੱਥਰੂ ਗੈਸ ਦੇ ਗੋਲੇ ਦਾਗੇ ਗਏ। ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਡਟੇ ਰਹੇ ਤਾਂ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਡਰੋਨ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ 400 ਤੋਂ 500 ਮੀਟਰ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਅੱਥਰੂ ਗੈਸ ਦੇ ਗੋਲੇ

ਸੁੱਟ ਕੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਖਦੇੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਜਣੇ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਕੌਮੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਮੋਰਚਾ ਦੇ ਪੱਕੇ ਮੋਰਚੇ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਅੱਥਰੂ ਗੈਸ ਦੇ ਗੋਲੇ

ਸੁੱਟੇ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉੱਥੇ ਪਏ ਮੈਟ ਅਤੇ ਗੱਦੇ ਸੜ ਗਏ। ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਹਵਾਰਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬਿਮਾਰ ਮਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਲਈ 28 ਦਿਨ ਦੀ ਪੈਰੋਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕੀ ਪੈਰੋਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ 14 ਅਗਸਤ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਹਵਾਰਾ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀਡੀਓ ਵਾਇਰਲ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਸ 'ਚ ਹਵਾਰਾ ਨੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਨਾ ਵਾਪਰੇ।

ਮਹੀਜ਼ ਬਣ ਕੇ ਰਾਜ ਭਵਨ ਨੇੜੇ ਪੁੱਜੇ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਮਹੀਜ਼ ਬਣ ਕੇ ਸਾਥੀਆਂ ਸਣੇ ਰਾਜ ਭਵਨ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਤਾਂ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਸੈਕਟਰ 3 ਦੇ ਥਾਣੇ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੈਕਟਰ 11 ਦੇ ਥਾਣੇ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਾਰੰਗਪੁਰ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ।

ਭਗਵਾਨਪੁਰੀਆ ਗੈਂਗ ਦਾ ਸਾਥੀ FBI ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਜੱਗੂ ਭਗਵਾਨਪੁਰੀਆ ਗੈਂਗ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਕੁਨ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਫੈਡਰਲ ਬਿਊਰੋ ਆਫ਼ ਇਨਵੇਸਟੀਗੇਸ਼ਨ (ਐੱਫ.ਬੀ.ਆਈ.) ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐੱਫ.ਬੀ.ਆਈ. ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਲੀਜ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸੰਗਠਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਕਥਿਤ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਰੈਕਟੀਅਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਸੰਗਠਨ ਸਾਜ਼ਿਸ਼; ਬਿਨਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰ ਦੇ ਧੰਦੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼; ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਅਤੇ ਵੰਡਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ

ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼; ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਜੱਗੂ ਭਗਵਾਨਪੁਰੀਆ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਮੂਹ, ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਸੈਂਟਰਲ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸਰਗਰਮ ਸੀ। 25 ਜੂਨ, 2026 ਨੂੰ, ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਸੈਂਟਰਲ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਦੇ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਸਟੇਟਸ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਿੰਘ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਘੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਉੱਤੇ ਰੈਕਟੀਅਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰ ਦੇ ਧੰਦੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐੱਫ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ

ਸਿੰਘ (30) ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਫਰਵਰੀ 2025 ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਭਾਰਤੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਪਛਾਣ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ।

ਜੂਨ ਵਿੱਚ, ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਪੰਜਾਬੀ ਗੈਂਗਸਟਰ ਲਾਰੇਂਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਅਤੇ ਜੱਗੂ ਭਗਵਾਨਪੁਰੀਆ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨੈੱਟਵਰਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਯੂ.ਐੱਸ. ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਏ ਗਏ 37 ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਨਾਮ ਹਾਰਡ ਬਾਲ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਆਰ.ਸੀ.ਐੱਮ.ਪੀ. ਅਤੇ ਐੱਫ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਹਾਰਡ ਬਾਲ' ਤਹਿਤ ਰਵਿੰਦਰ ਢੰਡਾ, ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਅਤੇ ਭਗਵਾਨਪੁਰੀਆ ਗਿਰੋਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 23 ਜੂਨ ਤੋਂ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਈ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਾਂਚਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਲਗਭਗ 1,000 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਕੋਕੀਨ, 1 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈਰੋਇਨ, ਅਸਲਾ ਅਤੇ ਨਕਦੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਹੈ; ਕਈ ਸ਼ੱਕੀ ਅਜੇ ਵੀ ਭਗੋੜੇ ਹਨ।

ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨੈੱਟਵਰਕ ਭਾਰਤ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ, ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਿੰਗਡਮ, ਯੂਰਪ, ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਅਤੇ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਕਤਲ, ਫਿਰੋਤੀ, ਰੈਕਟੀਅਰਿਗ, ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ, ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 'ਚ ਕੌਮੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਮੋਰਚਾ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ 17 ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ

ਬਾਪੂ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ

ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

ਈਮਾਨ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

ਅਮਿਤੋਜ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

ਨਵਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜਲਬੇੜਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ 15 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਤੇ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਵਲੋਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸਥਿਤ ਪੰਜਾਬ ਲੋਕ ਭਵਨ ਵੱਲ ਕੂਚ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਹੁਣ ਤੱਕ 35 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨ ਅਤੇ 17 ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਥਾਣਾ ਸੈਕਟਰ-36 ਵਲੋਂ ਦਰਜ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਨਾਮਜ਼ਦ 14 ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਬਾਪੂ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਆਗੂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਸਬੰਧੀ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਥਾਣਾ ਨਾਰਥ ਵਿਖੇ ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 97 ਮਿਤੀ 15 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਬੀ.ਐੱਨ.ਐੱਸ. ਦੀ ਧਾਰਾ 223 ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਈਮਾਨ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਰਛਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਅਤੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸਰਨ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ 8 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਥਾਣੇ ਤੋਂ ਹੀ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ

ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਥਾਣੇ 'ਚ ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 96 ਵੀਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ 'ਚ ਬੀ.ਐੱਨ.ਐੱਸ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 217, 223, 353(1)(ਬੀ), 3(5) ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਕਿਊਰਿਟੀ ਆਫ਼ ਸਟੇਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਮਾਮਲਾ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਚੌਕ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਦਫਿਦਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਹੋਣੀ ਅਜੇ ਬਾਕੀ ਦੱਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਮੁਤਾਬਕ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਮਹੀਜ਼ ਦਾ ਭੇਸ ਬਣਾ ਕੇ ਐਂਬੂਲੈਂਸ 'ਚ ਬੈਠ ਕੇ ਲੋਕ ਭਵਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਜ਼ਰੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਮੈਡੀਕਲ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਧਰ, ਥਾਣਾ ਸੈਕਟਰ-36 ਵਿਖੇ ਬੀ.ਐਨ.ਐੱਸ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 190, 191(1), 191(2), 191(3), 192, 195(1), 221, 115(2), 324(3), 121(1), 132, 223 ਅਤੇ 61(2), ਅਸਲਾ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 25/54/59 ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਰੋਕਣ ਸੰਬੰਧੀ ਐਕਟ, 1984 ਦੀ ਧਾਰਾ 3, ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਮੁਤਾਬਕ ਸੈਕਟਰ-51/52 ਦੀ ਵੰਡ ਵਾਲੀ ਸੜਕ 'ਤੇ ਮਟੋਰ ਬੈਰੀਅਰ ਨੇੜੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ

ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸੜਕ ਜਾਮ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਬੈਰੀਕੇਡ ਤੋੜ ਕੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਬਾਪੂ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦੀਪ ਬਠਿੰਡਾ, ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖੋਸਾ, ਸੁਖ ਗਿੱਲ ਮੋਗਾ, ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਫਰਾਂਸ, ਬਾਬਾ ਰਾਜਾ ਰਾਜ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ, ਸੁਰਜੀਤ ਫੂਲ, ਭਾਨਾ ਸਿੱਧੂ, ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਲੁੱਖਾ ਸਿਧਾਣਾ, ਅਮਿਤੋਜ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਨਵਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜਲਬੇੜਾ ਸਮੇਤ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਸਬੰਧੀ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਥਾਣਾ ਈਸਟ ਸੈਕਟਰ-26 ਵਿਖੇ ਬੀ.ਐੱਨ.ਐੱਸ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 223, 3(5) ਅਤੇ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 25/54/59 ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਸੈਕਟਰ-7/8 ਦੀ ਵੰਡ ਵਾਲੀ ਸੜਕ 'ਤੇ ਦੋ ਸ਼ੱਕੀ ਵਾਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਗਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ 4 ਤਲਵਾਰਾਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈਆਂ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੋਵੇਂ ਵਾਹਨ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰ ਕਬਜ਼ੇ 'ਚ ਲੈ ਲਏ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਤਰੁਣ ਜੈਨ, ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ, ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਸ਼ਾਂਤ ਸਿੰਘ, ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਸਮੇਤ 9 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਤਹਿਤ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਘੱਗਰ ਦਰਿਆ 'ਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਵਧਣ ਕਾਰਨ ਮੁਬਾਰਕਪੁਰ ਕਾਜ਼ਵੇਅ ਬੰਦ

ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਘੱਗਰ ਦਰਿਆ 'ਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਵਧਿਆ; ਮੁਬਾਰਕਪੁਰ ਕਾਜ਼ਵੇਅ ਉੱਪਰੋਂ ਪਾਣੀ ਲੰਘਣ ਕਾਰਨ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਆਵਾਜਾਈ ਕੀਤੀ ਬੰਦ

ਡੇਰਾਬਸੀ : ਡੇਰਾਬਸੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਘੱਗਰ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਅਚਾਨਕ ਬਹੁਤ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਹਿਜ਼ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਦੀ ਤੇਜ਼ ਬਰਸਾਤ ਨਾਲ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਵਹਾਅ ਇੰਨਾ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ

ਪਾਣੀ ਮੁਬਾਰਕਪੁਰ ਕਾਜ਼ਵੇਅ ਉੱਪਰੋਂ ਲੰਘਣ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਸਥਾਨਕ ਪੁਲੀਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਕਾਜ਼ਵੇਅ ਤੋਂ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਹਾਦਸਾ ਨਾ ਵਾਪਰੇ।

ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਵਧਣ ਕਾਰਨ ਮੁਬਾਰਕਪੁਰ ਘੱਗਰ ਦਰਿਆ ਦੇ ਕੰਢੇ ਬਣੀਆਂ ਝੁੱਗੀ-ਝੋਂਪੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਾਣੀ ਭਰ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉੱਥੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਾਫੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਖ਼ਤਰੇ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਪੁਲੀਸ

ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਝੁੱਗੀ-ਝੋਂਪੜੀਆਂ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੁਲੀਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ

ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਖ਼ਰਾਬ ਮੌਸਮ ਅਤੇ ਦਰਿਆ ਦੇ ਤੇਜ਼ ਵਹਾਅ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦਰਿਆ ਦੇ ਨੇੜੇ ਨਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇ। ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ-ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤਾ

4 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਤੈਅ

ਖਨੌਰੀ : ਪੰਜਾਬ-ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਲਈ 4 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਇਹ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ (ਗੋਰ-ਸਿਆਸੀ) (ਜੋ ਇਸ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ) ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ।

ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਖਨੌਰੀ-ਦਾਤਾ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਬਾਰਡਰ ਪੁਆਇੰਟ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਹਰਿਆਣਾ ਪੁਲੀਸ ਨੇ 16 ਅਗਸਤ ਨੂੰ 51 ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਕਿਸਾਨ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਭਾਰਤ-ਅਮਰੀਕਾ ਵਪਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ (MSP) 'ਤੇ ਖਰੀਦ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ 228 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਮੀ 'ਕਿਸਾਨ ਬਚਾਓ

ਪੈਦਲ ਯਾਤਰਾ' ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵਡੇਰੇ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਬਿਜਲੀ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਵਿਚਕਾਰ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਿਆ।

ਉੱਥੇ ਹੀ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ, ਐੱਸ ਕੇ ਐੱਮ (ਗੋਰ-ਰਾਜਨੀਤਿਕ) ਦੇ ਆਗੂ ਅਭਿਮਨਿਊ ਕੋਹਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ 4 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਵਡੇਰੇ ਨੂੰ ਮਿਲਣਗੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਿਵਰਾਜ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਭਰੋਸੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡੱਲੇਵਾਲ ਨੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਹਰਿਆਣਾ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਆ ਰਹੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਈ ਪਰਤਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਬੈਰੀਕੇਡਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸਾਡੀ ਲੜਾਈ ਟਰੇਡ ਡੀਲ ਬਾਰੇ; ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ: ਡੱਲੇਵਾਲ

ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਨਾਲ ਮਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਹੱਲ; ਸੰਘਰਸ਼ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਖਨੌਰੀ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਪੁਲੀਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨਾਲ ਦੂਜੇ ਦੌਰ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡੱਲੇਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਹਰਿਆਣਾ ਬਾਰਡਰ ਸੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰ ਕੇ ਕੋਈ ਵੀ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਲੜਾਈ ਟਰੇਡ ਡੀਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਜ ਰਾਤ ਉਹ ਖਨੌਰੀ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਹੀ ਰਹਿਣਗੇ।

ਦਿੱਲੀ ਵੱਲ ਤਾਜ਼ਾ ਮਾਰਚ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਸੱਦੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ-ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਸਥਿਤੀ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਹੋ ਗਈ। ਹਰਿਆਣਾ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵੱਲ ਵਧਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਖਨੌਰੀ ਚੈਕਪੋਸਟ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਬੈਰੀਕੇਡਿੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਮੋਰਚਾ (KMM) ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ (SKM) ਦੇ ਬੈਨਰ ਹੇਠ ਸੈਂਕੜੇ ਕਿਸਾਨ ਹੱਦ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਪਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਹੀ ਰੋਕ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਬਹੁ-ਪਰਤੀ ਬੈਰੀਕੇਡ, ਕੰਕਰੀਟ ਦੇ ਬਲਾਕ, ਜੰਜੀਰਾਂ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲਾਏ ਅਤੇ ਦੰਗਾ ਵਿਰੋਧੀ ਪੁਲੀਸ ਟੁਕੜੀਆਂ ਤਾਇਨਾਤ

ਕੀਤੀਆਂ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ (MSP) ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਮੁਕਤ ਵਪਾਰ ਸਮਝੌਤਿਆਂ (FTAs) ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਗੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਮੂੰਗੀ ਦੀ ਖਰੀਦ ਐੱਮ.ਐੱਸ.ਪੀ. 'ਤੇ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖਾਦ ਲਈ ਈ-ਟੋਕਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮੋਹਨ ਯਾਦਵ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦਾ ਘਿਰਾਓ ਕਰਨ ਲਈ ਭੋਪਾਲ ਵੱਲ ਕੂਚ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉੱਥੇ 28 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਨਰਮਦਾਪੁਰਮ ਤੋਂ

ਭੋਪਾਲ ਵੱਲ ਮਾਰਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲੀਸ ਨੇ CSIR-AMPRI ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਨੇੜੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਭੋਪਾਲ-ਨਰਮਦਾਪੁਰਮ ਹਾਈਵੇਅ 'ਤੇ ਧਰਨਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਆਵਾਜਾਈ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈ ਅਤੇ ਚੌਕਸੀ ਵਜੋਂ ਕੁਝ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਛੁੱਟੀ ਵੀ ਕਰਨੀ ਪਈ ਸੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਖਨੌਰੀ ਬਾਰਡਰ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਰੂਟ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇੱਥੇ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਅਸਰ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਆਵਾਜਾਈ 'ਤੇ ਪੈਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਚੌਕਸ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਬਦਲਵੇਂ ਰੂਟ ਵਰਤਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਸੰਘਰਸ਼ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ।

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗੀਤ 'ਵੰਦੇ ਮਾਤਰਮ' ਦੇ ਕਥਿਤ ਅਪਮਾਨ ਵਿਰੁੱਧ BJYM ਦਾ ਹੱਲਾ-ਬੋਲ; ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਖਿਲਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ

ਸ਼ਿਮਲਾ ਦੇ CTO ਵਿਖੇ ਭਾਜਪਾ ਯੁਵਾ ਮੋਰਚਾ ਵੱਲੋਂ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ; ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਕੋਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਣ ਦੀ ਕੀਤੀ ਮੰਗ

ਸ਼ਿਮਲਾ (ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼), (ਏ.ਐੱਨ.ਆਈ.) : ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗੀਤ 'ਵੰਦੇ ਮਾਤਰਮ' (Vande Mataram) ਦੇ ਕਥਿਤ ਅਪਮਾਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਯੁਵਾ ਮੋਰਚਾ (BJYM) ਦੀ ਸ਼ਿਮਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਇਕਾਈ ਵੱਲੋਂ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸੀ.ਟੀ.ਓ. (CTO) ਚੌਕ ਵਿਖੇ ਕਾਂਗਰਸ ਸੰਸਦੀ ਦਲ ਦੀ ਮੁਖੀ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵਿਰੁੱਧ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਯੁਵਾ ਮੋਰਚਾ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ 'ਵੰਦੇ ਮਾਤਰਮ', 'ਭਾਰਤ ਮਾਤਾ ਕੀ ਜੈ' ਅਤੇ 'ਜੈ ਹਿੰਦ' ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾਉਂਦਿਆਂ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਖੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗੀਤ ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ ਕੀਤਾ

ਗਿਆ, ਜਿਸ ਲਈ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ: ANI News ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਧਰਨੇ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਨ ਕਰਦਿਆਂ BJYM ਦੇ ਸੂਬਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸੁਸ਼ੀਲ ਕਦਸ਼ੋਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗੀਤ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਿਸੇ ਸਿਆਸੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਹਰ ਭਾਰਤੀ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗੌਰਵ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਆਂ ਦੇ ਬਲਿਦਾਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਇਸ ਗੀਤ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਦੇਸ਼ ਕਦੇ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਕਾਰਨ: ਇਹ ਸਿਆਸੀ ਵਿਵਾਦ ਕਾਂਗਰਸ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ

ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਕਿ 'ਵੰਦੇ ਮਾਤਰਮ' ਗਾਏ ਜਾਣ ਦੌਰਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਕਾਂਗਰਸ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਗੀਤ ਦੇ ਗਾਇਨ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਨਕਾਰਿਆ ਹੈ।

ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਸੋਨੀਆਰ ਆਗੂ ਰਹੇ ਮੌਜੂਦਾ: ਇਸ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ BJYM ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਮਿਤ ਠਾਕੁਰ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਸੁਰੇਸ਼ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਸੰਜੇ ਸੂਦ, ਰਵੀ ਮਹਿਤਾ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਸੂਬਾ ਮੀਡੀਆ ਇੰਚਾਰਜ ਕਰਨ ਨੰਦਾ ਸਮੇਤ ਕਈ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਤੇ ਵਰਕਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।

ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ 80ਵਾਂ ਦਿਹਾੜਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ 'ਆਰਥਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ' ਦਾ ਸਾਲ ਹੋਵੇਗਾ : ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਮੂੰਹ ਤੋੜ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ: ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ

ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ : ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਕੋਟ ਬੋਰਡ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿਖੇ 80ਵੇਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਦੇ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਕੌਮੀ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ 80ਵਾਂ ਦਿਹਾੜਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ 'ਆਰਥਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ' ਦਾ ਸਾਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮਾਵਾਂ-ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੈਸੇ ਖਰਚਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 'ਮਾਵਾਂ ਧੀਆਂ ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਜਨਾ' ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਡ 74.59 ਲੱਖ ਔਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 65 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਰਾਸ਼ੀ ਮਿਲ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਹਾਨ ਕੌਮੀ ਨਾਇਕਾਂ ਦੇ ਪੂਰਨਿਆਂ 'ਤੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਹਰ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਕੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ 'ਰੋਗਲਾ ਪੰਜਾਬ' ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਣਥੱਕ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਦੀ ਇਹ ਭਾਵਨਾ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਰੋਜ਼ਗਾਰ, ਖੇਤਾਂ ਤੱਕ ਨਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਪਹੁੰਚਾਉਣ, ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਜੰਗ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ

ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਮਨ-ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖ ਕੇ ਵਧਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਤਿਰੰਗਾ ਲਹਿਰਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ, ਮਾਨ ਨੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਨੂੰ 'ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ' ਦੱਸਿਆ। ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਨੇ ਖਾਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦਾ ਨਾਂ ਸੁਨਹਿਰੀ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਾਗੜ੍ਹੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨੂੰ ਵੀ ਯਾਦ ਕੀਤਾ।

ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੌਰਾਨ, ਮਾਨ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਬਿਤਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਜ-ਵਿਰੋਧੀ ਅਨਸਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ। ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੀ ਧਰਤੀ ਕਦੇ ਵੀ ਨਫ਼ਰਤ ਨੂੰ ਜੜ੍ਹ ਨਹੀਂ ਫੜਨ ਦੇਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, 'ਪੰਜਾਬ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਨਫ਼ਰਤ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਨਹੀਂ ਬੀਜੀ ਜਾ ਸਕਦੀ'।

ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਸਾਲ 2026 ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ

ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਦਾ ਸਾਲ ਹੈ। ਸਾਡੀਆਂ ਮਾਵਾਂ-ਧੀਆਂ ਨੂੰ 'ਮਾਵਾਂ ਧੀਆਂ ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਜਨਾ' ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਖਰਚਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ 74 ਲੱਖ 59 ਹਜ਼ਾਰ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ 65 ਲੱਖ 62 ਹਜ਼ਾਰ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਤਿਕਾਰ ਰਾਸ਼ੀ ਵਜੋਂ 2,274 ਕਰੋੜ 42 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

29 ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਦਾ ਸਟੇਟ ਐਵਾਰਡ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨ

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ 80ਵੇਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਡਮੁੱਲਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ 29 ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਸਟੇਟ ਐਵਾਰਡ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੱਥੇ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰੀ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਵੱਕਾਰੀ 'ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰਕਸ਼ਕ ਪਦਕ' ਅਤੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ 'ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮੈਡਲ' ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ। ਪੁਰਸਕਾਰ ਜੇਤੂਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਟੇਟ ਐਵਾਰਡ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਘੀਆਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮਰਪਿਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਡਮੁੱਲੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ,

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਣਥੱਕ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਠਿੰਡਾ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਲੋਰਕੋਟਲਾ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਜਗਤ ਜਲੰਧਰ, ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਬਠਿੰਡਾ, ਉਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਘਈ ਜਲੰਧਰ, ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ, ਸੁਨੀਤਾ ਕਪੂਰ ਜਲੰਧਰ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਬਠਿੰਡਾ, ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਗਰੂਰ, ਸਤਵੀਰ ਕੌਰ ਪਟਿਆਲਾ, ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਮਿਹਰ ਮਲਿਕ ਜਲੰਧਰ, ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਬਰਨਾਲਾ, ਸੰਜੀਵ ਸੈਣੀ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ, ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਪਟਿਆਲਾ, ਡਾ. ਮੁਹੰਮਦ ਆਬੂਬ ਖਾਨ ਮਾਲੋਰਕੋਟਲਾ, ਪ੍ਰੇਮਲਤਾ ਸੰਗਰੂਰ, ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰਥਲਾ, ਡਾ. ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਸੁਖਰਾਜ ਭੁੱਲਰ ਲੁਧਿਆਣਾ, ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲੁਧਿਆਣਾ, ਕਾਂਤਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਐੱਸ ਏ ਐੱਸ ਨਗਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਐਵਾਰਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ 80ਵੇਂ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਲਵਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਬੇਬੀ ਕੁਮਾਰ, ਮਹਿਲਾ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਚਰਨਜੀਤ, ਮਹਿਲਾ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਮਮਤਾ ਰਾਣੀ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਅੰਗਰੇਜ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 'ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰਕਸ਼ਕ ਪਦਕ' ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪਵਨਪ੍ਰੀਤ ਪੀ ਪੀ ਐੱਸ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੀ ਪੀ ਐੱਸ, ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਪੀ ਪੀ ਐੱਸ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸਤਪਾਲ, ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ, ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਬ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਸਬ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਏ ਐੱਸ ਆਈ ਯਾਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਏ ਐੱਸ ਆਈ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਏ ਐੱਸ ਆਈ ਨਵਤੇਜ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਏ ਐੱਸ ਆਈ ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਅਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਹਰਜੋਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਅਮਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ 'ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮੈਡਲ' ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ।

ਪਟਨਾ: ਪੇਪਰ ਲੀਕ, ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਅਤੇ ਸੀਵਾਨ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਾਂਡ ਵਿਰੁੱਧ

RJD ਦਾ ਹੱਲਾ-ਬੋਲ; ਲੋਕ ਭਵਨ ਵੱਲ ਕੱਢਿਆ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰੋਸ ਮਾਰਚ

ਬਿਹਾਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਲਾਮਬੰਦ; ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 'ਤੇ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਪਤਨ ਦਾ ਲਗਾਇਆ ਦੋਸ਼

ਪਟਨਾ (ਬਿਹਾਰ) : ਬਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪੇਪਰ ਲੀਕ, ਵਧਦੀ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ, ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਖ਼ਸਤਾ ਹਾਲਤ ਅਤੇ ਸੀਵਾਨ ਵਿਖੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਵਿਰੁੱਧ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਨਤਾ ਦਲ (Rashtriya Janata Dal - RJD) ਵੱਲੋਂ ਬੁਧਵਾਰ ਨੂੰ ਪਟਨਾ ਵਿਖੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ।

ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਤੇਜਸਵੀ ਯਾਦਵ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਸੁਪਰੀਮੋ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਦੇ ਸੱਦੇ 'ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ, ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੂਬਾ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਲੋਕ ਭਵਨ (ਰਾਜ ਭਵਨ) ਵੱਲ ਕੂਚ ਕੀਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਸੌਂਪ ਕੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਪੇਪਰ ਲੀਕ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ: The Hindu ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ RJD ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ

ਕਿ ਬਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਢਹਿ-ਢੇਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਹਰ ਸਰਕਾਰੀ ਭਰਤੀ ਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਲੀਕ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਲੱਖਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਦਾਅ 'ਤੇ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਸੀਵਾਨ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਾਂਡ ਦਾ ਵਿਰੋਧ: ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੇ 25 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਸੀਵਾਨ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਏ.ਕੇ.-47 (AK-47) ਨਾਲ ਚਲਾਈ ਗਈ ਗੋਲੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਕਰੜੀ ਨਿੰਦਾ

ਕਰਦਿਆਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕੇਵਲ ਕਾਂਸਟੇਬਲ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਬਜਾਏ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਉੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਉਠਾਈ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਮੰਗ: ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਘੇਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੱਕ

ਮੰਗਣ 'ਤੇ ਲਾਠੀਆਂ ਅਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਲਦ ਭਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧ: ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪਟਨਾ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਚੌਕਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਚੌਕ ਅਤੇ ਲੋਕ ਭਵਨ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਭਾਰੀ ਬੈਰੀਕੇਡਿੰਗ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਪੁਲਿਸ ਬਲ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਗਦਰ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਲੋਂ 'ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਗਦਰੀ ਯੋਧੇ' ਕਿਤਾਬ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਗੋਸ਼ਟੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਪੁੰਨੀ ਨੂੰ 'ਆਨਰੇਰੀ ਡਾਕਟਰੇਟ' ਡਿਗਰੀ ਦੇਣ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਮੰਗ ਉੱਠੀ

ਸਰੀ, (ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਘੇੜਾ) : ਗਦਰ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਆਫ਼ ਬੀਸੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਲੋਂ, ਉੱਘੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਅਤੇ ਲੇਖਕ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਪੁੰਨੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਗਦਰੀ ਯੋਧੇ' ਖਾਲਸਾ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਸਰੀ ਵਿਖੇ ਵੱਡੇ ਸਾਹਿਤਕ ਇਕੱਠ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਗਦਰੀ ਯੋਧਿਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ, ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਵੱਡੇ ਦਾ ਹੱਕ ਦਿਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਭਾਈ ਨਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਚੂੜਚੱਕ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਡਾਇਰੀ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਭਾਈ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਚੰਦ ਨਵਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ

ਪਰਿਵਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।

ਕਿਤਾਬ 'ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਗਦਰੀ ਯੋਧੇ' 'ਤੇ ਹੋਈ ਵਿਚਾਰ ਗੋਸ਼ਟੀ 'ਚ ਬੋਲਦਿਆਂ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਲੱਬ ਬੀਸੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਦਰੀ ਯੋਧਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜੀਵਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਬਿਆਨਾਂ ਦਾ ਨਿਚੋੜ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 15 ਅਗਸਤ 1947 ਸਿਰਫ਼ ਸੱਤਾ ਪਰਿਵਰਤਨ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਗਦਰੀਆਂ ਵਾਲੀ ਆਜ਼ਾਦੀ। ਭੁੱਲੇ-ਵਿਸਰੇ ਗਦਰੀ ਯੋਧਿਆਂ ਬਾਰੇ ਮੌਲਿਕ ਲਿਖਤਾਂ ਦੀ ਘਾਲਣਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ, ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਪੁੰਨੀ ਨੂੰ ਆਨਰੇਰੀ ਡਾਕਟਰੇਟ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਮੰਗ ਰੱਖੀ, ਜੋ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਾਰੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਭਰਪੂਰ ਗੁੰਗਾਰੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ। ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਦਿਆਂ ਡਾ ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੇਲਾ ਨੇ ਗਦਰ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ,

ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਮਨੋਰਥ ਬਾਰੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਗਦਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਾਸਤਾਵੇਜ਼ ਸੰਗ੍ਰਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ।

ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਬੁਲਾਰਿਆਂ 'ਚ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਖੇੜਾ ਨੇ ਸਮੂਹ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ, ਜਦਕਿ ਕਾਮਰੇਡ ਆਗੂ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੱਲੀ ਨੇ ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ ਜਵਾਲਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਮਰੇਡੀ ਫਿਲਾਸਫੀ ਤਾਂ ਸਿੱਖੀ ਵਿੱਚ ਸਮਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਇਸ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਗਜ਼ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਖੋਜੀ ਅਤੇ ਅਤੇ ਗਦਰੀ ਭਾਈ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਚੰਦ ਨਵਾਂ ਦੀ ਡਾਇਰੀ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਡਾ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਗੁਦਰ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸ਼੍ਰੀ ਧਰਮਪਾਲ ਸ਼ਰਮਾ, ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੇ ਮਿਨਹਾਸ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਪ੍ਰਧਾਨ

ਇੰਡੋ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਂਟਰ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਡਾ ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ ਭੁਰਜੀ ਅਤੇ ਗੁਰਨੂਰ ਸਿੰਘ, ਨੌਜਵਾਨ ਆਗੂ ਕੁਵਿੰਦਲਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਸਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।

'ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਗਦਰੀ ਯੋਧੇ' ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਦੀਆਂ ਉੱਘੀਆਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਲੇਖਕ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਪੁੰਨੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਪਤਨੀ ਬੀਬੀ ਵਿਨੀ ਪੁੰਨੀ ਸਮੇਤ, ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਸਰੀ, ਮਰਹੂਮ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ, ਨੀਤੀ ਸਿੰਘ, ਸ਼ਬਨਮ ਮੱਲੀ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੌਰ ਬਰਾੜ, ਵਣਜਾਰਾ ਨੋਮੋਡ ਕਲੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ, ਸਾਇੰਸਦਾਨ ਡਾ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ, ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚਾਰ ਮੰਚ ਦੇ ਮੋਹਨ ਗਿੱਲ, ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੰਧਰ, ਸਿੱਖ ਵਿਚਾਰ

ਮੰਚ ਦੇ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਕੂਨਰ, ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ, ਗਜ਼ਲ ਮੰਚ ਦੇ ਰਾਜਵੰਤ ਰਾਜ ਬਾਗੜੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਆਸਰਾ, ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਰੰਗ ਮੰਚ ਦੀ ਹਸਤੀ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਸਮੇਤ ਰੋਡੀਓ, ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਅਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਮੀਡੀਆਕਰਮੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਕਰੀਬ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਚੱਲਿਆ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਖੋਜ ਭਰਪੂਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ, ਗਦਰ ਲਹਿਰ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਹਲੂਣਾ ਦਿੰਦਾ, ਯਾਦਗਾਰੀ ਹੋ ਨਿਬੜਿਆ। ਇੱਥੇ ਦੱਸਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਾਰੀ ਸਭਾ ਸਿਆਟਲ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਗਦਰੀ ਯੋਧੇ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਸਮਾਗਮ, ਇੱਕ ਰੋਜ਼ਾ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਮੌਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ, ਇੰਗਲੈਂਡ, ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਉੱਘੀਆਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ।

ICE ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਦਿਮਾਗ 'ਚ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ: ਬੇਲੋੜੀ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਇਲਾਜ 'ਚ ਦੇਰੀ 'ਤੇ ਭੜਕਿਆ ਗੁੱਸਾ ਵਰਜੀਨੀਆ 'ਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੇ ਦਿਮਾਗ 'ਚੋਂ ਵਗਿਆ ਖੂਨ; ਵਕੀਲਾਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਕੀਤੀ ਤੁਰੰਤ ਇਲਾਜ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਦੀ ਮੰਗ

ਆਰਲਿੰਗਟਨ, ਵਰਜੀਨੀਆ : ਸਵੇਰੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋਸੇ ਮੇਰੀਆ ਹਰਨਾਂਡੇਜ਼ (Jose Mejia Hernandez) ਲਈ ਆਮ ਦਿਨ ਉਸ ਸਮੇਂ ਭਿਆਨਕ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕਸਟਮਜ਼ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ (935) ਦੇ ਏਜੰਟਾਂ ਨਾਲ ਹੋਈ ਝੜਪ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਹਸਪਤਾਲ ਦਾਖਲ ਹਰਨਾਂਡੇਜ਼ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਖੂਨ ਵਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਡੂੰਘੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਹਨ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਗਠਨਾਂ, ਵਕੀਲਾਂ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਰੋਸ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਹੁਣ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਘਟਨਾ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ: ਪਿੱਛਾ ਅਤੇ ਬੇਹੋਸ਼ੀ ਹਰਨਾਂਡੇਜ਼ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਘਟਨਾ 11 ਅਗਸਤ ਦੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਆਰਲਿੰਗਟਨ, ਵਰਜੀਨੀਆ ਵਿਖੇ ਵਾਪਰੀ। ਹਰਨਾਂਡੇਜ਼ ਪੈਦਲ ਆਪਣੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਦੋ ਬਿਨਾਂ ਨੰਬਰ/ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਉਸ ਵੱਲ ਆਈਆਂ। ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਹ ਨਾ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਨ, ਹਰਨਾਂਡੇਜ਼ ਡਰ ਕੇ ਭੱਜ ਪਿਆ। ਹਰਨਾਂਡੇਜ਼ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਦੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਅਚਾਨਕ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਝਟਕਾ (ਟੇਜ਼ਰ ਜਾਂ ਸਟੈਨ ਗੰਨ) ਲੱਗਿਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਅਤੇ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ। ਕਈ ਘੰਟਿਆਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਹੋਸ਼ ਆਇਆ, ਉਹ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਬੈੱਡ 'ਤੇ ਸੀ, ਉਸਦਾ

ਚਿਹਰਾ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁੱਜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਨ। ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਕਿ ਉਸਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਖੂਨ ਵਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ (Traumatic Brain Injury/Brain Bleed)। ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਅਣਜਾਣ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹਰਨਾਂਡੇਜ਼ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਟੀਮ ਨੇ ਕਈ ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਹਨ:

ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ 3 ਦਿਨ ਗੁਪਤ ਰੱਖਿਆ: ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਗਭਗ 72 ਘੰਟਿਆਂ ਤੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਜਾਂ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਸਖ਼ਤ ਪਹਿਰਾ: ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦੋ 935 ਏਜੰਟ ਲਗਾਤਾਰ ਉਸਦੇ ਬੈੱਡ ਦੇ ਕੋਲ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹੇ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨਾਲ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਰਿਹਾ।

ਮੈਡੀਕਲ ਸਕੈਨ ਵਿੱਚ ਅੜਿੱਕਾ: ਹਸਪਤਾਲ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਦੇ ਪੈਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ GPS ਟਰੈਕਿੰਗ ਐਂਕਲ ਮਾਨੀਟਰ (Ankle Monitor) ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਸਿਰਦਰਦ ਅਤੇ ਚੱਕਰ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਉਸਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਡਾਕਟਰ ਉਸਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਐਮਆਰਆਈ (MRI) ਸਕੈਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਐਂਕਲ ਮਾਨੀਟਰ ਵਿੱਚ ਧਾਤੂ (Metal) ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ MRI ਮਸ਼ੀਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਆਫ਼ ਹੋਮਲੈਂਡ ਸਕਿਓਰਿਟੀ (DHS)

ਦਾ ਜਵਾਬ : ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਸੰਬੰਧੀ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ DHS ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਹਰਨਾਂਡੇਜ਼ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਅਤੇ ਭੱਜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਵਿਭਾਗ ਮੁਤਾਬਕ, ਏਜੰਟਾਂ ਨੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਇਲਾਜ ਲਈ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ।

ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਦੀ ਮੰਗ : ਹਰਨਾਂਡੇਜ਼ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਲੋਗ, ਕੈਮਰਾ ਫੁਟੇਜ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਕਾਰਡ ਜਨਤਕ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਮੰਗ ਇਹ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਐਂਕਲ ਮਾਨੀਟਰ ਤੁਰੰਤ ਹਟਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸਦਾ ਐਮਆਰਆਈ (MRI) ਸਕੈਨ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਸਹੀ ਇਲਾਜ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਬੇਦਾਅਵਾ (DISCLAIMER) : ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਰਿਪੋਰਟ ਹੋਸੇ ਮੇਰੀਆ ਹਰਨਾਂਡੇਜ਼ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਬਿਆਨਾਂ, ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਡਾਕਟਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਆਫ਼ ਹੋਮਲੈਂਡ ਸਕਿਓਰਿਟੀ (DHS) ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪੱਖ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਟੈਲੀਮੈਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮੀਡੀਆ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਬੇਲੋੜੀ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਮਾਮਲਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂਚ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਆ ਜਾਂਦਾ।

65ਵੇਂ ਸੁਬਰੋਤੋ ਕੱਪ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਫੁੱਟਬਾਲ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਆਗਾਜ਼; ਉਦਘਾਟਨੀ ਸਮਾਰੋਹ 'ਚ ਹਵਾਈ ਫੌਜ ਦੀਆਂ ਮਹਿਲਾ ਕਰਮੀਆਂ ਦਾ ਮਾਰਚ-ਪਾਸਟ ਡਾ. ਬੀ.ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿਖੇ ਰੰਗਾਰੰਗ ਸ਼ੁਰੂਆਤ; ਏਅਰ ਫੋਰਸ ਸਪੋਰਟਸ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਟੀਮਾਂ ਲੈ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਹਿੱਸਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, (ਏ.ਐੱਨ.ਆਈ.): ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਕੂਲ ਪੱਧਰੀ ਫੁੱਟਬਾਲ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ '65ਵਾਂ ਸੁਬਰੋਤੋ ਕੱਪ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਫੁੱਟਬਾਲ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ 2026' (Feth Subroto Cup International Football Tournament) ਦਾ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਸਥਿਤ ਇਤਿਹਾਸਕ ਡਾ. ਬੀ.ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਸਟੇਡੀਅਮ (Dr BR Ambedkar Stadium) ਵਿਖੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਆਗਾਜ਼ ਹੋਇਆ।

ਉਦਘਾਟਨੀ ਸਮਾਰੋਹ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤੀ ਹਵਾਈ ਫੌਜ (Indian Air Force - 916) ਦੀਆਂ ਮਹਿਲਾ ਕਰਮੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਰਸਮੀ ਮਾਰਚ-ਪਾਸਟ (Ceremonial March-Past) ਮੁੱਖ ਆਕਰਸ਼ਣ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਰਿਹਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਨਾਲ ਸਲਾਮੀ ਦਿੱਤੀ।

ਮਹਿਲਾ ਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਆਕਰਸ਼ਕ ਮਾਰਚ-ਪਾਸਟ: ਉਦਘਾਟਨੀ ਪਰੇਡ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤੀ ਹਵਾਈ ਫੌਜ ਦੀ ਮਹਿਲਾ ਟੁਕੜੀ ਨੇ ਪੂਰੇ ਜੋਸ਼ ਅਤੇ ਤਾਲਮੇਲ ਨਾਲ ਮਾਰਚ-ਪਾਸਟ ਕਰਕੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਮਨ ਮੋਹ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 'ਚ ਦੇਸ਼

ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਖੇਡ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਕੀਤਾ।

100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਟੀਮਾਂ ਅਤੇ 215 ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੈਚ:

ਸੁਬਰੋਤੋ ਮੁਖਰਜੀ ਸਪੋਰਟਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਸੋਸਾਇਟੀ (SMSES) ਅਤੇ ਏਅਰ ਫੋਰਸ ਸਪੋਰਟਸ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ (AFSCB) ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਹੇਠ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਇਸ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਸਮੇਤ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀਆਂ 107 ਟੀਮਾਂ ਭਾਗ ਲੈ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦਿੱਲੀ-ਐੱਨ.ਸੀ.ਆਰ. ਅਤੇ ਬੈਂਗਲੁਰੂ ਵਿੱਚ ਜੂਨੀਅਰ ਲੜਕੀਆਂ (U-17), ਸਬ-ਜੂਨੀਅਰ ਲੜਕੇ (U-15) ਅਤੇ ਜੂਨੀਅਰ ਲੜਕੇ (U-17) ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ 24 ਸਤੰਬਰ ਤੱਕ ਖੇਡੇ ਜਾਣਗੇ।

ਭਾਰਤੀ ਹਵਾਈ ਫੌਜ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ: ਸੁਬਰੋਤੋ ਕੱਪ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸਾਲ 1960 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਵਾਈ ਸੈਨਾ ਮੁਖੀ ਏਅਰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਸੁਬਰੋਤੋ ਮੁਖਰਜੀ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਫੁੱਟਬਾਲ ਨੂੰ ਅਨੇਕਾਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਸਿਤਾਰੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਮੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ 'ਚ ਵੱਡਾ ਡਰੱਗ ਨੈੱਟਵਰਕ ਬੇਨਕਾਬ: ਓਕਲੈਂਡ 'ਚੋਂ 3.8 ਕਿਲੋ ਮਾਰੂ 'ਫੈਂਟਾਨਿਲ' ਜ਼ਬਤ, 20 ਲੱਖ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸੀ ਜ਼ਹਿਰ ਦਾ ਇਹ ਜ਼ਖੀਰਾ ਅਲਾਮੀਡਾ ਕਾਊਂਟੀ ਸ਼ੈਰਿਫ ਵੱਲੋਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਘਰਾਂ 'ਚ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਡਰੱਗ ਪੈਕਿੰਗ ਲੈਬਾਂ 'ਤੇ ਛਾਪੇਮਾਰੀ; ਹਾਈਡ੍ਰੌਲਿਕ ਪ੍ਰੈਸ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਤੇ \$15,000 ਨਕਦੀ ਸਮੇਤ 5 ਮੁਲਜ਼ਮ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਓਕਲੈਂਡ (ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ): ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਬੇਅ ਏਰੀਆ (Bay Area) ਅਧੀਨ ਪੈਂਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਓਕਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਨੇ ਸਿੰਥੈਟਿਕ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਡਰੱਗ ਪੈਕਿੰਗ ਨੈੱਟਵਰਕ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਲਾਮੀਡਾ ਕਾਊਂਟੀ ਸ਼ੈਰਿਫ ਦਫਤਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਦੌਰਾਨ 3.8 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ (3,800 ਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਵੱਧ) ਅਤਿ-ਘਾਤਕ ਸਿੰਥੈਟਿਕ ਓਪੀਐੱਡ ਫੈਂਟਾਨਿਲ (Fentanyl) ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕੀ ਡਰੱਗ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਐਡਮਿਨਿਸਟਰੇਸ਼ਨ (DEA) ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਫੈਂਟਾਨਿਲ ਦੀ ਸਿਰਫ 2 ਮਿਲੀਗ੍ਰਾਮ ਖੁਰਾਕ ਹੀ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਜਾਨ ਲੈਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਹ ਖੋਪ ਲਗਭਗ 20 ਲੱਖ (2 Million) ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਸੀ।

ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵੇਰਵੇ (Key Highlights)

1. ਦੋ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਟਿਕਾਣਿਆਂ 'ਤੇ ਇੱਕੋ ਵੇਲੇ ਛਾਪੇਮਾਰੀ

ਅਲਾਮੀਡਾ ਕਾਊਂਟੀ ਸ਼ੈਰਿਫ ਦਫਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਖ਼ੁਫੀਆ ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਚ ਵਾਰੰਟ ਲੈ ਕੇ ਓਕਲੈਂਡ ਦੇ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਛਾਪੇ ਮਾਰੇ ਗਏ:

(PHOTO: ALAMEDA COUNTY SHERIFF'S OFFICE)

ਪਹਿਲਾ ਟਿਕਾਣਾ (13ਵੀਂ ਐਵੇਨਿਊ - 2400 ਬਲਾਕ): ਇੱਥੋਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ 5 ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਲਗਭਗ \$15,000 ਦੀ ਬੰਡਲ ਕੀਤੀ ਨਕਦੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ।

ਦੂਜਾ ਟਿਕਾਣਾ (78ਵੀਂ ਐਵੇਨਿਊ - 2700 ਬਲਾਕ): ਇਸ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਹਿੱਸੇ

(ADU) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਗਰਮ ਡਰੱਗ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਅਤੇ ਪੈਕਿੰਗ ਲੈਬ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ।

2. ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ ਹਾਈ-ਟੈਕ ਡਰੱਗ ਲੈਬ

78ਵੀਂ ਐਵੇਨਿਊ ਸਥਿਤ ਲੈਬਰਟਰੀ 'ਚ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਨੂੰ ਫੈਂਟਾਨਿਲ ਨੂੰ ਮਿਕਸ ਕਰਕੇ ਇੱਟਾਂ

(Brick-shaped packages) ਵਾਂਗ ਪੈਕ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਆਧੁਨਿਕ ਸਾਮਾਨ ਬਰਾਮਦ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ:

ਕਈ ਭਾਰੀ ਹਾਈਡ੍ਰੌਲਿਕ ਕਿਲੋ ਪ੍ਰੈਸ ਮਸ਼ੀਨਾਂ (Hydraulic kilo presses)

ਉਦਯੋਗਿਕ ਬਲੈਂਡਰ, ਛਾਨਣੀਆਂ ਅਤੇ ਕਟਿੰਗ ਏਜੰਟ (Cutting agents)

ਖ਼ੁਸ਼ਬੂਦਾਰ ਮਾਸਕਿੰਗ ਏਜੰਟ, ਪੈਕੇਜਿੰਗ ਮਟੀਰੀਅਲ ਅਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਕੰਡੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਓਵਰਡੋਜ਼ ਰੋਕਣ ਵਾਲੀ ਦਵਾਈ ਨਾਰਕਨ (Narcan) ਦੀਆਂ ਖ਼ੁਰਾਕਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦਾ ਬਿਆਨ

ਅਲਾਮੀਡਾ ਕਾਊਂਟੀ ਸ਼ੈਰਿਫ ਦਫਤਰ ਨੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ:

‘ਇਸ ਮਾਰੂ ਜ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਨੂੰ ਗਲੀਆਂ 'ਚੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ ਸਾਡੇ ਭਾਈਚਾਰੇ, ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਬੇਅ ਏਰੀਆ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਤਬਾਹੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਵੱਲ ਬੇਹੱਦ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਟੀਮ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਦੇ ਗਿਰੋਹਾਂ ਨੂੰ ਜੜ੍ਹੋਂ ਪੁੱਟਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ।’

ਡਿਸਕਲੇਮਰ (Disclaimer):

ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ (ਅਲਾਮੀਡਾ ਕਾਊਂਟੀ ਸ਼ੈਰਿਫ ਦਫਤਰ), ਡੀ.ਈ.ਏ. (DEA) ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੈਸ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੇਕਸੂਰ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਡਾ ਅਦਾਰਾ ਸਿਰਫ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਨਸ਼ਿਆਂ ਖਿਲਾਫ ਜੰਗ ਦਾ ਸੱਦਾ: ਨੌਜਵਾਨ ਖੇਡਾਂ ਵੱਲ ਮੁੜਨ : ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਰਸ਼ਲ

ਟਾਂਡਾ ਉੜਮੁੜ, (ਆਰ ਸਿੰਘ ਸਿੰਧੂ) : ਸਰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਮੈਂਬਰ ਹਲਕਾ ਉੜਮੁੜ ਟਾਂਡਾ ਸ. ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਰਸ਼ਲ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਵੱਲ ਵਧੇਰੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡਾ ਸਰੀਰ ਸਾਡਾ ਸਭ ਤੋਂ ਅਤੇ ਅਨਮੋਲ ਖਜ਼ਾਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨਾ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਵੱਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤਾਕਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਨੌਜਵਾਨ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਨਾਮ ਰੋਸ਼ਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡਾ ਸਰੀਰ ਸਾਡਾ ਸਭ ਤੋਂ ਕੀਮਤੀ ਅਤੇ ਅਨਮੋਲ ਖਜ਼ਾਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨਾ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਵੱਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤਾਕਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਨੌਜਵਾਨ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਨਾਮ ਰੋਸ਼ਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਕਰਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਬੱਚੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਕੀਮਤੀ ਖਜ਼ਾਨਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸ. ਮਾਰਸ਼ਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਭਾਗ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ

ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਫੈਲਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਵੱਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਨਸ਼ਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਪੂਰੇ ਪਰਿਵਾਰ, ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹਰ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਭਾਗ ਲਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਨਸ਼ਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਪੂਰੇ ਪਰਿਵਾਰ, ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹਰ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਭਾਗ ਲਵੇ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਆਉ ਸਾਰੇ ਮਿਲ ਕੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਰਗੀ ਭਿਆਨਕ ਬਿਮਾਰੀ ਨੂੰ ਸਮਾਜ, ਸੂਬੇ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋਈਏ।

ਜੰਗਲੀ ਅੱਗਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੁਝ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਹਟਾਏ

ਵੈਨਕੂਵਰ : ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸੂਬੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਸਮਰਲੈਂਡ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲੀ ਅੱਗਾਂ ਕਾਰਨ ਆਪਣੇ ਘਰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਏ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਰਾਹਤ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਸਮਰਲੈਂਡ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਘਰ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਹਟਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬੇਘਰ ਹੋਏ ਲੋਕ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਪਰਤਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਤਕਰੀਬਨ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਜੰਗਲੀ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਚ ਲੱਗੀਆਂ ਭਿਆਨਕ ਅੱਗਾਂ ਦੇ ਫੈਲਣ ਦੇ ਖ਼ਤਰੇ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਖਾਲੀ ਕਰਕੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਂਵਾਂ 'ਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਜਿਸ ਮਗਰੋਂ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਛੱਡਣੇ ਪਏ ਸਨ। ਹੁਣ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਖ਼ਤਰਾ ਅਜੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟਲਿਆ ਨਹੀਂ

ਹੈ। ਗਾਰਨੇਟ ਵੇਲੀ, ਪ੍ਰੇਰੀ ਵੇਲੀ ਅਤੇ ਮੀਡੋ ਵੇਲੀ ਦੇ ਕੁਝ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਘਰ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਜੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਫਿਲਹਾਲ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਤ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੰਗਲੀ ਅੱਗਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦਰੱਖਤ ਸੜ ਕੇ ਸਵਾਹ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਸਮਰਲੈਂਡ ਅਤੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲੀ ਅੱਗਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਮ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਹੁਣ ਘਰ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਨਾਲ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹ ਲਿਆ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਾਲਾਤ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਇਲਾਕਿਆਂ ਲਈ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਅਗਲਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਚੀਨੂੰ ਪੰਡਿਤ ਨੇ ਕੀਤਾ ਲੰਗਰ ਰਵਾਨਾ, ਰਸ਼ਪਾਲ ਚਰੜ ਤੇ ਦੀਪਕ ਬਹਿਲ ਨੇ ਕੀਤੀ ਕੰਜਕ ਪੂਜਾ : ਸੁਮਿਤ, ਮਿੱਕੀ

ਟਾਂਡਾ ਉੜਮੁੜ, (ਆਰ ਸਿੰਘ ਸਿੰਧੂ) : ਹਰ ਸਾਲ ਸਾਵਣ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਿੱਕੀ ਪੰਡਿਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਦੇ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਸਦਕਾ ਬੀਤੇ 14 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਚੋਹਾਲ ਨੇੜੇ ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਲੰਗਰ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਸਾਲ ਵੀ ਮਾਤਾ ਚਿੰਤਪੁਰਨੀ ਦਰਬਾਰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਜਾ ਰਹੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਖਾਣ ਪੀਣ ਲਈ ਰਸਤੇ 'ਚ ਪੈਂਦੇ ਚੋਹਾਲ ਨੇੜੇ ਲੰਗਰ ਲਗਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਸ਼੍ਰੀ ਨਵ ਦੁਰਗਾ ਚਿੰਤਪੁਰਨੀ ਲੰਗਰ ਸੇਵਾ ਸੋਸਾਇਟੀ ਟਾਂਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਮੀਤ ਗੁਪਤਾ, ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗਗਨ ਭੱਟੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਿੱਕੀ ਪੰਡਿਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਮਹਾਦੇਵ ਮੰਦਰ ਉੜਮੁੜ ਟਾਂਡਾ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਮਾਰੋਹ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਮਾਰੋਹ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੰਦਰ ਵਿਖੇ ਪੰਡਿਤ ਰਜਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਪੰਡਿਤ ਸ਼ਿਵਮ ਵੈਦ ਨੇ ਪੂਰੀ ਵਿਧੀ ਪੂਰਵਕ ਪੂਜਾ ਅਰਚਨਾ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਯੁਵਾ ਨੇਤਾ ਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਰਸ਼ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚਰੜ ਅਤੇ ਸਨਾਤਨ ਧਰਮ ਸਭਾ ਉੜਮੁੜ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀਪਕ ਬਹਿਲ ਨੇ ਕੰਜਕ ਪੂਜਨ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਹਰ ਹਰ ਮਹਾਦੇਵ ਦੇ ਜੈਕਾਰੇ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਜੋਤਿਸ਼ੀ ਚੀਨੂੰ ਪੰਡਿਤ ਨੇ ਲੰਗਰ ਰਾਸ਼ਨ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੀ ਸ਼੍ਰੀ ਨਵ ਦੁਰਗਾ ਚਿੰਤਪੁਰਨੀ ਲੰਗਰ ਸੇਵਾ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਲੰਗਰ ਸਥਾਨ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਝੰਡਾ ਚੜਾਉਣ ਦੀ ਰਸਮ ਅਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਡਾ. ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਕਾਜਲ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਜਾਜਾ, ਸਰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਰਸ਼ਲ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਰੋੜਾ, ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਮੈਕੀ ਤੁੱਲੀ, ਗਗਨ ਵੈਦ, ਕੁਲਵੰਤ ਮਾਰਸ਼ਲ, ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਬਿੰਦੂ ਵਰਮਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਪਰਵੀਨ ਚੱਡਾ,

ਮਹੇਸ਼ ਸੋਬਤੀ, ਪਵਨ ਚੱਡਾ, ਰਣਜੀਤ ਜੀਤਾ, ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ, ਸੋਨੂੰ ਖੁਲਰ, ਡਾਕਟਰ ਕਪੂਰ, ਪੰਡਿਤ ਅਮਿਤ ਭਾਰਤੀ, ਡਿੱਪੀ ਖੋਸਲਾ, ਡਾਕਟਰ ਅਮੋਲਕ ਮਰਵਾਹਾ, ਸਿਲਵਰ ਓਕ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸੱਜਣਾਂ ਨੇ ਜੈ ਮਾਤਾ ਚਿੰਤਪੁਰਨੀ ਦੇ ਜੈਕਾਰੇ ਲਗਾਏ। ਹਾਜ਼ਰ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੁਮਿਤ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸਾਵਣ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਚਿੰਤਪੁਰਨੀ ਦਰਬਾਰ 'ਚ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਜਾ ਰਹੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਖਾਣ ਪੀਣ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਪਕਵਾਨਾਂ ਦਾ 14 ਤੋਂ 18 ਅਗਸਤ ਤੱਕ ਪੰਜ ਰੋਜ਼ਾ ਲੰਗਰ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਮਾਤਾ ਚਿੰਤਪੁਰਨੀ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਰਸਤੇ 'ਚ ਪੈਂਦੇ ਚੋਹਾਲ ਫੋਰਸਟ ਹਾਊਸ ਨੇੜੇ ਮਾਤਾ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਹਾਲ ਨੇੜੇ ਲੰਗਰ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਲੰਗਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਡਿਤ ਸ਼ਿਵਮ ਵੈਦ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰੀ ਵਿਧੀ ਪੂਰਵਕ ਮਾਤਾ ਚਿੰਤਪੁਰਨੀ ਦੀ ਪੂਜਾ ਅਰਚਨਾ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਝੰਡਾ ਚੜਾਉਣ ਦੀ ਰਸਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗਗਨ ਭੱਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੰਬਾ ਸਫਰ ਕਰਕੇ ਆ ਰਹੇ ਪੈਦਲ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਲਈ ਖਾਣ ਪੀਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਇਤਜ਼ਾਮ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਲਏ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ

ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਮਿੱਕੀ ਪੰਡਿਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਹਾਲ ਨੇੜੇ ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਲੰਗਰ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਪੰਜ ਰੋਜ਼ਾ ਮੁਫਤ ਮੈਡੀਕਲ ਕੈਂਪ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਕੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਹਾਇਤਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੰਗਰ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਦਾਨੀ ਸੱਜਣਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਨਵ ਦੁਰਗਾ ਸੋਸਾਇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਆਏ ਹੋਏ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਚਿੰਨ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਜਸਰਾ, ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਘੇਲ, ਜਿੰਦਰ ਬਣਿਆਲ, ਸ਼ੁਭਮ ਮਲਹੋਤਰਾ, ਜੋਬਨ, ਗਗਨ ਪਰੋਜ, ਗੁਰਮੀਤ ਅਰੋੜਾ, ਸਾਬੀ ਕੁਮਾਰ, ਕਰਨ ਕਪੂਰ, ਗੌਰਵ ਟਾਂਡਾ, ਆਕਾਸ਼ ਰਾਣਾ, ਗੌਰਵ ਕੁਮਾਰ, ਰਵੀ ਕੁਮਾਰ, ਡਿੱਕੀ ਟਾਂਡਾ, ਸ਼ੁਭਮ ਮੱਟੂ, ਸੋਨੂੰ ਕੁਮਾਰ, ਵਿਸ਼ਾਲ ਕੁਮਾਰ, ਆਸ਼ੂ, ਗੁਰਮੀਤ ਨੰਦਾਚੋਰੀਆ, ਗਗਨ ਰੜਾ, ਕਾਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਰਾਹੁਲ ਕੁਮਾਰ, ਸੌਰਵ, ਯਸ਼ ਕਾਲੜਾ, ਸ਼ੁਭਮ ਤੱਖੀ, ਲਾਡੀ ਹਲਵਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਵੰਦੇ ਮਾਤਰਮ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈ ਕਮਾਨ ਦਾ ਫੁਕਿਆ ਪੁਤਲਾ: ਸੰਜੀਵ ਮਨਹਾਸ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਜਾਜਾ

ਟਾਂਡਾ ਉੜਮੁੜ, (ਆਰ ਸਿੰਘ ਸਿੰਧੂ) : ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਵੱਲੋਂ ਵੰਦੇ ਮਾਤਰਮ ਗਾਇਨ ਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਪਮਾਨ ਭਾਰਤ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਨਾਗਰਿਕ ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗੀਤ ਵੰਦੇ ਮਾਤਰਮ ਖਿਲਾਫ ਕਾਂਗਰਸ ਵੱਲੋਂ ਰਚੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਭਾਜਪਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਜੀਵ ਮਿਨਹਾਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਵਰਕਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਿਮਲਾ ਪਹਾੜੀ ਤੋਂ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਕੱਢਦੇ ਹੋਏ ਕਾਂਗਰਸ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲਜੀਆਂ ਦੇ ਦਫਤਰ ਅੱਗੇ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਦਾ ਪੁਤਲਾ ਭੂਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਜੀਵ ਮਿਨਹਾਸ, ਭਾਜਪਾ ਪੰਜਾਬ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਮੈਂਬਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਜਾਜਾ, ਹਲਕਾ ਮੁਕੇਰੀਆਂ ਵਿਧਾਇਕ ਜੰਗੀ ਲਾਲ ਮਹਾਜਨ, ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਵਾਹਰ ਖੁਰਾਣਾ, ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਸੂਹਾ ਰਵਿੰਦਰ ਰਵੀ, ਸੰਗਰਾਮ ਸਿੰਘ, ਅਨਿਲ ਵਜ਼ਿਸ਼ਟ, ਪ੍ਰਦੀਪ ਪਲਾਹਾ, ਰਜਿੰਦਰ ਛੋਟੂ, ਵਿਕਾਸ ਮਨਕੋਟੀਆ, ਮੰਡਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮੰਡਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ, ਮੰਡਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼ਮੀ ਵਜ਼ਿਸ਼ਟ, ਵਿਵੇਕ ਰਿਕਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਧਨੋਆ, ਓਕਾਰ ਸਿੰਘ ਅਮਿਤ ਸ਼ਿਗਰੀ, ਅੰਕਿਤ ਰਾਣਾ, ਵਿਨਾਇਕ ਪੰਡਿਤ, ਸੰਜੀਵ ਜਥਮੀ, ਰਮਣ ਗੱਲਡੀ, ਸ਼ਿਵਮ ਸ਼ਰਮਾ, ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਲਲਿਤ ਕੁਮਾਰ, ਕਰਨ ਸਿੰਘ, ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਮੁਲਤਾਨੀ ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ, ਅਨਿਲ ਸ਼ਰਮਾ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੰਧੂ ਸਰਪੰਚ ਅਤੇ ਕਰਨ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਭਾਜਪਾ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਰਜ ਕਾਂਗਰਸ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲੀਆਂ ਦੇ ਦਫਤਰ ਅੱਗੇ ਧਰਨਾ ਦੇ ਕੇ ਵੰਦੇ ਮਾਤਰਮ ਗੀਤ ਗਾਉਣ ਉਪਰੰਤ ਕਾਂਗਰਸ ਖਿਲਾਫ ਨਾਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ।

ਹਾਜ਼ਰ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੰਜੀਵ ਮਿਨਹਾਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰ ਗਾਣ ਜਨ ਗਨ ਮਨ ਵਾਂਗ ਜਦੋਂ ਵੰਦੇ ਮਾਤਰਮ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿੱਲ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਉਸਦੀਆਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 15 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੇ ਵੀ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਲਿਕਾਰਜੁਨ ਖੜਗੇ ਜਾਣ ਬੁਝ ਕੇ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗਾਇਨ ਵੰਦੇ ਮਾਤਰਮ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨਾ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਕੌਮ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਅਨਾਦਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਭਰਪੂਰ ਨਿੰਦਨ ਯੋਗ ਹੈ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਜਾਜਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਜਪਾ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਬੜੇ ਹੀ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅੰਦੋਲਨ

ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਦੇ ਮਾਤਰਮ ਦੇ ਗਾਇਨ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਫਿਰ ਮੁਸਲਿਮ ਲੀਗ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਸੰਪੂਰਨ ਗਾਇਕ ਗਾਇਨ ਦੀ ਥਾਂ ਇਸਦੀਆਂ 2 ਲਾਇਨਾਂ ਗਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਮੁਸਲਿਮ ਵੋਟ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਰਹਿ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੁਣ ਵੰਦੇ ਮਾਤਰਮ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗੀਤ ਵਜੋਂ ਸੰਸਦ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਇਹ ਨੇਤਾ ਇਸਦਾ ਪੂਰਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਗੀਤ ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਬੋਥੀ ਰਾਜਪੁਰ, ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਸਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਮਨੂ ਮੱਟੂ, ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ, ਵੀਨੂੰ ਪੰਡਿਤ, ਅਸ਼ਵਨੀ ਜੈਨ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਅਜੇ ਸੈਣੀ, ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਸਰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਕਾਨਵੈਂਟ ਸਕੂਲ ਨੈਣੋਵਾਲ ਵਿਖੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ

ਨੈਣੋਵਾਲ ਵੈਦ, (ਆਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ) : ਸਰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਕਾਨਵੈਂਟ ਸਕੂਲ ਨੈਣੋਵਾਲ ਵੈਦ ਵਿਖੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ ਬੜੇ ਉਤਸ਼ਾਹ, ਜੋਸ਼ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਸਕੂਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਕਵਿਤਾਵਾਂ, ਭਾਸ਼ਣ, ਗੀਤ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦਿਆਂ ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀ ਪਿਆਰ, ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਸੁੰਦਰ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਰਸ਼ਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸ. ਪਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ ਦੀ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਨੇਕਾਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ

ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਹਾਨ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਲੈ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ, ਅਖੰਡਤਾ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ਼ ਦਾ ਮਨ ਮੋਹ ਲਿਆ। ਪੂਰਾ ਸਕੂਲ ਕੈਂਪਸ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੇ ਜਜ਼ਬੇ ਨਾਲ ਸਰਾਬੋਰ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ

ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ਼ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ, ਅਖੰਡਤਾ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣ ਦਾ ਸੋਕਲਪ ਲਿਆ। ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਪੱਤਰਕਾਰ 'ਅਜੀਤ', ਸ੍ਰੀ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੈਣੀ ਸਭਾ, ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਨਾਮ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਲੰਬਰਦਾਰ ਨੈਣੋਵਾਲ ਵੈਦ, ਸ੍ਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਰਪੰਚ ਨੈਣੋਵਾਲ ਵੈਦ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਰੋੜਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ

ਸੋਸਾਇਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ੍ਰੀ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਰਸ਼ਲ, ਮਾਤਾ ਹਰਭਜਨ ਕੌਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਮਾਰਸ਼ਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਮਾਰਸ਼ਲ, ਡਾ. ਅੰਸ਼ ਮਾਰਸ਼ਲ, ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵੰਸ਼ ਮਾਰਸ਼ਲ, ਸਰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਕਾਨਵੈਂਟ ਸਕੂਲ ਭਲਿਆਲਾ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸ. ਰਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ਼, ਸਰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਸਕੂਲ ਬੋਸ ਅਵਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ਼ ਅਤੇ ਸਰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਕਾਨਵੈਂਟ ਸਕੂਲ ਨੈਣੋਵਾਲ ਵੈਦ ਦੇ ਵਾਈਸ

ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਸਮੇਤ ਅਧਿਆਪਕ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਲਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਕਿਰਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ, ਰਾਜਦੀਪ ਸੈਣੀ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਨਵਨੀਤ ਕੌਰ, ਸੰਦੀਪ ਕੌਰ, ਇੰਦਰਵੀਰ ਕੌਰ, ਸਿਮਰਪ੍ਰੀਤ, ਪਰਮਦੀਪ ਕੌਰ, ਬਬੀਤਾ, ਨੀਲਮਾ ਦੇਵੀ, ਅਵਤਾਰ ਕੌਰ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਸਿਮਰਨ ਸੈਣੀ, ਸ਼ਿਵਾਨੀ, ਵੰਦਨਾ, ਪਰਮਵੀਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸਿਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਸਮੇਤ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ਼ ਮੈਂਬਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਟਾਂਡਾ ਵਿਖੇ ਤੀਆਂ ਦਾ ਮੇਲਾ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ

ਟਾਂਡਾ ਉੜਮੁੜ, (ਆਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ) : ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਟਾਂਡਾ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ ਸ਼ਸ਼ੀ ਬਾਲਾ ਜੀ ਦੀ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਅਧੀਨ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਤੀਆਂ ਦਾ ਮੇਲਾ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਾਲਜ ਦੇ ਸਟਾਫ਼ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਤਨ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵੰਨਗੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਨ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸ਼ੋਫਾਲੀ ਵਾਲੀਆ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੀਤਿਕਾ ਰੰਜਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੀਮਾ ਚੱਡਾ (ਐਕਟਿਵ ਮੈਂਬਰ ਰੋਟਰੀ ਕਲੱਬ ਦਸੂਆ) ਅਤੇ ਮਾਨਸੀ ਚੱਡਾ (ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ) ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ ਸ਼ਸ਼ੀ ਬਾਲਾ ਜੀ

ਨੇ ਆਏ ਹੋਏ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਅਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਜੱਜ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ (ਰਿਟਾਇਰਡ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ) ਪਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ, (ਰਿਟਾਇਰਡ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ) ਤੇਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਚੀਮਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਰੁਥਿਨ (ਮੁੱਖੀ ਫਾਇਨ ਆਰਟਸ ਵਿਭਾਗ) ਵੱਲੋਂ ਨਿਭਾਈ ਗਈ। ਕਾਲਜ ਦੀ ਸਾਂਝੇ ਸਜਾਵਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹਰਮੇਸ਼ ਸਿੰਘ (ਫਾਇਨ ਆਰਟਸ ਵਿਭਾਗ) ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਗਿੱਧਾ, ਸੋਲੋ ਡਾਂਸ, ਲੋਕ ਗੀਤ ਦੀਆਂ ਵੰਨਗੀਆਂ ਅਤੇ ਮਹਿੰਦੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਲੋਕ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੁਰਾਤਨ ਵਿਰਸੇ ਦੀ ਪਰਦਰਸ਼ਨੀ ਲਗਾਈ ਗਈ। ਗਿੱਧੇ, ਸੋਲੋ ਡਾਂਸ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਡਾ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਨਵਨੀਤ ਕੌਰ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਰਜਨੀਸ਼ ਕੌਰ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਿਮੀ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਪ੍ਰੀਆ,

ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਿਮੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਪ੍ਰੀਆ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਕਾਲਜ ਦੀ ਰਿਫਰੈਸਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸ਼ੁਸ਼ੀਲਾ ਕੁਮਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਾਲਜ ਦੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ਼ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਫਰੈਸਮੈਂਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਮਹਿੰਦੀ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਪਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸ਼ਵੇਤਾ ਸੰਗਰ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਲੋਕ ਗੀਤ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਵਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਤੀਆਂ ਦਾ ਮੇਲਾ ਜਿਸ ਬਿਨਾਂ ਅਧੂਰਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਸਾਉਣ ਮਹੀਨੇ ਪਿੱਪਲੀ ਪੀਘ ਵੀ ਝੂਟੀ ਗਈ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਲਜ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਮਾਡਲਿੰਗ ਵੀ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਬੀ ਏ ਭਾਗ

ਪਹਿਲਾ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ 'ਟੈਲੇਂਟ ਹੰਟ' ਮੁਕਾਬਲਾ ਵੀ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਜੱਜ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵੀ ਪੁੱਛੇ ਗਏ। ਸਾਰੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਹਿੰਦੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਪੂਨਮ ਬੀ ਏ ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ, ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਅਰੁਣਾ ਕੁਮਾਰੀ ਬੀ ਸੀ ਏ ਪੰਜਵੇਂ ਸਮੇਸਟਰ, ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਸੁਖੀ ਤੇ ਸਾਕਸ਼ੀ ਬੀ ਏ ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ, ਓਵਰ ਆਲ ਤੀਆਂ ਦੇ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨਮੋਲ ਕੌਰ ਬੀ

ਏ ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਹਰਮਨਜੋਤ ਕੌਰ ਬੀ ਕਾਮ ਤੀਸਰਾ ਸਮੇਸਟਰ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ, ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਜਸਦੀਪ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸੁਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਰਹੀਆਂ। ਮਿਸ ਤੀਜ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਹਰਮਨਜੋਤ ਕੌਰ ਜੋ ਤੀਜ ਦੇ ਮੇਲੇ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਬਣੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਨਵਨੀਤ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਆਏ ਹੋਏ ਮਹਿਮਾਨਾਂ, ਜੱਜ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ਼ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ ਸ਼ਸ਼ੀ ਬਾਲਾ, ਵਾਈਸ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਵਿਜੈਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਰੁਥਿਨ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਰਜਨੀਸ਼ ਕੌਰ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਜੀਵਨ ਜੋਤੀ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਕਵਿਤਾ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਮਾਨਵੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਾਲਜ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ, ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ਼ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸੀ

ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਟਰੰਪ ਦੀ ਸਹਿਯੋਗੀ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਭੇਜੇ ਗਏ ਫਰਜ਼ੀ ਸੰਦੇਸ਼

ਲੰਡਨ : ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਐਂਡੀ ਬਰਨਹਮ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦਾ ਕਰੀਬੀ ਸਹਿਯੋਗੀ ਦੱਸਿਆ ਸੀ। ਅਮਰੀਕੀ ਡਿਜੀਟਲ ਸਮਾਚਾਰ ਪੱਤਰ 'ਪੋਲੀਟਿਕੋ' ਮੁਤਾਬਿਕ ਬਰਨਹਮ ਨੇ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਦੀ 'ਚੀਫ ਆਫ ਸਟਾਫ' ਸੂਜੀ ਵਿਲਸ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਛਾਣ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਹੋਇਆ। ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ 20 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ 10 ਡਾਊਨਿੰਗ ਸਟਰੀਟ ਦਾ ਕਾਰਜਭਾਰ ਸੰਭਾਲਿਆ ਸੀ ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਇਹਨਾਂ ਫਰਜ਼ੀ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। ਡਾਊਨਿੰਗ ਸਟਰੀਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਖਬਾਰ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਮਹੱਤਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸ਼ੱਕੀ ਹੋਣ

ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਿਆਂ ਹੀ ਇਸ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਤੁਰੰਤ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਰਨਹਮ ਅਤੇ ਵਿਲਸ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਪਰਕ ਕੇਵਲ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਫੋਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਦੂਤਾਵਸ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇੰਨਾ ਚਿੰਤਤ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁੱਕਿਆ। ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦਾ 'ਚੀਫ ਆਫ ਸਟਾਫ' ਦੇ ਉਪਕਰਨਾਂ ਦੇ ਹੋਕ ਹੋਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

21 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਮੋਰਚੇ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪੰਜਾਬ ਬੰਦ ਦੀ ਕਾਲ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵੱਲੋਂ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ

ਟਾਂਡਾ ਉੜਮੁੜ, (ਆਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ) : ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਹਲਕਾ ਟਾਂਡਾ ਉੜਮੁੜ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ, ਚੱਬੇਵਾਲ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਸ਼ਾਮਚੁਰਾਸੀ, ਟਾਂਡਾ ਉੜਮੁੜ, ਦਸੂਆ ਅਤੇ ਮੁਕੇਰੀਆਂ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬੰਦ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਪੂਰੇ ਜੋਸ਼ ਅਤੇ ਜਜ਼ਬੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੌਮੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਮੋਰਚੇ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬੰਦ ਨੂੰ ਸਫ਼ਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵਰਕਰਾਂ, ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਬੰਦ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਅਣਗੌਲਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਅਤੇ ਪੈਰੋਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ

ਤੋਂ ਲਟਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਵਾਇਤੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸਿਆਸਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਜਥੇਬੰਦੀ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰੰਤਰ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ, ਵਪਾਰੀਆਂ, ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ,

ਨੌਜਵਾਨਾਂ, ਮਾਤਾਵਾਂ, ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਪੰਜਾਬ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹੁਜ਼ੁਰ ਵਿੱਚੋਂ ਸਮਾਂ ਕੱਢ ਕੇ ਇਸ ਬੰਦ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੜਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਤੱਗੜ, ਲੱਖਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਲਾਪਰੀ ਸਿੰਘ, ਤਨਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਉੱਕਾਰ ਸਿੰਘ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਹਿਜਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਜਸਕਰਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਰਵਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਦਿਲਵਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਪਰਉਪਕਾਰ ਵੱਲ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪੁਲਾਘ

ਅਜੋਕੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਸਿੱਖਿਆ ਮਹਿਜ਼ ਡਿਗਰੀਆਂ, ਨਿੱਜੀ ਰੁਤਬੇ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਮੁਕਾਬਲੇਬਾਜ਼ੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅਸਲ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਲੋੜ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਸਦੀਵੀ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਸਾਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ—‘ਵਿਦਿਆ ਵੀਚਾਰੀ ਤਾਂ ਪਰਉਪਕਾਰੀ’। ਸੱਚੀ ਸਿੱਖਿਆ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚਿੰਤਨ ਪੈਦਾ ਕਰੇ, ਉਸ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਘੜੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਦੇ ਰਾਹ ਤੋਰੇ। ਇਸੇ ਵਿਸ਼ਵ-ਵਿਆਪੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਆਫ਼ ਅਮਰੀਕਾ ਇੱਕ ਦੂਰਅੰਦੇਸ਼ ਵਿੱਦਿਅਕ ਕਦਮ ਚੁੱਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਡਾ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਰਹੀ ਇਹ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਕੋਰਸਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਆਧੁਨਿਕ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਅਮੀਰ ਵਿਰਸੇ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹੈ। ਨਾਗਰਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਖਰਤਾ ਤੱਕ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਸਿੱਖ ਵਿਰਾਸਤ ਤੱਕ—ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਫਲਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਦਾ ਮਾਰਗ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਆਫ਼ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਇਸ ਨਿਵੇਕਲੇ ਯਤਨ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਮੂਹ ਭਾਈਚਾਰੇ, ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਵਿੱਦਿਅਕ ਲਹਿਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ। ਆਓ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵੇਰਵੇ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਮਕਸਦ ਵਾਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਏ - ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ

ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਆਫ਼ ਅਮਰੀਕਾ: ਮਕਸਦ ਵਾਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸਵੈ-ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਮਾਨਵ ਭਲਾਈ ਲਈ ਸੇਵਾ

ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਆਫ਼ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਫਲਸਫ਼ੇ, ਅਕਾਦਮਿਕ ਉੱਤਮਤਾ, ਨੈਤਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਵਿੱਦਿਅਕ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ 31 ਅਗਸਤ, 2026 ਤੋਂ ਆਨਲਾਈਨ ਵਿੱਦਿਅਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਕੰਮਕਾਜੀ ਬਾਲਗਾਂ, ਪਰਿਵਾਰਾਂ, ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ, ਭਾਈਚਾਰਕ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਭਰ ਸਿੱਖਦੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨਾਂ ਤੱਕ ਉੱਚ-ਮਿਆਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ—ਚਾਹੇ ਉਹ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਣ। ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਆਫ਼ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਫਲਸਫ਼ਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਬੜੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਨਾਲ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ:

ਵਿਦਿਆ ਵੀਚਾਰੀ ਤਾਂ ਪਰਉਪਕਾਰੀ॥
— ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਗ 356

ਇਹ ਉਪਦੇਸ਼ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਸਿਰਫ਼ ਨਿੱਜੀ ਪਛਾਣ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਦੌਲਤ ਜਾਂ ਰੁਤਬੇ ਲਈ ਹੀ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਸੱਚੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਦੀਵੀ ਸੋਚ ਦੀ ਅਗਵਾਈ : ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਮਾਣ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਧਰਮ, ਜਾਤ, ਨਸਲ, ਕੌਮੀਅਤ, ਲਿੰਗ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਰੁਤਬੇ ਦੇ ਵਖਰੇਵਿਆਂ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਉੱਪਰ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨ, ਉਸ 'ਤੇ ਵੀਚਾਰ ਕਰਨ, ਸੱਚਾ ਜੀਵਨ ਜਿਊਣ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਬਲੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਆਫ਼ ਅਮਰੀਕਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਦੀਵੀ ਅਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੁੜੀਆਂ ਵਚਨਬੱਧਤਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਧੁਨਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ:

ਗਿਆਨ (Knowledge): ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸੁਕਤਾ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ, ਸਮਰਪਣ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਮਨ ਨਾਲ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਅਜਿਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੇ ਅਤੇ ਸਾਰਥਕ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣ ਦਾ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰੇ।

ਵੀਚਾਰ (Reflection): ਗਿਆਨ ਸੋਚ-ਵਿਚਾਰ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਸਿਆਣਪ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ

ਰੱਟਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਪਰਖਣਾ, ਉਸ ਦੇ ਅਰਥ ਸਮਝਣਾ ਅਤੇ ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਿਰਦਾਰ (Character): ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਇਮਾਨਦਾਰੀ, ਨਿਰਮਾਣਤਾ, ਹਮਦਰਦੀ, ਦਲੇਰੀ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਆਚਰਣ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਕਾਦਮਿਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੀਮਤੀ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਚੰਗੇ ਕਿਰਦਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਵੇ।

ਸੇਵਾ (Service): ਵਿੱਦਿਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਮਕਸਦ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਯਾਨੀ ‘ਪਰਉਪਕਾਰ’ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਹੁਨਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਅਗਵਾਈ (Leadership): ਸਿੱਖਿਆ ਅਜਿਹੇ ਦਰਦਮੰਦ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਆਗੂ ਤਿਆਰ ਕਰੇ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਸਕਣ, ਮਨੁੱਖੀ ਸਵੈ-ਮਾਣ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰ ਸਕਣ ਅਤੇ ਸਾਂਝੀ ਭਲਾਈ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾ ਸਕਣ।

ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਿਧਾਂਤ ਮਿਲ ਕੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਮੂਲ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ: ਸਿੱਖਿਆ • ਵੀਚਾਰ • ਸੇਵਾ

ਪੰਜ ਵਿੱਦਿਅਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਆਫ਼ ਅਮਰੀਕਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ

ਪੰਜ ਆਨਲਾਈਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਚੋਣ ਸਾਡੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿੱਦਿਅਕ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ, ਪੇਸ਼ੇਵਰ, ਸਿਹਤ ਜਾਂ ਨਾਗਰਿਕ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

- 1. ਅਕਾਦਮਿਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਅਗਵਾਈ (Academic Achievement and Civic Leadership)**
ਸਮਾਂ: ਸੋਮਵਾਰ ਸ਼ਾਮ 5:30 ਵਜੇ ਤੋਂ ਰਾਤ 8:30 ਵਜੇ ਤੱਕ (ਪੈਸੀਫਿਕ ਟਾਈਮ)
ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਮਕਸਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਕਾਦਮਿਕ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਗਿਆਨ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ, ਸੰਚਾਰ ਹੁਨਰ ਅਤੇ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਗੁਣ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਾਗਰਿਕਤਾ, ਭਾਈਚਾਰਕ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ, ਜਨਤਕ ਅਦਾਰਿਆਂ, ਨਿੱਜੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਨਾਗਰਿਕ ਫਰਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਅਗਵਾਈ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖਣਗੇ। ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ, ਨਵੇਂ ਆਏ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।
- 2. ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿੱਤ (Business and Personal Finance)**
ਸਮਾਂ: ਮੰਗਲਵਾਰ ਸ਼ਾਮ 6:00 ਵਜੇ ਤੋਂ ਰਾਤ 9:00 ਵਜੇ ਤੱਕ (ਪੈਸੀਫਿਕ ਟਾਈਮ)
ਵਿੱਤੀ ਗਿਆਨ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ, ਪਰਿਵਾਰ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਬਜਟ ਬਣਾਉਣਾ, ਬੱਚਤ, ਵਿੱਤੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ, ਬੈਂਕਿੰਗ, ਕਰਜ਼ਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਨਿਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਬਾਰੇ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਸਿਰਫ਼ ਦੌਲਤ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਸਿਖਾਉਣਾ ਹੈ।
- 3. ਰੋਕਥਾਮ ਵਾਲੀ ਦਵਾਈ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ (Preventive Medicine, Health, and Wellness)**
ਸਮਾਂ: ਬੁੱਧਵਾਰ ਸ਼ਾਮ 6:00 ਵਜੇ ਤੋਂ ਰਾਤ 9:00 ਵਜੇ ਤੱਕ (ਪੈਸੀਫਿਕ ਟਾਈਮ)

ਇਹ ਕੋਰਸ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ, ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਖੁਰਾਕ, ਕਸਰਤ, ਸ਼ੂਗਰ, ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ, ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗ, ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਜਾਂਚ ਬਾਰੇ

ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਆਨਲਾਈਨ ਕਲਾਸ ਸ਼ਡਿਊਲ (ਸਾਰੇ ਸਮੇਂ ਪੈਸੀਫਿਕ ਟਾਈਮ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ)		
ਦਿਨ	ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	ਕਲਾਸ ਦਾ ਸਮਾਂ
ਸੋਮਵਾਰ	ਅਕਾਦਮਿਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਅਗਵਾਈ	ਸ਼ਾਮ 5:30-ਰਾਤ 8:30
ਮੰਗਲਵਾਰ	ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿੱਤ	ਸ਼ਾਮ 6:00-ਰਾਤ 9:00
ਬੁੱਧਵਾਰ	ਰੋਕਥਾਮ ਵਾਲੀ ਦਵਾਈ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ	ਸ਼ਾਮ 6:00-ਰਾਤ 9:00
ਵੀਰਵਾਰ	ਪੰਜਾਬੀ ਸਟੱਡੀਜ਼	ਸ਼ਾਮ 5:30-ਰਾਤ 8:30
ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ	ਕੋਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਹੀਂ	-
ਸ਼ਨੀਵਾਰ	ਸਿੱਖ ਵਿਰਾਸਤ ਸਿੱਖਿਆ	ਸਵੇਰੇ 8:00-ਸਵੇਰੇ 11:00

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਾ ਨਰੋਆ ਜੀਵਨ ਜਿਊ ਸਕਣ।

4. ਪੰਜਾਬੀ ਸਟੱਡੀਜ਼ (Punjabi Studies)
ਸਮਾਂ: ਵੀਰਵਾਰ ਸ਼ਾਮ 5:30 ਵਜੇ ਤੋਂ ਰਾਤ 8:30 ਵਜੇ ਤੱਕ (ਪੈਸੀਫਿਕ ਟਾਈਮ)
ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਬੋਲੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਇਤਿਹਾਸ, ਸਾਹਿਤ, ਸੰਗੀਤ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਾਂਝ ਦੀ ਵਾਹਕ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਰਸ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਨ, ਲਿਖਣ, ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਧਾਏਗਾ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਮੀਰ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ।

5. ਸਿੱਖ ਵਿਰਾਸਤ ਸਿੱਖਿਆ (Sikh Heritage Education)
ਸਮਾਂ: ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 8:00 ਵਜੇ ਤੋਂ 11:00 ਵਜੇ ਤੱਕ (ਪੈਸੀਫਿਕ ਟਾਈਮ)
ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਿੱਖ ਫਲਸਫ਼ੇ, ਇਤਿਹਾਸ, ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਪਛਾਣ, ਰਵਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਮਝ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੱਚ, ਬਰਾਬਰੀ, ਇਨਸਾਫ਼ ਤੇ ਸੇਵਾ ਦੇ

ਸਰਬ-ਸਾਂਝੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਗੇ।

ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਆਫ਼ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਮਿਸ਼ਨ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਆਫ਼ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਮਿਸ਼ਨ ਹੈ:

ਸੱਚ, ਬਰਾਬਰੀ, ਦਇਆ ਅਤੇ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਦੇ ਸਰਬ-ਸਾਂਝੇ ਸਿੱਖ ਮੁੱਲਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੁਲੱਭ ਅਤੇ ਉੱਚ-ਮਿਆਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।

ਅਕਾਦਮਿਕ ਅਧਿਐਨ, ਗੰਭੀਰ ਪੜਚੋਲ, ਸੋਚ-ਵਿਚਾਰ, ਨੈਤਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਰਾਹੀਂ ਕਾਲਜ ਸੂਚੇਤ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਤੇ ਸੇਵਾ-ਭਾਵਨਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਆਫ਼ ਅਮਰੀਕਾ ਹਰ ਧਰਮ, ਨਸਲ ਅਤੇ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਨਿੱਘਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਆਫ਼ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਮਕਸਦ ਨਿੱਜੀ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵੀ। ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਮਰਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਹੁਨਰ ਸਿੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਨੈਤਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਗੂ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਸਵੈ-ਮਾਣ ਤੇ ਸਾਂਝੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹੋ ਅਰਥ ਹੈ: ਵਿਦਿਆ ਵੀਚਾਰੀ ਤਾਂ ਪਰਉਪਕਾਰੀ॥

ਕਾਲਜ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦਾ ਸੱਦਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮਿਕਤਾ ਤੇ ਚਿੰਤਨ ਦਾ ਧਰੁ-ਤਾਰਾ: ਡਾ. ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤਕ ਅਲੋਚਨਾ ਅਤੇ ਵਿਰਸੇ ਦੇ ਸਿਖਰਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਦੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ 'ਤੇ ਇੱਕ ਝਾਤ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਚਿੰਤਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਣਮੱਤਾ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰਤ ਨਾਮ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਡੂੰਘੀ ਖੋਜ-ਵਿਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨਾਲ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਮੀਲ-ਪੱਥਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ 'ਪੰਜਾਬੀ ਸਕੂਲ ਆਫ ਸਟੱਡੀਜ਼' ਦੇ ਮੁਖੀ ਵਜੋਂ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਖੋਜ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡਾ. ਸੰਧੂ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਸੁਹਿਰਦ ਅਧਿਆਪਕ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ, ਮੱਧਕਾਲੀ ਚਿੰਤਨ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਖੋਜਕਾਰ ਤੇ ਸੁਲਝੇ ਹੋਏ ਆਲੋਚਕ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਵੱਕਾਰੀ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੋਜ-ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਨਾਮਵਰ ਖੋਜ-ਰਸਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਛਪੇ ਆਰਟੀਕਲ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ ਜਗਤ ਦੀ ਅਮੀਰ ਵਿਰਾਸਤ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਯੋਗ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਹੇਠ ਦਰਜਨਾਂ ਖੋਜਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਐੱਮ. ਫਿਲ ਅਤੇ ਪੀ-ਐੱਚ.ਡੀ. ਦੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮਿਕਤਾ ਦੇ ਘੇਰੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਪ੍ਰਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਥਾਹ ਸਮਰਪਣ ਅਤੇ ਬੌਧਿਕ ਘਾਲਣਾ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਸਹਿਤ ਸਲਾਮ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਿਆ ਖੋਜ-ਭਰਪੂਰ ਲੇਖ 'ਸਫਲ ਵਿਦਵਾਨ : ਗੁਰਪਾਲ ਸੰਧੂ' ਆਪਣੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਹੂ-ਬ-ਹੂ ਕਰਦਿਆਂ ਦਿਲੀ ਮਾਣ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। — ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ

(ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ)

ਗੁਰਪਾਲ ਸੰਧੂ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਪਹਿਲਾ ਮੇਲ ਹੀ ਬੜਾ ਡੁਫਾਨੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸੀ; ਜਦੋਂ ਉਪਾਧਨ ਵਾਲਾ। ਉਹ ਮੈਨੂੰ 1990 ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਿਨ ਅਚਨਚੇਤ ਮਿਲਿਆ। ਉਦੋਂ ਮੈਂ ਵੱਡੀ ਛਾਲ ਮਾਰੀ ਸੀ, ਪੂਰੀ 170 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਮੀ ਛਾਲ। ਪਰ ਇਸ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਡੀ ਮੇਰੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੀ ਛਾਲ ਸੀ। ਬਿਲਕੁਲ ਇਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਖੰਭ ਲੱਗ ਗਏ ਹੋਣ ਤੇ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਅਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਡਿਆ ਫਿਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵਾਂ। ਐਮ.ਏ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਤੇ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਟੈਸਟ ਨੂੰ

ਸਫਲ ਵਿਦਵਾਨ : ਗੁਰਪਾਲ ਸੰਧੂ

ਪਹਿਲੇ ਹੱਲੇ ਕਲੀਅਰ ਕਰ ਜਾਣ ਨਾਲ ਇਹ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮਾ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ। ਡੀ.ਏ.ਵੀ.ਕਾਲਜ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਤੰਗ ਜਿਹੇ ਮਾਰੋਲ ਤੋਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ-ਭੁੱਲੇ ਮਾਰੋਲ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਣ ਦਾ ਸਬੱਬ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਚੁਣੌਤੀ ਉਸਰ ਗਈ ਸੀ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਤੇਜ਼ ਤਰਾਰ ਮਾਰੋਲ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਅਛੂਤਾ, ਅਣਭਿੱਜ ਜਿਹਾ ਦੁਆਬੀਆ, ਮਲਵਈਆਂ ਦੇ ਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਆਣ ਘਿਰਿਆ ਸੀ। ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਨਵੇਂ ਰਿਸ਼ਰਚ ਸਕਾਲਰ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਨਾਲ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਸਭ ਚੰਗਾ ਚੰਗਾ ਵੀ ਲੱਗਾ। ਪਰ 'ਸਕਾਲਰੀ ਹਨੀਮੂਨ' ਦੇ ਦਿਨ ਜਲਦੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਏ। ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਅਸਲ ਕਹਾਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ।

ਪੀ.ਐੱਚ.ਡੀ. ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾ ਕੰਮ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕਿਸੇ ਟੀਚਰ ਦਾ ਗਾਈਡ ਬਣਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਖਾਬ ਸਨ। ਮੈਂ ਚੋਟੀ ਦਾ ਖੋਜ-ਕਾਰਜ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸਾਂ; ਬਿਲਕੁਲ ਮੌਲਿਕ, ਨਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਲੱਖਣ। ਮੈਂ ਗਾਈਡ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਜੁੱਟ ਗਿਆ। ਇਸ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਕੁ ਮਹੀਨੇ ਲੰਘ ਗਏ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਗਾਈਡ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਵਾਹਵਾ ਹੱਥ

ਪੈਰ ਮਾਰੇ ਪਰ ਗੱਲ ਨਾ ਬਣੀ। ਮੇਰੇ ਇੱਛਾ ਸੀ ਕਿ ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਾਂ। 'ਖੋਜ ਪੱਤ੍ਰਕਾ' ਵਿੱਚ 'ਸੰਰਚਨਾਵਾਦ' ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲੇਖ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਮੈਂ ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਦਵਤਾ ਤੋਂ ਕਾਇਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸਾਂ। ਦੋ ਕੁ ਵਾਰ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਪਰ

ਪ੍ਰੋ. ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ

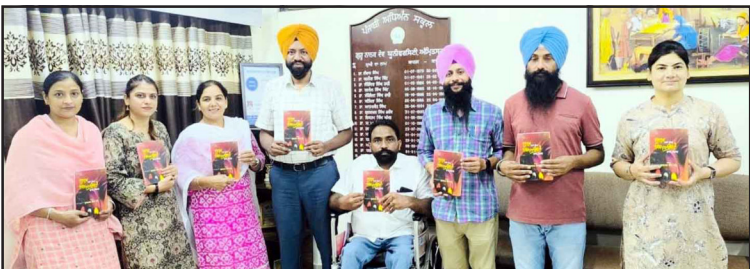

ਹਰ ਵਾਰ ਚਾਹ ਦਾ ਕੱਪ ਪਿਆ ਕੇ ਤੋਰ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ। ਸਹੀ ਕਾਰਨ ਤਾਂ ਉਹੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋਣਗੇ ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਿਆ ਕਿ ਕਾਲਜ ਤੋਂ ਐਮ.ਏ. ਕਰਕੇ ਆਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਖੋਜ-ਕਾਰਜ ਦਾ ਦਮ-ਖ਼ਮ ਨਹੀਂ ਜਾਪਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਆਖਿਰ ਪੀ.ਐੱਚ.ਡੀ. ਲਈ ਗਾਈਡ ਨਾਲ ਰਜਿਸਟਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਿਨ ਆ ਗਿਆ। ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮੁਖੀ ਡਾ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੀ.ਐੱਚ.ਡੀ. ਲਈ ਮੇਰਾ ਪੱਲਾ ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰ ਸਹਿਕਰਮੀ ਡਾ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਧੀਰ ਨੂੰ ਫੜਾ ਦਿੱਤਾ। ਅਸੀਲ ਗਏ ਵਾਂਗ ਮੈਂ ਧੀਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ

ਪਿੱਛੇ-ਪਿੱਛੇ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਡਾ. ਧੀਰ ਨਾਲ ਮਿਲਣਾ-ਗਿਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਪੂਰੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣ ਜਾਂਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਖੋਜ-ਕਾਰਜ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਾ। ਅੱਧਾ ਕੁ ਘੰਟਾ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਉਹ ਕੋਈ ਟਾਪਿਕ ਫਾਈਨਲ ਕਰਦੇ। ਮੈਂ ਉਸ ਟਾਪਿਕ ਬਾਰੇ ਸਮੱਗਰੀ ਇੱਕਤਰ ਕਰਦਾ ਤੇ ਹਫ਼ਤੇ ਬਾਅਦ ਮਿਲਣ ਜਾਂਦਾ। ਉਹ ਪਹਿਲੇ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਆਪ ਹੀ ਕਾਂਟਾ ਮਾਰ ਕੇ ਨਵਾਂ ਵਿਸ਼ਾ ਫਾਈਨਲ ਕਰ ਦਿੰਦੇ। ਮੈਂ ਨਵੇਂ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਸਿਰ ਸੁੱਟ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ। ਅਗਲੀ ਵਾਰ ਮਿਲਣ ਤੇ ਫਿਰ ਉਹੀ ਪੁਰਾਣੀ ਗੱਲ ਵਾਪਰਦੀ। ਤਿੰਨ ਕੁ ਮਹੀਨੇ ਇਵੇਂ ਹੀ ਲੰਘ ਗਏ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਉਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸਾਂ ਹੀ, ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਗਾਈਡ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਉਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਜਾਪਿਆ। ਛੇਵੇਂ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੱਪੜਦਿਆਂ ਅੱਪੜਦਿਆਂ ਇਵੇਂ ਜਾਪਣ ਲੱਗਾ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਅਸਮਾਨ ਦੀਆਂ ਉਡਾਰੀਆਂ ਮਾਰਦਾ ਮਾਰਦਾ ਅਚਾਨਕ ਵਿਭਾਗ ਮੂਹਰਲੀ ਸੜਕ ਤੇ ਆਣ ਡਿੱਗਾ ਹੋਵਾਂ। ਹਲਕੀ ਹਲਕੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਮੇਰੀ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਈ। ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦਾ ਹੀ ਦਿਨ ਸੀ। ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿੱਤ ਵਾਂਗ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਮੂਹਰਲੇ ਹਰੇ ਘਾਹ ਉੱਤੇ ਆਣ ਬੈਠਾ ਸਾਂ।

ਆਪਣੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁੰਮਿਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲ ਕਿਸੇ ਆਸ ਨਾਲ ਮੂੰਹ ਚੁੱਕੀ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਸਾਂ। ਵੇਖਦੇ ਵੇਖਦੇ ਉਥੇ ਮੇਰੇ ਜਾਣੂ ਪੰਜ ਛੇ ਸੀਨੀਅਰਾਂ ਦੀ ਟੋਲੀ ਆਣ ਜੁੜੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਲੰਮੇ ਕੱਦ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਾਠੀ ਵਾਲਾ ਪਟਿਆਲਾ ਸ਼ਾਹੀ ਪੱਗ ਬੰਨੀ ਇੱਕ ਸੋਹਣਾ ਜਿਹਾ ਗੱਭਰੂ ਠਹਾਕੇ ਮਾਰ-ਮਾਰ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਦਿਸਿਆ। ਮੈਂ ਸਹਿਵਨ ਹੀ ਉੱਠ ਕੇ ਕੋਲ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਜਸਵਿੰਦਰ ਸੇਣੀ ਨੇ ਮੇਰੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਿਆਂ ਗੱਭਰੂ ਦੀ ਜਾਣ-ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਵਾਈ, "ਇਹ ਡਾ. ਗੁਰਪਾਲ ਸੰਧੂ ... ਸੁਨਾਮ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਨੇ ...!" ਡਾ. ਗੁਰਪਾਲ ਨੇ ਇੱਕਦਮ ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਧਿਆਨ ਹਟਾ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕਰ ਲਿਆ। ਕਿੱਥੋਂ ਆਇਆਂ ਹੈਂ? ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ? ਕੀ ਟਾਪਿਕ ਸੋਚਿਆ? ਕਿਸ ਨਾਲ ਕਰਨਾ? ਵਗੇਰਾ ਵਗੇਰਾ ਉਸ ਨੇ ਮੇਰੇ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਝੜੀ ਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਗਾਈਡ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਉੱਚੀ ਦੇਣੀ ਹੱਸਿਆ, "ਅੱਛਾ ਅੱਛਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਐਤਵਾਰ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ 'ਚ ਲਿਖਿਆ ... ਕੁੜੇ ਦੀ ਟੋਕਰੀ ...!" ਅੱਗੇ ਉਸਨੇ ਲੇਖਕ ਦਾ ਨਾਮ ਬੋਲ ਦਿੱਤਾ। ਲੇਖ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਲੇਖਕ ਦਾ ਨਾਮ ਜੋੜ ਕੇ ਬੋਲਣ ਨਾਲ ਹਾਸੇ ਦਾ ਗੋਲਾ ਫਟਿਆ। (ਚਲਦਾ)

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਖੇ 'ਸੁਰਖ ਰਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਮਰਤੀਆਂ ਵਾਦ ਸੰਵਾਦ' ਰਿਲੀਜ਼

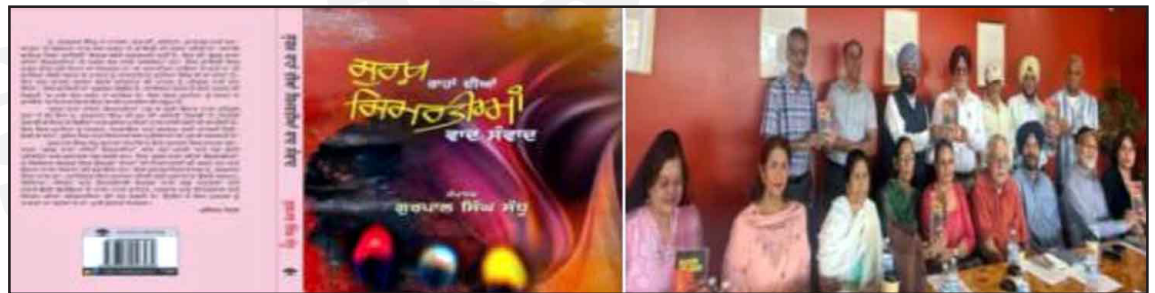

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਾਧਾ ਕਰਦਿਆਂ ਡਾ. ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪਾਦਿਤ ਨਵੀਂ ਪੁਸਤਕ "ਸੁਰਖ ਰਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਮਰਤੀਆਂ ਵਾਦ ਸੰਵਾਦ" ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਉਪ-ਕੁਲਪਤੀ ਪ੍ਰੋ. ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਹੇਠ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਡਾ. ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ, ਨੇ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਮੋਹਾਲੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਸਾਹਿਤਕ ਅਤੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਖੋਜ ਲਈ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੀਮਤੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ, ਜੋ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਮੁੱਖ ਆਕਰਸ਼ਣ ਡਾ. ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਅਮਰੀਕਾ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰੋ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਰਗੇ ਪ੍ਰੰਜੀਵਾਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਵਰਤਮਾਨ ਸਾਰਥਕਤਾ ਬਾਰੇ ਗਹਿਰੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਡਾ. ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਦੁਆਰਾ

ਲਿਖੀ ਗਈ ਭੂਮਿਕਾ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪ੍ਰੋ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਫਲਸਫੇ ਨੂੰ ਸੁਰਖ ਰਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਮਰਤੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਾ. ਧਨਵੰਤ ਕੌਰ ਨੇ ਇਸ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਗਰਾਮੀਏ ਦੇ ਮਿਸਾਲੀ ਆਤਮ-ਸੰਵਾਦ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਡਾ. ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਬਹੁ-ਸੁਰੀ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ-ਬਿਰਤਾਂਤ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਡਾ. ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਸਿਮਰਤੀ, ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਜੰਗ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਇਸ ਰਚਨਾ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਡਾ. ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਖੀਵਾ ਨੇ ਨਕਸਲਬਾਜ਼ੀ ਲਹਿਰ ਦੀ ਸਟੀਕ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਡਾ. ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਨਕਲਾਬੀ ਯਾਦ ਅਤੇ ਪਰਵਾਸੀ ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਆਤਮ-ਬਿਰਤਾਂਤ ਵਜੋਂ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਅਗਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋ. ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਵੈਚ ਨੇ ਸੁਰਖ ਰਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਮਰਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਇਆ ਹੈ। ਪੀ. ਭਾਂਬਰੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਪਨਿਆਂ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਵਜੋਂ ਵੇਖਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੁਹਿਦਰ ਸੋਹਲ ਨੇ ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉੱਤੇ ਡਾ. ਮੇਘਾ ਸਲਵਾਨ, ਡਾ. ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ, ਡਾ. ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਡਾ. ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਕੰਵਲਦੀਪ ਕੌਰ, ਡਾ. ਹਰਿਦਰ ਸਿੰਘ ਤੁੜ ਅਤੇ ਡਾ. ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵੀ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਰਿਲੀਜ਼ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।

'ਵਿਦਰੋਹੀ ਬੋਲ' ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ

'ਸੁਰਖ ਰਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਮਰਤੀਆਂ-ਵਾਦ ਸੰਵਾਦ' ਪੁਸਤਕ ਰਿਲੀਜ਼

ਮਨਟੀਕਾ/ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ : ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਸੈਂਟਰਲ ਵੈਲੀ (ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ) ਵਲੋਂ 9 ਅਗਸਤ, 2026 ਨੂੰ ਮਨਟੀਕਾ (ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ) ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਾਗਮ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਫਲਤਾ ਸਹਿਤ ਸੰਪੰਨ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਸ਼ੁਭ ਆਰੰਭ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਖੋਂ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਫਿਰ ਮਨਦੀਪ ਗੋਰਾ ਨੇ ਡਾ. ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਦਾ 'ਚੰਗੇ ਉਦਮ ਲਈ ਸ਼ੁਭ ਕਾਮਨਾਵਾਂ' ਸੰਦੇਸ਼ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਇਆ। ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਧੂਤ ਨੇ ਡਾ. ਮੇਘਾ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਵਿਦਰੋਹੀ ਬੋਲ' ਬਾਰੇ ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਰੀਵੀਊ ਪੇਪਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ, 'ਡਾ. ਮੇਘਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਜੁਝਾਰਵਾਦੀ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਨਿੱਗਰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਮਝ ਕੇ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ, ਲਗਨ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਾਲ ਚੁਣ ਕੇ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੰਬੀ ਘਾਲਣਾ, ਸੁਹਿਰਦ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਈ ਦੀ ਸਮੂਹਿਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹਮਵਾਰ ਖੁਸ਼ਗਵਾਰ ਤਸੱਬਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਗੂੜ੍ਹੇ ਲਗਾਓ ਦੀ ਜ਼ਮਨ ਹੈ।' ਪ੍ਰੋ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਨੇ 'ਵਿਦਰੋਹੀ ਬੋਲ' ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਮਾਨ ਬੀਮਗਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਾਂ ਬਾਰੇ ਖੋਜ ਭਰਪੂਰ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 'ਛੋਟਾ ਚਾਨਣਾ ਦਾ ਦਈ ਜਾਣਾ' (ਸੁਹਿਦਰ ਗਿੱਲ), 'ਮਸ਼ਾਲਾਂ ਬਾਲ ਕੇ

ਚੱਲਣਾ' (ਮਹਿੰਦਰ ਸਾਬੀ), 'ਦੀਵਿਆਂ ਦਾ ਗੀਤ' (ਫਤਿਹਜੀਤ), 'ਚਾਨਣ ਕਦੇ ਹਰਿਆ ਨਹੀ' (ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸ), 'ਲੋਕ ਜਗਾਓ' (ਦਰਸ਼ਨ ਖਟਕੜ), 'ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮ ਸਵੇਰਾ' (ਪ੍ਰੋ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ), 'ਦਹਿਕਦੇ ਅੰਗਿਆਰਾਂ 'ਤੇ' (ਪਾਸ਼) ਆਦਿ ਗੀਤਾਂ ਤੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਜੁਝਾਰਵਾਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰੇ ਗਏ 'ਚਾਨਣ' ਦੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨੇ ਪ੍ਰਤੀਕਾਂ ਬਾਰੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਡਾ. ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪਾਦਿਤ ਅਤੇ ਲੋਕ ਗੀਤ ਮੁਹਾਲੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ 'ਸੁਰਖ ਰਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਮਰਤੀਆਂ' - ਵਾਦ ਸੰਵਾਦ' ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ ਦਸ ਵਿਦਵਾਨ ਆਲੋਚਕਾਂ ਦੇ ਖੋਜ-ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਡਾ. ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਬਾਰੇ ਡਾ. ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ ਨੇ 'ਸੁਰਖ ਰਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਮਰਤੀਆਂ-ਵਾਦ ਸੰਵਾਦ : ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ' ਪੇਪਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, 'ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਾਰੇ ਖੋਜ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਲੋਕ-ਪੱਖੀ ਕਰਾਂਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਈ ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਾਮਰਾਜੀ ਤੰਤਰ ਦੇ ਨਵ-ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਮਨੁੱਖੀਆਂ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਖੋਜ-ਪੱਤਰ ਇਸ ਸੰਕਲਪ ਬਾਰੇ ਇੱਕ - ਮਤ ਹਨ ਕਿ ਲੋਕਪੱਖੀ ਤੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀ

ਧਿਰ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਹਰ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਮਹਿੰਦਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪ੍ਰੋ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਸੁਰਖ ਰਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਮਰਤੀਆਂ' ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਾਲਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬਿਤਾਏ ਸੰਗਰਾਮੀ ਪਲਾਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਨਿੱਘੇ ਮੋਹ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਦੂਜੇ ਸੈਸ਼ਨ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿੱਚ ਬੀਨਾ ਸਾਗਰ ਨੇ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸ਼ਰਧਾਂਗੀ ਗੀਤ ਦਿਲ ਟੁੰਬਵੀਂ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਗਾ ਕੇ ਫਿਜ਼ਾ ਨੂੰ ਕਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਸੰਗੀਤਕ ਤਰੰਗਾਂ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਬਲਦੇਵ ਬਾਵਾ, ਜਿੰਦੀਤੀ ਸਿੰਘ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਧੂਤ, ਤਾਰਾ ਸਾਗਰ, ਮਨਦੀਪ ਗੋਰਾ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਖੋਂ, ਅੰਬਰੀਸ਼ ਆਦਿ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਖੂਬ ਰੰਗ ਬੰਨ੍ਹਿਆਂ। ਪ੍ਰੋ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਨੇ 'ਵਿਦਰੋਹੀ ਬੋਲ' ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ ਛਪੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਠ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਦਾ ਪਾਠ ਕੀਤਾ। ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਨੂੰ ਸਰੋਤਿਆਂ ਵਲੋਂ ਭਰਪੂਰ ਦਾਦ ਤੇ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਡਾ. ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਨ ਦੀ ਅਸਮੁੱਚੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਮਨਦੀਪ ਗੋਰਾ ਨੇ ਬਾਖੂਬੀ ਨਿਭਾਈ। ਸਮਾਗਮ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਫਲਤਾ ਸਹਿਤ ਸੰਪੰਨ ਹੋਇਆ। ਰਿਪੋਰਟ : ਸਮੂਹ ਕਾਰਜ ਕਾਰਨੀ ਕਮੇਟੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਸੈਂਟਰਲ ਵੈਲੀ (ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ)

ਸਿਲੀਕਾਨ ਵੈਲੀ 'ਚ ਗੂੰਜਿਆ 'ਵੰਦੇ ਮਾਤਰਮ': ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਵਿਖੇ ਭਾਰਤ ਦੇ 80ਵੇਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਮੌਕੇ 'ਸਵਦੇਸ਼ 2026' ਗ੍ਰੈਂਡ ਪਰੇਡ ਦਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਆਯੋਜਨ

25,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਕੱਠ; ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਸਟਾਰ ਤਾਪਸੀ ਪੰਨੂ ਰਹੀ ਗ੍ਰੈਂਡ ਮਾਰਸ਼ਲ, ਕੌਸਲ ਜਨਰਲ ਡਾ. ਸ਼੍ਰੀਕਰ ਰੈੱਡੀ ਤੇ 40 ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਮਰੀਕੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸ਼ਿਰਕਤ

ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਸਿਲੀਕਾਨ ਵੈਲੀ): ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਿਲੀਕਾਨ ਵੈਲੀ ਅਧੀਨ ਪੈਂਦੇ ਡਾਊਨਟਾਊਨ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਸਥਿਤ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਲਾਜ਼ਾ ਡੀ ਸੀਜ਼ਰ ਸ਼ਾਵੇਜ਼ (Plaza de Cesar Chavez - A Paseo de San Antonio) ਵਿਖੇ ਭਾਰਤ ਦੇ 80ਵੇਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ 250ਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਵਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਵਿਸ਼ਾਲ 'ਸਵਦੇਸ਼ 2026' (AIA SWADES 2026) 'ਇੰਡੀਆ ਡੇਅਰ ਫੈਸਟੀਵਲ ਐਂਡ ਗ੍ਰੈਂਡ ਪਰੇਡ' ਬੇਹੱਦ ਧੂਮ-ਧਾਮ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਜ਼ਬੇ ਨਾਲ ਸੰਪੰਨ ਹੋਇਆ।

ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਅਨ ਅਮਰੀਕਨਜ਼ (AIA) ਅਤੇ ਬੋਲੀ 92.3 ਐੱਫ.ਐੱਮ. (Bolly 92.3 FM) ਵੱਲੋਂ ਸੈਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਸਥਿਤ ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲੇਟ ਜਨਰਲ, ਸਨੀਵੇਲ ਹਿੰਦੂ ਮੰਦਰ ਅਤੇ 50 ਤੋਂ ਵੱਧ ਖੇਤਰੀ ਭਾਰਤੀ-ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ 25,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ।
1. ਤਾਪਸੀ ਪੰਨੂ ਨੇ ਗ੍ਰੈਂਡ ਮਾਰਸ਼ਲ ਵਜੋਂ ਪਰੇਡ ਦੀ ਕੀਤੀ ਅਗਵਾਈ : ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਅਦਾਕਾਰਾ ਤਾਪਸੀ ਪੰਨੂ (Taapsee Pannu) ਨੇ 'ਆਨਰੇਬਲ ਗੈਸਟ' ਅਤੇ 'ਗ੍ਰੈਂਡ

ਮਾਰਸ਼ਲ' ਵਜੋਂ ਪਰੇਡ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਤਾਪਸੀ ਪੰਨੂ ਨੇ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਜੀਪ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ਦਾ ਅਭਿਵਾਦਨ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਅਤੇ ਸਵਾਗਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਤਿਰੰਗਾ ਫੜੀ ਖੜ੍ਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਭਾਰੀ ਇਕੱਠ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ।
2. ਬਹੁ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮਲਟੀਨੈਸ਼ਨਲ ਪਰੇਡ ਤੇ ਢੋਲ-ਤਾਸ਼ਾ ਸ਼ਾਮ 4:00 ਤੋਂ 6:00 ਵਜੇ ਦਰਮਿਆਨ ਕੱਢੀ ਗਈ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪਰੇਡ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਅਮੀਰ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ

ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ 80 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਝਾਕੀਆਂ (Floats), ਮਾਰਚਿੰਗ ਗਰੁੱਪ ਅਤੇ ਰਵਾਇਤੀ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰੀਅਨ ਢੋਲ-ਤਾਸ਼ਾ (Dhol Tasha) ਦਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਪਰੇਡ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਤਿਰੰਗੇ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਝੰਡੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ 'ਹਿਸਟੋਰਿਕ ਫਲੈਗ ਵਾਕ' (Historic Flag Walk) ਅਤੇ 'ਤਿਰੰਗਾ ਵਾਕ' (Tiranga Walk) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਕਰਸ਼ਣ ਰਹੇ।
3. ਡਿਪਲੋਮੈਟਿਕ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੌਂਸਲ ਜਨਰਲ ਡਾ. ਕੇ. ਸ਼੍ਰੀਕਰ ਰੈੱਡੀ (Dr. K. Srikar Reddy) ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ (Chief Guest) ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਦੇ ਮੇਅਰ ਮੈਟ ਮਹਾਨ (Matt Mahan), ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਂਗਰਸਮੈਨ ਸੈਮ ਲਿਕਾਰਡੋ (Sam Liccardo), ਸੈਂਟਾ ਕਲਾਰਾ ਕਾਊਂਟੀ ਦੇ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਅਟਾਰਨੀ ਜੈੱਫ ਰੋਜ਼ਨ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਅਸੈਂਬਲੀ ਮੈਂਬਰ ਐਸ਼ ਕਾਲੜਾ ਅਤੇ ਪੈਟਰਿਕ ਅਹਰਨ ਸਮੇਤ 40 ਤੋਂ ਵੱਧ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਅਮਰੀਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ।
4. ਭਾਰਤੀ ਆਜ਼ਾਦੀ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸਲਾਮ : ਇਸ ਮੌਕੇ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜ ਭਨੋਟ (Raj Bhanot) ਨੇ ਸਮੂਹ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਿਵਸ ਦੀ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ 80% ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿੱਚ ਯਾਦ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਿਲੀਕਾਨ ਵੈਲੀ 'ਚ ਗੂੰਜਿਆ 'ਵੰਦੇ ਮਾਤਰਮ': ਸੈਨ ਹੋਜੇ ਵਿਖੇ ਭਾਰਤ ਦੇ 80ਵੇਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਮੌਕੇ 'ਸਵਦੇਸ਼ 2026' ਗ੍ਰੈਂਡ ਪਰੇਡ ਦਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਆਯੋਜਨ

25,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਕੱਠ; ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਸਟਾਰ ਤਾਪਸੀ ਪੰਨੂ ਰਹੀ ਗ੍ਰੈਂਡ ਮਾਰਸ਼ਲ, ਕੌਸਲ ਜਨਰਲ ਡਾ. ਸ਼੍ਰੀਕਰ ਰੈੱਡੀ ਤੇ 40 ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਮਰੀਕੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸ਼ਿਰਕਤ

5. ਡੇਅ ਐਂਡ ਨਾਈਟ ਮੇਲਾ ਅਤੇ 'ਵਿਜੇ ਭਾਰਤ' ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਧਮਾਕਾ: ਦੁਪਹਿਰ 2:00 ਵਜੇ ਤੋਂ ਰਾਤ 10:00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਚੱਲੇ ਮੁਫਤ 'ਡੇਅ ਐਂਡ ਨਾਈਟ ਮੇਲੇ' (Day & Night Mela) ਵਿੱਚ: ਵਿਜੇ ਭਾਰਤ (Vijay Bharat - Dances of India): 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਲੋਕ-ਨਾਚ, ਕਲਾਸੀਕਲ ਅਤੇ ਧਮਾਕੇਦਾਰ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਡਾਂਸ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ।

ਸਟਾਲਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ: ਵਿਸ਼ਾਲ ਫੂਡ ਫੈਸਟੀਵਲ, ਸ਼ਾਪਿੰਗ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ (ਕੱਪੜੇ, ਗਹਿਣੇ), ਲਾਈਵ ਫੈਸ਼ਨ ਸ਼ੋਅ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਕਿਡਜ਼ ਜ਼ੋਨ (Kids Zone) ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਰਿਹਾ।

ਪ੍ਰਬੰਧਕ, ਸਹਿਯੋਗੀ ਅਤੇ ਸਪਾਂਸਰ: ਇਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੈਂਡ ਸਪਾਂਸਰ ਸੰਜੀਵ ਗੁਪਤਾ (CPA), ਪਲੈਟੀਨਮ ਸਪਾਂਸਰ ਲਾਵਣਿਆ ਦੁਵਵੀ (Lavanya Duvvi), ਪਾਵਰਡ ਬਾਏ ਨਾਗਰਾਜ ਅੰਨਈਆ (Nagaraj Annaiah), ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (SBI California), ਮਾਈਪਰਸੂ (mypursu), ਇੰਸਟਾਸਰਵਿਸ (InstaService), ਅਪੈਕਸ (Apex), ਸੀਏਰਾ ਪੈਸੀਫਿਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਵੈਲਥ, ਕਾਵਿਆ ਵਾਚੀ ਸਿਲਕਸ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਫੂਡਜ਼ ਨੇ ਮੁੱਖ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ।

ਟਰੇਵਲ ਪਾਰਟਨਰ: Travelopod
ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਪਾਰਟਨਰ: Lifology
ਮੀਡੀਆ ਪਾਰਟਨਰਜ਼: ਸੁਲੇਖਾ (Sulekha), NBC ਬੇਅ ਏਰੀਆ, ਇੰਡੀਆ ਕਰੰਟਸ (India Currents), ਦੀਆ ਟੀਵੀ (Diya TV), ਟੀਵੀ9 ਯੂਐਸਏ, ਸੀਬੀਐਸ (OCBS) ਅਤੇ ਸੈਨ ਹੋਜੇ ਡਾਊਨਟਾਊਨ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ।

ਸੰਪਰਕ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ
ਸਮਾਗਮ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਵੈੱਬਸਾਈਟ: www.aiaeevents.org

ਫੋਨ: (510) 421-3535, (408) 499-6530, (408) 242-5111

ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ: @aiaeevents.org (Facebook) | @aia.events (Instagram/YouTube) | @aia_events (X/Twitter)

ਸਨੀਵੇਲ ਹਿੰਦੂ ਮੰਦਰ ਵਿਖੇ ਸਿਟੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ 'ਮੀਟ ਐਂਡ ਗ੍ਰੀਟ' ਸਮਾਗਮ; ਮੰਦਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਿੱਘਾ ਸਵਾਗਤ

ਸਿਟੀ ਮੈਨੇਜਰ ਟਿਮ ਕਿਰਬੀ, ਪੁਲਿਸ ਚੀਫ ਡੈਨੀਅਲ ਪਿਸਟੋਰ ਅਤੇ ਕੌਸਲ ਮੈਂਬਰ ਮੁਰਲੀ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸਨ ਨੇ ਮੰਦਰ 'ਚ ਲਿਆ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ; ਆਪਸੀ ਸਾਂਝ ਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਵਧਾਉਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ

ਸਨੀਵੇਲ (ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ): ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਸਨੀਵੇਲ ਸਥਿਤ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਨੀਵੇਲ ਹਿੰਦੂ ਮੰਦਰ (Sunnyvale Hindu Temple) ਵਿਖੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਉੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ 'ਮੀਟ ਐਂਡ ਗ੍ਰੀਟ' (Meet & Greet) ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਨੀਵੇਲ ਦੇ ਸਿਟੀ ਮੈਨੇਜਰ ਟਿਮ ਕਿਰਬੀ (Tim Kirby), ਪੁਲਿਸ ਚੀਫ ਡੈਨੀਅਲ ਪਿਸਟੋਰ (Daniel Pistor) ਅਤੇ ਸਿਟੀ ਕੌਸਲ ਮੈਂਬਰ ਮੁਰਲੀ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸਨ (Hon. Murali Srinivasan) ਨੇ ਮੰਦਰ ਪਰਿਸਰ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪੂਜਾ-ਅਰਚਨਾ ਕਰਕੇ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਮੁਲਾਕਾਤ ਸਿਟੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਮੰਦਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਵੱਲ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਕਦਮ ਹੈ।

ਸਿਟੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੇ ਮੰਦਰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿਚਾਲੇ ਸਾਂਝ: ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਮੰਦਰ ਵੱਲੋਂ ਸਥਾਨਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਨਿਭਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ।

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਰਹੇਗਾ।

ਮੰਦਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਤੇ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਨਿੱਘਾ ਸਵਾਗਤ: ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਮੰਦਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਿਟੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਰਵਾਇਤੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿੱਘਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੰਦਰ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ।

ਹਾਜ਼ਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ: ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹਿਤੇਸ਼ ਪਟੇਲ (Hitesh Patel), ਅਸ਼ਵਿਨ ਪਟੇਲ (Ashwin Patel), ਵਿਜਯਾ ਅਸੂਰੀ (Vijaya Assuri), ਕੁਕੂ ਦਾਸ (Kuku Das), ਸੰਦੀਪ ਕੇ. ਬੇਲੀਅੱਪਾ (Sandeep K Belliappa), ਪ੍ਰਦੀਪ ਬੈਨਰਜੀ (Pardeep Bannerji), ਦੀਪਾ ਮੋਂਡਲ (Dipa Mondal), ਅਰਚਨਾ ਪਾਂਡਾ (Archana Panda), ਦਿਨੇਸ਼ ਅਮੀਨ (Dinesh Amin) ਅਤੇ ਦੀਪਕ ਬਿਆਲਾ (Deepak Biala) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਰਹੇ।

ਮਾਨਵਤਾ ਦੀ ਸਦੀਵੀ ਰਹਿਮਤਗਾਹ

ਜਦੋਂ ਸਮਾਜ ਜ਼ੁਲਮ, ਨਫਰਤ ਅਤੇ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੀਆਂ ਵੰਡੀਆਂ ਦੇ ਘੋਰ ਅੰਧਕਾਰ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਪੰਚਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਵਸਾਇਆ ਗਿਆ ‘ਸ੍ਰੀ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਸਾਹਿਬ’ ਮਹਿਜ਼ ਇੱਕ ਭੂਗੋਲਿਕ ਨਗਰ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਮਾਨਵਤਾ ਦੇ ਕਲਿਆਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਦੁੱਤੀ ਰੂਹਾਨੀ ਇਨਕਲਾਬ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ ਉਸ ਦਰਗਾਹੀ ਸੋਚ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਮਾਜ ਵੱਲੋਂ ਦੁਰਕਾਰੇ ਗਏ ਕੋੜੀਆਂ ਅਤੇ ਲਿਤਾੜੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗਲ ਨਾਲ ਲਗਾ ਕੇ ਬਰਾਬਰੀ ਤੇ ਅਰੋਗਤਾ ਬਖਸ਼ੀ। ਅੱਜ ਦੇ ਪਦਾਰਥਵਾਦੀ ਅਤੇ ਵੰਡੀਆਂ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ, ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਸਾਨੂੰ ਸਰਬ-ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ, ਨਿਰਸਵਾਰਥ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਰੱਬੀ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਸਦੀਵੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਆਓ, ਅੱਜ ਦੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੇਖ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਗੌਰਵਮਈ ਪੰਨਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪਾਈਏ। -ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ

ਗੌਰਵਮਈ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਦਾ ਦਿਨ

ਸ੍ਰੀ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਸਾਹਿਬ: ਭਵਸਾਗਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਲੰਘਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਬੇੜੀ ਤੇ ਮਾਨਵਤਾ ਦੀ ਰਹਿਮਤਗਾਹ

ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਅੰਦਰ ਸ੍ਰੀ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਨਗਰ ਜਾਂ ਸਰੋਵਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਸਮਾਜਿਕ ਬਰਾਬਰੀ, ਮਾਨਵਤਾ ਦੀ ਨਿਰਸਵਾਰਥ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਇਨਕਲਾਬ ਦਾ ਇੱਕ ਲਾਸ਼ਨੀ ਕੇਂਦਰ ਹੈ। ਪੰਚਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ 1590 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 22 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਮਾਝੇ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿਛੋਕੜ ਅਤੇ ਨਾਮਕਰਨ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਜਿਸ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਮੁਗਲ ਹਕੂਮਤ ਦਾ ਜ਼ੁਲਮ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੀਆਂ ਵੰਡੀਆਂ ਸਿਖਰਾਂ 'ਤੇ ਸਨ, ਛੂਤ-ਛਾਤ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਜਾਨਵਰਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਬਦਤਰ ਸਲੂਕ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸਮਾਜ ਵੱਲੋਂ ਦੁਰਕਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗਲ ਨਾਲ ਲਗਾ ਕੇ ਬਰਾਬਰੀ ਬਖਸ਼ੀ:

‘ਨੀਚਾ ਅੰਦਰ ਨੀਚ ਜਾਤ ਨੀਚੀ ਹੂ ਅਤਿ ਨੀਚੁ ॥ ਨਾਨਕੁ ਤਿਨ ਕੈ ਸੰਗਿ ਸਾਥਿ ਵਡਿਆ ਸਿਉ ਕਿਆ ਰੀਸ ॥

ਜਿਥੈ ਨੀਚ ਸਮਾਲੀਅਨਿ ਤਿਥੈ ਨਦਰਿ ਤੇਰੀ ਬਖਸੀਸ ॥’ (ਅੰਗ 15)

‘ਤਰਨ ਤਾਰਨ’ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ—‘ਤਰਨ’ (ਬੇੜੀ ਜਾਂ ਤਰਨਾ) ਅਤੇ ‘ਤਾਰਨ’ (ਦੁਜਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਲੰਘਾਉਣਾ)। ਇਸ

ਦਾ ਅਰਥ ਅਜਿਹੀ ਪਵਿੱਤਰ ਬੇੜੀ ਹੈ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪੀ ਭਵਸਾਗਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਲੰਘਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਸਰਬ-ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਅਤੇ ਸੰਗਤ-ਪੰਗਤ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਪੰਗਤ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਰਾਹੀਂ ਉਚ-ਨੀਚ ਦੀਆਂ ਦੀਵਾਰਾਂ ਢਾਹ ਕੇ ਸਭ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦੱਸਿਆ: ‘ਏਕੁ ਪਿਤਾ ਏਕਸ ਕੇ ਹਮ ਬਾਰਿਕ ਤੂ ਮੇਰਾ

ਗੁਰ ਹਾਈ ॥’ (ਅੰਗ 611)

‘ਨਾ ਕੋ ਬੇਰੀ ਨਹੀ ਬਿਗਾਨਾ ਸਗਲ ਸੰਗਿ ਹਮ ਕਉ ਬਨਿ ਆਈ ॥’ (ਅੰਗ 1299)

ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਰੋਵਰ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਇਹ ਪਵਿੱਤਰ ਸਰੋਵਰ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਰੋਵਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ:

ਆਕਾਰ ਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ: ਇਸ ਸਰੋਵਰ ਦੀ ਲੰਬਾਈ

ਲਗਭਗ 289 ਮੀਟਰ ਅਤੇ ਚੌੜਾਈ 257 ਮੀਟਰ ਹੈ।

ਸੰਗਤੀ ਕਾਰ-ਸੇਵਾ: ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੇਦਭਾਵ ਦੇ ਹੱਥੀਂ ਮਿੱਟੀ ਢੋਅ ਕੇ ਇਸ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਕੀਤੀ।

ਆਤਮਿਕ ਅਰੋਗਤਾ: ਇਹ ਜਲ-ਅਸਥਾਨ ਸਰੀਰਕ ਇਸ਼ਨਾਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਾਮ-ਸਿਮਰਨ ਰਾਹੀਂ ਮਨ ਦੀ ਮੈਲ ਧੋ ਕੇ ਪਰਮ ਸੁੱਖ

ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ:

‘ਕਰਿ ਇਸਨਾਨੁ ਸਿਮਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਅਪਨਾ ਮਨ ਤਨ ਭਏ ਅਰੋਗਾ ॥

ਕੋਟਿ ਬਿਘਨ ਲਾਭੇ ਪ੍ਰਭੁ ਸਰਣਾ ਪ੍ਰਗਟੇ ਭਲੇ ਸੰਜੋਗਾ ॥’ (ਅੰਗ 611)

ਕੁਸ਼ਟ ਰੋਗੀਆਂ ਲਈ ਦਵਾਖ਼ਾਨਾ: ਸੇਵਾ ਦਾ ਸਿਖਰ ਉਸ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਕੱਢੂ (ਕੁਸ਼ਟ ਰੋਗ) ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਪੀ ਸਮਝ ਕੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਸਮਾਜ ਵੱਲੋਂ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਬੇਦਖਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਮੁੱਖ ਮੋੜ ਲੈਂਦੀ ਸੀ, ਤਦ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਵਿਖੇ ਕੁਸ਼ਟ ਰੋਗੀਆਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਸ਼ਰਮ ਅਤੇ ਦਵਾਖ਼ਾਨਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਖੁਦ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਧੋਂਦੇ, ਮੱਲ੍ਹਮ ਲਗਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਭੋਜਨ ਛਕਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਦਰਗਾਹੀ ਅਸਥਾਨ ਦੁਖੀਆਂ ਅਤੇ ਬੇਸਹਾਰਿਆਂ ਲਈ ਪਰਮ ਰਹਿਮਤ ਦਾ ਸਥਾਨ ਬਣ ਗਿਆ।

ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਦਰਸ਼ਨੀ ਡਿਓਦੀ, ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਣਵਾਇਆ ਗਿਆ ਉੱਚਾ ਮੁਨਾਰਾ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਦਾ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅੱਜ ਵੀ ਲੱਖਾਂ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਸਵਾਰਥ ਸੇਵਾ, ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਮਾਰਗ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ ਮਾਨਵ ਕਲਿਆਣ ਅਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਅਮਰ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ।

Hockey World Cup ਭਾਰਤ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ 5-3 ਨਾਲ ਹਰਾਇਆ ਕਪਤਾਨ ਹਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਨੇ 2-2 ਗੋਲ ਦਾਗੇ

ਐਮਸਟਰਲਵੀਨ : ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਨੇ ਇੱਥੇ ਔਫ ਆਈ ਐੱਚ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਦੇ ਪੂਲ ਡੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਰਵਾਇਤੀ ਵਿਰੋਧੀ

ਨੇ ਪੰਜਵੇਂ ਅਤੇ 21ਵੇਂ ਮਿੰਟ ਵਿੱਚ ਪੈਨਲਟੀ ਕਾਰਨਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਗੋਲ ਕੀਤੇ; ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਨੇ 11ਵੇਂ ਅਤੇ 24ਵੇਂ ਮਿੰਟ ਵਿੱਚ ਦੋ ਫੀਲਡ ਗੋਲ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ 5-3 ਨਾਲ ਹਰਾ ਕੇ ਦੂਜੇ ਗੇੜ ਵਿੱਚ ਜਗ੍ਹਾ ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਟੀਮ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿੱਚੋਂ ਤਕਰੀਬਨ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਇੱਕ ਵੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਹਾਰਿਆ। ਵੈਗਨੇਰ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿੱਚ ਖੇਡੇ ਗਏ ਮੈਚ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਦਬਦਬਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ। ਕਪਤਾਨ ਹਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਪੈਨਲਟੀ ਕਾਰਨਰ ਰਾਹੀਂ ਗੋਲ ਕੀਤਾ। ਪੂਲ ਡੀ 'ਚੋਂ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਨੇ ਦੂਜੇ ਗੇੜ ਲਈ ਕੁਆਲੀਫਾਈ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਹੱਥੋਂ ਹਾਰਨ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਦੂਜੇ ਗੇੜ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਕ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾ ਸਕੇਗੀ। ਉਧਰ ਅੱਠ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਖੇਡ ਰਹੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਟੀਮ ਲਈ ਇਹ ਕਰੋ ਜਾਂ ਮਰੇ ਵਾਲਾ ਮੈਚ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਅੱਗੇ ਆਤਮ-ਦਾਹ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤਿੱਬਤੀ ਕਾਰਕੁਨ ਲੋਬਗਾ ਰਾਂਗਜ਼ੇਨ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਅਰਦਾਸ ਸਭਾ; 157 ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ

ਜੰਤਰ-ਮੰਤਰ ਵਿਖੇ 49ਵੇਂ ਦਿਨ ਇਕੱਤਰ ਹੋਏ ਤਿੱਬਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕ; ਤਿੱਬਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ 'ਚ ਜਾਨਾਂ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਯਾਦ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, (ਏ.ਐਨ.ਆਈ.): ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਸਥਿਤ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਸਥਾਨ ਜੰਤਰ-ਮੰਤਰ (Jantar Mantar) ਵਿਖੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਤਿੱਬਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਅਤੇ ਅਰਦਾਸ ਸਭਾ (Prayer Service) ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਹ ਸਭਾ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸਥਿਤ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ (UN Headquarters) ਦੇ ਬਾਹਰ 2 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਆਤਮ-ਦਾਹ (Self-Immolation) ਕਰਕੇ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤਿੱਬਤੀ ਕਾਰਕੁਨ ਲੋਬਗਾ ਰਾਂਗਜ਼ੇਨ (Lobga Rangzen) ਦੇ 49ਵੇਂ ਦਿਨ ਦੇ ਸੋਗ ਅਤੇ ਤਿੱਬਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ 157 ਹੋਰ ਤਿੱਬਤੀਆਂ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸੀ।

49ਵੇਂ ਦਿਨ ਦੀ ਰਵਾਇਤੀ ਅਰਦਾਸ ਸਭਾ: The Guardian ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ 52 ਸਾਲਾ ਤਿੱਬਤੀ ਕਾਰਕੁਨ ਲੋਬਗਾ ਰਾਂਗਜ਼ੇਨ ਨੇ 2 ਜੁਲਾਈ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਿੱਬਤੀ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾ ਕੇ ਚੀਨੀ ਨੀਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਲਈ ਸੀ। ਤਿੱਬਤੀ ਬੋਧੀ ਪਰੰਪਰਾ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਹਾਂਤ ਦੇ 49ਵੇਂ ਦਿਨ ਦੀ ਔਤਮ ਅਰਦਾਸ ਮੌਕੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ।

157 ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ: ਜੰਤਰ-ਮੰਤਰ 'ਤੇ ਇਕੱਤਰ ਹੋਏ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਬੋਧੀ ਭਿਕਸ਼ੂਆਂ ਨੇ ਸਾਲ 2009

ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਤਿੱਬਤ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਜਲਾਵਤਨੀ ਦੌਰਾਨ ਚੀਨ ਦੇ ਜਬਰ ਵਿਰੁੱਧ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਂਦਿਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਵਾਰਨ ਵਾਲੇ 157 ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਿੱਬਤੀ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਮੋਮਬੱਤੀਆਂ ਬਾਲ ਕੇ ਅਤੇ ਮੰਤਰ ਜਪ ਕਰਕੇ ਨਮਨ ਕੀਤਾ।

ਚੀਨ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ‘ਨਸਲੀ ਏਕਤਾ ਕਾਨੂੰਨ’ ਦਾ ਵਿਰੋਧ: Amnesty International ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਤਿੱਬਤੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਚੀਨ ਵੱਲੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਵਾਦਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ (Ethnic Unity Law) ਰਾਹੀਂ ਤਿੱਬਤ ਦੀ

ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ, ਭਾਸ਼ਾਈ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਰੁੱਧ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਰੋਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਅਪੀਲ: ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉਹ ਤਿੱਬਤ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਘਾਣ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਅਤੇ ਤਿੱਬਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਵੈ-ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਹੱਕ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨ।

1984 ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਮੌਤ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਆਗੂ ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਦੀ 80 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਰਦਰਜੰਗ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ 1984 ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿਹਾੜ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟ ਰਹੇ ਸਨ। ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕਤਲੇਆਮ, ਹੱਤਿਆ ਅਤੇ ਡਕੈਤੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਹੇਠ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. (IPC) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 147, 149, 148, 302, 308, 323, 395, 397, 427, 436, 440 ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਿੱਲੀ ਕੋਰਟ ਦੀ ਪਾਲਮ ਕਾਲੋਨੀ ਵਿੱਚ 5 ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 17 ਦਸੰਬਰ 2018 ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। ਸਤੰਬਰ 2023 ਨੂੰ ਰਾਊਜ਼ ਐਵੇਨਿਊ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰੀ ਵਿੱਚ 3 ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਤਲੇਆਮ ਵਿੱਚ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੀ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਗਵਾਹ ਚਾਮ ਕੌਰ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਸੱਜਣ ਭੀੜ ਨੂੰ ਭੜਕਾ ਰਹੇ ਸਨ। 1 ਨਵੰਬਰ 1984 ਨੂੰ ਸਰਸਵਤੀ ਵਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਸਰਦਾਰ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਤਰੁਣਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਤਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦੰਗਾਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਲੋਹੇ ਦੀਆਂ ਰਾਡਾਂ ਅਤੇ ਲਾਠੀਆਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਵਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਸਾੜ ਦਿੱਤਾ। 12 ਫਰਵਰੀ 2025 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ। 25 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ। 1984 ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਹੱਤਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖ ਬੁਰਗਿਣਤੀ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਤਲੇਆਮ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੱਖ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 31 ਅਕਤੂਬਰ 1984 ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਯਾਨੀ 1 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਸਮੇਤ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਹੋਇਆ। ਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਖ਼ਬਰ ਏਜੰਸੀ ਅਨੁਸਾਰ ਉਦੋਂ

ਸਿਰਫ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲਗਭਗ 2700 ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ। ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਅੰਕੜਾ 3500 ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੀ।

- ਮਈ 2000 ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਜੀ.ਟੀ. ਨਾਨਾਵਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਗਠਨ ਹੋਇਆ।
- 24 ਅਕਤੂਬਰ 2005 ਨੂੰ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੇ ਨਾਨਾਵਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ।
- 1 ਫਰਵਰੀ 2010 ਨੂੰ ਟਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਆਗੂ ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ, ਬਲਵਾਨ ਖੇਖਰ, ਮਹਿੰਦਰ ਯਾਦਵ, ਕੈਪਟਨ ਭਾਗਮਲ, ਗਿਰਧਾਰੀ ਲਾਲ, ਕਿਸ਼ਨ ਖੇਖਰ, ਮਹਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੰਤੋਸ਼ ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਸੋਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ।
- 30 ਅਪ੍ਰੈਲ 2013 ਨੂੰ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।
- ਇਸ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੇ 19 ਜੁਲਾਈ 2013 ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। 22 ਜੁਲਾਈ 2013 ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ।
- 17 ਦਸੰਬਰ 2018 ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ।
- ਦੰਗਿਆਂ ਦੇ 21 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ- ਜੇ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਇਆ, ਉਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਿਰ ਸ਼ਰਮ ਨਾਲ ਝੁਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਨੀ ਖ਼ਤਰੇ ਦਾ 'ਡਿਊਟੀ ਟੂ ਵਾਰਨ' ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ; ਗੰਭੀਰ ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਹਮਲੇ ਦਾ ਖ਼ਦਸ਼ਾ

ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੋਸਲ ਅਤੇ ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਪੁਲਿਸ ਚੇਤਾਵਨੀ ਪੱਤਰ; ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨ ਮੂਵਮੈਂਟ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ

ਔਟਵਾ/ਵੈਨਕੂਵਰ (ਕੈਨੇਡਾ) : ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਰਾਇਲ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਮਾਊਂਟਡ ਪੁਲਿਸ (Royal Canadian Mounted Police - RCMP) ਨੇ ਦੋ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੂੰ 'ਡਿਊਟੀ ਟੂ ਵਾਰਨ' (Duty to Warn) ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਭਰੋਸੇਯੋਗ, ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਖ਼ਤਰਾ (Credible and Imminent Threat) ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਸੀ.ਬੀ.ਸੀ. ਨਿਊਜ਼ (CBC News) ਅਤੇ ਸਿਟੀਨਿਊਜ਼ (CityNews) ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਪੱਤਰ ਓਟਾਵਾ ਦੇ ਕੈਲੇਡਨ ਵਾਸੀ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੋਸਲ (Inderjeet Singh Gosal) ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਵਾਸੀ ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (Manjinder Singh) ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹਨ।

1. ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ 'ਡਿਊਟੀ ਟੂ ਵਾਰਨ' (Duty to Warn) ਨੋਟਿਸ ?
- ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਮਰਯਾਦਾ ਅਧੀਨ 'ਡਿਊਟੀ ਟੂ ਵਾਰਨ' ਨੋਟਿਸ ਉਦੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਖ਼ੁਫ਼ੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਨਾਗਰਿਕ 'ਤੇ ਸੰਭਾਵੀ ਜਾਨਲੇਵਾ ਹਮਲੇ ਬਾਰੇ ਠੋਸ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਅਤੇ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਜਾਂਚਾਂ ਕਾਰਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਖ਼ਤਰੇ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੋਤ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ।
2. ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੋਸਲ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ 6ਵਾਂ ਚੇਤਾਵਨੀ ਪੱਤਰ

ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੋਸਲ ਸਰੀ (B.C.) ਵਿਖੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ 'ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨ' ਦੇ ਮੁੱਖ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਵਜੋਂ ਸਰਗਰਮ ਹਨ। ਗੋਸਲ ਅਨੁਸਾਰ RCMP ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਫ਼ੋਨ 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਪਰੰਤ 14 ਅਗਸਤ ਨੂੰ

ਲਿਖਤੀ ਪੱਤਰ ਸੌਂਪਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ 6ਵਾਂ ਅਧਿਕਾਰਕ ਚੇਤਾਵਨੀ ਪੱਤਰ ਹੈ।

3. ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼

ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਜਾਂ ਦੋਸਤਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਸੰਭਾਵੀ ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ਾਂ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਪਿਛੋਕੜ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੰਦਰਭ

ਇਹ ਤਾਜ਼ਾ ਚੇਤਾਵਨੀਆਂ ਸਰੀ (ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ) ਵਿੱਚ 2023 ਦੌਰਾਨ ਹੋਏ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਕਤਲ ਕਾਂਡ ਅਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਕੂਟਨੀਤਕ ਖਿੱਚੋਤਾਣ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ

ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੁਲਾਈ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੇ 'ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਹਾਰਡ ਬਾਲ' ਤਹਿਤ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗੈਂਗਸਟਰ ਨੈੱਟਵਰਕਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਈ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਇਥੇ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਸਿੱਧ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦਖ਼ਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹਾਲਾਤ ਅਜੇ ਵੀ ਅਤਿਅੰਤ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ (RCMP) ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ, CBC News, CityNews ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਅਦਾਰਾ ਸਿਰਫ਼ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਲਈ ਕਾਬੁਲ ਹਸਪਤਾਲ ਨੂੰ ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਖੋਪ ਰਵਾਨਾ

ਕਾਬੁਲ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਜੀਵਨ-ਰੱਖਿਅਕ ਸਹਾਇਤਾ; ਅਫਗਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਅਤੇ ਮਾਨਵਤਾਵਾਦੀ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੁਹਰਾਈ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ/ਕਾਬੁਲ : ਭਾਰਤ ਨੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਿਹਤ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀਆਂ ਡਾਕਟਰੀ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਹਿਮ ਕਦਮ ਚੁੱਕਦਿਆਂ ਕਾਬੁਲ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਮੱਗਰੀ (Medical Consumables) ਦੀ ਖੋਪ ਸੌਂਪੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਮਾਨਵਤਾਵਾਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਰਾਹੀਂ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲੀ ਆ ਰਹੀ ਸਿਹਤ ਭਾਈਵਾਲੀ ਅਤੇ ਦੋਸਤਾਨਾ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ।

ਮਾਨਵਤਾਵਾਦੀ ਮੈਡੀਕਲ ਸਹਾਇਤਾ: ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਭੇਜੀ ਗਈ ਇਸ ਖੋਪ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ-ਰੱਖਿਅਕ ਦਵਾਈਆਂ, ਐਂਟੀਬਾਇਓਟਿਕਸ ਅਤੇ ਸਰਜੀਕਲ/ਮੈਡੀਕਲ ਉਪਕਰਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜੋ ਕਾਬੁਲ

ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਿਹਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ: ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਸੰਕਟ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ

ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਕਿੱਲਤ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਇਹ ਲਗਾਤਾਰ ਮਦਦ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਸਿਹਤ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਨਿਰੰਤਰ ਮਾਨਵਤਾਵਾਦੀ ਸਮਰਥਨ: ਭਾਰਤ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕਣਕ ਸਮੇਤ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਖ਼ੁਰਾਕੀ ਸਮੱਗਰੀ, ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਅਤੇ ਕਾਬੁਲ ਦੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ

ਚਿਲਡਰਨ ਹਸਪਤਾਲ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਡਾਕਟਰੀ ਖੋਪਾਂ ਭੇਜੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਫਗਾਨ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਤਪਰ ਰਹੇਗਾ।

ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਇਬ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ, ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ 'ਚ ਕੀਤੀ ਸ਼ਿਰਕਤ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਇਬ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਮਪੁਰਾ ਵਿਖੇ ਆਯੋਜਿਤ ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਸਤਿਸੰਗ ਸਮਾਗਮ 'ਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ ਹੈ ਤੇ ਇੱਥੇ ਆਉਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸੁਭਾਗ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸਮਾਗਮਾਂ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਸੈਣੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਲਿਆ ਕੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼

ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਦਕਿ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਲਤ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਲਈ ਵੀ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਸਵਾਲ

'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਦੇਸ਼ ਤੇਜ਼ੀ

ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਗੜੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਤੇ

ਸਤਿਕਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਸਗੋਂ ਸਿੱਖ ਪਰੰਪਰਾ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਗੈਸਟ ਫੈਕਲਟੀ ਕਾਲਜ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਮੋਰਚਾ; ਸਰਕਾਰੀ ਮਹਿੰਦਰਾ ਕਾਲਜ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗੇਟ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਧਰਨਾ ਪੱਕੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ; ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕਥਿਤ ਵਾਅਦਾ-ਖ਼ਿਲਾਫ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ

ਪਟਿਆਲਾ: ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸੰਭਾਲ ਰਹੇ ਗੈਸਟ ਫੈਕਲਟੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰਾਂ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਸਭਕਾਂ 'ਤੇ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। 'ਗੈਸਟ ਫੈਕਲਟੀ ਗੈਰਮਿੰਟ ਕਾਲਜਿਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ' ਦੇ ਸੱਦੇ 'ਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕਥਿਤ ਟਾਲ-ਮਟੋਲ ਵਾਲੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਸਰਕਾਰੀ ਮਹਿੰਦਰਾ ਕਾਲਜ (Government Mohindra College) ਦੇ ਮੁੱਖ ਗੇਟ 'ਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਧਰਨਾ ਮਾਰ ਕੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਮੁੱਖ ਗੇਟ 'ਤੇ ਧਰਨਾ ਤੇ ਰੋਸ ਮਾਰਚ: ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗੇਟ ਨੂੰ ਘੇਰ ਕੇ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਧਰਨਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਮੰਗਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਤਖ਼ਤੀਆਂ ਤੇ ਬੈਨਰ ਫੜ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ। ਸੇਵਾਵਾਂ ਪੱਕੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਮੰਗ: ਯੂਨੀਅਨ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਪਿਛਲੇ 15-20 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਨਿਗੂਣੀਆਂ ਤਨਖ਼ਾਹਾਂ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਤੇ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. (UGC) ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੈਗੂਲਰ (ਪੱਕਾ) ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਠੋਸ ਨੀਤੀ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾ ਰਹੀ। ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਮੰਗ:

ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਨਵੀਂ ਰੈਗੂਲਰ ਭਰਤੀ ਦੌਰਾਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਗੈਸਟ ਫੈਕਲਟੀ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਕੱਢਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਬਰਾਬਰ ਕੰਮ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਤਨਖ਼ਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਸੇਵਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ। ਯੂਨੀਅਨ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਦੋ-ਟੁਕ ਚੇਤਾਵਨੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਕੱਚੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਕਰਨ ਦੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਪਰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਅਧਿਆਪਕ ਵਰਗ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਸਭਕਾਂ 'ਤੇ ਰੁਲਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗੈਸਟ ਫੈਕਲਟੀ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਹੱਕੀ ਮੰਗਾਂ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਹੱਲ ਨਾ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕਲਮ-ਛੋੜ ਹੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੋਰ ਤਿੱਖਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਡਿਸਕਲੇਮਰ: ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ, ਯੂਨੀਅਨ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਬਿਆਨਾਂ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਅਦਾਰਾ ਸਿਰਫ਼ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਤਰੁਣ ਚੁੱਘ ਨੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਕਾਬ ਗੰਜ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ।

ਪਾਵਰਕਾਮ ਤੇ ਟਰਾਂਸਕੋ ਦੇ ਆਊਟਸੋਰਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਰੋਸ ਮਾਰਚ; ਪੱਕੇ ਕਰਨ ਦੀ ਕੀਤੀ ਮੰਗ

ਮਾਲ ਰੋਡ ਸਥਿਤ PSPCL ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਬਾਹਰ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ; ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲਟਕਦੀਆਂ ਹੱਕੀ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ

ਪਟਿਆਲਾ : ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਪਾਵਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ (PSPCL) ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਟਰਾਂਸਮਿਸ਼ਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ (PSTCL) ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਕੱਚੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਮੁੜ ਭੁੱਟ ਪਿਆ ਹੈ। 'ਪਾਵਰਕਾਮ ਐਂਡ ਟਰਾਂਸਕੋ ਆਊਟਸੋਰਸ ਕੋਆਰਡੀਨੇਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ' ਦੇ ਸੱਦੇ 'ਤੇ ਸੈਂਕੜੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕਥਿਤ ਟਾਲ-ਮਟੋਲ ਵਾਲੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਮਾਲ ਰੋਡ ਸਥਿਤ ਪਾਵਰਕਾਮ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ (ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ) ਦੇ ਬਾਹਰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਕੱਢਿਆ ਅਤੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਧਰਨਾ ਦਿੱਤਾ। ਰੈਗੂਲਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਗ: ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਜ਼ਖ਼ਮ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਨਿਰਵਿਧਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੈਗੂਲਰ (ਪੱਕਾ) ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਠੋਸ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਲਟਕਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ: ਆਊਟਸੋਰਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਠੇਕੇਦਾਰੀ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਬਰਾਬਰ ਕੰਮ ਬਰਾਬਰ ਤਨਖ਼ਾਹ ਦਾ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ, ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਹੀਦ/ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ

ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਮਾਲ ਰੋਡ 'ਤੇ ਰੋਸ ਮਾਰਚ: ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਨਰ ਅਤੇ ਝੰਡੇ ਲੈ ਕੇ ਪਾਵਰਕਾਮ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਵਾਜਾਈ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਯੂਨੀਅਨ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਕੋਆਰਡੀਨੇਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੱਚੇ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰਨ ਦੇ ਵੱਡੇ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਅਣਗੌਲਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪਾਵਰਕਾਮ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੱਕੀ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦ ਪੂਰਾ ਨਾ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਘਰਸ਼ ਹੋਰ ਤਿੱਖਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰੀ ਵੱਡਾ ਐਕਸ਼ਨ ਉਲੀਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਡਿਸਕਲੇਮਰ: ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ, ਯੂਨੀਅਨ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਬਿਆਨਾਂ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਅਦਾਰਾ ਸਿਰਫ਼ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਈ ਸੂਬਿਆਂ 'ਚ ਮਾਨਸੂਨ ਦਾ ਕਹਿਰ; ਅਸਾਮ, ਓਡੀਸ਼ਾ, ਕਸ਼ਮੀਰ, ਯੂ.ਪੀ. ਤੇ ਬਿਹਾਰ 'ਚ ਨਦੀਆਂ ਉਫਾਨ 'ਤੇ, ਜਨ-ਜੀਵਨ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ

ਬ੍ਰਹਮਪੁੱਤਰ, ਮਹਾਨਦੀ, ਜੇਹਲਮ, ਗੰਗਾ ਤੇ ਯਮੁਨਾ ਦਾ ਜਲ ਪੱਧਰ ਵਧਿਆ; ਪਹਾੜੀ ਤੇ ਮੈਦਾਨੀ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਚ ਹੜ੍ਹ ਵਰਗੇ ਹਾਲਾਤ, NDRF ਤੇ SDRF ਟੀਮਾਂ ਤਾਇਨਾਤ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਪੈ ਰਹੇ ਭਾਰੀ ਮਾਨਸੂਨ ਮੀਂਹ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਸਥਿਤੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਬਿਹਾਰ, ਅਸਾਮ, ਓਡੀਸ਼ਾ, ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਸਮੇਤ ਕਈ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨਦੀਆਂ ਖ਼ਤਰੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਜਾਂ ਉੱਪਰ ਵਹਿ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਹਨ।

ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਅਲਰਟ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਹਤ ਤੇ ਬਚਾਅ

ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਐੱਨ.ਡੀ.ਆਰ.ਐੱਫ. (NDRF), ਐੱਸ.ਡੀ.ਆਰ.ਐੱਫ. (SDRF) ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟੀਮਾਂ ਨੂੰ ਚੌਕਸ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਸਾਮ 'ਚ ਬ੍ਰਹਮਪੁੱਤਰ ਦਾ ਕਹਿਰ: Mongabay India ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸਾਮ ਦੇ ਗੌਲਾਘਾਟ, ਸ਼ਿਵਸਾਗਰ ਅਤੇ ਚਰਾਈਦੇਓ ਸਮੇਤ ਕਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਹਮਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸਹਾਇਕ ਨਦੀਆਂ ਕਾਰਨ ਆਏ ਹੜ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੱਖਾਂ ਹੈਕਟੇਅਰ ਖੇਤੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਲ-ਬਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸੈਂਕੜੇ ਪਿੰਡ ਹੜ੍ਹ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ

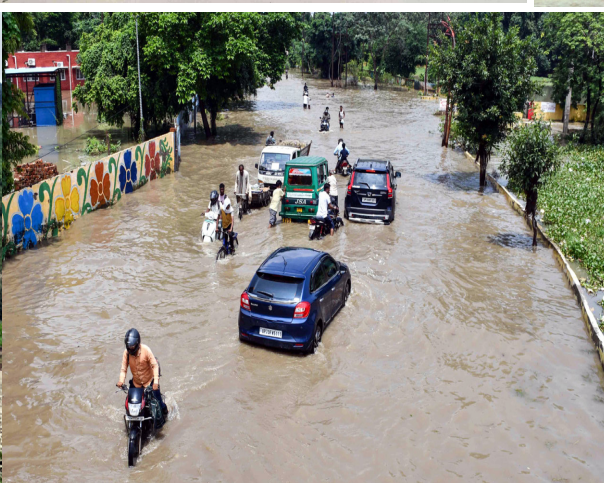
ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਹਤ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਸਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਓਡੀਸ਼ਾ 'ਚ ਮਹਾਨਦੀ ਅਤੇ ਬੈਤਰਣੀ ਸਿਸਟਮ 'ਚ ਉਫਾਨ: Ommcom News ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਓਡੀਸ਼ਾ ਦੇ ਉਪਰਲੇ ਕੋਚਮੈਂਟ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਬਾਰਿਸ਼ ਕਾਰਨ ਹੀਰਾਕੁਡ ਡੈਮ (Hirakud Dam) ਤੋਂ ਵਾਧੂ ਪਾਣੀ ਛੱਡੇ ਜਾਣ ਮਗਰੋਂ ਮਹਾਨਦੀ, ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਅਤੇ ਬੈਤਰਣੀ ਨਦੀਆਂ ਦਾ ਜਲ ਪੱਧਰ ਵਧਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਹਾਅ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਦਾ ਕੰਮ ਜਾਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਚ ਜੇਹਲਮ ਦਾ ਵਧਦਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਅਲਰਟ: ETV Bharat ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਘਾਟੀ ਵਿੱਚ ਪਏ ਮੀਂਹ ਕਾਰਨ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਦੇ ਰਾਮ ਮੁਨਸ਼ੀਬਾਗ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਸੰਗਮ ਵਿਖੇ ਜੇਹਲਮ ਨਦੀ (River Jhelum) ਅਤੇ ਨਾਲਿਆਂ ਦਾ ਜਲ ਪੱਧਰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਚ ਜ਼ਮੀਨ ਖਿਸਕਣ ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਹੜ੍ਹ (Flash Floods) ਦੇ ਖ਼ਦਸ਼ੇ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੌਕਸ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ 'ਚ ਗੰਗਾ-ਯਮੁਨਾ

ਦਾ ਉਫਾਨ: ਪ੍ਰਯਾਗਰਾਜ, ਵਾਰਾਣਸੀ ਅਤੇ ਪਟਨਾ ਵਿੱਚ ਗੰਗਾ ਅਤੇ ਯਮੁਨਾ ਨਦੀਆਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਵਧਣ ਕਾਰਨ ਸੰਗਮ ਘਾਟ ਅਤੇ ਨੀਵੇਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਲਾਕੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਦਰਜਨਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਸੰਪਰਕ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਜ਼ਮੀਨ ਖਿਸਕਣ ਤੇ ਰਾਹਤ ਕੈਂਪ: ਹਿਮਾਚਲ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਵਿੱਚ ਬੱਦਲ ਫਟਣ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਖਿਸਕਣ ਕਾਰਨ ਕਈ ਹਾਈਵੇਅ ਬੰਦ ਹੋਏ ਹਨ। ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਚੌਕਸੀ ਵਰਤਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਅਦਾਕਾਰ ਸੁਨੀਲ ਸ਼ੇੱਟੀ ਸੱਚਖੰਡ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਹੋਏ ਨਤਮਸਤਕ; ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਦੀ ਕੀਤੀ ਅਰਦਾਸ

ਸੁਨਹਿਰੀ ਮੰਦਰ ਪਰਿਕਰਮਾ ਕਰਕੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਲਿਆ ਆਨੰਦ; ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ 'ਚ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਭਾਰੀ ਉਤਸ਼ਾਹ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਪੰਜਾਬ), (ਏ.ਐੱਨ.ਆਈ.): ਮਸ਼ਹੂਰ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਅਦਾਕਾਰ ਸੁਨੀਲ ਸ਼ੇੱਟੀ (Suniel Shetty) ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਨਗਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪਹੁੰਚੇ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ (Golden Temple) ਵਿਖੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ

ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਪਰਿਸਰ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸੁਨੀਲ ਸ਼ੇੱਟੀ ਨੇ ਪਵਿੱਤਰ ਸਰੋਵਰ ਦੀ ਪਰਿਕਰਮਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਸਰਵਣ ਕੀਤਾ। ਸੱਚਖੰਡ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ: ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਸਟਾਰ ਸੁਨੀਲ ਸ਼ੇੱਟੀ ਨੇ ਪੂਰੀ ਸ਼ਰਧਾ

ਅਤੇ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਸੱਚਖੰਡ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋ ਕੇ ਗੁਰੂ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੀਸ਼ ਨਿਵਾਇਆ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ। ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸਫ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ: ਆਪਣੀ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਸੁਨੀਲ ਸ਼ੇੱਟੀ ਨੇ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਰਿਕਰਮਾ

ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਅਤੇ ਅਲੌਕਿਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਥੇ ਆ ਕੇ ਮਨ ਨੂੰ ਅਥਾਹ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ: ਸੁਨੀਲ ਸ਼ੇੱਟੀ

ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਿਆਂ ਹੀ ਪਰਿਕਰਮਾ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਝਲਕ ਪਾਉਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਮੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਟਰੋਲ ਕੀਤਾ।

ਭਾਰਤ 'ਚ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਜਦੂਤ ਸਰਜੀਓ ਗੌਰ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਉਮਰ ਅਬਦੁੱਲਾ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਮੁਲਾਕਾਤ; ਕਿਹਾ 'ਕਸ਼ਮੀਰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ'

ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਿਵਾਸ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਅਹਿਮ ਬੈਠਕ; ਖੇਤਰੀ ਵਿਕਾਸ, ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ-ਅਮਰੀਕਾ ਸਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਹੋਇਆ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ

ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ (ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ), (ਏ.ਐੱਨ.ਆਈ.): ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਜਦੂਤ ਸਰਜੀਓ ਗੌਰ (Sergio Gor) ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਵਿਖੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਉਮਰ ਅਬਦੁੱਲਾ (Omar Abdullah) ਨਾਲ ਇੱਕ ਉੱਚ-ਪੱਧਰੀ ਰਸਮੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਗੁਪਕਾਰ ਸਥਿਤ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਿਵਾਸ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਇਸ ਅਹਿਮ ਬੈਠਕ ਦੌਰਾਨ ਦੋਵਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੇ

ਆਪਸੀ ਹਿੱਤਾਂ, ਖੇਤਰੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਸੈਰ-ਸਪਾਟੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਆਪਣੀ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਜਦੂਤ ਨੇ ਵੱਡਾ ਬਿਆਨ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਸ਼ਮੀਰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ (Integral Part of India) ਹੈ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ : ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਜਦੂਤ ਸਰਜੀਓ ਗੌਰ ਨੇ ਆਪਣੇ

ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਸ਼ਮੀਰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅਤੇ ਬੇਹੱਦ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਘਾਟੀ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਹਿਮਾਨਨਿਵਾਜ਼ੀ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਅਦਭੁਤ ਦੱਸਿਆ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਉਮਰ ਅਬਦੁੱਲਾ ਨਾਲ ਸੁਖਾਵੀਂ ਬੈਠਕ: ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਠਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਜਦੂਤ ਦੀ ਮੁੱਖ

ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਰਹੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਘਾਟੀ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਲੋੜਾਂ ਬਾਰੇ ਸਾਰਥਕ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋਈ। ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਅਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸਹਿਯੋਗ: ਬੈਠਕ ਦੌਰਾਨ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਨੂੰ

ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਦੌਰਾ ਅਤੇ ਡੱਲ ਝੀਲ ਦੀ ਸੈਰ: ਆਪਣੀ ਕਸ਼ਮੀਰ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਜਦੂਤ ਨੇ ਡੱਲ ਝੀਲ ਵਿਖੇ ਰਵਾਇਤੀ ਸ਼ਿਕਾਰੇ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਦਾ ਵੀ ਆਨੰਦ ਲਿਆ। ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਆਪਣੇ ਅਗਲੇ ਦੌਰੇ ਲਈ ਲੰਦਾਥ ਰਵਾਨਾ ਹੋਣਗੇ।

ਮਿਰਜ਼ਾ ਫਖਰੁਲ ਇਸਲਾਮ ਆਲਮਗੀਰ ਬਣੇ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੇ 23ਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ; 35 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਹੋਈ ਸਿੱਧੀ ਵੋਟਿੰਗ 'ਚ ਰਚਿਆ ਇਤਿਹਾਸ ਸੰਸਦ (ਜਾਤੀਆ ਸੰਸਦ) 'ਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਓਲੀ ਅਹਿਮਦ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ; 1991 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦੋ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਇਆ ਮੁਕਾਬਲਾ

ਢਾਕਾ (ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼) : ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਉਲਟਫੇਰ ਕਰਦਿਆਂ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼

ਫਖਰੁਲ ਨੇ ਭਾਰੀ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਚੋਣ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ 35 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਲ 1991 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕਾਬਲੇ ਚੋਣ ਹੋਣ ਦੀ ਥਾਂ ਦੋ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਸਿੱਧੀ ਵੋਟਿੰਗ ਹੋਈ।
ਕਿਉਂ ਪਈ ਨਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਲੋੜ: ਇਹ ਚੋਣ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਮੁਹੰਮਦ ਸ਼ਹਾਬੁੱਦੀਨ ਵੱਲੋਂ ਖਰਾਬ ਸਿਹਤ ਕਾਰਨ ਬੀਤੀ 24 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਸਤੀਫੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 54 ਅਨੁਸਾਰ ਸਪੀਕਰ ਹਾਫ਼ਜ਼ ਉੱਦੀਨ ਅਹਿਮਦ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੰਭਾਲ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਹੁਣ ਮਿਰਜ਼ਾ ਫਖਰੁਲ ਨਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੁਖੀ ਬਣੇ ਹਨ।

ਮਿਰਜ਼ਾ ਫਖਰੁਲ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਸਫ਼ਰ: ਨੈਸ਼ਨਲਿਸਟ ਪਾਰਟੀ (Bangladesh Nationalist Party - BNP) ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਮਿਰਜ਼ਾ ਫਖਰੁਲ ਇਸਲਾਮ ਆਲਮਗੀਰ (Mirza Fakhrul Islam Alamgir) ਦੇਸ਼ ਦੇ 23ਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੁਣੇ ਗਏ ਹਨ।

ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੰਸਦ (ਜਾਤੀਆ ਸੰਸਦ) ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਮਿਰਜ਼ਾ 78 ਸਾਲਾ ਮਿਰਜ਼ਾ ਫਖਰੁਲ 1960 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਰਾਹੀਂ ਸਰਗਰਮ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਹ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਬੀ.ਐੱਨ.ਪੀ. ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਹੋਣ ਮਗਰੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਹਲਫ਼ ਲੈਣਗੇ।

‘ਵੰਦੇ ਮਾਤਰਮ’ ‘ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ‘ਤੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਮਲਾ; ਕਿਹਾ- ‘ਤੁਸ਼ਟੀਕਰਨ ਕਾਰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈ ਸੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ’ ਪੂਰੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗੀਤ ਦੀ ਥਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਬੰਦ ਗਾਉਣ ਦਾ CWC ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਰੋਧੀ; ਬੰਕਿਮ ਬਾਬੂ ਅਤੇ ਲੱਖਾਂ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ: ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ (Union Home Minister Amit Shah) ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗੀਤ ‘ਵੰਦੇ ਮਾਤਰਮ’ (Vande Mataram) ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵਰਕਿੰਗ ਕਮੇਟੀ (CWC) ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦੀ ਕਰੜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਸ ਕਦਮ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ, ਦੇਸ਼ ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਅਵਹੇਲਨਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਮਾਤਰਮ’ ਦੇ ਦੋ ਟੁਕੜੇ ਕਰਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ‘ਟੂ-ਨੇਸ਼ਨ ਥਿਊਰੀ’ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਈ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਬਣਵਾਰਾ ਹੋ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ।

ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਘੋਰ ਤੁਸ਼ਟੀਕਰਨ (Appeasement) ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਰਾਹ ‘ਤੇ ਭਰ ਪਈ ਹੈ।
CWC ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ‘ਤੇ ਤਿੱਖਾ ਹਮਲਾ: ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਵਰਕਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪੂਰੇ ‘ਵੰਦੇ ਮਾਤਰਮ’ ਗੀਤ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਸ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਬੰਦ (Two Interludes/Stanzas) ਗਾਉਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਪੁਰਾਣੀ ਤੁਸ਼ਟੀਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੋਚ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ।
1937 ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਹਵਾਲਾ: ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਸਾਲ 1937 ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਮੁਸਲਿਮ ਤੁਸ਼ਟੀਕਰਨ ਲਈ ‘ਵੰਦੇ

ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਰੂਪ: ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ‘ਵੰਦੇ ਮਾਤਰਮ’ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਦੇ 150ਵੇਂ ਸਾਲ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗ਼ਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬੰਕਿਮ ਬਾਬੂ (Bankim Chandra Chatterjee) ਦੀ ਅਮਰ

ਕ੍ਰਿਤੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਗੀਤ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿੱਚ ਗਾਉਣ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਮਾ ਪਹਿਨਾ ਕੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਨਕਾਰ ਰਹੀ ਹੈ।
ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਐਲਾਨ: ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਇਹ ਫ਼ੈਸਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੱਖਾਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ‘ਵੰਦੇ ਮਾਤਰਮ’ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਲਗਾਉਂਦਿਆਂ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਰੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਚੁੰਮਿਆ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਨਤਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਜਾ ਕੇ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਸਦਨਾਂ (ਸੰਸਦ) ਵਿੱਚ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਵਿਰੋਧ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏਗੀ।

ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਗੱਲ, ਚੰਨੀ ਕਰਦਾ ਪੇਪਰ ਹੱਲ..!

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਕਾਂਗਰਸ ਵਰਕਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਇੰਦਰਾ ਭਵਨ ‘ਚ ਅੱਜ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਚੋਂ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚਰਨਜੀਤ ਚੰਨੀ ਦੀ ਗ਼ੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਨੇ ਸਿਆਸੀ ਹਲਚਲ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਚੰਨੀ ਆਪਣੀ ਪੋਸਟ ਗਰੈਜੂਏਸ਼ਨ (ਲੋਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ) ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਤੁਝੇਵੇਂ ਕਾਰਨ ਦਿੱਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕੇ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹ ਦੂਸਰਾ ਅਜਿਹਾ ਮੌਕਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਈਵੈਂਟ ਚੋਂ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚੰਨੀ ਗ਼ੈਰਹਾਜ਼ਰ ਰਹੇ ਹਨ। 29 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਸੰਸਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸੈਸ਼ਨ ‘ਚ ਪੇਪਰ ਲੀਕ ਮਾਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਭਾਸ਼ਣ ਮੌਕੇ ਵੀ ਚੰਨੀ ਗ਼ੈਰਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚੰਨੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ ‘ਚ ‘ਪੇਪਰ ਲੀਕ’ ਮਾਮਲੇ ‘ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਧਰਨੇ ‘ਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਾਰਨ ਸੰਸਦ ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ‘ਚ ਜਾ ਨਹੀਂ ਸਕੇ ਸਨ।

ਸੂਤਰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਚੰਨੀ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ‘ਵਰਸਿਟੀ’ ‘ਚ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਪੋਸਟ ਗਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਦੇ ਚੌਥੇ ਸਮੈਸਟਰ ਦਾ ਆਖ਼ਰੀ ਪੇਪਰ ਹੋ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਮੀਟਿੰਗ ‘ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ। ਤੀਜੇ ਸਮੈਸਟਰ ਦੇ 4 ਜੂਨ ਨੂੰ ਆਏ ਨਤੀਜੇ ‘ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 74.8 ਫ਼ੀਸਦੀ ਨੰਬਰ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਪੇਪਰਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ‘ਚ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਂਬਰ ਸੈਸ਼ਨ ‘ਚ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ ਅਤੇ ਚਾਰ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਈਸਟ ਕਾਨਫਰੰਸ ‘ਚ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਆਏ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਚੰਨੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ‘ਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ 2023 ‘ਚ ਪੀ.ਐੱਚ.ਡੀ. ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਲ 2011 ‘ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ‘ਚ ਪੋਸਟ ਗਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਐੱਲ ਐੱਲ ਬੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਚੰਨੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਟੈਕਨੀਕਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਐੱਮ ਬੀ ਏ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਚੰਨੀ ਹੁਣ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੀ ਐੱਚ ਡੀ ਕਰਨ ਦੇ ਇੱਛੁਕ ਦੱਸੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਚੰਨੀ ਫ਼ਿਲਹਾਲ ਅਕਾਦਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ‘ਚ ਉਲਝੇ ਹੋਏ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ‘ਚ ਬਣੀ ਖਿੱਚੋਤਾਣ ਵਿਚਾਲੇ ਚੰਨੀ ਦੀ ਦਿੱਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਚੋਂ ਗ਼ੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ‘ਚ ਵੀ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਵਰਕਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸੈਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੱਜ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ‘ਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਭਖਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ‘ਤੇ ਚਰਚਾ ਹੋਈ। ਆਗਾਮੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰਣਨੀਤਕ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਕਹੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਹੀ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਨੇ ਚਰਨਜੀਤ ਚੰਨੀ ਨੂੰ ਅਗਾਮੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਕਮਾਨ ਸੌਂਪੀ ਸੀ। ਅੱਜ ਮੀਟਿੰਗ ‘ਚ ਪੰਜਾਬ

ਚੋਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਅਤੇ ਵਿਜੇ ਇੰਦਰ ਸਿੰਗਲਾ ਨੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਚੰਨੀ ਵੀ ਵਰਕਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਮੀਟਿੰਗ ਚੋਂ ਗ਼ੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਨੇ ਚੰਨੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧੜੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੌਕਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਤਾ

ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੰਸਦ ‘ਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਆਉਂਦੇ ਦਿਨਾਂ ‘ਚ ਪੰਜਾਬ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚਲੇ ਕਲੋਜ਼ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਣ ਪੱਤਣ ਲਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੱਤਭੇਦ ਹਾਲੇ ਸੁਲਝੇ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਚੰਨੀ ਦੀ ਗ਼ੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਬਾਤ ਦਾ ਬਤੰਗੜ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸਬੱਬ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਦਿੱਲੀ ‘ਚ ਮੀਟਿੰਗ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਚਰਨਜੀਤ ਚੰਨੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੀ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਵੀਡੀਓ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਖਾਤੇ ‘ਤੇ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ‘ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 111 ਦਿਨਾਂ ‘ਚ ਲਏ 111 ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੰਗੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ‘ਵਰਸਿਟੀ ਲਈ ਬਤੌਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਲਏ ਫ਼ੈਸਲਿਆਂ ਵਾਲੀ ਪੁਰਾਣੀ ਵੀਡੀਓ ਸਾਂਝੀ

ਇੱਕ ਪੀ ਐੱਚ ਡੀ ਹੋਰ ਕਰਾਂਗਾ : ਚੰਨੀ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚਰਨਜੀਤ ਚੰਨੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸਾਖ ਕਾਫ਼ੀ ਡਿੱਗ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਜਿਸ ‘ਚ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਹ ਲੋਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿਸ਼ੇ ‘ਚ ਪੋਸਟ ਗਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ‘ਪਬਲਿਕ ਪੁਲੀਸ ਰਿਫਾਰਮ’ ਵਿਸ਼ੇ ‘ਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੀ.ਐੱਚ.ਡੀ. ਕਰਨਗੇ ਜਿਸ ਵਾਸਤੇ ਜਲਦ ਹੀ ਉਹ ਇਨਰੋਲਮੈਂਟ ਕਰਾਉਣਗੇ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ‘ਚ ਉਹ ਪੋਸਟ ਗਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਦੇ ਆਖ਼ਰੀ ਪੇਪਰ ‘ਚ ਬੈਠਣਗੇ।

ਕੀਤੀ ਹੈ। ਵੀਡੀਓ ਇੱਕ ਇਸ਼ਾਰਾਨੁਮਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਜ਼ਰੀਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿੱਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਅੱਜ ਚੰਨੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਸ਼ੁੱਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪੀ ਐੱਚ ਡੀ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਕੇ ਜਲਦੀ ਡਾਕਟਰ ਬਣਨ। ਦਿੱਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ‘ਚ ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ‘ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਇੱਕ ਟਿਕਟ’ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਰਾਜਾ ਵਡਿੰਗ ਨੇ ਰੇਲੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਉਭਾਰਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਦਿੱਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ‘ਚ ਪੰਜਾਬ ਇੰਚਾਰਜ ਭੁਪੇਸ਼ ਬਘੇਲ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਕੈਲਗਰੀ ਵਿਖੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਦੀ ਮਿਲੀ ਧਮਕੀ

ਕੈਲਗਰੀ : ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਦਸਮੇਸ਼ ਕਲਚਰ ਸੈਂਟਰ ਕੈਲਗਰੀ ਨੂੰ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਢਾਹੁਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਫੋਨ ਕਰਕੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਾਰਕਿੰਗ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾ ਦਿਓ, ਅਸੀਂ ਪਾਰਕਿੰਗ ਵਾਲੀ ਜਗਾ ‘ਤੇ ਤਾਰਾਂ ਪਾਉਣੀਆਂ ਹਨ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਸੀ.ਈ.ਓ. ਦੱਸਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਫੋਨ ‘ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਭਾਈ ਰਣਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪਰਮਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੈਲਗਰੀ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਾਸ਼ਤੀ ਅਨਸਰਾਂ ਨੇ ਫੋਨ ਕਰਕੇ ਪਾਰਕਿੰਗ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਭਾਈ ਪਰਮਾਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ

ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੱਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਫੋਨ ਕੀਤਾ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਫੋਨ ‘ਤੇ ਫੋਨ ਕੀਤਾ ਕਰਕੇ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਿਨਹਾਸ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਨਾਲ ਵੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਭਾਈ ਪਰਮਾਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ

ਅਲਬਰਟਾ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਨੂੰ ਈ-ਮੇਲ ਕਰਕੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਸੰਬੰਧੀ ਸੂਚਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੌਂਸਲਰ, ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੇ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਟਿਆਲਾ 'ਚ ਧੂਮ-ਧਾਮ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ 80ਵਾਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਹਾੜਾ: ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਖੁੱਡੀਆਂ ਨੇ ਲਹਿਰਾਇਆ ਤਿਰੰਗਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪੋਲੋ ਗਰਾਊਂਡ ਵਿਖੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਮਾਗਮ; ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਪਰੇਡ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ, ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਮਾਰਚ ਪਾਸਟ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ

ਪਟਿਆਲਾ : ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਾਹੀ ਸ਼ਹਿਰ ਪਟਿਆਲਾ ਸਥਿਤ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪੋਲੋ ਗਰਾਊਂਡ ਵਿਖੇ ਭਾਰਤ ਦਾ 80ਵਾਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਹਾੜਾ ਪੂਰੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਜ਼ਬੇ, ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਿਵਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਖੁੱਡੀਆਂ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਝੰਡਾ ਤਿਰੰਗਾ ਲਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਰਸਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ। ਤਿਰੰਗਾ ਲਹਿਰਾਉਣ ਉਪਰੰਤ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਜੀਪ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪਰੇਡ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ

ਪੁਲਿਸ, ਪੰਜਾਬ ਹੋਮ ਗਾਰਡਜ਼, ਐੱਨ.ਸੀ.ਸੀ. (NCC) ਕੈਡਿਟਾਂ ਅਤੇ ਸਕੂਲੀ ਬੈਂਡ ਦੀਆਂ ਟੁਕੜੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਮਾਰਚ ਪਾਸਟ ਤੋਂ ਸਲਾਮੀ ਲਈ। ਗਾਰਡ ਆਫ ਆਨਰ ਅਤੇ ਪਰੇਡ ਨਿਰੀਖਣ: ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਖੁੱਡੀਆਂ ਨੇ ਪਰੇਡ ਕਮਾਂਡਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸਲਾਮੀ ਗਾਰਡ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਗਾਰਡ ਆਫ ਆਨਰ (Guard of Honour) ਦਾ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ। ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸਲਾਮ: ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਨੇ ਦੇਸ਼

ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਬੇਮਿਸਾਲ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਿ-ਕੱਟਿ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਯੋਧਿਆਂ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਲਈ ਮੋਹਰੀ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣਾ ਖੂਨ ਵਹਾਇਆ ਹੈ। ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਰੰਗਾਰੰਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ: ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਰਸਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਨਾਲ ਓਤ-ਪੋਤ ਰੰਗਾਰੰਗ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵੇਨਗੀਆਂ, ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ-ਨਾਚ

ਗਿੱਧਾ ਅਤੇ ਭੰਗੜਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਮਨ ਮੋਹ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ: ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ, ਉੱਘੀਆਂ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਣਹਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਪੱਤਰ ਦੇ ਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪਤਵੰਤਿਆਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ : ਇਸ ਮੌਕੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ,

ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ, ਵਿਧਾਇਕ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਪਤਵੰਤੇ ਸੱਜਣ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਰ ਵਾਸੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹੇ। ਸਮੁੱਚਾ ਪੋਲੋ ਗਰਾਊਂਡ ਭਾਰਤ ਮਾਤਾ ਦੀ ਜੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੇ ਨਾਅਰਿਆਂ ਨਾਲ ਗੂੰਜ ਉੱਠਿਆ। ਡਿਸਕਲੇਮਰ: ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਦਫ਼ਤਰ (DPRO ਪਟਿਆਲਾ) ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਿਵਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਅਦਾਰਾ ਸਿਰਫ਼ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਆਪਣੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਲੜ ਰਹੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਜੰਤਰ-ਮੰਤਰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ 49ਵੇਂ ਦਿਨ ਇਕੱਤਰ ਹੋਏ ਤਿੱਬਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕ; ਤਿੱਬਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਹਿਰ 'ਚ ਜਾਨਾਂ ਵਾਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਨਮਨ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਸਥਿਤ ਜੰਤਰ-ਮੰਤਰ (Jantar Mantar) ਵਿਖੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਤਿੱਬਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਅਤੇ ਅਰਦਾਸ ਸਭਾ (Prayer Service) ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਭਾ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸਥਿਤ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ (United Nations Headquarters) ਦੇ ਬਾਹਰ 2 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤਿੱਬਤੀ ਕਾਰਕੁਨ ਲੋਬਗਾ ਰਾਂਗਜ਼ੇਨ (Lobga Rangzen) ਦੇ ਦੇਹਾਂਤ ਦੇ 49ਵੇਂ ਦਿਨ ਦੇ ਸੋਗ ਅਤੇ ਤਿੱਬਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 157 ਹੋਰ ਤਿੱਬਤੀਆਂ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਰਹੀ। 49ਵੇਂ ਦਿਨ ਦੀ ਰਵਾਇਤੀ ਅਰਦਾਸ ਸਭਾ: ਤਿੱਬਤੀ ਬੋਧੀ ਪਰੰਪਰਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਚਲਾਣੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

49ਵੇਂ ਦਿਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਮੌਕੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਤਿੱਬਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰ, ਨੌਜਵਾਨ ਅਤੇ ਬੋਧੀ ਭਿਕਸ਼ੂ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਮੰਤਰ ਜਾਪ ਕੀਤੇ। 157 ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਨਮਨ: ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਤਿੱਬਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਆਪਣਾ ਬਲਿਦਾਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ 157 ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਿੱਬਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ: ਲੋਬਗਾ ਰਾਂਗਜ਼ੇਨ ਨੇ ਤਿੱਬਤ ਅੰਦਰ ਚੀਨੀ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਣ ਲਈ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸਥਿਤ ਯੂ.ਐੱਨ. ਹੱਡਕੁਆਰਟਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਵਿਰੋਧ

ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਕੁਰਬਾਨ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ: ਜੰਤਰ-ਮੰਤਰ 'ਤੇ ਇਕੱਤਰ ਹੋਏ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਤਿੱਬਤ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੇ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਅਤੇ ਤਿੱਬਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੱਕਾਂ ਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਠੋਸ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ। ਸੰਪਾਦਕੀ ਡਿਸਕਲੇਮਰ (Editorial Note): 'ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਨਿਊਜ਼ ਏਜੰਸੀ (ANI) ਅਤੇ ਤਿੱਬਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਸੰਬੰਧਤ ਆਗੂਆਂ/ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਹਨ।' (ਖ਼ਬਰ ਅਤੇ ਫੋਟੋ ਪੰਨੇਵਾਦ ਸਾਹਿਤ ਏ.ਐੱਨ.ਆਈ.)

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇਵੇਂਦਰ ਫੜਨਵੀਸ ਕੋਵਿਡ ਪੀੜਤਾ ਪ੍ਰੀਤੀ ਆਕਾਰੇ ਦੇ ਪੁਨਰ-ਵਿਆਹ 'ਚ ਹੋਏ ਸ਼ਾਮਲ; ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ

ਕੋਵਿਡ ਦੌਰਾਨ ਪਤੀ ਨੂੰ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਨੇ ਸ਼ਿਵਮ ਸਿੰਘ ਠਾਕੁਰ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਨਵਾਂ ਜੀਵਨ; ਲਕਸ਼ਮੀ ਨਗਰ ਸਥਿਤ ਰਾਣੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਆਡੀਟੋਰੀਅਮ ਵਿਖੇ ਸੰਪੰਨ ਹੋਇਆ ਸਮਾਗਮ

ਨਾਗਪੁਰ (ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ), (ਏ.ਐੱਨ.ਆਈ.): ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇਵੇਂਦਰ ਫੜਨਵੀਸ (Devendra Fadnavis) ਨੇ ਨਾਗਪੁਰ ਵਿਖੇ ਕੋਵਿਡ-19 ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਗੁਆ ਚੁੱਕੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਆਕਾਰੇ (Preeti Akare) ਦੇ ਪੁਨਰ-ਵਿਆਹ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਲਕਸ਼ਮੀ ਨਗਰ ਸਥਿਤ ਰਾਣੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਆਡੀਟੋਰੀਅਮ (Rani Laxmi Auditorium) ਵਿਖੇ ਆਯੋਜਿਤ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪ੍ਰੀਤੀ ਆਕਾਰੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਸ਼ਿਵਮ ਸਿੰਘ ਠਾਕੁਰ (Shivamsingh Thakur) ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸਫ਼ਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਲਈ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦਿੱਤਾ।

ਪਾਵਰਕਾਮ ਦੇ ਕੱਚੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਨਿੱਤਰੀ BKU (ਉਗਰਾਹਾਂ); ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਬਾਹਰ ਸੜਕ ਜਾਮ ਕਰਕੇ ਲਾਇਆ ਪੱਕਾ ਮੋਰਚਾ

ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਹੱਲਾਬੋਲ; ਆਉਟਸੋਰਸ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਰੈਗੂਲਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕਥਿਤ ਟਾਲ-ਮਟੋਲ ਨੀਤੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ

ਪਟਿਆਲਾ: ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਪਾਵਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ (PSPCL) ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਆਉਟਸੋਰਸ ਅਤੇ ਠੋਕਾ ਆਧਾਰਿਤ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੱਡਾ ਬਲ ਮਿਲਿਆ ਜਦੋਂ ਸੂਬੇ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ (ਏਕਤਾ ਉਗਰਾਹਾਂ) ਨੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬੀ.ਕੇ.ਯੂ. (ਉਗਰਾਹਾਂ) ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਪਟਿਆਲਾ ਸਥਿਤ ਪਾਵਰਕਾਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ (ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ) ਦੇ ਬਾਹਰ ਮੁੱਖ ਸੜਕ ਜਾਮ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਤਿੱਖਾ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ।

ਕਿਸਾਨ-ਮਜ਼ਦੂਰ ਏਕਤਾ ਦਾ ਵਿਖਾਵਾ: ਬੀ.ਕੇ.ਯੂ. (ਉਗਰਾਹਾਂ) ਦੇ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ PSPCL ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਧਰਨਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸੜਕੀ ਆਵਾਜਾਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਠੱਪ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸਾਨ ਅਤੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਮੋਢੇ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਜੋੜ ਕੇ ਲੜਨਗੇ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ: ਪਾਵਰਕਾਮ ਵਿੱਚ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ

ਨਿਗੂਣੀਆਂ ਤਨਖ਼ਾਹਾਂ 'ਤੇ ਜਾਨ ਜੋਖਮ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਮੂਹ ਆਉਟਸੋਰਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰੈਗੂਲਰ (ਪੱਕਾ) ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

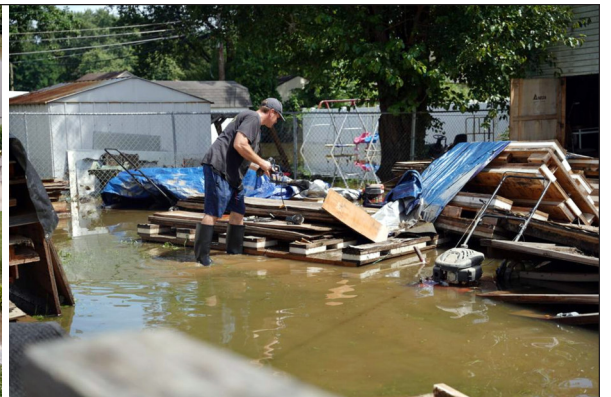
ਠੋਕੇਦਾਰੀ ਸਿਸਟਮ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਪੱਖੀ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖ਼ਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਡਿਊਟੀ ਦੌਰਾਨ ਕਰੰਟ ਲੱਗਣ ਜਾਂ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਾਈਨਮੈਨਾਂ ਤੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਢੁਕਵਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਆਵਾਜ਼ਾਈ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਹਲਚਲ: ਸੜਕ ਜਾਮ ਕਾਰਨ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਮੁੱਖ ਆਵਾਜਾਈ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈ। ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਵਾਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਵੇਂ ਰੂਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲੰਘਾਇਆ ਗਿਆ।

ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਦੋ-ਟੁਕ ਚੇਤਾਵਨੀ : ਬੀ.ਕੇ.ਯੂ. (ਉਗਰਾਹਾਂ) ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਧਰਨੇ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੱਚੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰਨ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਅੱਜ ਉਹੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਧੱਕੇ ਖਾਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹਨ।

ਇੰਡੀਆਨਾ 'ਚ ਤੂਫ਼ਾਨ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਹੜ੍ਹ ਦੀ ਤਬਾਹੀ, 6 ਮੌਤਾਂ; 113 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣਾ ਰਿਕਾਰਡ ਟੁੱਟਿਆ 'ਵਾਈਟ ਰਿਵਰ' ਦੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਕਾਰਨ ਸੈਂਕੜੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਖਾਲੀ

ਨਿਊਯਾਰਕ : ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਇੰਡੀਆਨਾ ਸੂਬੇ 'ਚ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਮੋਹਲੇਧਾਰ ਮੀਂਹ, ਤੇਜ਼ ਤੂਫ਼ਾਨ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹ ਨੇ ਭਾਰੀ ਤਬਾਹੀ ਮਚਾਈ ਹੈ। ਸੂਬਾਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤ ਕਾਰਨ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 6 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਵਿਚ ਜੈਨਿੰਗਜ਼ ਕਾਊਂਟੀ ਦਾ ਚਾਰ ਸਾਲਾ ਬੱਚਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਘਰ ਉੱਤੇ ਤੂਫ਼ਾਨ ਦੌਰਾਨ ਦਰੱਖਤ ਡਿੱਗ ਗਿਆ ਸੀ।

ਡੇਲਾਵੇਅਰ ਕਾਊਂਟੀ ਵਿੱਚ 19 ਸਾਲਾ ਨੌਜਵਾਨ ਅਤੇ 58 ਸਾਲਾ ਔਰਤ ਦੀ ਵੀ ਜਾਨ ਚਲੀ ਗਈ। ਇੰਡੀਆਨਾਪੋਲਿਸ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਤ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗੰਭੀਰ ਹਨ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਮੇਅਰ ਜੋਅ ਹੋਗਸੌਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੰਡੀਆਨਾਪੋਲਿਸ ਨੇ ਪਿਛਲੇ 30 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਭਿਆਨਕ ਹੜ੍ਹ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ। ਵਾਈਟ ਦਰਿਆ ਅਤੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀਆਂ ਨਹਿਰਾਂ

ਵਿਚਕਾਰ ਵਸੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੈਂਕੜੇ ਘਰ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਬਚਾਅ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਕਿਸ਼ਤੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਫਸੇ 95 ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ 45 ਪਾਲਤੂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ। ਨੋਬਲਜ਼ਵਿਲ ਵਿੱਚ ਵ 'ਹਾਈਟ ਦਰਿਆ ਦਾ ਪਾਣੀ 24.6 ਫੁੱਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ 113 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣਾ ਰਿਕਾਰਡ ਟੁੱਟ ਗਿਆ। ਡੇਲਾਵੇਅਰ ਕਾਊਂਟੀ

ਵਿੱਚ 350 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਦਕਿ ਟਿਪਟਨ ਕਾਊਂਟੀ ਵਿੱਚ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਮੋਬਾਈਲ ਹੋਮ ਬਸਤੀ ਵੀ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਇੱਕ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਾਊਂਟੀਆਂ ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਆਫ਼ਤ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰੀਬ ਡੇਢ ਲੱਖ ਲੋਕ ਬਿਜਲੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਹਨ। ਗਵਰਨਰ ਮਾਈਕ ਬਰਾਊਨ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੜ੍ਹ ਦੇ ਪਾਣੀ

ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਚਿਤਾਵਨੀਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਇੰਡੀਆਨਾ ਲਈ ਸੰਘੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਐਲਾਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਆਫ਼ਤ ਰਾਹਤ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲੇਗੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਆਨਾ ਤੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀਆਂ ਕਈ ਸਟੇਟਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਤ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੇ ਚੁਕਾਈ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਕੀਮਤ

ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਇਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਰਾਸ ਨਹੀਂ ਆਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਵੀ ਸੂਬੇ ਦਾ ਭਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ।

ਚੌਵੀ ਜੁਲਾਈ, 1985 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨ, ਜੂਨ 1984 'ਚ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੈਕਸ 'ਤੇ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਲੂਸਟਾਰ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਹੋਏ ਫ਼ੌਜੀ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੁਲੇਟ-ਪਰੂਫ਼ ਜੈਕਟ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਪੈ ਪਰ ਉਹ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਾਲੀ ਬੁਲੇਟ-ਪਰੂਫ਼ ਜੈਕਟ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾ ਨਾ ਸਕੀ। ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਕ ਮਹੀਨਾ ਵੀ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, 20 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਸ਼ੇਰਪੁਰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ 'ਚ ਸੰਤ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸੂਬੇ 'ਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਆਮ ਹਾਲਾਤ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਆਖ਼ਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਤਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਇਕ ਹਿੱਸੇ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਕਦਮ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦਿੱਲੀ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਤੱਥ

ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚੋਲਿਆਂ ਦੇ ਦਖ਼ਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਹੋਏ ਸੰਤ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੇ 2 ਜੂਨ, 1985 ਨੂੰ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਇਕ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖੀ, ਜਿਸ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੇ ਉਦੋਂ ਨੂੰ ਬੇਚੈਨ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਲੂਸਟਾਰ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਅਕਸੀਅਰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ: 'ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ, ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇੱਕ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਂਦਾ ਆਇਆ ਹੈ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਚਨਬੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਮਤ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਗ਼ੈਰ-ਸਮਾਜੀ ਤਾਕਤਾਂ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਵਤਨਪ੍ਰਸਤੀ 'ਤੇ ਸਵਾਲੀਆ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਹੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਖ਼ਤਰਾ ਹਨ ਅਤੇ

ਕਦੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ਧੋਰੀ ਜਾਂ ਵੱਖਵਾਦਵਾਦ ਤਾਕਤਾਂ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਵਿਰੋਧੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਬੇਹੱਦ ਮੰਦਭਾਗਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਇਕ ਡੂੰਘੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਵੀ।' ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਲੂਸਟਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਲਾਤ ਬਦਲ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ 'ਚ ਖਾੜਕੂ ਮੁੱਖ ਧਿਰ ਵਜੋਂ ਉੱਭਰ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਦਮਾਂ 'ਚੋਂ ਇਕ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਰ ਕੇ ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਅਸਲ 'ਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਿਆ, ਜਿਸਦੇ ਸਤਲੁਜ-ਯਮੁਨਾ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਕ ਧਾਰਾ ਹੈ। ਰਾਵੀ ਬਿਆਸ ਮਿਲੇ ਜਵਾਬ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਆਨੰਦਪੁਰ

ਸ. ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ

ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਟੌਹੜਾ, ਬਾਦਲ, ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਅਤੇ ਸੰਤ ਲੌਗੋਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਟੌਹੜਾ ਨੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਗੱਲਬਾਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰਵ-ਸ਼ਰਤ ਵਜੋਂ ਸਾਰੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੰਤ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਵਜੋਂ ਸਾਬਕਾ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟੌਹੜਾ ਅਤੇ

ਬਾਦਲ ਵਰਗੇ ਹੋਰ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖਾੜਕੂਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਧਿਰ ਹੋਰ ਰਸਤਾ ਵੀ ਅਜ਼ਮਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਪਾਸੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫ਼ੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਖਾੜਕੂ ਧਿਰ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਆਖ਼ਰਕਾਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ ਹੀ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲਾ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਵੱਲੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ, ਜੋ 1982 ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉੱਭਰੇ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਲੂਸਟਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਸਲੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। 4 ਅਗਸਤ, 1982 ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਧਰਮਯੁੱਧ ਮੋਰਚਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਗਾਂ ਸਨ, ਉਹ ਵੀ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੀਆਂ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 26 ਜਨਵਰੀ, 1986 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਨਾਲ ਕੁਝ ਸਰਹੱਦੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੀ ਅਦਲਾ-ਬਦਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵਜੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੰਦੀ-ਭਾਸ਼ੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ

ਜਾਣਾ ਸੀ। ਸਤਲੁਜ-ਯਮੁਨਾ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ 15 ਅਗਸਤ, 1986 ਤੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਤੇ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀਆ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦਰਮਿਆਨ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਸਵਾਈਐੱਲ ਨਹਿਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅੱਗੇ ਵਧਾਈ ਜਾਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਹਰਿਆਣਾ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਕ ਹੋਰ ਧਾਰਾ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਤਿੰਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਬਹੁਤੇ ਜੋਧਪੁਰ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ ਬੰਦ ਸਨ, ਬਾਰੇ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਹੋਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੈਕਸ 'ਚ ਇਹ ਨਾਅਰਾ ਗੂੰਜਿਆ: 'ਤਿੰਨ ਐੱਮ ਦੇ ਤਿੰਨ ਗੱਦਾਰ-ਬਲਵੰਤ, ਬਰਨਾਲਾ ਤੇ ਲੌਗੋਵਾਲ।' ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਹੋਣ ਤੇ ਲੂਥ ਹੀ ਘੱਟਿਆ ਅੰਦਰ ਇਸ ਦੀ ਕਿਆਮਤ ਤੈਅ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸ ਧਿਰ ਦਾ ਸਰੀਰ ਖਾੜਕੂ ਸੰਘਰਸ਼ ਨਾਲ ਸੀ, ਉਸੇ ਦੇ ਇਕ ਹਿੱਸੇ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਮਝੌਤੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਤਿੱਖੀ ਸੀ। ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਬਹੁਤ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੋਵਾਂ 'ਚ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋ

ਗਿਆ। ਸੰਤ ਲੌਗੋਵਾਲ 20 ਅਗਸਤ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਹਰ ਸਾਲ ਲੌਗੋਵਾਲ ਵਿਖੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਰਸੀ ਮਨਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲਗਾਤਾਰ ਇਕ ਦਹਾਕੇ ਤੱਕ ਕਈ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਰਸੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹੇ। ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਹੋਣ

ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਹੋਈਆਂ। ਮਾਨ ਧੜੇ ਨੇ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਵੋਟਾਂ 'ਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪੂਰਵ-ਸ਼ਰਤ ਵਜੋਂ ਸਿੱਖ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਨੂੰ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਲੌਗੋਵਾਲ ਦੀ ਇਸ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਸਨ ਪਰ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਕੋਲ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਉਠਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਈ ਅਤੇ ਬਰਨਾਲਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਬਾਦਲ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਵੀ ਸਨ, ਨੇ ਵੀ ਚੋਣ ਟਿਕਟ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਟਿਕਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸ਼ਰਤ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿਹੜੇ ਆਗੂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ 'ਚ ਸਨ, ਉਹ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰਕ ਇਸ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਕਤਾਰ 'ਚ ਆ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਏ। ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 24 ਜਨਵਰੀ, 1986 ਨੂੰ 26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸ਼ਿਵਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ

ਭੇਜੇ। ਉੱਥੇ ਰਾਤ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਬਰਨਾਲਾ ਨੂੰ ਟੈਲੀਫ਼ੋਨ ਕਰਕੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਫ਼ਰ ਗਿਆ। ਬਰਨਾਲਾ ਨੂੰ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਆਖ਼ਰਕਾਰ 11 ਮਈ, 1987 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਾਲੀਆ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਇਕ ਬੁਰਿਆ-ਮਿਸਾਲਿਆ ਅਧਿਆਇ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਸ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਹੀ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਅਸਲ 'ਚ ਟਕਰਾਅ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਤੇ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਲੂਸਟਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਉਸ ਟਕਰਾਅ ਦੀ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਕੋ-ਇਕ ਮੁੱਦਾ, ਜੋ ਅਜੇ ਤੱਕ ਜਿਊਂਦਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਸਤਲੁਜ-ਯਮੁਨਾ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਦਾ ਹੈ। ਸਥਿਤੀ ਜਿਉਂਦੀ ਤਿਉਂ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਪੰਨਵਾਦ ਸਾਹਿਤ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੋਂ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਹੇਮਕੁੰਟ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਸੱਤ ਉੱਚੀਆਂ ਚੋਟੀਆਂ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਚੋਲੇ ਬਦਲੇ, ਟੀਮ ਦਾ ਸਨਮਾਨ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਵਿਖੇ ਲਗਪਗ 15 ਹਜ਼ਾਰ ਫੁੱਟ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਉਚਾਈ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਹੇਮਕੁੰਟ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੀਆਂ ਸੱਤ ਚੋਟੀਆਂ ਸਪਤ ਸਰਿਗ ਵਿਖੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਚੋਲਾ ਸਾਹਿਬ ਬਦਲੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਹੇਮਕੁੰਟ ਸਾਹਿਬ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਟਰਸਟ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਹੇਮਕੁੰਟ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਯਾਤਰਾ 10 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਟੀਮ ਪਿਛਲੇ 40 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਅ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੱਤ ਚੋਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਚੋਟੀ ਲਗਪਗ 18 ਹਜ਼ਾਰ ਫੁੱਟ ਉੱਚੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਸੱਤ ਉੱਚੀਆਂ ਚੋਟੀਆਂ ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਚੋਲਾ ਬਦਲਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਬਾਬਾ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਰਾਜ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਟੀਮ ਵਿੱਚ ਲਗਪਗ 30 ਤੋਂ 40 ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਹੀ ਪਿੰਡ

ਮਹਿਰਾਜ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ। ਇਸ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਸੱਤ ਚੋਟੀਆਂ ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਚੋਲਾ ਬਦਲਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਬੀਤੇ ਕੱਲ੍ਹ ਇਸ ਟੀਮ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੋਬਿੰਦ ਘਾਟ ਪੁੱਜਣ ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਹੇਮਕੁੰਟ ਸਾਹਿਬ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਟਰਸਟ ਦੇ ਸੀਈਓ ਭਾਈ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆ ਭਾਈ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਹੇਮਕੁੰਟ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਸੇਵਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕਾਰਜ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਤੇ ਅੱਖੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੋਬਿੰਦ ਘਾਟ ਤੋਂ ਲਗਪਗ ਛੇ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰੀ ਤੇ ਅਤੇ ਉਚਾਈ ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਹੇਮਕੁੰਟ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਰਸਤੇ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਹੇਮਕੁੰਟ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਸਥਾਪਿਤ ਸੱਤ ਚੋਟੀਆਂ ਤੇ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਇਸ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕੰਮਲ ਤੌਰ ਤੇ ਬਰਫ ਜੰਮੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਅਤੇ ਰਸਤਾ ਤਿਆਰ

ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਜ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੇ ਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਸੱਤ ਚੋਟੀਆਂ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਇਕੱਲੇ ਇਸ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਤ ਚੋਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਚੋਟੀ ਲਗਪਗ 18 ਹਜ਼ਾਰ ਫੁੱਟ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਉੱਚੀ ਹੈ। ਇਹ ਚੋਟੀਆਂ ਤੇ ਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਕੋਈ ਸਥਾਪਤ ਰਸਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਟੀਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਾਰੇ ਹੀ ਮੈਂਬਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਸਧਾਰਨ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਜੀਅ ਹਨ, ਜਿੰਨਾ ਕੋਲ ਉੱਚੇ ਪਹਾੜਾਂ ਤੇ ਚੜਨ ਦੀ ਕੋਈ ਟ ਰੋਨਿੰਗ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਭਾਈ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੀ ਟੀਮ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੱਤ ਚੋਟੀਆਂ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਨੰਬਰ ਚੋਟੀ ਤੇ ਚੜਨ ਵਾਸਤੇ ਵੱਡਾ ਜ਼ੋਖਮ ਲੈਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਟੀਮ ਤੇ ਗੁਰੂ ਕਿਰਪਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਟੀਮ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਨ ਪ੍ਰਤੀ ਅਨੁਕੂਲ ਬਣਾਏ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਇਹ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਟੀਮ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਾਬਾ

ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲਗਪਗ 40 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਸੇਵਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਅੱਤ ਤੱਕ ਇਸ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸ ਇਸ ਟੀਮ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੋਬਿੰਦ ਘਾਟ ਵਿਖੇ ਸਿਰੋਪਾਓ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਅੰਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਇਸ ਟੀਮ ਨੂੰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਬਲ ਬਖਸ਼ਣ। ਭਾਈ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ

ਕਿ 20 ਮਈ ਤੋਂ ਆਰੰਭ ਹੋਈ ਸਲਾਨਾ ਯਾਤਰਾ ਤਹਿਤ 19 ਅਗਸਤ ਤੱਕ ਲਗਪਗ 2 ਲੱਖ 62 ਹਜ਼ਾਰ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਹੇਮਕੁੰਟ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਹ ਅੰਕੜਾ ਪਿਛਲੇ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਾਲਾ ਅੰਕੜਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 3 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

੧੯

ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਗ,
ਖਾਲਸਾ ਜੀਓ,
ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ ॥
ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਿਹ ॥

ਖਾਲਸਾ ਜੀ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਸਮੁੱਚੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਉਸ ਅਕਾਲ-ਪੁਰਖ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਖਾਲਸਾ ਜੀ, ਕੱਲ ਨਾਂਦੇੜ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ, ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਜੀ ਦੀਆਂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਅਸੀਰਵਾਦ ਲੈਣ ਲਈ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋ ਕੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਹੋਰਾਂ ਜੀ 'ਤੇ ਹੋਇਆ ਹਮਲਾ ਅਤਿ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਅਤੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਦੁਖਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਘਿਨਾਉਣੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਕੋਈ ਵੀ ਗੁਰੂ ਦਾ ਸੱਚਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਆਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਕਦੇ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਵੱਡਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਹਮਲਾ ਗੁਰਮਰਯਾਦਾ, ਸਿੱਖੀ ਰਿਵਾਤਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਹੈ। ਇਸ ਹਮਲੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜੀ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤਯਾਬੀ ਲਈ ਅਤੇ ਭੈਣ ਜੀ ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਜੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਉਸ ਅਕਾਲ-ਪੁਰਖ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਖਾਲਸਾ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਰੋਧੀ ਤਾਕਤਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਰੜਕਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਆਗੂ ਰਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂਆਂ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਹਮਲੇ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦਾ ਕਤਲ, ਜੱਥੇਦਾਰ ਸ. ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ, ਜੱਥੇਦਾਰ ਸ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ 'ਤੇ ਹੋਏ ਜਾਨਲੇਵਾ ਹਮਲੇ ਅਤੇ 1991 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ 28 ਅਕਾਲੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਕਤਲ ਅਤੇ ਅੱਜ ਸ. ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਹੋਰਾਂ 'ਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਹਮਲੇ ਉਸੇ ਹੀ ਕੜੀ ਅਤੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ।

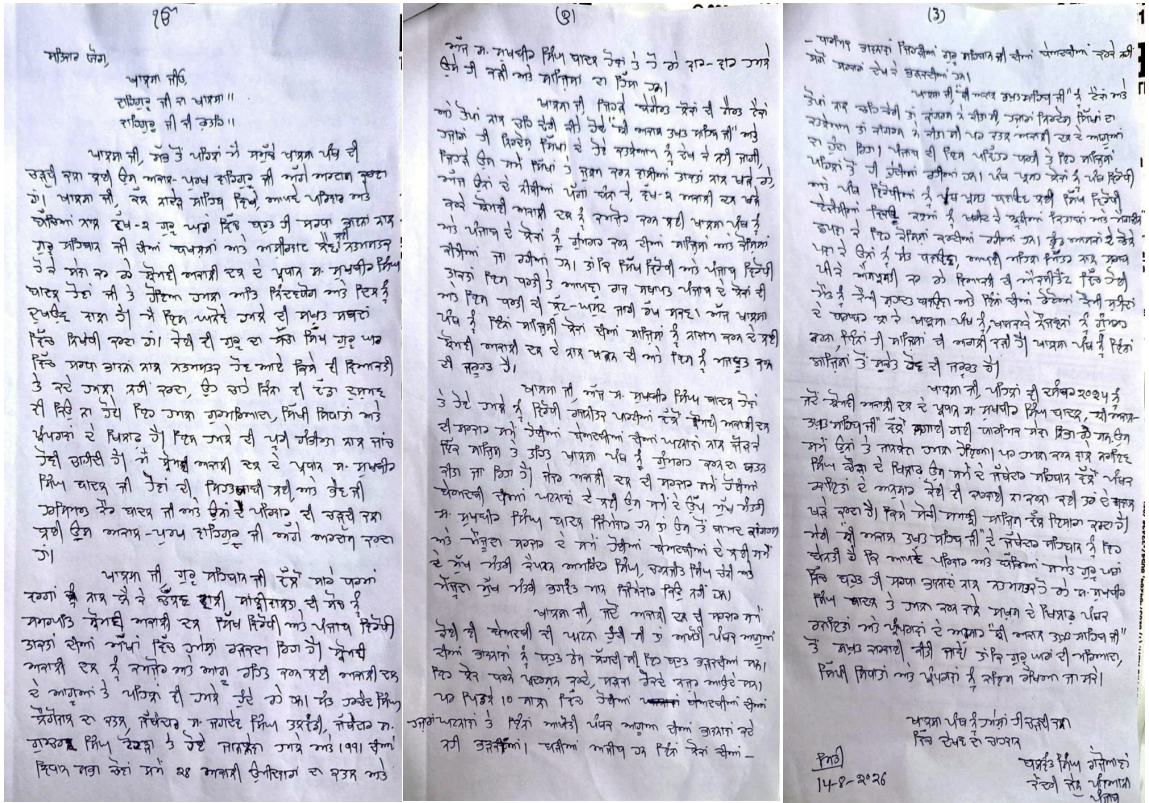
ਖਾਲਸਾ ਜੀ, ਜਿਹੜੇ ਬੇਗੁਨਾਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਵੇਲੇ ਅਤੇ ਤੋਪਾਂ ਨਾਲ ਢਾਹੇ ਢੇਰੀ ਕੀਤੇ ਹੋਏ 'ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਜੀ' ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਹੋਏ ਕਤਲੇਆਮ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਨਹੀਂ ਜਾਗੀ, ਜਿਹੜੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹੇ, ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੀਤੀਆਂ ਪੱਖੀ ਚੱਲ ਕੇ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਨੂੰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗ਼ੁੰਮਰਾਹ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕੋਞਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਤਾਂ ਕਿ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਰੋਧੀ ਤਾਕਤਾਂ ਇਸ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਰਾਜ ਸਥਾਪਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਧਰਤੀ ਦੀ ਲੁੱਟ-ਖਸ਼ੁੱਟ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਣ। ਅੱਜ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਾਕਾਮ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਨ ਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਖਾਲਸਾ ਜੀ, ਅੱਜ ਸ. ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਹੋਰਾਂ 'ਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ ਹੋਈਆਂ ਬੇਅਦਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਇੱਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਨੂੰ ਗ਼ੁੰਮਰਾਹ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ ਹੋਈਆਂ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਲਈ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਉੱਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹੋਈਆਂ ਬੇਅਦਬੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਖਾਲਸਾ ਜੀ, ਜਦੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਅਖੌਤੀ ਪੰਥਕ ਆਗੂਆਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਠੋਸ ਲੱਗਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਤੜਫਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਥਾਂ ਪਰਨੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੇ, ਸੜਕਾਂ ਰੋਕਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਪਿਛਲੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀਆਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਖੌਤੀ ਪੰਥਕ ਆਗੂਆਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਤੜਫੀਆਂ। ਬੜੀਆਂ ਅਜੀਬ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਜੀ ਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਬੇਅਦਬੀਆਂ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇਖ ਕੇ ਭੜਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਖਾਲਸਾ ਜੀ, 'ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਜੀ' ਨੂੰ ਤੋਪਾਂ ਅਤੇ ਟੈਂਕਾਂ ਨਾਲ ਢਾਹ-ਢੇਰੀ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਭੀ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਰਗੜ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਇਹ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਥ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਥ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦਿੱਲੀ ਕਲਮਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਰੀਦ ਕੇ ਝੂਠੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਛਪਵਾ ਕੇ ਇਹ ਕੋਞਿਸ਼ਾਂ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕੁੱਝ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਫ਼ੋਕੇ ਪੰਨੇ ਰੰਗ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੋੜ ਚੜ੍ਹਾਉਣਾ, ਆਪਣੀ ਮਹਿਲਾ ਮਿੱਤਰ ਨਾਲ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਐਸਪ੍ਰਸਤੀ ਕਰ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਮੌਤ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਫ਼ੋਟੋਆਂ ਕੌਮੀ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਲਾ ਕੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਨੂੰ, ਖ਼ਾਸਕਰਕੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗ਼ੁੰਮਰਾਹ ਕਰਨਾ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਗਲੇ ਰੂਪ ਹਨ। ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਖਾਲਸਾ ਜੀ, ਪਹਿਲਾਂ 4 ਦਸੰਬਰ 2024 ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, 'ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਜੀ' ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਧਾਰਮਿਕ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਜਾਨਲੇਵਾ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ। ਪਰ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਚੌੜਾ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਜੱਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੱਲੋਂ ਪੰਥਕ ਰਵਾਇਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨਾ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੱਡੀ ਸਿਆਸੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ 'ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਜੀ' ਦੇ ਜੱਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋ ਰਹੇ ਸ. ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸ਼ਖ਼ਸ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਪੰਥਕ ਰਵਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 'ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਜੀ' ਤੋਂ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਤਾਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੀ ਮਹਿਆਦਾ, ਸਿੱਖੀ ਰਿਵਾਤਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਦੇਖਣ ਦਾ ਚਾਹਵਾਨ
ਮਿਤੀ: 14-8-2026
ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜੇਆਣਾ
ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ, ਪਟਿਆਲਾ (ਪੰਜਾਬ)

ਰਾਜੇਆਣਾ ਦੀ ਚਿੱਠੀ 'ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਘਮਾਸਾਨ: ਐਮ.ਪੀ. ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖ਼ਾਲਸਾ ਦਾ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ 'ਤੇ ਵੱਡਾ ਹਮਲਾ

ਰਾਜੇਆਣਾ ਬਾਦਲਾਂ ਦੀ ਝੋਲੀ 'ਚ ਪਏ ਨੇ, ਜੋ ਉਹ ਲਿਖਵਾਉਂਦੇ ਨੇ ਉਹੀ ਬੋਲਦੇ ਨੇ : ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖ਼ਾਲਸਾ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪੰਥਕ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੱਡਾ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਕਤਲ ਕਾਂਡ ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਯਾਫ਼ਤਾ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘ ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜੇਆਣਾ ਨੇ ਪਟਿਆਲਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਚਿੱਠੀ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਪੰਥਕ ਆਗੂਆਂ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕੇ।

ਪੂਰਾ ਮਾਮਲਾ ਕੀ ਹੈ ?

1. ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜੇਆਣਾ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਚਿੱਠੀ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਰਾਜੇਆਣਾ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ (SGPC) ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਤ ਪੰਥਕ ਏਕਤਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸੁਤੰਤਰ ਪੰਥਕ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਦੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲੀ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਸਨ।

2. ਐਮ.ਪੀ. ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖ਼ਾਲਸਾ ਦਾ ਤਿੱਖਾ ਪਲਟਵਾਰ

ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ ਤੋਂ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖ਼ਾਲਸਾ ਨੇ ਰਾਜੇਆਣਾ ਦੀ ਇਸ ਚਿੱਠੀ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਨਕਾਰਦਿਆਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ:

ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਦੋਸ਼: ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖ਼ਾਲਸਾ ਨੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜੇਆਣਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਦਲ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਤਾਬਕ, 'ਉਹ ਤਾਂ ਬਾਦਲਾਂ ਦੀ ਝੋਲੀ ਵਿੱਚ ਪਏ ਹੋਏ ਹਨ, ਜੋ ਬਾਦਲ ਬੁਲਵਾਉਂਦੇ ਨੇ ਉਹ ਉਹੀ ਬੋਲਦੇ ਨੇ।'

ਮਹਿੰਗਾਈ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਚੂਨ ਖਰਚ ਘਟਾਏ

ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ, (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ/ਸਾਥੇ ਲੋਕ)– ਮਹਿੰਗਾਈ ਕਾਰਨ ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਨੇ ਜੁਲਾਈ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਚੂਨ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਥਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਖਪਤਕਾਰ-ਸੰਚਾਲਿਤ ਆਰਥਿਕਤਾ ਲਈ ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੁਮੇਲ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਨਾਲੋਂ ਜੁਲਾਈ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚੂਨ ਵਿਕਰੀ ਵਿੱਚ 0.6 ਫੀਸਦ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਹੈ। ਵਣਜ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਜੂਨ ਦੀ ਤੁਲਨਾ 'ਚ 0.2 ਫੀਸਦ ਹੇਠਾਂ ਆਈ ਅਤੇ ਮਈ 2025 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਗਿਰਾਵਟ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਕੜੇ ਮੌਸਮੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਾਰਨ ਤਾਂ ਸਮਝੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ

ਪੰਥਕ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਦੀ ਚਰਚਾ: ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨੇ ਰਵਾਇਤੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਕੇ ਨਵੀਂ ਪੰਥਕ ਸੋਚ ਨੂੰ ਫ਼ਤਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

3. ਪੰਥਕ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਹਿਸ
ਇਸ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਦੋ ਧੜੇ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਏ: ਇੱਕ ਧੜਾ ਜੋ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਦੂਜਾ ਧੜਾ ਜੋ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ)

ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਕਾਰਨ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਮਾਇਤ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਨਿਸ਼ਕਰਸ਼ : ਇਹ ਬਿਆਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪੰਥਕ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਉੱਭਰੇ ਆਜ਼ਾਦ ਪੰਥਕ ਚਿਹਰਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਚੱਲ ਰਹੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਖਿੱਚੌਤਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰਤੱਖ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖ਼ਾਲਸਾ ਵੱਲੋਂ ਮੀਡੀਆ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਨਤਕ ਬਿਆਨਾਂ, ਪਟਿਆਲਾ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਹੋਈ ਚਿੱਠੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੀਡੀਆ ਅਦਾਰਿਆਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ 'ਇਕੋ ਆਵਾਜ਼' ਤੇ ਹੋਰ ਨਿਊਜ਼ ਚੈਨਲਾਂ) ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ।

ਗਿਰਾਵਟ ਦੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਨੋਂ ਇਕੋ

ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਦੋ ਪਹਿਲੂ ਹਨ। ਪ੍ਰਚੂਨ ਖਰਚ ਜੁਲਾਈ ਵਿੱਚ 0.44 ਫੀਸਦ ਘਟਿਆ ਹੈ। ਜੁਲਾਈ ਵਿੱਚ ਆਨਲਾਈਨ ਵਿਕਰੀ 2.2 ਫੀਸਦ ਘੱਟ ਗਈ, ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਰਾਵਟ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਚ 2 ਫੀਸਦ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਰੈਸਟੋਰੈਂਟਾਂ ਅਤੇ ਬਾਰਾਂ 'ਤੇ ਖਰਚ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ 0.5 ਫੀਸਦ ਵਧਿਆ। ਨੇਵੀ ਫੈਡਰਲ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਹੀਬਰ ਲੌਗ ਨੇ ਇੱਕ ਟਿੱਪਣੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਖਪਤਕਾਰ ਨਿਰਾਸ਼ਤਾ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਸਰਵੇਖਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਜੇਐਨ ਹਸੂ ਨੇ ਇੱਕ ਰੀਲੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਕੀਮਤਾਂ ਬੋਝ ਬਣੀਆਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ।

ਸੀਜੇਪੀ ਅੰਦੋਲਨ: ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ

ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਹੁਣੇ ਹੀ ਕਾਕਰੋਚ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਨਵੀਂ ਸਿਆਸੀ-ਸਮਾਜਿਕ ਤਾਕਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ੈਨ-ਜੀ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਉਭਾਰ ਰਵਾਇਤੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ, ਵਿਅੰਗ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਇਹ ਅੰਦੋਲਨ ਥੋੜ੍ਹੇ ਹੀ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਗਿਆ। ਕਾਕਰੋਚ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅੰਦੋਲਨ ਮੁਕਾਬਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ, ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਨੀਟ-ਯੂਜੀ ਵਿਚ ਕਥਿਤ ਪੇਪਰ ਲੀਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਜੰਤਰ-ਮੰਤਰ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਅੰਦੋਲਨ ਕਈ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੱਕ ਚੱਲਿਆ ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 25 ਜੁਲਾਈ 2026 ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਕਾਕਰੋਚ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕੇਸ ਵਾਪਸ ਲੈਣ, ਨੀਟ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਦੁਖਦਾਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਵਿਆਪਕ ਸੁਧਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਅਭਿਜੀਤ ਦੀਪਕੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਵਿਚ ਗੜਬੜ, ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਪ੍ਰਤੀ ਵਧ ਰਹੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਬਣਾਇਆ।

ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜੰਤਰ-ਮੰਤਰ ਉੱਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ। 20 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਵੱਲ ਮਾਰਚ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਤਣਾਅ ਵਧਿਆ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਵੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਕਰੋਚ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਦੇਸ਼-ਵਿਆਪੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਪੜਾਅ ਨੇ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਇਕ ਨਵੇਂ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ। ਹੁਣ ਮੁੱਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਨੀਟ ਜਾਂ ਪੇਪਰ ਲੀਕ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ; ਇਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ। 25 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ

ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਕਰੋਚ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਅੰਦੋਲਨ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਉਸੇ ਦਿਨ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਧਰਮੇਂਦਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਹੁਣੇ ਹੀ ਵਾਪਰੇ ਇੱਕ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਦੀ ਇਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਤੋਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦੇਣ ਕਾਰਨ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਇੱਕ ਬੈਚ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੈਕਟਸ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਜਦੋਂ ਕਾਕਰੋਚ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਜਲਦੀ ਹੀ ਉਹ ਪਾਬੰਦੀ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਗਈ।

11 ਅਗਸਤ 2026 ਨੂੰ ਕਾਕਰੋਚ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਦੀਪਕੇ ਨੇ ਪੇਂਡੂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਇਕ ਦੇਸ਼-ਵਿਆਪੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 15 ਅਗਸਤ ਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਦੋਲਨ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਸਿਰਫ਼ ਨੀਟ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਾਕਰੋਚ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਸਲ ਤਾਕਤ ਇਸ ਦਾ ਰਵਾਇਤੀ ਕੇਂਦਰ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਦਾ ਸੰਵਾਦ ਤੇ ਸੰਚਾਰ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੀ ਜ਼ੈਨ-ਜੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਰਵਾਇਤੀ ਭਾਸ਼ਣਾਂ

ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਝੰਡਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੀ। ਉਹ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਗੀਲਾਂ, ਛੋਟੀਆਂ-ਛੋਟੀਆਂ ਵੀਡੀਓ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਆਨਲਾਈਨ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਚਾਰ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਕਾਕਰੋਚ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ ਬਦਲ ਰਹੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸਿਰਫ਼ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਜਾਂ ਵੱਡੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸੋਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਦਲਾਅ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਪਰ ਇੱਥੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵੱਡਾ ਸਵਾਲ ਵੀ ਖੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕੀ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯਤਾ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੰਗਠਨ ਵਿਚ

ਡਾ. ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ

ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਕੰਮ ਏਨਾ ਸਿੱਧਾ ਅਤੇ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਤੇ ਲੱਖਾਂ ਪੈਰੋਕਾਰ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਰਗਰਮ ਵਰਕਰ ਹੋਣਾ ਦੋ ਵੱਖਰੀਆਂ-ਵੱਖੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹਨ। ਚੋਣ ਰਾਜਨੀਤੀ ਲਈ ਬੂਝ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸੰਗਠਨ, ਉਮੀਦਵਾਰ, ਫੰਡ, ਨੀਤੀਆਂ, ਸਥਾਨਕ ਨੇਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਜਨ-ਸੰਪਰਕ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਕਾਕਰੋਚ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਇਕ ਨਵੀਂ ਚੁਣੌਤੀ ਹੁਣ ਅੰਦਰੋਂ ਵੀ ਉੱਭਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਝ ਨੌਜਵਾਨ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੁੱਖ

ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਦੇ ਢੰਗ ਉੱਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਹਨ। ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ 'ਚ ਪੱਖਪਾਤ ਤੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ੈਸਲਾ-ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ। ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਰਖ ਦੀ ਘੜੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਹੜਾ ਅੰਦੋਲਨ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਵੀ ਉਹੀ ਮਾਪਦੰਡ ਲਾਗੂ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ। ਜੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਛੋਟੇ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਵੀ ਉਹੀ ਕੇਂਦਰੀਕ੍ਰਿਤ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਮਾਡਲ ਅਪਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਇਹ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁੱਦਾ ਉਭਰੇਗਾ ਕਿ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਜਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਇਕੱਠੇ ਜਿਹੀ ਦੂਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ। ਕਾਕਰੋਚ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਭਾਰ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਚਿੰਤਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬੀਜੇਪੀ ਵਲੋਂ ਇਸ ਉੱਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਕਸੀ ਹੋਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਲਗਾਏ ਗਏ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਾਕਰੋਚ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਤੇ ਜਨ-ਅੰਦੋਲਨ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਧ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਅੰਦੋਲਨ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵੱਡੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧ

'ਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਵੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਕਾਕਰੋਚ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਸਲੀ ਪਰਖ ਇਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਧੜੇ ਦੀ ਬੀ-ਟੀਮ ਬਣੇ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦ ਪਛਾਣ ਕਾਇਮ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਿੱਖਿਆ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਵਰਗੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਦਬਾਅ ਬਣਾਏਗੀ। ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਭੂਮਿਕਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਕਰੋਚ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਬਣੇ। ਪਰ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ, ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਰੱਖਿਆ, ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ, ਸਿਹਤ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰਤ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸੋਚ ਸਾਫ਼ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਸਿਰਫ਼ “ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਵਿਰੋਧ” ਨਾਲ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਚਲਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਤੀਜੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਅੰਦੋਲਨ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਇਸ ਦੀ ਕਦਰ ਅਤੇ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾਤਾ ਘਟ ਜਾਵੇ। ਭਾਰਤ ਸਮੇਤ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਅੰਦੋਲਨ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਾਕਤ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਾਕਰੋਚ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਹਾਲੀਆ ਅੰਦੋਲਨ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿਚ ਇਕ ਨਵੇਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਧਿਆਏ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ; ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਨਵਾਂ ਤਰੀਕਾ ਲੱਭ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਾਕਰੋਚ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਗੁੱਸੇ ਨੂੰ ਨੀਤੀ ਵਿਚ, ਆਪਣੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਅਤੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਆਪਣੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਆ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਦੇ ਠੋਸ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਦਬਾਅ ਸਮੂਹ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤਾਕਤ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਾਕਰੋਚ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਅਸਲ ਇਮਤਿਹਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਭੀੜ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਪੜਾਅ ਹੈ; ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ, ਭਰੋਸਾ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਜਨ-ਸੇਵਾ ਕਰਨਾ ਅਸਲ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ।

ਜੱਥੇਬੰਦਕ ਹੋ ਕੇ ਮਿਲਦੇ ਨੇ ਹੱਕ

ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਜਦੋਂ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਤੇ ਆਪਣੇ ਬੁਢਾਪੇ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਭਾਰ ਵੀ ਸੋਢਿਆਂ 'ਤੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਕਸਰ ਇਹੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਇਕੱਲਾ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਕੌਣ ਸੁਣੇਗਾ? ਮੇਰੇ ਇਕੱਲੇ ਬੋਲਣ ਨਾਲ ਕੀ ਬਦਲੇਗਾ? ਇੱਥੋਂ ਹੀ ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਜੋ ਵੀ ਹੱਕ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ। ਤਨਖ਼ਾਹਾਂ 'ਚ ਸੁਧਾਰ, ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ, ਛੁੱਟੀਆਂ, ਪੈਨਸ਼ਨ, ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਹੱਕ-ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਿੱਛੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਜੱਥੇਬੰਦਕ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਇਕੱਲਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੱਥੇਬੰਦ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਮਨਵਾਉਣ ਦੀ ਤਾਕਤ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕਿਸੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖੜ੍ਹਨਾ ਨਹੀਂ। ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ-ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ, ਆਪਣੇ ਸਨਮਾਨ ਤੇ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣਾ। ਜਿੱਥੇ ਮਸਲਾ

ਸਾਂਝਾ ਹੋਵੇ, ਉੱਥੇ ਆਵਾਜ਼ ਵੀ ਸਾਂਝੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਬਕ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਰੇਗਾ। ਜੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਉਠਾਏਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ

ਨਵਨੀਤ ਸਿੰਘ

ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਫਾਈਲਾਂ 'ਚ ਦੱਬੀਆਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਹੱਕ ਮੰਗਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੱਥੇਬੰਦ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਪਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਅਰਥ ਸਿਰਫ਼ ਧਰਨੇ ਜਾਂ ਰੇਲੀਆਂ ਨਹੀਂ। ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਹੈ-ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ। ਦੂਜਾ ਕਦਮ ਹੈ-ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ। ਤੀਜਾ ਕਦਮ ਹੈ-ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਲੋੜ ਪਵੇ ਤਾਂ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਸਮਝਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਹਰ ਮੈਂਬਰ

ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਸਿਰ ਛੱਡ ਕੇ ਖ਼ੁਦ ਚੁੱਪ ਬੈਠ ਜਾਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਹਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਦੇ ਹੱਕ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹੱਕ ਸਮਝੇਗਾ, ਉਦੋਂ ਹੀ ਅਸਲ ਏਕਤਾ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਈ ਵਾਰ ਅਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ-‘ਮੇਰੇ ਇਕੱਲੇ ਨਾਲ ਕੀ ਹੋਣਾ ਹੈ?’ ਪਰ ਇਹੀ ਸੋਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਕ-ਇਕ ਕਰਕੇ ਜੁੜੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਹੀ ਇਕ ਤਾਕਤਵਰ ਆਵਾਜ਼ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਕ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਜਦੋਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਚਿੰਤਾ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਅੱਜ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀਆਂ ਬਹਿਸਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਾ ਰਹਿਣ। ਸਿਰਫ਼ ਪੋਸਟਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ। ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਨੂੰ ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਨੂੰ ਸੰਘਰਸ਼ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਮਤਭੇਦਾਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਸਾਂਝੇ ਮਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਦੀ ਜੱਥੇਬੰਦੀ, ਕਿਸੇ ਦਾ ਆਗੂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਪਸੰਦ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਸਾਂਝੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ

ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮਤਭੇਦ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਏਕਤਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਚੁੱਪ ਸਿਰਫ਼ ਅੱਜ ਨੂੰ ਨਹੀਂ, ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਜਿਹੜਾ ਹੱਕ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਪਿਛਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਜ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਲਈ ਇਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਈਏ। ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਹੈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣ ਦਾ-ਕੀ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀ ਤਨਖ਼ਾਹ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਹਾਂ ਜਾਂ ਆਪਣੇ

ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਾਗਰੂਕ ਨਾਗਰਿਕ ਵੀ ਹਾਂ? ਜੇ ਜਵਾਬ ਦੂਜਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਕੱਲੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰਕ ਨਹੀਂ। ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਬਿਨਾਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਨੀ, ਸੰਘਰਸ਼ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨੀ। ਹੱਕ ਕਿਸੇ ਦੀ ਭੀਖ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਗਰੂਕਤਾ, ਏਕਤਾ ਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਜਾਗੋ, ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਜਾਣੋ, ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੋ ਹੋਵੋ ਅਤੇ ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰੋ। ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਇਕੱਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਗਿਣਤੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਜੱਥੇਬੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਤਾਕਤ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਜਾਗੋ, ਇਕੱਠੇ ਹੋਵੋ-ਜੱਥੇਬੰਦ ਹੋਵੋ।

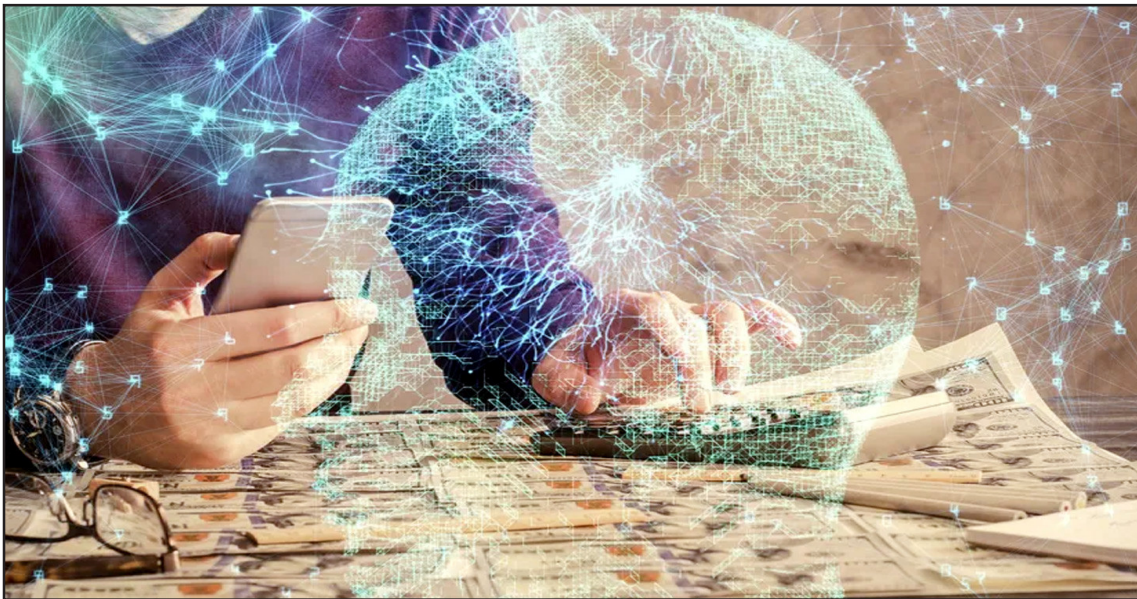
ਡਿਜੀਟਲ ਯੁੱਗ ਦੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ

ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਦਲ ਰਹੇ ਅੱਜ ਦੇ ਡਿਜੀਟਲ ਯੁੱਗ 'ਚ ਹਕੀਕਤ ਅਤੇ ਝੂਠ (ਭਰਮ) ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਲਕੀਰ ਹੁੰਦੀ ਹੋਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਡੀਪਫੇਕ ਅਤੇ ਸਿੰਥੈਟਿਕ ਮੀਡੀਆ ਇਸ ਬਦਲਾਅ ਪਿਛਲੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ 'ਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਕ ਇਹ ਗੱਲ ਮਹਿਜ਼ ਕਲਪਨਾ ਜਾਪਦੀ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਜਾਂ ਚਿਹਰੇ ਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਸਲੀ ਜਾਪੇ, ਪਰ ਅੱਜ ਇਹ ਹਕੀਕਤ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਡੀਪਫੇਕ ਅਜਿਹੀ ਡਿਜੀਟਲ ਸਮੱਗਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀਡੀਓ, ਤਸਵੀਰ ਜਾਂ ਆਡੀਓ ਨੂੰ 'ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ' (ਏ ਆਈ) ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸੱਚ ਅਤੇ ਝੂਠ ਵਿਚਕਾਰ ਫ਼ਰਕ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਕਿਸੇ ਨੇਤਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਕਦੇ ਆਖੀ ਹੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਕਾਰ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਉੱਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਅਸਲੀ ਜਾਪੇ। ਸਿੰਥੈਟਿਕ ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਖੇਤਰ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਡਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਾਰੀ ਡਿਜੀਟਲ ਸਮੱਗਰੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ, ਜੋ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਵਰਚੁਅਲ ਇਨਫਲੂਐਂਸਰ, ਏ ਆਈ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਖ਼ਬਰ ਪਾਠਕ, ਮਨੁੱਖਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਅਵਤਾਰ ਇਸ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ।

ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਏ ਆਈ ਐਂਕਰ 24 ਘੰਟੇ ਖ਼ਬਰਾਂ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਕੰਪਨੀਆਂ ਗਾਹਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਡਿਜੀਟਲ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੋ ਚੀਜ਼ ਕਦੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਕਲਪਨਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ, ਉਹ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਡੀਪਫੇਕ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਨੀਂਹ ਮਸ਼ੀਨ ਲਰਨਿੰਗ ਅਤੇ ਡੀਪ ਲਰਨਿੰਗ ਵਰਗੀਆਂ ਆਧੁਨਿਕ ਏ ਆਈ ਤਕਨੀਕਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੈਨਰੇਟਿਵ ਐਡਵਰਸਰੀਅਲ ਨੈੱਟਵਰਕਸ (GANs) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੋ ਨਿਊਰਲ ਨੈੱਟਵਰਕਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਉੱਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਨੈੱਟਵਰਕ ਨਕਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਦੂਜਾ ਇਹ ਪਤਾ ਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮੱਗਰੀ ਅਸਲੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਕਲੀ।

ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਚੱਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਕਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਨੈੱਟਵਰਕ ਇੰਨਾ ਮਾਹਿਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਬਿਲਕੁਲ ਅਸਲੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਸਾਧਾਰਨ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕਹੀਏ ਤਾਂ ਇਹ

ਉਸ ਨਕਲੀ ਵਰਗਾ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਵਾਰ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਖ਼ਰਕਾਰ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧੋਖਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਡੀਪਫੇਕ ਦਾ ਨਾਮ ਸੁਣਦੇ ਹੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿਚਾਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਕਈ ਚੰਗੇ ਪੱਖ ਵੀ ਹਨ। ਮਨੋਰੰਜਨ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪਰਦੇ ਉੱਤੇ ਲਿਆਉਣ, ਅਦਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਨ ਦਿਖਾਉਣ ਜਾਂ ਮਰ ਚੁੱਕੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜੀਵੰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖਣ ਨੂੰ ਹੋਰ ਦਿਲਚਸਪ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਅਸਲੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਵਰਗੀ ਸਿਮੂਲੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਿੰਥੈਟਿਕ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੈਡੀਕਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਜਿਹੀਆਂ ਵਰਚੁਅਲ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਵਿੱਚ ਦਿੱਕਤ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਏ ਆਈ ਆਧਾਰਿਤ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਮਦਦਗਾਰ ਸਾਬਿਤ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਨਜ਼ਰ ਜਾਂ ਸੁਣਨ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵੀ ਇਹ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਡਿਜੀਟਲ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਹੁ-ਭਾਸ਼ਾਈ ਡਿਜੀਟਲ ਅਵਤਾਰ ਗਾਹਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸੁਗਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਕਈ ਫ਼ਾਇਦੇ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਇਸ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਖ਼ਤਰੇ ਵੀ ਹਨ। ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਡੀਪਫੇਕ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਝੂਠੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਫੈਲਾਉਣ, ਰਾਜਨੀਤਕ ਪ੍ਰਚਾਰ

ਕਰਨ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਕਲੀ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਪਰਾਧੀ ਏ ਆਈ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਕੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਠੱਗ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਪਛਾਣ ਚੋਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਜਾਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਈਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ 2019 ਤੋਂ 2023 ਦਰਮਿਆਨ ਡੀਪਫੇਕ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ 900 ਫ਼ੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਧਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸਲ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਕਈ ਘਟਨਾਵਾਂ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਡਾ. ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੱਠਲ

ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਦੀਆਂ ਨਕਲੀ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਵਾਇਰਲ ਹੋਈਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹਸਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਡੀਪਫੇਕ ਵੀਡੀਓ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ। ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਲੱਖਾਂ ਡਾਲਰ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਠੱਗਾਂ ਨੇ ਏ ਆਈ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਸ ਦੇ ਸੀ ਏ ਓ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਪੈਸੇ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਵਾ ਲਏ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਡਿਜੀਟਲ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਿੰਨੀ ਆਸਾਨ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਡੀਪਫੇਕ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰ

ਲਈ ਵੀ ਵੱਡਾ ਖ਼ਤਰਾ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਅਸਲੀ ਅਤੇ ਨਕਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਹਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉੱਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ 'ਲਾਇਰਜ਼ ਡਿਵੀਡੈਂਡ' (Liar's Dividend) ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਅਸਲੀ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਕਲੀ ਕਹਿ ਕੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ, ਚੋਣਾਂ, ਜਨਤਕ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਉੱਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗ਼ਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਫੈਲਾਅ ਸਮਾਜਿਕ ਸਾਂਝ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਵੀ ਖ਼ਤਰਾ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਸਵਾਲ ਵੀ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ। ਕੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਿਹਰੇ ਅਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਉੱਤੇ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਡੀਪਫੇਕ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕੌਣ ਹੋਵੇਗਾ— ਸਮੱਗਰੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ, ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਜਾਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਵਾਬ ਅਜੇ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਰਮਾਤਾ ਅਤੇ ਨੀਤੀਘੜੇ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਨਵੀਨਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਭਾਰਤ ਸਮੇਤ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਡੀਪਫੇਕ ਅਤੇ ਸਿੰਥੈਟਿਕ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਉੱਭਰ ਰਹੇ ਡਿਜੀਟਲ ਨਿਯਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਗ਼ਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕਸ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ

ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਯੂਰੋਪੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਰਗੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਏ ਆਈ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਲੋਬਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਉੱਤੇ ਕੰਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ ਕਿ ਉਹ ਜੋ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਅਸਲੀ ਹੈ ਜਾਂ ਏ ਆਈ ਰਾਹੀਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ।

ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵੀ ਇਸ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਵੇਂ ਹੱਲ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਵੱਡੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਏ ਆਈ ਆਧਾਰਿਤ ਡੀਪਫੇਕ ਖੋਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਉੱਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਚਿਹਰੇ ਦੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ, ਰੌਸ਼ਨੀ, ਆਵਾਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਡਿਜੀਟਲ ਸੰਕੇਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਕੇ ਨਕਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਡਿਜੀਟਲ ਵਾਟਰਮਾਰਕਿੰਗ ਵਰਗੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਵੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਏ ਆਈ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਅਵਿਸ਼ ਚਿੰਨ੍ਹ ਜੋੜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਲਗਾਤਾਰ ਦੌੜ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿੰਨੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਖੋਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਵਿਕਸਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਓਨੀ ਹੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਡੀਪਫੇਕ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਸ ਡਿਜੀਟਲ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕਾ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਜਾਂ ਸਨਸਨੀਖੇਜ਼ ਵੀਡੀਓ ਜਾਂ ਆਡੀਓ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਸੱਚ ਨਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਚਿਹਰੇ ਦੀਆਂ ਗ਼ੈਰ-ਕੁਦਰਤੀ ਹਰਕਤਾਂ, ਆਵਾਜ਼ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੇਲ ਵਿੱਚ ਗੜਬੜ ਜਾਂ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਅਸੰਗਤੀ ਵਰਗੇ ਸੰਕੇਤ ਨਕਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਖ਼ਬਰ ਸਰੋਤਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਰਹਿਣਾ ਅੱਜ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਤੇ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਵ ਆਰਥਿਕ ਮੰਚ ਨੇ ਵੀ ਏ ਆਈ ਆਧਾਰਿਤ ਗ਼ਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਲੋੜ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਵੀਨਤਾ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਪੂਰਾ ਫ਼ਾਇਦਾ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਰਕਾਰਾਂ, ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਕੰਪਨੀਆਂ, ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਡਿਜੀਟਲ ਵਾਤਾਵਰਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਨਸ਼ੇ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਹੰਭਲਾ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸੂਬੇ ਦੇ 12 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ 21,850 ਸਕੂਲੀ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਲੱਛਣਾਂ, ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਇੱਕ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕਦਮ ਹੈ। 'ਯੁੱਧ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ' ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ 2,800 ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਉੱਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਾਇਲਟ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਖ਼ਾਸੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਨਸ਼ਾ ਵਿਰੋਧੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਧਿਆਨ ਸਿਰਫ਼ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਲਤ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁੱਢੋਂ ਹੀ ਰੋਕਣ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੈ। ਅਧਿਆਪਕ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਦੇ

ਵਿਹਾਰ, ਹਾਜ਼ਰੀ, ਪੜ੍ਹਾਈ, ਦੋਸਤੀ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਬਦਲਾਅ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਪ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਆਪਕ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ 'ਉਦਾਸ, ਚੁੱਪ ਰਹਿਣ, ਸਕੂਲੋਂ ਗ਼ੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ' ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਅਜਿਹੇ ਬਦਲਾਅ ਨੂੰ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਦੂਜੇ ਲੋਕ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਤਹਿਤ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਖ਼ਾਸ ਖ਼?ਆਲ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ 'ਅਣ-ਸਿਖਿਅਤ ਜਾਂਚਕਾਰ' (Amateur Investigators) ਜਾਂ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਬਾਕੀਆਂ ਤੋਂ ਕੋਟਿਆ-ਕੋਟਿਆ ਰਹਿਣਾ, ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਨਿਘਾਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਬਦਲਾਅ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਪਕਾਂ

ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਘੋਖਣ, ਸੁਣਨ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੱਖਪਾਤ ਜਾਂ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਤੋਂ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਮਾਹਿਰਾਂ ਕੋਲ ਰੈਫਰ ਕਰਨ। ਮੁੱਢਲੀ ਪਛਾਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਮੁੱਢਲੀ ਮਦਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕਟਹਿਰੇ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਨਾ। ਇਹੋ ਚੀਜ਼ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਵਾਲੇ ਪੱਖ ਨੂੰ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਹਿਮ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧ ਰਹੀ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਲਤ ਨੂੰ ਮਹਿਜ਼ ਚੇਤਾਵਨੀਆਂ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਨਿਜਿੱਠਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ, ਦੋਸਤਾਂ ਦਾ ਦਬਾਅ, ਇਕੱਲਤਾ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਬੋਝ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਕਾਰਕ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਲੈ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ

ਕਾਊਂਸਲਿੰਗ ਅਤੇ ਰੈਫਰਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਹੋਣਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਮਾਪਦੰਡ ਸਿਰਫ਼ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਹ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿੰਨੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਊਂਸਲਿੰਗ ਕਿਵੇਂ ਹੋਈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਰ ਲਈ ਗਈ। ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਕੋਲ

ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਨਸ਼ਾ ਵਿਰੋਧੀ ਸਿਖਲਾਈ ਨੂੰ ਮਹਿਜ਼ ਖਾਨਾਪੂਰਤੀ ਨਹੀਂ ਬਣਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਕੂਲ ਦੀਆਂ ਜਮਾਤਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਮਾਪਿਆਂ, ਕਾਊਂਸਲਰਾਂ, ਸਿਹਤ ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਅਜਿਹੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੁਆਲੇ ਮਦਦ ਦਾ ਇੱਕ ਘੇਰਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

ਗੁਰਮਤਿ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਅਨਮੋਲ ਸੂਤਰ

ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਸੋਚ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਿੱਜੀ, ਸਮਾਜਕ, ਆਰਥਕ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਦਿਸ਼ਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਗੁਰਸਿੱਖ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਅਧੀਨਤਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੋਂ ਹੀ ਜੀਵਨ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਸਿੱਖ ਦਾ ਗੁਰੂ ਸੰਪੂਰਨ ਗੁਰੂ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਦੀਆਂ ਸਿਖਿਆਵਾਂ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ। ਜੀਵਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਦਾ ਨਿਦਾਨ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਨਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕੇ। ਵਰਤਮਾਨ ਯੁੱਗ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਯੁੱਗ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਿਧਾਂਤਕ, ਵਿਵਹਾਰਕ ਮਾਪਦੰਡ ਲੱਭੇ 'ਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਸੌਖਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਘਰ ਅੰਦਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਵੀ ਕੁੱਝ ਮਰਿਆਦਾ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਨ ਕਿਸੇ ਸਮਾਜਕ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਧਰਤੀ ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਜੋ ਪੂਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਜੀ ਸਕੇ। ਮਰਿਆਦਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟਤਾਈ ਨਾਲ ਹੈ। ਉੱਤਮ ਮਨੁੱਖ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਨਿੱਜੀ ਤੇ ਸਮਾਜਕ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਮਰਿਆਦਾ ਦਾ ਪਾਲਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਉੱਤਮ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਦੇਵਤਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਟੀਚਾ ਕਾਇਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਉੱਤਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਦੇਵਤਾ ਤਾਂ ਉੱਤਮਤਾ ਦਾ ਸ੍ਰੋਤ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੇਵਤਾ ਬਣਨਾ ਅਸੰਭਵ ਜਾਂ ਕਠਿਨ ਨਹੀਂ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਇਸ ਦਾ ਅਤਿ ਸਰਲ ਮਾਰਗ ਦੱਸਦੀ ਹੈ "ਮਾਣਸ ਤੇ ਦੇਵਤਾ ਭਏ ਧਿਆਇਆ ਨਾਮੁ ਹਰੇ"। ਬਸ ਇਸ ਨਾਮ ਧਿਆਉਣ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਸੂਤਰ ਛੁੱਪੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੋਜਨ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਹੀ ਸਹਾਇਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤਨ ਦਾ ਸੁਆਮੀ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੋਚ ਤੋਂ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੰਕਟ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸੰਕਟਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਤਨ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਦਾ ਬੋਧ ਕਰਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਤਨ ਉਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤਨ ਮਾਧਿਅਮ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਅਨਮੋਲ ਸੁਗਾਤ ਵੱਜੋਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ "ਦੇਹ ਤੇਜਣਿ ਜੀ ਰਾਮਿ ਉਪਾਈਆ ਰਾਮ"। ਤਨ ਉਹ ਘੋੜੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਜੀਵਨ ਮਨੋਰਥ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵੱਲ ਵੱਧਣਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਵਚਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਕਾਇਆ ਸੋਨੇ ਵਰਗੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਚਮਕ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਿਤ ਨਾਮ ਜਪਣ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਘੋੜੀ ਸ਼ਬਦ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲਤਾ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਤਨ ਆਲਸ, ਭੋਗ ਵਿਲਾਸ, ਭਰਮ ਭਟਕਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਸ ਘੋੜੀ ਵਿੱਚ ਗਤੀ ਨਹੀਂ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਮੋਲ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ। ਮੋਲ ਗਤੀ ਦਾ ਹੈ ਘੋੜੀ ਦਾ ਨਹੀਂ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਤੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਤੀਵਰ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਮਾਂ ਘੱਟ ਹੈ, ਜਾਣਾ ਦੂਰ ਹੈ। ਤਨ ਦੀ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਪੂਰੀ ਹੋਵੇ। ਤਨ ਨੂੰ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਮ ਹੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ "ਏਹ ਦੇਹ ਸੁ ਬਾਕੀ ਜਿਤੁ ਹਰਿ ਜਾਪੀ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਸੁਹਾਵੀਆ"। ਤਨ ਘੋੜੀ ਦੀ ਚਾਲ ਵਿੱਚ ਬਾਕਪਨ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲਤਾ ਨਿਖਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਸੱਤਾ ਨੂੰ ਜਾਣ ਲੈਂਦਾ

ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਜਪਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਜਨ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤਨ ਦਾ ਆਲਸ ਤੋਂ ਨਿਰਾਕਾਰ ਕਾਰਜਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣਾ ਸੁਚੱਜੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਿੱਜੀ ਜੀਵਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸਮਾਜਕ ਸਦਾ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿਣਾ, ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਿੱਚ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਰਹਿਣਾ ਹੀ ਦੇਹ ਦੀ ਉੱਤਮਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬਾਕੀ ਘੋੜੀ ਕਿਹਾ। ਬਿਨਾ ਉੱਦਮ, ਮਿਹਨਤ ਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਜਤਨਸ਼ੀਲ ਰਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਜਿਸ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤਨ ਦੀ ਸੁਚੱਜੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਆ ਗਿਆ ਉਹ ਹੀ ਸਫਲ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਤਨ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਲਈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਮ ਜਪਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨਿਮਾਣਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਨ ਅੰਦਰ ਹੰਕਾਰ ਹੈ ਤਾਂ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਜਪਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ "ਹਉਮੈ ਨਾਵੈ ਨਾਲਿ ਵਿਰੋਧੁ ਹੈ ਦੁਇ ਨ ਵਸਹਿ ਇਕ ਠਾਇ"। ਹੰਕਾਰ ਹੈ ਤਾਂ ਨਾਮ ਜਪਣਾ ਵੀ ਵਿਅਰਥ ਹੈ, ਤਨ ਦੀ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲਤਾ, ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਹੰਕਾਰ ਤਾਂ ਇੱਕ ਗੁਬਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਗਿਆਨ, ਬੁੱਧੀ, ਵਿਵੇਕ, ਭਾਵਨਾ ਸਹਿਤ ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਗੁੰਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਜੀ ਜੀਵਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ, ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਹੰਕਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ, ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸ ਇਸ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਗਵਾਹੀ ਭਰਦਾ ਹੈ। ਹੰਕਾਰ ਵੱਡੀ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਰਾਜ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਪਤਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਹੰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਦੀਨ ਹੀਨ ਮੰਗਤਾ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ "ਅਹੰਕਾਰੀਆ ਨੋ ਦੁਖ ਭੁਖ ਹੈ ਹਬੁ ਤਡਹਿ ਘਰਿ ਘਰਿ ਜਾਇ ਹੰਕਾਰ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਵਿਵੇਕ ਹਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਨੀਤੀ - ਅਨੀਤਿ ਦਾ ਭੇਦ ਹੀ ਵਿਸਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਹੰਕਾਰ, ਵਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਸੁਚੱਜਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਸਕੇਗਾ।

ਹੰਕਾਰ, ਵਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣਾ ਹੀ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ, ਮਨੁੱਖ ਚੰਗਿਆਈਆਂ ਧਾਰਨ ਕਰੇ "ਦੇਹ ਪਾਵਉ ਜੀਨੁ ਬੁਝਿ ਚੰਗਾ ਰਾਮ"। ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਗਿਆਤ ਹੋਵੇ ਕਿ ਖਾਜ਼ ਕੀ ਹੈ ਅਖਾਜ਼ ਕੀ ਹੈ, ਨੀਤੀ ਕੀ ਹੈ ਅਨੀਤੀ ਕੀ ਹੈ। ਧਰਮ-ਅਧਰਮ, ਪਾਪ-ਪੁੰਨ, ਸੱਚ-ਕੂੜ ਦਾ ਭੇਦ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਾਲ

ਗਿਆਤ ਹੋਵੇ। ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਦਾ ਕਠੋਰਤਾ ਤੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਪਾਲਨ ਕਰੇ। ਇਸ ਨੂੰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ, ਮਰਿਆਦਾ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਬਿਨਾ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਚੱਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਾਂ ਹੀ ਸਮਾਜ, ਸਮਾਜ ਦਾ ਕੋਈ ਅਦਾਰਾ। ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਪਾਰਦਰਸ਼ਿਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵੱਧਣਾ ਸਹਿਜ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਚੰਗਿਆਈ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਸਿਧਾਂਤਕ ਹੀ ਨਹੀਂ

ਡਾ. ਸਤਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ

akaalpurkh.7@gmail.com

ਵਿਵਹਾਰਕ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਘੋੜੀ ਤੇ ਜੀਨ ਕੱਸੀ ਹੋਵੇ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਆਰਟੀਕਲ ਚੰਗਿਆਈਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਵਿਵਹਾਰ ਇੱਕਦਮ ਵੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੀਨ ਤਾਂ ਹੈ ਪਰ ਪਿੱਠ ਤੇ ਕੱਸੀ ਹੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਥਨ ਹੈ ਪਰ ਸੰਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਗੜੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀਆਂ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਸੰਸਥਾ, ਧਾਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਦੇ ਮਾੜਾ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੀ। ਪਰ ਜੀਨ ਕੱਸੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਾਰੇ ਦਾਅਵੇ ਅਰਥਹੀਣ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕੋਈ ਚੰਗਿਆਈ ਵਰਤਾਉਣ ਯੋਗ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ "ਕੋਈ ਗਲਾ ਕਰੇ ਘਨੇਰੀਆ ਜਿ ਘਰਿ ਵਬੁ ਹੋਵੈ ਸਾਈ ਖਾਇ"। ਕਥਨ ਹੈ, ਵਿਵਹਾਰਿਕਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਨਾ ਆਪਣਾ ਭਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਾਂ ਹੀ ਸਮਾਜ ਦਾ। ਮਨ ਅੰਦਰ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਵਾਸ ਹੋਵੇ, ਗੁਣਾਂ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲ 'ਚ ਦ੍ਰਿੜ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮਾਰਗ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਘਨ ਨਹੀਂ ਟਿਕਦਾ, ਆਪ ਹੀ ਦੂਰ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ "ਚੜਿ ਲੰਘਾ ਜੀ ਬਿਖਮੁ ਭੁਇਅੰਗਾ ਰਾਮ"। ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵੀ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਮੁੱਖ ਸੂਤਰ ਹੈ। ਸਫਲਤਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੰਕਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰੂ, ਪਰਮਾਤਮਾ ਆਪ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਧਾਰਕ ਤੇ ਕਿਰਪਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਹੋਰਨਾਂ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਦੇ ਸੇਵਕ ਲਈ ਸਹਿਜ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਣ, ਚੰਗਿਆਈਆਂ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਹੀ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ, ਗਿਆਨ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਗਿਆਨ

ਤੋਂ ਭਾਵ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦੇ ਜਾਣਾ ਨਹੀਂ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਤਾਬੀ ਗਿਆਨ ਕਿਤਨਾ ਵੀ ਹੋ ਜਾਏ ਵਿਅਰਥ ਹੈ "ਪੜਿ ਪੜਿ ਗਡੀ ਲਦੀਅਹਿ ਪੜਿ ਪੜਿ ਭਰੀਅਹਿ ਸਾਥ"। ਪੜਿ ਪੜਿ ਬੇੜੀ ਪਾਈਐ ਪੜਿ ਪੜਿ ਗਡੀਅਹਿ ਖਾਤ"। ਸੱਚ ਦੇ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਸਭ ਝੱਖ ਮਾਰਨਾ ਹੈ "ਨਾਨਕ ਲੇਖੇ ਇਕ ਗਲ ਹੋਰੁ ਹਉਮੈ ਝੁਕਣਾ ਝਾਖ"। ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਅਤਿ ਵਿਦਵਾਨ ਲੋਗ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਸ ਨਾਲ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦੀ। ਗਿਆਨ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਸੱਚ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ, ਸੱਚ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੇ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਲਈ, ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ, ਵਿਵਸਥਾ ਲਈ ਕੀ ਹਿੱਤ ਕਾਰਕ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦੇ। ਜਿਵੇਂ ਘੋੜੀ ਦੀ ਗਤੀ ਨੂੰ ਸੋਧ ਦੇਣ ਲਈ ਦੇ ਮੁਖ ਵਿੱਚ ਲਗਾਮ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸਾਰਥਕ ਗਿਆਨ ਜੀਵਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਤੇ ਕਰਦਾ ਹੈ "ਕੜਿਆਲੁ ਮੁਖੇ ਗੁਰਿ ਗਿਆਨੁ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ ਰਾਮ"। ਗੁਰੂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਸਾਰਥਕ ਗਿਆਨ ਹੈ ਜੋ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਭਟਕਣ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਨਿਰੀ ਸਿਧਾਂਤਕਤਾ ਨਹੀਂ, ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ। ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਜ ਭਾਵਨਾ ਬਿਨਾ ਅਧੂਰਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਮਨ ਅੰਦਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਿਰੰਤਰ ਅਗਾਂਹ ਵੱਧਣ 'ਤੇ ਮਨੋਰਥ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਵਨਾ ਇੱਕ ਤਾਕਤ ਬਣ ਕੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ "ਤਨਿ ਪ੍ਰੇਮੁ ਹਰਿ ਚਾਬੁਕ ਲਾਇਆ ਰਾਮ"। ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਲਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਚਾਬੁਕ ਮਾਰਨ ਨਾਲ ਘੋੜੀ ਦਾ ਵੇਗ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮਨ ਅੰਦਰ ਦਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਪ੍ਰੇਮ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਗੁਣਵਾਨ ਬਣਨ, ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰਨ ਦਾ ਨਿਰੰਤਰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਰਮਾਤਮਾ ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਚਲ ਮਨ ਦੀ ਭਟਕਣ ਮਿਟਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਮਹਾਨ ਉਪਲਬਧੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ। ਮਨ ਜਿੱਤਣ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸੰਜਮ,

ਸੰਤੋਖ, ਸਹਿਜ ਦਾ ਆ ਜਾਣਾ। ਇਹ ਸੱਚੀ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਮਨੁੱਖ ਹੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਅਡੋਲ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਪੂਰਨ ਆਧਾਰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਣਾਂ ਤੇ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਜੋੜ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ "ਆਪਿ ਜਪਹੁ ਅਵਰਹ ਨਾਮੁ ਜਪਾਵਹੁ"। ਤਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਮਾਧਿਅਮ ਬਣਾ ਕੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਨਾ, ਹੰਕਾਰ-ਵਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਅੰਤਰ ਮਨ ਨਿਰਮਲ ਕਰਨਾ, ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸਦਾ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿ ਕੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਭਗਤੀ, ਜੀਵਨ ਦੇ ਸੱਚੇ ਮਨੋਰਥ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਸਦਾ ਜਤਨਸ਼ੀਲ ਤੇ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਰਹਿਣਾ, ਮਨ ਅੰਦਰ ਗੁਣ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਨਾ, ਗੁਣਾਂ ਤੇ ਸਾਰਥਕ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰਨਾ ਤੇ ਮਨ ਨੂੰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿੱਚ ਰੰਗ ਦੇਣਾ ਇੱਕ ਉੱਤਮ ਅਵਸਥਾ ਦਾ ਸਿਰਜਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਜਮ, ਸੰਤੋਖ ਤੇ ਸਹਿਜ ਜਨਮ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜਿਹੇ ਜਿਹੇ ਆਪ ਸਨ, ਉਹੋ ਜਿਹੇ ਹੀ ਸਿੱਖ ਬਣਾਏ, ਸਿੱਖਾਂ ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ ਜਿਹੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਬੀਜ ਬੀਜਣ ਦਾ ਉਪਕਾਰ ਕੀਤਾ 'ਗੁਰੂ ਸਿਖ ਸਿਖੁ ਗੁਰੂ ਹੈ ਏਕੋ ਗੁਰ ਉਪਦੇਸੁ ਚਲਾਏ'। ਦਸਮ ਪਿਤਾ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜ ਕੇ ਗੁਰਸਿੱਖ ਦੀ ਆਤਮਿਕ ਅਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਰੂਪ ਬਖਸ਼ਿਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਦਰਸ਼ ਮਨੁੱਖੀ ਅਵਸਥਾ, ਆਦਰਸ਼ ਸਮਾਜਕ ਵਿਵਸਥਾ ਪਰਿਪੱਕ ਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ। ਸਿੱਖ ਇੱਕ ਅਜਿੱਤ ਤੇ ਮਹਾਨ ਸ਼ਕਤੀ ਬਣ ਕੇ ਉਭਰਿਆ।

ਅਘੜੇ ਘੜਾਵੇ ਸਬਦ ਪਾਵੈ ਅਪਿਉ ਹਰਿ ਰਸੁ ਪੀਤਿਆ॥ (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਗ 575)

ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਦੁੱਖ ਹਨ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਹੈ, ਵੈਰ ਵਿਰੋਧ, ਈਰਖਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਗੁਣਾਂ, ਗਿਆਨ ਤੇ ਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਸੱਖਣਾ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਮਨ ਤੋਂ ਹਾਰਿਆ ਮਨੁੱਖ ਨਾ ਆਪਣਾ ਭਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਾਂ ਹੀ ਸਮਾਜ ਦਾ। ਇਵੇਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾ, ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਜੇ ਗੁਣ, ਗਿਆਨ, ਭਾਵਨਾ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਦਾਅਵੇ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਝੱਖ ਹੀ ਮਾਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਥਿਤੀ ਬਦਲਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਗੁਣਾਂ, ਗਿਆਨ ਤੇ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਨ ਕਰਨਾ ਹੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਮਾਣਸ ਤੋਂ ਦੇਵਤਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੀ ਇੱਕ ਗੁਰਸਿੱਖ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਉੱਦੇਸ਼ ਹੈ।

ਇਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਤਾਕਤ ਉਹ ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਸੰਭਵ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ ਜੋ ਹੋਰਨਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਤੋਂ ਵੀ ਪਰੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਸਿੱਖ ਇਹ ਕਰ ਕੇ ਵਿਖਾ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਗਿਆਨ ਦੀ ਸ਼ਰਣ ਵਿੱਚ ਹੀ ਤੇਜਣ ਦੀ ਗਤਿ ਹੈ। ਤੇਜਣ ਭਾਵੇਂ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਦੇਹ ਹੋਵੇ, ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਹੋਵੇ। ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸੁਚੱਜੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਵਰਤਮਾਨ ਅਵਸਥਾ ਕੁਚੱਜ ਤੇ ਖੜੀ ਹੈ "ਮੇਝੁ ਕੁਚਜੀ ਅੰਮਾਵਣਿ ਡੋਸੜੇ ਹਉ ਕਿਉ ਸਹੁ ਗਾਵਣਿ ਜਾਉ ਜੀਉ। ਕਦਮ ਪਰਮਾਤਮਾ, ਸੱਚ, ਗੁਣਾਂ ਵੱਲ ਤੁਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਗੁਰ ਸ਼ਬਦ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਹੀ ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਬੇੜੀਆਂ ਕੱਟਦੀ ਹੈ "ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਸਹੁ ਪਾਇਆ ਸਚੁ ਨਾਨਕ ਕੀ ਅਰਦਾਸਿ ਜੀਉ। ਆਪਣੀ ਮਤਿ ਤਿਆਗ ਕੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਮਤਿ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੁੱਖ ਹੈ" ਤਿਆਗੋਂ ਮਨ ਕਿ ਮਤੜੀ ਵਿਸਾਰੋਂ ਦੂਜਾ ਭਾਉ ਜੀਉ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਵਧ ਰਿਹਾ ਜੋੜਾਂ ਦਾ ਦਰਦ ?

ਕਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪਛਾਣ ਤੰਦਰੁਸਤ, ਮਿਹਨਤੀ ਅਤੇ ਹੱਡ-ਪੈਰਾਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਵਜੋਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਪੰਜਾਬੀ ਬੰਦਾ ਸਵੇਰੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦਾ, ਪੈਦਲ ਤੁਰਦਾ, ਸਾਈਕਲ ਚਲਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਮਿਹਨਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹਿੱਸਾ ਸਮਝਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜੀਵਨਸ਼ੈਲੀ ਬਦਲ ਗਈ ਹੈ। ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਧੀਆਂ ਹਨ, ਖੇਤੀ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਆਈਆਂ ਹਨ, ਆਵਾਜਾਈ ਆਸਾਨ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਮੋਬਾਈਲ-ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਕੁਰਸੀ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਹੋਰ ਤਬਦੀਲੀ ਵੀ ਆਈ ਹੈ ਜੋੜਾਂ, ਗੋਡਿਆਂ, ਕਮਰ, ਗਰਦਨ ਅਤੇ ਮੋਢਿਆਂ ਦੇ ਦਰਦ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਹੁਣ ਬਹੁਤ ਆਮ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਇਸੇ ਲਈ ਕਈ ਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਿਹਤ-ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਇਹ ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਜੀਅ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ 'ਜੋੜਾਂ ਦੇ ਦਰਦ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ' ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂ ਅੰਕੜਿਆਂ ਵਾਲੀ ਉਪਾਧੀ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਇਹ ਉਪਮਾ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਡੇ ਅਧਿਐਨਾਂ ਨੇ ਵੀ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ, ਹੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਜੋੜਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੋਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਧਿਐਨ ਵਿੱਚ 56 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਲਗਭਗ 16 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀ-ਹੱਡੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਮਿਲੀਆਂ, ਜਦਕਿ ਪੇਂਡੂ ਆਬਾਦੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰ ਲਗਭਗ 20 ਫੀਸਦੀ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅੰਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਮਰ ਵਧਣ ਨਾਲ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਕਾਫ਼ੀ ਵਧਦੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਪਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਖ਼ਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜੋੜਾਂ ਦਾ ਦਰਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਮ ਕਿਉਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ? ਇਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਸਾਡੀ ਬਦਲ ਰਹੀ ਜੀਵਨ-ਸ਼ੈਲੀ ਹੈ। ਸਰੀਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਹਰਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਿਲਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਆਧੁਨਿਕ ਜੀਵਨ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਹਰਕਤ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਥਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਥਾਂ ਜਾਣ ਲਈ ਲੋਕ ਪੈਦਲ ਤੁਰਦੇ ਜਾਂ ਸਾਈਕਲ ਵਰਤਦੇ ਸਨ। ਘਰ ਦੇ ਕਈ ਕੰਮ ਹੱਥੀਂ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਸਰੀਰਕ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ਅੱਜ ਕੁਝ ਕਦਮਾਂ ਦੀ ਦੂਰੀ ਲਈ ਵੀ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਜਾਂ ਕਾਰ ਕੱਢ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਘਰ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਨੇ ਮਿਹਨਤ ਘਟਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਖੇਤੀ ਵਿੱਚ ਟਰੈਕਟਰ, ਕੰਬਾਈਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਮਿਹਨਤ ਦੀ ਲੋੜ ਘਟਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਹੂਲਤਾਂ ਬੇਸ਼ੱਕ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸੌਖਾ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਜੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਸਰਤ ਨਾ ਮਿਲੇ

ਤਾਂ ਇਹੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਸਿਹਤ ਲਈ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਵੀ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਤੋਂ ਅਛੂਤਾ ਨਹੀਂ। ਪਹਿਲਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਖੇਡ ਦੇ ਮੈਦਾਨਾਂ, ਗਲੀਆਂ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿਹੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੰਘਦੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਮੋਬਾਈਲ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਪਰਦਾ। ਘੰਟਿਆਂ ਤੱਕ ਇੱਕੋ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਰਹਿਣਾ ਸਰੀਰ ਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਬਣਤਰ ਲਈ ਠੀਕ ਨਹੀਂ। ਸਕੂਲ, ਕੋਚਿੰਗ, ਮੋਬਾਈਲ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਫਿਰ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦਾ ਦਿਨ ਕਈ ਵਾਰ

ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ
ਫਿਜ਼ੀਓਥੈਰੇਪਿਸਟ
ਏਕਮ ਫਿਜ਼ੀਓਥੈਰੇਪੀ ਸੈਂਟਰ
ਮੁਸਾ (ਮਾਨਸਾ)
6284785845

ਲਗਾਤਾਰ ਬੈਠਿਆਂ ਹੀ ਲੰਘ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਵਾਨੀ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਦਿਆਂ ਕਈ ਨੌਜਵਾਨ ਕਮਰ, ਗਰਦਨ ਅਤੇ ਮੋਢਿਆਂ ਦੇ ਦਰਦ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਮੋਟਾਪਾ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਧਿਆ ਹੋਇਆ ਭਾਰ ਸਰੀਰ ਦੇ ਜੋੜਾਂ, ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਗੋਡਿਆਂ ਉੱਤੇ ਵਾਧੂ ਬੋਝ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਗੋਡੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਭਾਰ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਚੁੱਕਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਧੂ ਭਾਰ ਪੈਣ ਨਾਲ ਘਸਾਈ ਅਤੇ ਦਰਦ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹਨ, ਲੰਮਾ ਤੁਰਨ, ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਬੈਠਣ ਜਾਂ ਉੱਠਣ ਵੇਲੇ ਗੋਡਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਦ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ ਦਰਦ ਇੰਨਾ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਆਮ ਕੰਮ ਵੀ ਅੱਖੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀ ਬਦਲਦੀ ਆਦਤ ਵੀ ਇਸ ਸਾਰੀ ਤਸਵੀਰ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਖਾਣੇ ਵਿੱਚ ਰਵਾਇਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘਿਰੇ, ਮੱਖਣ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਰੀਰਕ ਮਿਹਨਤ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਮਿਹਨਤ ਘੱਟ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਕਈ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਕਾਇਮ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਕੈਲੋਰੀ ਦੀ ਖਪਤ ਅਤੇ ਖ਼ਰਚ ਵਿੱਚ ਅਸੰਤੁਲਨ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਫਾਸਟ ਫੂਡ, ਮਿੱਠੇ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਬਾਜ਼ਾਰੀ ਖਾਣਿਆਂ ਦਾ ਵਧਦਾ ਰੁਝਾਨ ਹੋਰ ਇਜ਼ਾਫ਼ਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮਸ਼ੀਨੀਕਰਨ ਆਉਣ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨ ਦਾ ਸਰੀਰਕ ਬੋਝ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਟ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਅਜੇ ਵੀ ਕਈ ਅਜਿਹੇ

ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਝੁਕਣਾ, ਭਾਰ ਚੁੱਕਣਾ, ਇੱਕੋ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਬੈਠਣਾ ਜਾਂ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹਿਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਟਰੈਕਟਰ 'ਤੇ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਬੈਠਣਾ ਕਮਰ ਅਤੇ ਗਰਦਨ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਝੁਕ ਕੇ ਜਾਂ ਭਾਰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਕਮਰ, ਗੋਡਿਆਂ ਅਤੇ ਮੋਢਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਅੱਧਰਤਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੋਰ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਹੈ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅੱਧਰਤ ਨੂੰ ਅਕਸਰ 'ਤੂੰ ਤਾਂ ਘਰ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਏ' ਕਹਿ ਕੇ ਉਸਦੀ ਮਿਹਨਤ ਨੂੰ ਮਿਹਨਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਰੋਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹਿਣਾ, ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ, ਝੁਕਣਾ, ਕੱਪੜੇ ਧੋਣਾ, ਸਫ਼ਾਈ ਕਰਨੀ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਚੁੱਕਣੀ ਇਹ ਸਭ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਅਸਰ ਛੱਡਦੇ ਹਨ। ਉਮਰ ਵਧਣ ਨਾਲ ਹੱਡੀਆਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਅਤੇ ਜੋੜਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹੋਰ ਵਧ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਅੱਧਰਤਾਂ ਦੇ ਜੋੜਾਂ ਅਤੇ ਹੱਡੀਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਵੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਿਹਤ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ ਦਰਦ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਬੰਦਾ ਦਰਦ ਨੂੰ ਵੀ ਅਕਸਰ ਮਜ਼ਾਕ ਵਿੱਚ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 'ਕੁਝ ਨਹੀਂ, ਉਮਰ ਹੋ ਗਈ', 'ਦੇ ਦਿਨ ਮਾਲਿਸ਼ ਕਰ ਲੈ', 'ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਸੋਕ ਕਰ ਲੈ' ਜਾਂ 'ਇੱਕ ਗੋਲੀ ਖਾ ਲੈ, ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਊਂਗਾ' ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਘਰ-ਘਰ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਾਲਿਸ਼ ਜਾਂ ਸੋਕ ਕਈ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਰਾਮ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਹਰ ਦਰਦ ਦਾ ਇਲਾਜ ਇਹ ਨਹੀਂ। ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਂ ਵਧ ਰਹੇ ਦਰਦ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਅਤੇ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਦਰਦ-ਨਿਵਾਰਕ ਦਵਾਈਆਂ ਖਾਣ ਦੀ ਆਦਤ ਵੀ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹੈ। ਦਰਦ ਦੀ ਗੋਲੀ ਦਰਦ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਦਬਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਦਰਦ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਇਲਾਜ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਇਸ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਦਵਾਈ ਲੈਣ ਦੀ ਥਾਂ ਦਰਦ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਜੋੜਾਂ ਦਾ ਦਰਦ ਗਨੀਆ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜੋੜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਦ ਦੇ ਕਈ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਮਰ ਨਾਲ ਜੋੜਾਂ ਦੀ ਘਸਾਈ, ਪੁਰਾਣੀ ਸੱਟ, ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ, ਸੋਜ ਵਾਲੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ, ਵਧਿਆ ਹੋਇਆ ਭਾਰ ਜਾਂ ਸਰੀਰਕ ਅਸੰਤੁਲਨ ਕਈ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇੱਕੋ ਨੁਸ਼ਖਾ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਜੋੜਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਸਰੀਰਕ ਸਰਗਰਮੀ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਥੇ ਵੀ ਸਿਆਣਪ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਤਿਆਰੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਕਸਰਤ ਕਰਨਾ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਮਰ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਹਾਲਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤੁਰਨਾ, ਹਲਕੀ ਕਸਰਤ, ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕਸਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਲਚਕ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਰਦ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰ ਜਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਫਿਜ਼ੀਓਥੈਰੇਪਿਸਟ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਕਸਰਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 1.71 ਅਰਬ ਲੋਕ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀ-ਹੱਡੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹਨ। ਇਹ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਸਿਰਫ ਦਰਦ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ, ਸਗੋਂ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਤੁਰਨ-ਫਿਰਨ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਿਰਫ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਿਹਤ ਦਾ ਮਸਲਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਨਾਲ ਵੀ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਮਸਲਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਸਿਰਫ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਅਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਾਉਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ। ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ-ਸ਼ੈਲੀ ਵੱਲ ਵਾਪਸ ਦੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਲ ਤੁਰਨ ਅਤੇ ਸਾਈਕਲ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਂ ਬਣਾਉਣੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਕੈਂਪ ਲਗਾਉਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਅਤੇ ਅੱਧਰਤਾਂ ਦੀ

ਸਿਹਤ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਾਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਸਿਹਤ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾ ਹੋਣਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਰੀਰ ਦਾ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਵੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੰਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਵੀ ਦੇਵੇ। ਜੇ ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਮੋਬਾਈਲਾਂ ਨਾਲ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਲਾਠੀਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਏ ਤਾਂ ਇਹ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਅਧੂਰੀ ਤਸਵੀਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਗੋਡਿਆਂ ਦਾ ਦਰਦ ਸਿਰਫ ਗੋਡਿਆਂ ਦਾ ਦਰਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ ਸਾਡੀ ਪੂਰੀ ਜੀਵਨ-ਸ਼ੈਲੀ ਦਾ ਦਰਪਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਮਰ ਦਾ ਦਰਦ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿੰਨਾ ਬੈਠਦੇ ਹਾਂ, ਗੋਡਿਆਂ ਦਾ ਦਰਦ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰੀਰ ਉੱਤੇ ਕਿੰਨਾ ਭਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਹ ਚੜ੍ਹਨਾ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ 'ਪੰਜਾਬ ਜੋੜਾਂ ਦੇ ਦਰਦ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ' ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਚੁਟਕਲਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਚੇਤਾਵਨੀ ਵਜੋਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦਰਦ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਨਹੀਂ, ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਦੀ ਧਰਤੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਾਣੇ, ਕਸਰਤ, ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਬਦਲਣੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਹੜਾ ਪੰਜਾਬ ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਮੋਢਿਆਂ ਅਤੇ ਹੱਡ-ਪੈਰਾਂ ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਉਸ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਸਲ ਤਾਕਤ ਤਾਂ ਹੀ ਬਚੇਗੀ ਜਦੋਂ ਉਸਦੇ ਲੋਕ ਸਿਹਤਮੰਦ ਸਰੀਰ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀ ਸਕਣਗੇ।

ਪਾਇਲਟ, ਭੰਗ ਤੇ ਹਵਾਈ ਸੁਰੱਖਿਆ

ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਬੀਤੀ 4 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ 300 ਫੁੱਟ ਹੇਠਾਂ ਆਉਣ (ਜਿਸ ਕਾਰਨ 20 ਯਾਤਰੀ ਅਤੇ 4 ਅਮਲੇ ਦੇ ਮੌਥਰ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਪਾਇਲਟ ਦੀ ਜਾਂਚ (ਕਨਫਰਮੇਟਰੀ ਟੈਸਟ) ਦੌਰਾਨ ਮੈਰੂਆਨਾ (ਭੰਗ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਹੈ ਕਿ ਹਵਾਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਿਰਫ ਅਤਿ-ਆਧੁਨਿਕ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸਖ਼ਤ ਸੰਚਾਲਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਉੱਤੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕਾਕਪਿਟ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉੱਤੇ ਵੀ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਏਅਰਕਾਫਟ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ ਤਕਨੀਕੀ, ਸੰਚਾਲਨ, ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ 'ਮਨੁੱਖੀ-ਕਾਰਕ' ਸਬੰਧਿਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ

ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬੇਲੋੜੀ ਕਿਆਸਅਰਾਈ ਦੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਕਨੀਕੀ ਖ਼ਰਾਬੀਆਂ, ਹਾਈਡ੍ਰੌਲਿਕ ਮਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਟਰੇਨਿੰਗ (ਹਵਾ ਦੇ ਬੁੱਲਿਆਂ) ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਪਾਇਲਟ ਦੀ ਹਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪਾਇਲਟਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ ? ਸਾਡੇ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਵਾਈ ਅਮਲੇ ਅਤੇ ਏਅਰ ਟਰੇਫਿਕ ਕੰਟਰੋਲਰਾਂ ਦੀ ਅਚਾਨਕ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਸਹੀ ਨਾ ਆਉਣ 'ਤੇ ਪਾਇਲਟ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਉਡਾਣ ਤੋਂ ਹਟਾ

ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਵਿੱਚ ਪੱਕੀ ਜਾਂਚ (ਕਨਫਰਮੇਟਰੀ ਟੈਸਟ) ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਹਵਾਈ ਅਮਲੇ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਧੀਆ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲਾਪਵਾਹੀ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਟੈਸਟਿੰਗ ਦੀ ਵਾਰੀ, ਲੈਬ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ, ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ, ਰੀਵਿਊਟੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਜਨਰਲ ਆਫ ਸਿਵਲ ਏਵੀਏਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੈਂਕੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਪਾਇਲਟ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਮਿਆਰਾਂ 'ਤੇ ਖ਼ਰਾ ਉੱਤਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਯਾਤਰੀ

ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ, ਸੁਤੰਤਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਪਾਇਲਟਾਂ ਦੀ ਥਕਾਵਟ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਉਡਾਣ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨਿਯਮ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨਵੰਬਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ

ਖੇਤਰ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਗਤੀ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਬਣਿਆ ਰਹਿਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਕਾਕਪਿਟ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਰੈਗੂਲੇਟਰ (ਡੀ.ਜੀ.ਸੀ.ਏ.) ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਤੱਕ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਨਸ਼ੇ 'ਚ ਪਾਇਲਟ : ਯਾਤਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਖਤਰਾ ਅਤੇ ਰੈਗੂਲੇਟਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ

ਹਵਾਈ ਯਾਤਰਾ ਅੱਜ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੀ ਲੋੜ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਲੱਖਾਂ ਯਾਤਰੀ ਰੋਜ਼ ਆਸਮਾਨ 'ਚ ਉਡਾਣ ਭਰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਭਰੋਸੇ ਨਾਲ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲੇ ਪਾਇਲਟ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਚੇਤ, ਸਿਹਤਮੰਦ ਅਤੇ ਨਸ਼ੇ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣਗੇ ਪਰ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਪਾਇਲਟ ਨਸ਼ੇ ਜਾਂ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਚ ਕਾਕਪਿਟ 'ਚ ਬੈਠਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸੈਂਕੜੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਹੈ।

ਭਾਰਤ 'ਚ ਸਿਵਲ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਜਨਰਲ (ਡੀ. ਜੀ. ਸੀ. ਏ.) ਦੇ ਨਿਯਮ ਕਾਫ਼ੀ ਸਖ਼ਤ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਏਅਰਕਾਫਟ ਰੂਲਜ਼ 1937 ਦੇ ਨਿਯਮ 24 ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਏਵੀਏਸ਼ਨ ਰਿਕੁਆਇਰਮੈਂਟਸ (ਸੀ. ਏ. ਆਰ.) ਸੈਕਸ਼ਨ 5, ਸੀਰੀਜ਼ ਐੱਫ਼ ਤਹਿਤ ਪਾਇਲਟ ਅਤੇ ਕਰੂ ਨੂੰ ਉਡਾਣ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 12 ਘੰਟੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ, ਸੇਡੇਟਿਵ, ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਜਾਂ ਸਟਿਮੂਲੈਂਟ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨ੍ਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ 'ਤੇ 'ਬੇਟਲ-ਟੂ-ਬੂਟਲ' ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਤਾਬਕ 'ਬਲੈਡ ਅਲਕੋਹਲ ਕੰਸਨਟ੍ਰੇਸ਼ਨ' (ਬੀ. ਏ. ਸੀ.) ਜ਼ੀਰੋ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਪਾਇਲਟ ਅਤੇ ਕਰੂ ਦਾ 'ਪ੍ਰੀ-ਫਲਾਈਟ ਬ੍ਰੈੱਥ ਐਨਾਲਾਈਜ਼ਰ ਟੈਸਟ' ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਕਈ ਜਗ੍ਹਾ ਵੀਡੀਓ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ 'ਪੋਸਟ-ਫਲਾਈਟ ਟੈਸਟ' ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਈਕੋਐਕਟਿਵ ਪਦਾਰਥਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਮਾਰਿਜ਼ੁਆਨਾ) ਲਈ ਵੀ ਸਖ਼ਤ ਡੋਪ ਟੈਸਟ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਨ।

ਡੀ. ਜੀ. ਸੀ. ਏ. ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 'ਪ੍ਰੀ-ਫਲਾਈਟ ਪਾਜ਼ੇਟਿਵ' ਆਉਣ 'ਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਮੁਅੱਤਲ, ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ। ਪੋਸਟ-ਫਲਾਈਟ ਪਾਜ਼ੇਟਿਵ ਆਉਣ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵੀ ਇਕ ਸਾਲ ਤੱਕ ਮੁਅੱਤਲੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਗੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਟੈਸਟ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਵੀ ਪਾਜ਼ੇਟਿਵ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਚਿੰਤਾਜਨਕ

ਹਨ। 2023 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਛਿਮਾਹੀ 'ਚ ਹੀ 33 ਪਾਇਲਟ ਅਤੇ 97 ਕੈਬਿਨ ਕਰੂ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਨਸ਼ੇ 'ਚ ਪਾਏ ਗਏ।

ਉੱਥੇ ਹੀ ਹਾਲ ਹੀ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਦਸੰਬਰ 2025 'ਚ ਵੈਨਕੂਵਰ ਏਅਰਪੋਰਟ 'ਤੇ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਇਕ ਪਾਇਲਟ ਨੂੰ ਉਡਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਟਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ 'ਬ੍ਰੈੱਥ ਐਨਾਲਾਈਜ਼ਰ ਟੈਸਟ' 'ਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਲਕੋਹਲ ਪਾਈ ਗਈ। ਨਤੀਜਤਨ ਫਲਾਈਟ ਕਈ ਘੰਟੇ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਉੱਡੀ।

ਰਜਨੀਸ਼ ਕਪੂਰ

ਤਾਜ਼ਾ ਮਾਮਲਾ ਅਗਸਤ 2026 'ਚ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਫੁਕੋਤ-ਦਿੱਲੀ ਫਲਾਈਟ 'ਚ ਅਚਾਨਕ 300 ਫੁੱਟ ਉਚਾਈ ਘਟਣ ਅਤੇ ਕਈ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਇਲਟ-ਇਨ-ਕਮਾਂਡ ਦਾ ਡੋਪ ਟੈਸਟ ਪਾਜ਼ੇਟਿਵ ਆਇਆ, ਜਿਸ 'ਚ ਮਾਰਿਜ਼ੁਆਨਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਈ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੇ ਪਾਇਲਟ ਦੀ ਅਜੀਬ ਚਾਲ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਡੀ. ਜੀ. ਸੀ. ਏ. ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਪਾਇਲਟਾਂ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ।

ਅਜਿਹਾ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਰਤ 'ਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਦੁਨੀਆ ਭਰ 'ਚ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਕਈ ਮਾਮਲੇ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਐੱਫ. ਏ. ਏ. ਦੇ ਨਿਯਮ 8 ਘੰਟੇ ਦੀ 'ਅਬਸਟੀਨੈਂਸ' ਅਤੇ 0.04 ਫੀਸਦੀ ਬੀ. ਏ. ਸੀ. ਲਿਮਿਟ ਦੇ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਯੂਰਪ 'ਚ ਐੱਸ. ਏ. 0.02 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਭਾਰਤ ਦਾ 'ਜ਼ੀਰੋ ਟਾਲਰੈਂਸ' ਨਿਯਮ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਖ਼ਤ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨਸਾਨ ਗ਼ਲਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਸਿਸਟਮ 'ਚ ਵੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਪਾਇਲਟ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਖੁਦ ਐਲਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕੋਈ ਨਸ਼ੀਲਾ ਪਦਾਰਥ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਮੈਡੀਕਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਫਿਟਨੈੱਸ ਲਈ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਦਵਾਈ ਲਈ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਡਾਕਟਰ ਨਾਲ

ਸਲਾਹ ਕਰਨੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਈ ਦਵਾਈਆਂ ਵੀ 'ਬ੍ਰੈੱਥ ਟੈਸਟ ਪਾਜ਼ੇਟਿਵ' ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਸ਼ੇ 'ਚ ਉਡਾਣ ਭਰਨਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਸਗੋਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਸ਼ਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ, ਰਿਐਕਸ਼ਨ ਟਾਈਮ, ਸਪੇਸ਼ੀਅਲ ਓਰੀਐਂਟੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੰਗਾਮੀ ਸਥਿਤੀ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਥਕਾਵਟ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਇਹ ਘਾਤਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਗ਼ਲਤੀ ਨਾਲ ਪਲੇਨ ਕ੍ਰੈਸ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸੈਂਕੜੇ ਮੌਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਡੀ. ਜੀ. ਸੀ. ਏ. ਵਰਗੇ ਰੈਗੂਲੇਟਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਿਯਮਿਤ ਅਤੇ ਸਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ ਚੈੱਕ ਕਰੇ, ਟੈਸਟਿੰਗ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏ ਅਤੇ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇ। ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਖ਼ਤ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਵੀਡੀਓ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ 24 ਘੰਟਿਆਂ 'ਚ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਪਰ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਖ਼ਤੀ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ? ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਪਹਿਲੀ ਗ਼ਲਤੀ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਅਤੇ 'ਰਿਹੈਬਿਲੀਟੇਸ਼ਨ' ਦਾ ਰਸਤਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਹੀ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਚਾਰਟਰ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਚ ਕੈਪਟਨ ਐੱਚ. ਐੱਸ. ਵਿਰਦੀ ਵਰਗੇ

ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਡੀ. ਜੀ. ਸੀ. ਏ. ਵੱਲੋਂ ਕਬਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਲਕੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਗੰਭੀਰ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮਾਮੂਲੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਈ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ ਜੋ ਰੈਗੂਲੇਟਰ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਯਾਤਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ

ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਡੀ. ਜੀ. ਸੀ. ਏ. ਨੇ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਸਖ਼ਤੀ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਜ਼ੀਰੋ ਟਾਲਰੈਂਸ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਪਰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਚਾਰਟਰ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਆਪ੍ਰੇਟਰਾਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣਾ ਇਕ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ। ਏਅਰਲਾਈਨਜ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਮਝਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਸਿਰਫ਼ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਚੱਲੇਗਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਿਸਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਯਾਤਰੀ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਉਦੋਂ ਹੀ ਬਣੇਗਾ ਜਦੋਂ ਹਰ ਉਲੰਘਣਾ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਸਮਾਨ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹੇਗਾ ਜਦੋਂ ਕਾਕਪਿਟ 'ਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਗਰੂਕ ਅਤੇ ਨਸ਼ੇ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੱਥ ਹੋਣਗੇ। ਸਰਕਾਰ, ਡੀ. ਜੀ. ਸੀ. ਏ. ਅਤੇ ਏਅਰਲਾਈਨਜ਼ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਇਲਟ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਪੂਰੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਹੈ।

KW LAKE WASHINGTON SO KELLERWILLIAMS REALTY

CJ Singh
Realtor

License # 24012019

Real Estate Broker

CJ Singh

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਬਿਜਨਸ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦਾ ਘਰ ਖਰੀਦਣਾ ਚਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਲ ਕਰੋ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਉਪਰ 100% ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

(206) 295-5993 | c.singh@kw.com | realtorcjsingh.com

bellevueareahomefinder.com

707 S Grady Way Suit 730, Renton, WA 98057

SINGH TRAVELS
MONEY GRAM OFFICE

NRI PRESS

The Indian---News Paper of USA

Sade Lok--- News Paper of USA

Amritsar Times---News Paper of USA

News Paper

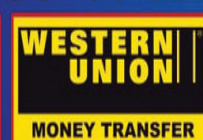
TOUR PACKAGE

Passport, Pan Card
Birth Certificate

ਨੋਟ:- ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਹਾਊਸ ਦਿੱਲੀ ਦੇ

ਪੇਪਰ ਤਸਦੀਕ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਲਈ ਮਿਲੇ

ਇੱਥੇ ਦੇਸ ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਮੰਗਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

Ph:- 01886-502532

Mob:- 94634-04595

ਕੰਮਕਾਜੀ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ

ਜਦ ਤੱਕ ਪੂੰਜੀ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਵਿਆਹ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮਨੁੱਖ ਜੰਗਲੀ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਕੁਦਰਤੀ ਸੀ। ਅੰਤਰ ਮਰਦ ਵਿੱਚ ਲਿੰਗਕ ਭੇਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਤੇ ਵੱਖਰੇਵੇਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਣਿਆ ਪਰ ਖੇਤੀ ਦੇ ਆਰੰਭ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣਿਆ। ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਗਲੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਲੋੜ ਵਿੱਚੋਂ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਵਰਗੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ। ਵਿਆਹ ਉਪਰੰਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਕਾਰਨ ਅੰਤਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਘਰ ਦੀ ਚਾਰ ਦੀਵਾਰੀ ਵਿੱਚ ਬੰਨ੍ਹੀ ਗਈ। ਮਰਦ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਕਮਾਈ ਕਰਨਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਲਿੰਗਕ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੰਮਕਾਜ ਦੀ ਇਹ ਵੰਡ ਫੌਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਸੀ ਪਰ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਮਰਦ ਅਤੇ ਅੰਤਰ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਅੜਿੱਕਾ ਬਣੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਮਰਦ, ਮਰਦ ਵਧੇਰੇ ਹੈ, ਮਨੁੱਖ ਘੱਟ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਨਿਰਬਾਹ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮਕਾਜ ਦੀ ਆਦਤ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਖਾਣ-ਪੀਣ, ਸਫ਼ਾਈ ਤੇ ਆਪਣੇ ਰੋਜ਼ਮੇਰਾ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਅੰਤਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ; ਹਾਲਾਂਕਿ ਅੰਤਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਿੰਗਕ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜ ਕੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਲਿੰਗਕ ਜੜ੍ਹਤਾ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਮਨੁੱਖ ਹੋ ਜਾਣ ਦਾ ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਖੂਬਸੂਰਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਯਕੀਨਨ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਵਰਗੀ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਧਿਰ (ਮਰਦ) ਨੂੰ ਅਸੁਖਾਵਾਂ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਅੰਤਰ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਬਦਲਾਅ ਤੋਂ ਘਬਰਾ ਕੇ ਲਿੰਗਕ ਵੱਖਰੇਵੇਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਸੁਣੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅੰਤਰਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਘਰ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਬਾਹਰ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਬਣਾਈ ਮਿੱਥ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਹੁਣ ਅਨੇਕ ਖੋਜਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਰਾਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਸਦਕਾ ਨਿਕਲੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਨਤੀਜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਹੋਣ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਲਾਸ ਐਂਜਲਿਸ ਦੀ ਜੰਮਪਲ ਐਲਿਸ ਐਗਲੇ ਸਮਾਜ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ

‘ਸਮਾਜਿਕ ਭੂਮਿਕਾ’ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿੰਗਕ ਅੰਤਰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੱਖਰੇਵੇਂ ਕੁਦਰਤੀ ਜਾਂ ਜੈਵਿਕ ਨਹੀਂ। ਐਲਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੀਐੱਚਡੀ ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਰ, ਆਗੂ ਵਾਲੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਮਰਦ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਯੋਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੁਝ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੰਮਕਾਜੀ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅੰਤਰਾਂ ਦੀ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ

ਡਾ. ਸੋਨੂੰ ਰਾਣੀ

ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਨੇਸ਼ਨ ਦੇ ‘ਵਿਸ਼ਵ ਜਨਸੰਖਿਆ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟ-2024’ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਜਨਸੰਖਿਆ 8.23 ਬਿਲੀਅਨ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਤਰਾਂ 49.73% ਹਨ ਜੋ ਮਨੁੱਖੀ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਲੱਗਪਗ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਜੇ ਕੰਮਕਾਜੀ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅੰਤਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਮੂਲੀਅਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਅੰਕੜੇ ਵੱਖਰੇ-ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੇ 2023 ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, 15 ਸਾਲ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੀਆਂ ਅੰਤਰਾਂ ਦੀ ਕੰਮਕਾਜੀ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਗਿਣਤੀ 50% ਹੈ; ਅੰਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ 1.3 ਬਿਲੀਅਨ ਅੰਤਰਾਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਮਰਦਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ 80% ਮਰਦ ਬਾਹਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮਕਾਜੀ ਅੰਤਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸਿਰਫ਼ 32% ਹੈ ਜੋ 77% ਕੰਮਕਾਜੀ ਮਰਦਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਨੇਸ਼ਨ ਵਿਮੋਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੋਰਟਲ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਸ਼ਵ ਵਿੱਚ 2.7 ਅਰਬ ਅੰਤਰਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਉਂ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅੰਤਰਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੰਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕੰਮਕਾਜੀ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ੁਮੂਲੀਅਤ ਹੈ। ਕਾਰਨ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਪਰਿਵਾਰ ਪਾਲਣ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਜਦ ਉਹ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਬਾਕੀ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਨਿਕਲੀ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਣ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਅੰਤਰਾਂ ਆਪਣੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਮਰਦਾਂ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ। ਮਾਹਵਾਰੀ ਤੇ

ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਘਰ ਦੀਆਂ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਜਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੱਚ ਜਾਣਨ ਲਈ ਕੁਝ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤੇ। ‘ਮਿਕਿਨੋਸੇ’ ਨਾਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਇਸ ਪਾਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ ਦਫ਼ਤਰੀ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਅਧਿਐਨ ਕਰ ਕੇ ਅੰਕੜੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਮਿਕਿਨੋਸੇ, ਹਾਰਵਰਡ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਆਰਥਿਕ ਮੰਚ ਵਰਗੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਇਹ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿੰਗ ਸਮਾਨਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਕੰਪਨੀਆਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਧੀਆਂ ਨਤੀਜੇ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਰਵਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਹਾਰਵਰਡ ਬਿਜਨਸ ਰਿਵਿਊ ਅਨੁਸਾਰ ਤਾਂ ਅੰਤਰਾਂ ਦੀ ਕੰਮਕਾਜ ਸਮਰੱਥਾ ਅਕਸਰ ਮਰਦਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਹੋਣ ਦੀ ਰੇਟਿੰਗ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਅਤੇ ਟੀਮ ਵਰਕ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ। 2019 ਦੀ ਹਾਰਵਰਡ ਬਿਜਨਸ ਰਿਵਿਊ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ 60000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਟੀਮ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਡੇਟਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ। ਅੰਤਰਾਂ ਨੇ 19 ਵਿੱਚੋਂ 17 ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਮਰਦਾਂ ਤੋਂ ਵਧੀਆਂ ਸਕੋਰ ਕੀਤੇ; ਜਿਵੇਂ ਪਹਿਲ ਕਰਨਾ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ, ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਨਤੀਜਾ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕੰਮ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਰਦ ਅਤੇ ਅੰਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਲੀਡਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੇਵਿਡ-19 ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਬਾਰੇ ਹਾਰਵਰਡ ਕੈਨੇਡੀ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਐਂਬੀਆਰ ਨੇ

ਖੋਜ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਖੋਜ ਤਹਿਤ ਇਹ ਨਤੀਜੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਕਿ ਅੰਤਰਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਵਧੀਆ ਸੰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧੀਆ ਭਰੋਸਾ ਬਣਾਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਕਟ ਦੌਰਾਨ ਅੰਤਰਾਂ ਵਧੇਰੇ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਰਵਰਡ ਦੀ ਬਿਜਨਸ ਰਿਵਿਊ ਰਿਪੋਰਟ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਦੀ

ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਰਾਂ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜੀ ਟੀਮ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਕਿਤੇ ਕੋਈ ਪੈਦਾਵਾਰੀ ਅੰਤਰ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਲਿੰਗ ਭੇਦਭਾਵ, ਮੌਕਿਆਂ ਦੀ ਘਾਟ, ਘਰ ਅਤੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਲਨ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਕਰ ਕੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਅੰਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥਾ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ। ਮਿਕਿਨੋਸੇ ਦੀ 2024 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ, 2015 ਤੋਂ 2024 ਤੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅੰਤਰਾਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਐਂਟਰੀ ਲੇਵਲ ਅਹੁਦੇ 45% ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 48%, ਮੈਨੇਜਰ ਪਦ 37% ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 39%, ਉੱਚ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਪਦ 17% ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 29%, ਵਾਈਸ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਪਦ 27% ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 34% ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਮਸਲੇ ਵਿੱਚ ਮਿਕਿਨੋਸੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਹਾਰਵਰਡ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਹਨ। ਇਉਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਖੋਜ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇ ਕਿਤੇ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਘੱਟ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ

ਅਕਸਰ ਬਾਹਰੀ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਕਰ ਕੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਘਰ ਦਫ਼ਤਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਲਨ ਦੀ ਘਾਟ, ਲਿੰਗ ਆਧਾਰਿਤ ਭੇਦਭਾਵ, ਅਗਵਾਈ ਮੌਕਿਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਰ ਕੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਘਰ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਅੰਤਰਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਨਾ ਸਮਝ ਕੇ ਸਮੂਹ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅੰਤਰਾਂ ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਰੀਰਕ ਬਲ ਪੱਖੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਆਮ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਉਹ ਮਰਦ ਨਾਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ। ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਤਰਾਂ ਸਮਰੱਥਾ, ਉਤਪਾਦਕ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਲਾਇਕ ਹਨ। ਕੰਮਕਾਜ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਾਂ ਦਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਨਤਾ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤਾਂ ਹੈ ਹੀ ਪਰ ਨਾਲ ਦੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰ, ਕੰਮ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

R.PAL SINGH TAX PROFESSIONAL

ENROLLED AGENT

BOOKKEEPING ACCOUNTS PAYROLLS

*TAX:- INDIVIDUAL, FAMILY, BUSINESS, TRUCKING

*BOOKKEEPING ACCOUNTS

*PAYROLLS & INCORPORATION

*INSURANCE: LIFE Only-Agent, NOTARY

GET MONEY BACK FAST!

"Authorized IRS E-file Provider"

"Enrolled To Practice Before The IRS"

CALL: R.PAL SINGH EA- 510 750 3464

EA 00097224, CRTP A44237Realtor#1481514,

Life-Only Insurance Agent #0G76896

39159 Paseo Padre Pkwy #103, Fremont, CA 94538

Snghrpal47@gmail.com

Singhtax.com

Open 7 Days

Weekends/Evenings

(Year Round Service)

Reasonable Rates

Call for Appointment

CAPITAL SERVICES

INSURANCE

VEHICLE REG.

IMMIGRATION

NOTARY PUBLIC

LIVE SCAN

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ

AUTO • HOME • TRUCK • BUSINESS • LIFE • MEDICAL

ਪਾਸਪੋਰਟ / ਵੀਜ਼ਾ

- * ਓ ਸੀ ਆਈ
- * ਸਰੋਂਡਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਪੈਨ ਕਾਰਡ
- * ਫੈਮਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ * ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ
- * ਸਿਟੀਜ਼ਨ * ਵਸੀਅਤ * Living Trust
- * ਫੈਮਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ * Legal Documents

The Attorney has 25 years of experience in your favor for all legal services.

Vehicle Registration

(Approved by CA DMV)

- * ਕਾਰ ਸਟਿੱਕਰ ਸਲਾਨਾ
- * ਕਾਰ ਟਰਾਂਸਫਰ
- * ਪਲੇਟਾਂ ਤੇ ਸਟਿੱਕਰ
- * ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਵਹੀਕਲ
- * Vin Verification

Lic. 43779

Other Services

- * Live Scan / Fingerprints
- * Covered California.
- * Drug Testing * Alcohol Test
- * Notary Services
- * International Driver Lic.

Lic. 6000947

Office Ph.(916) 427-4321

6624 FLORIN ROAD, SACRAMENTO CA, 95828
FAX: (916)258-0441, Cell: (916)308-7997

Email: sacramento99@yahoo.com Website: www.capitalservices.us

Uscipp Insurance Services

650 N WILMA AVE STE A, RIPPON CA 95366

**TRUCK
INSURANCE**

**TRUCK TAX
IFTA**

Amarjit S Bir
amarjit@uscipp.org

Lic#0115593CA
Ph: (925)318-1247

ਨੌਜਵਾਨ ਆਵਾਜ਼ਾਂ, ਨਵੀਂ ਰਾਜਨੀਤੀ: ਕੈਂਪਸ ਵਿੱਚ ਜਨਰੇਸ਼ਨ ਜ਼ੋਡ

ਕਈ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਤੋਂ ਕਾਲਜ ਕੈਂਪਸ ਸਿਰਫ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਇਹ ਉਹ ਮੰਚ ਵੀ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ, ਸੱਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ, ਅੰਦੋਲਨ ਸੰਗਠਿਤ ਕੀਤੇ, ਸਮਾਜਿਕ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਚੇਤਨਾ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ। ਕਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅੰਦੋਲਨਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਕਲਾਸਰੂਮਾਂ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਯੂਨੀਅਨਾਂ, ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕੈਂਪਸ ਦੀਆਂ ਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ।

ਪਰ ਅੱਜ ਕੈਂਪਸ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਬਦਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ—ਜਨਰੇਸ਼ਨ ਜ਼ੋਡ—ਵੱਖਰੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ, ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਢੰਗ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤਜਰਬਿਆਂ ਨਾਲ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੀੜ੍ਹੀ ਸਮਾਰਟਫੋਨ, ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ, ਤੁਰੰਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਦਲ ਰਹੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਰਾਜਨੀਤੀ ਬਾਰੇ ਇਸ ਦੀ ਸਮਝ ਸਿਰਫ ਰਵਾਇਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਡਿਜੀਟਲ ਚਰਚਾਵਾਂ, ਆਨਲਾਈਨ ਮੁਹਿੰਮਾਂ, ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮੁੱਦੇ ਇਸ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੋਚ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ—ਕੀ ਜਨਰੇਸ਼ਨ ਜ਼ੋਡ ਕੈਂਪਸ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸ਼ਾਇਦ ਰਵਾਇਤੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ।

ਨਾਅਰਿਆਂ ਤੋਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਵੱਲ : ਪਿਛਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਕਸਰ ਕੈਂਪਸ ਚੋਣਾਂ, ਰੈਲੀਆਂ, ਬਹਿਸਾਂ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਨਾਲ ਪਛਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨੇਤ੍ਰਤਵ, ਜਨਤਕ ਭਾਸ਼ਣ, ਗੱਲਬਾਤ, ਸਮਝੌਤੇ ਅਤੇ ਸਾਂਝੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸਮਝ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੇ।

ਜੈਨ ਜ਼ੋਡ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੇਖ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਪਛਾਣਾਂ ਨਾਲੋਂ ਖਾਸ ਮੁੱਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ, ਰੋਜ਼ਗਾਰ, ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਲਾਗਤ, ਮਾਨਸਿਕ ਸੁਖ-ਸਿਹਤ, ਲਿੰਗ ਸਮਾਨਤਾ, ਤਕਨਾਲੋਜੀ, ਨਿੱਜਤਾ, ਭੇਦਭਾਵ, ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਮੌਕੇ—ਇਹ ਮੁੱਦੇ ਰਵਾਇਤੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਛਾਣਾਂ ਨਾਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਤੁਰੰਤ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਬੇਪਰਵਾਹ ਹਨ। ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਜਨਤਕ ਮਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਚਿੰਤਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਸਥਾਈ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੰਗਠਨ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮੁੱਦਾ-ਅਧਾਰਿਤ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਲਈ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਕੈਂਪਸ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਨਾ ਹੋਵੇ—“ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਸੰਗਠਨ ਨਾਲ ਜੁੜੋ ਹੋ?” ਸਗੋਂ ਇਹ ਹੋਵੇ—“ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਮੁੱਦੇ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ?”

ਸਮਾਰਟਫੋਨ: ਨਵਾਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਨੈਟਿਸ ਬੋਰਡ : ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਂਪਸ ਦਾ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਨੈਟਿਸ ਬੋਰਡ ਇੱਕ ਅਸਲ ਬੋਰਡ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੋਸਟਰਾਂ, ਪੈਂਫਲਿਟਾਂ ਅਤੇ ਕੰਪਾਂ 'ਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕੈਂਪਸ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਸਨ। ਅੱਜ ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਗੱਲਬਾਤ ਇੱਕ ਪੋਸਟ, ਵੀਡੀਓ, ਸੁਨੇਹੇ ਜਾਂ ਆਨਲਾਈਨ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਕੁਝ ਹੀ ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਦੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੱਡੀ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਹਿਚਕਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਆਨਲਾਈਨ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਕੈਂਪਸ ਮੁੱਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਹੁਣ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵੱਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਰ ਇਸ ਬਦਲਾਅ ਦਾ ਇੱਕ ਦੂਜਾ ਪੱਖ ਵੀ ਹੈ।

ਤੇਜ਼ੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਂ, ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਧੜੇਬੰਦੀ ਅਤੇ ਸਰਲ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਮੱਗਰੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਕਸਾਉਣਾ ਹੋਵੇ। ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਵੀਡੀਓ ਬਿਨਾਂ ਪੂਰਾ ਸੰਦਰਭ ਦਿੱਤੇ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਰਾਏ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਡਿਜੀਟਲ ਕੈਂਪਸ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਕਿਸਮ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਾਖਰਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨੀ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨੀ, ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਚਾਰ ਸੁਣਨੇ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਕਰਨਾ

ਵੀ ਸਿੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਬਹਿਸ ਨੂੰ ਕੈਂਪਸ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸਿਹਤਮੰਦ ਕੈਂਪਸ ਲੋਕਤੰਤਰ ਲਈ ਅਸਹਿਮਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਅਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਉਹ ਥਾਵਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਵਿਚਾਰਾਂ

ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੁਣ ਸਕਣ। ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਾਕ ਜਾਂ ਤਾਨੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਦੂਜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਚੁੱਪ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਬਹਿਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਹਿਮਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕਈ ਵਾਰ ਇਸਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮਹੱਤਤਾ ਇਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਜੈਨ ਜ਼ੋਡ ਲਈ ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪੀੜ੍ਹੀ ਤੇਜ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਵਧਦੀ ਵੱਡ ਵਾਲੇ ਜਨਤਕ ਸੰਵਾਦ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਰਚਿਤ ਬਹਿਸਾਂ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਫੋਰਮਾਂ, ਜਨਤਕ ਭਾਸ਼ਣਾਂ, ਮੌਕ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਾਂ, ਨੀਤੀ-ਚਰਚਾਵਾਂ

ਅਤੇ ਮੁੱਦਾ-ਅਧਾਰਿਤ ਕਲੱਬਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨੂੰ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਕੈਂਪਸ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸਿਰਫ ਪਾਰਟੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨਾ ਬਣੇ : ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਥਾਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ, ਜਨਤਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪਰ ਕੈਂਪਸ ਰਾਜਨੀਤੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਗੈਰ-ਸਿਹਤਮੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੰਗਠਨਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ ਭਰਤੀ ਕੇਂਦਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗੇ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇਤ੍ਰਤਵ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਸਿਰਫ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਾਪੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿੰਨੇ ਸਮਰਥਕ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਵੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹੱਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੀ ਉਹ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਕੀ ਉਹ ਆਵਾਜਾਈ, ਸਫ਼ਾਈ, ਪਹੁੰਚਯੋਗਤਾ, ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਜਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਲਾਈ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮੁੱਦੇ ਉਠਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਕੀ ਉਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਕੀ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਵੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ? ਇਹ ਵੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਹੁਨਰ ਹਨ।

ਸੁਣਨ ਦੀ ਕਲਾ ਦੀ ਘਾਟ : ਆਧੁਨਿਕ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਕਸਰ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਬੋਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਲੋਕਤੰਤਰ ਲਈ ਸੁਣਨਾ ਵੀ ਓਨਾ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਜੈਨ ਜ਼ੋਡ ਕੋਲ ਨੇਤ੍ਰਤਵ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਬਦਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੁਣਨ ਦੀ ਕਲਾ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਥਾਨ ਮਿਲੇ। ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇਤਾ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਨੇਤ੍ਰਤਵ ਦਾ ਅਰਥ ਅਜਿਹੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਬਣਾਉਣਾ ਵੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਾਂਤ ਅਤੇ ਘੱਟ ਬੋਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਜਾ ਸਕਣ। ਲੜਕੀਆਂ, ਪੇਂਡੂ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ

'ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਅਪਾਹਜ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਤੇ ਉਹ ਨੌਜਵਾਨ ਜੋ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੋਲਣ ਵਿੱਚ ਸਹਿਜ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ—ਸਭ ਨੂੰ ਕੈਂਪਸ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਅਰਥਪੂਰਨ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਦੇ ਮੌਕੇ ਮਿਲਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਇੱਕ ਜੀਵੰਤ ਕੈਂਪਸ ਲੋਕਤੰਤਰ ਉਹ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਹਾਵੀ ਹੋਣ। ਇਹ ਉਹ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਜਾਣ।

ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਰਾਜਨੀਤੀ : ਕੈਂਪਸ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸਿਰਫ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਉਥੇ ਹੀ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਜਨਤਕ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਦੇ ਬੇਜ਼ਮਾਰ ਤਰੀਕੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਾ ਬਣਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਭਾਲ ਮੁਹਿੰਮਾਂ, ਸਾਖਰਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ, ਖੁਨਦਾਨ ਕੈਂਪ, ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੇਵਾ, ਬਹਿਸਾਂ, ਵੋਟ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਖੋਜ-ਅਧਾਰਿਤ ਜਨਤਕ ਚਰਚਾਵਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਲੋਕਤੰਤਰ ਸਿਰਫ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ, ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਹੈ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਜੈਨ ਜ਼ੋਡ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ : ਅੱਜ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਰਹੇਗਾ।

ਨੌਜਵਾਨ ਸਿੱਖਿਆ 'ਤੇ ਕਈ ਸਾਲ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀਆਂ, ਹੁਨਰਾਂ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਮੌਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਪੜ੍ਹਾਈ ਨੂੰ ਅਸਲ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜੇ।

ਕੈਂਪਸ ਰਾਜਨੀਤੀ ਰੋਜ਼ਗਾਰ, ਉਦਯੋਗਤਾ, ਵੋਕੇਸ਼ਨਲ ਹੁਨਰ, ਇੰਟਰਨਸ਼ਿਪ, ਖੋਜ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਅਤੇ ਉੱਭਰ ਰਹੀਆਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀਆਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਚਰਚਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾ ਕੇ ਰਚਨਾਤਮਕ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇਤਾ ਸਿਰਫ ਤੁਰੰਤ ਕੈਂਪਸ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਰਹਿਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਵੱਡੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛ ਸਕਦੇ ਹਨ:

ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਗੀਆਂ? ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਵੇਂ ਬਦਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

ਪੇਂਡੂ ਨੌਜਵਾਨ ਨਵੇਂ ਮੌਕਿਆਂ ਤੱਕ ਕਿਵੇਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ ਹਨ? ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਉਦਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ?

ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਕਿਫ਼ਾਇਤੀ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਇਹ ਸਵਾਲ ਕੈਂਪਸ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨਾਲ ਜੋੜਦੇ ਹਨ।

ਏਆਈ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪੀੜ੍ਹੀ ਜੈਨ ਜ਼ੋਡ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਦਲ ਰਹੀ ਹੈ।

ਏਆਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ, ਡਾਟਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ, ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਸਮੱਗਰੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ, ਲੋਕ ਰਾਏ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਪਰ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਫੈਲਾਉਣਾ ਵੀ ਆਸਾਨ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀ ਸਮਝ ਦੇ ਨਾਲ ਨੈਤਿਕ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ।

ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਨੇਤਾ ਲਈ ਸਿਰਫ ਭੀੜ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਸਨੂੰ ਐਲਗੋਰਿਦਮ, ਡਾਟਾ, ਡਿਜੀਟਲ ਨਿੱਜਤਾ ਅਤੇ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੀ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ

ਕੈਂਪਸ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਪੁਨਰਜਾਗਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਿਰਫ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ।

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੂੰ ਅਕਾਦਮਿਕ ਮਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਕੈਂਪਸ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸੰਵਾਦ ਲਈ ਥਾਂ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਧਮਕਾਉਣਾ, ਹਿੰਸਾ, ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਬੇਲੋੜੀ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਸਹਿਮਤੀ ਲਈ ਥਾਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਕੈਂਪਸ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਜੰਗ ਦਾ ਮੈਦਾਨ ਨਹੀਂ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਅਧਿਆਪਕ ਆਪਣੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਰਾਏ ਬੋਧਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ ਲਈ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਉਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇੱਕ ਪਰਿਪੱਕ ਕੈਂਪਸ ਲੋਕਤੰਤਰ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੋਵੇਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

ਫਾਲੋਅਰਜ਼ ਤੋਂ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਵੱਲ : ਸ਼ਾਇਦ ਜੈਨ ਜ਼ੋਡ ਸਾਹਮਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਸਿਰਫ ਖਪਤਕਾਰ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਰਗਰਮ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣਨਾ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਪੋਸਟ ਨੂੰ ਲਾਈਕ ਕਰਨਾ, ਵੀਡੀਓ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨਾ ਆਸਾਨ ਹੈ। ਅਸਲ ਨਾਗਰਿਕ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਮਿਹਨਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨਾ, ਸਵਾਲ ਕਰਨਾ, ਖੋਜ ਕਰਨਾ, ਸੁਣਨਾ, ਸੰਗਠਿਤ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਬਦਲਾਅ ਲਈ ਧੀਰਜ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਲੋਕਤੰਤਰ ਸਿਰਫ ਆਨਲਾਈਨ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਸਕਦਾ।

ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦਰਸ਼ਕ ਬਣ ਕੇ ਦੇਖਣ ਵਾਲੀ ਖੇਡ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕੈਂਪਸ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਨਵਾਂ ਅਧਿਆਇ : ਜੈਨ ਜ਼ੋਡ ਸ਼ਾਇਦ ਪਿਛਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾ ਕੇ ਕੈਂਪਸ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜੀਵਿਤ ਨਾ ਕਰੇ। ਇਸਦਾ ਅਸਲ ਯੋਗਦਾਨ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੈਂਪਸ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਹੀ ਨਵੀਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇਵੇ।

ਨਵੀਂ ਕੈਂਪਸ ਰਾਜਨੀਤੀ ਮੁੱਦਾ-ਕੇਂਦਰਿਤ, ਡਿਜੀਟਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜੀ ਹੋਈ, ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਹੱਲਾਂ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਬਹਿਸ, ਚੋਣਾਂ, ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਰਵਾਇਤੀ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਡਿਜੀਟਲ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਢੰਗਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਦੇਸ਼ ਹਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਰਾਜਨੇਤਾ ਬਣਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਉਦੇਸ਼ ਹਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਜਾਗਰੂਕ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਤੇ ਆਤਮਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣਾਉਣਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕੈਂਪਸ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਤੰਤਰ ਸਿਰਫ ਬਹਿਸ ਜਿੱਤਣ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਅੰਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ, ਅਸਹਿਮਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗੱਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਸੁਲਝਾਉਣਾ, ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ।

ਜੈਨ ਜ਼ੋਡ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਲੋੜ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਆਵਾਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਚਨਾਤਮਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਆਣਪ ਵੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰੇ।

ਨੌਜਵਾਨ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਕੈਂਪਸ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ—ਪਰ ਤਦ ਹੀ, ਜੇ ਇਹ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਵੱਡ ਦੀ ਥਾਂ ਸੰਵਾਦ, ਪਛਾਣਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ, ਸੱਤਾ ਦੀ ਥਾਂ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਕ੍ਰਿਆ ਦਰਸ਼ਕ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਥਾਂ ਸਰਗਰਮ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਚੁਣਨ।

ਕੈਂਪਸ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਸ਼ਾਇਦ ਅਤੀਤ ਵਰਗਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਕੋਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਕੁਝ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਮੌਕਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

DUBLIN CHEVOLET

FREMONT CHEVROLET

CONCORD CHEVROLET

DUBLIN CADILLAC

FREMONT CADILLAC

ACURA OF CONCORD

DUBLIN BUICK GMC

FREMONT BUICK GMC

CONCORD NISSAN

DUBLIN KIA

STEVENS CREEK CHEVROLET

LIVERMORE TOYOTA

DUBLIN NISSAN

STEVENS CREEK CADILLAC

FREMONT FORD

DUBLIN INFINITI

FREMONT HYUNDAI